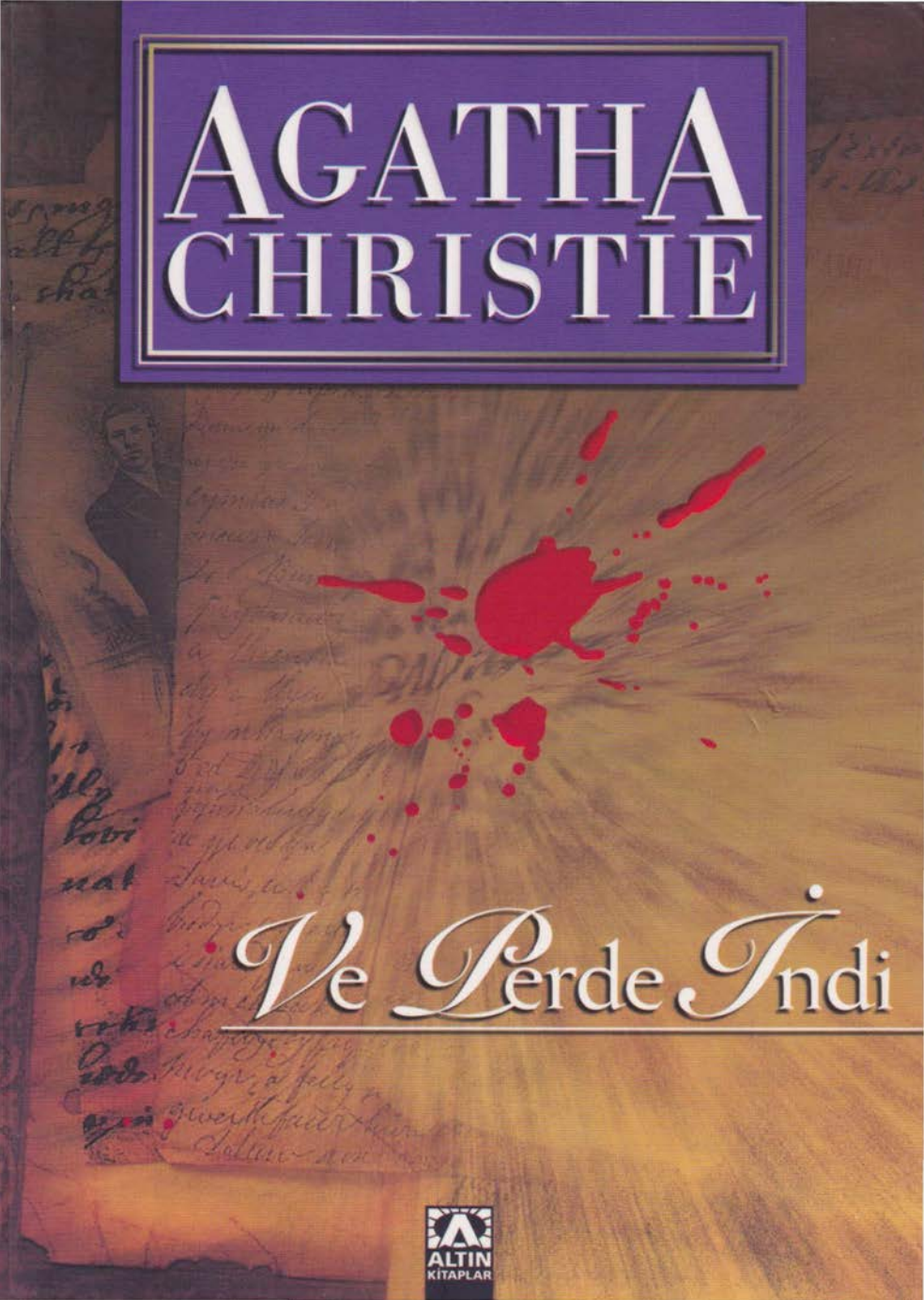
AGATHA CHRISTIE

Ve Perde İndi

ALTIN KİTAPLAR

Aklı jilet gibi keskin çalışan Poirot, romatizma ağrılarından kımıldayamaz hale gelince gözü ve kulağı olması için eski dostu Yüzbaşı Hastings'i Styles'a yanına çağırır.

Poirot suçlunun kimliğini bildiği halde dostuna onun ismini söylemez ve onu X olarak tanımlar. Çeşitli cinayetlerin sorumlusu olan X, tekrar harekete geçecektir. Muhtemel bir cinayeti önlemek için Poirot ve ortağının hızla eyleme geçmeleri gerekmektedir.

Agatha Christie

ISBN 975-405-137-2

ALTIN KİTAPLAR
YAYINEVİ

KİTABIN ORİJİNAL ADI

CURTAIN

YAYIN HAKLARI

AGATHA CHRISTIE
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET A.Ş. ©

KAPAK

SELÇUK ÖZDOĞAN

BASKI

3. BASIM / MAYIS 2005
AKDENİZ YAYINCILIK A.Ş.
Matbaacılar Sitesi No: 83
Bağcılar - İstanbul

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET A.Ş.'YE AİTTİR.

ISBN 975 - 405 - 137 - 2

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul

Tel: 0.212.513 63 65 / 526 80 12
0.212.520 62 46 / 513 65 18

Faks: 0.212.526 80 11

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

...VE PERDE İNDİ

TÜRKÇESİ

GÖNÜL SUVEREN

STYLES KÖŞKÜNDE BULUŞANLAR:

Arthur Hastings	: Poirot'nun eski arkadaşı. Saf bir adamdı.
George Luttrell	: Yaşlı, dalgın bir adam. Fazla uysaldı.
Daisy Luttrell	: George'un karısı. Gitgide şirretleşiyordu.
Judith Hastings	: Arthur Hastings'in kızı. Çok ciddi ve içine kapanıktı.
John Franklin	: Genç bir doktor. İşine çok bağlıydı.
Barbara Franklin	: Doktorun karısı. Çok hassas olduğunu söylüyordu.
William Boyd-Carrington	: Yaşlıca, yakışıklı bir adam. Biraz unutkandı.
Elizabeth Cole	: Güzel bir kadın. Üzgün ve dertli gibiydi.
Stephen Norton	: Orta yaşlı, sessiz ve silik bir tip. Kuşlara düşkündü.
Allerton	: Erkeklerin sinirlendiği, kadınların beğendiği bir çapkın.
Hemşire Craven	: Kızıl saçlı, güzel ve sağlıklı bir kızdı. Gözünden bir şey kaçmıyordu.

ve

HERCULE POIROT

HERCULE POIROT'NUN ELİNDE ŞU İPUÇLARI VARDI:

- Othello...
- Bir fasulye...
- Bir piyes...
- Bir peruk...
- Bir dürbün...
- Bir kaza...
- Bir randevu...
- Bir mektup...
- Bir hikâye...
- Bir iddia...

POIROT, OLAYIN ESRARINI ÇÖZEBİLMEK İÇİN ŞU SORULARI CEVAPLANDIRMAK ZORUNDAYDI:

- O eski cinayetlerin arasında nasıl bir bağ vardı?
- X. şimdi nerdeydi?
- Gizli katilin tekniği neden mükemmeldi?
- Barbara Franklin, laboratuvardan ne almıştı?
- Judith gerçekten Allerton'a kanacak mıydı?
- Hemşire neden öfkelenmişti?
- Norton dürbünle ne görmüştü?
- Luttrell karısını gerçekten tavşan mı sanmıştı?
- Kazanın arkasında ne gizliydi?
- Dr. Franklin'in ne derdi vardı?

1

Geçmişteki bir olayı yeniden yaşadığı veya bir heyecanı tekrar hissettiği zaman hayretle karışık ani bir sızı duymayan var mıdır?

"*Ben bunu daha önce de yapmıştım...*"

Neden bu sözler insanı daima derinden sarsar?

İşte ben de trende oturmuş, o dümdüz uzanan Essex kırlarını seyrederken kendi kendime soruyordum.

Aynı yolculuğu ne kadar önce yapmıştım? O sırada gülünçtü, ama yaşamın en güzel döneminin sona ermiş olduğunu düşünüyordum. Daima "Büyük Savaş" olarak anımsayacağım. O savaşta yaralanmıştım. Umutsuzca çarpışmaların silip götürdüğü o savaşta...

O yıllarda genç Arthur Hastings'in artık yaşlanmış ve olgunlaşmış olduğunu sanıyordum. Hayatımın o sırada henüz yeni başlamış olduğunun pek farkında değildim.

O gün hayatımı yoğurup şekil verecek olan bir insanla karşılaşmak için yapıyordum o yolculuğu. Ama bunu bilmiyordum tabii. Aslında eski dostum John Cavendish'lerde kalmaya gidiyordum. John'un annesi son zamanlarda yeniden evlenmiş Styles adlı bir köşke yerleşmişti. Eski dostlukları hoş bir şekilde tazeleyecektim. Bütün düşündüğüm buydu. Kısa bir süre sonra karmakarışık, esrarlı bir cinayetin karanlık derinliklerine dalacağımı nereden bilebilirdim ki?

Styles Köşkü'nde, daha önce Belçika'da tanışmış olduğum o acayip, ufak tefek adamla, Hercule Poirot'yla karşılaşmıştım.

Köy yolundan hafifçe sekerek çıkan o pos bıyıklı adamı gördüğüm zaman duyduğum şaşkınlığı hâlâ anımsıyorum.

Hercule Poirot! O günlerden sonra Belçikalı benim en yakın arkadaşım olmuştu. Beni etkileyerek, hayatıma yön vermişti. Onunla birlikte, yine başka bir katilin izinden giderken, sonradan karım olan genç kızla tanışmıştım. Bir erkeğin ondan daha sadık ve tatlı bir eşi olamazdı.

Karım şimdi Arjantin topraklarında yatıyordu. İstediği şekilde ölmüştü. Uzun uzun acı çekmeden, yaşlılık yüzünden çöküp bitkinleşmeden. Ama geride çok yalnız ve mutsuz bir erkek bırakmıştı.

Ah... Geri dönebilseydim... Hayatımı yeniden yaşayabilseydim... Bu Styles Köşkü'ne ilk geldiğim yıl olsaydı... O zamandan bu yana ne değişiklikler olmuştu? Tanıdık yüzlerden bazıları silinmişti. Cavendish'ler, Styles Köşkü'nü satmışlardı. John Cavendish ölmüştü. Karısı Mary, o çekici, esrarlı kadın, hâlâ sağdı. Devonshire'da oturuyordu artık. Laurence ise, karısı ve çocuklarıyla Güney Afrika'ya yerleşmişti. Değişiklikler... Değişiklikler... Her yerde değişiklikler oluyordu.

Ama işin garibi bir tek şey eskisi gibiydi. Ben yine Styles Köşkü'ne, Hercule Poirot'yla buluşmaya gidiyordum.

Üstünde, "Styles Köşkü Essex" yazılı mektubu aldığım zaman ne kadar şaşırmıştım.

Eski arkadaşımı hemen hemen bir yıldan beri görmemiştim. Onunla son karşılaşmamızda çok sarsılmış ve üzülmüştüm. Poirot çok yaşlı bir adamdı artık. Artröz yüzünden bayağı sakat gibiydi. Sağlığının düzeleceğini umarak Mısır'a gitmişti. Ama mektubunda açıkladığına göre sağlığı daha da bozuk bir halde İngiltere'ye dönmüştü. Ama mektubu yine de neşeliydi.

"Mektubu yazdığım adres seni meraklandırmadı mı, dostum? Bu yer eski hatıraların canlanmasına neden oluyor. Öyle değil mi? Evet, ben burda, Styles Köşkü'nde kalıyorum. Düşün, burası artık 'pansiyon' denilen o yerlerden. Burasını tam tipik bir İngiliz olan yaşlı bir albay yönetiyor. Eski tarzda, Hindistan'da geçirdiği yılların etkisinde kalmış bir adam. Ama açıkçası pansiyonun para getirmesini sağlayan albayın karısı. İyi bir idareci ama zehirli bir dili var. Zavallı albay da bu yüzden çok ıstırap çekiyor. Ben adamın yerinde olsaydım, kadını baltayla keserdim!

Pansiyonun ilanını gazetede gördüm. Ve o zaman bu ülkede ilk yuvam olan bu yeri tekrar görmek isteğine kapıldım. İnsan benim yaşıma gelince geçmişi yeniden yaşamaktan zevk alıyor.

Düşün, ondan sonra burada bir beyefendiyle karşılaştım. Bu asil adam, kızının patronunun ahbabı. (Bu cümle biraz Fransızca ders kitaplarında okuduklarımıza benzedi, değil mi?)

Adamı görür görmez hemen bir şey tasarladım. Sözünü ettiğim kimse Franklin'leri yazı burada geçirmeleri için ikna etmeye çalışıyordu. Aslında ben de seni kandıracağım. Böylece hep bir arada olacağız. Bir aile gibi. Çok hoşuma gidecek. İşte onun için, sevgili Hastings'ciğim, çabucak buraya gel. Senin için banyolu bir oda ayırttım. (Anlayacağın sevgili, eski Styles modernleştirilmiş artık.) Albayın karısı Bayan Luttrell'le de pazarlık ettim. Sonunda makul bir fiyat üzerinde anlaştık.

Franklin'lerle senin sevimli Judith buraya geleli birkaç gün oldu. Her şey hazır artık. Onun için mazeretler uydurmaya kalkışma.

Pek yakında görüşmek umuduyla
Hercule Poirot."

İlginç bir öneriydi. Bu yüzden nazlanmadan eski arkadaşımın isteğini yerine getirdim. Ne bir bağım, ne de belirli bir evim vardı. Çocuklarımın her biri bir taraftaydı. Bir oğlum Deniz Kuvvetleri'ne girmiş, diğeri ise evlenmişti ve Arjantin'deki çiftliği yönetiyordu. Kızım Grace bir subayla evliydi ve bu ara Hindistan'daydı. Poirot'nun sözünü ettiği ise küçük kızım Judith'di. Aslında çocuklarımın arasında en çok onu severdim ama bunu kimseye belli de etmezdim. Gelgelelim Judith'i kesinlikle anlayamazdım. Acayip, içine kapanık, esmer, durgun bir kızdı. Kimseye akıl danışmazdı. Bildiğini okumaya çok meraklıydı. Bu durum bazen beni üzer ve sinirlendirirdi. Karım ona karşı daha anlayış gösterirdi. Bana Judith'in bu davranışlarına güvensizlik ya da kuşkunun neden olmadığını söylerdi. Kızın bu şekilde davranmak için önüne geçilmez bir istek duyduğunu savunurdu. Ama karım da bazen benim gibi Judith yüzünden kaygılanırdı. "Judith'in duyguları çok yoğun," derdi. "Bir nokta üzerinde toplanıyor bunlar. İçine kapanık biri olduğu için de,

konuşup boşalamıyor. Rahatlayamıyor." Judith günlerce somurtup oturur ve hiç konuşmazdı. Taraf tutmak bakımından da adeta yakıcı, hemen hemen acı denebilecek bir gücü vardı. Ailesi içinde en akıllımız oydu. Bu yüzden Judith'in üniversite öğrenimi yapmak isteğini hoşnutlukla kabul etmiştik. Kızım bir yıl önce fen bölümünden mezun olmuş, sonra da bir doktorun yanına sekreter olarak girmişti. Doktor, tropikal hastalıklarla ilgili araştırmalar yapıyordu.

Zaman zaman Judith'in işine bu kadar dalması ve patronuna çok bağlanması beni kaygılandırıyordu. Acaba kızım doktora âşık olmak üzere mi, diye düşünüyordum. Ama sonra doktorla arasındaki ilişkisinin ciddiliği içimi rahatlatıyordu.

Judith'in de beni sevdiğine inanıyordum. Ama o karakteri gereği duygularını belli etmekten hoşlanmıyordu. Çoğunlukla benim, "romantik ve modası geçmiş" diye tanımladığı fikirlerimi sabırsızlık ve öfkeyle karşılıyordu. Açıkçası kızımdan biraz çekiniyordum!

Tam bu sırada daldığım düşüncelerden uyandım. Tren Styles St. Mary istasyonuna girmişti. Hiç olmazsa burası hiç değişmemişti. Zaman istasyona dokunmadan geçip gitmiş gibiydi. Bu sevimli ve küçük istasyon, sanki varlığı için hiçbir neden yokmuş gibi kırların arasındaki tepeciğe tünemiş duruyordu.

Aslında bindiğim taksi köyden geçerken, zamanın geçmiş olduğunu bir kez daha anladım. Styles St. Mary tanınmayacak kadar değişmişti. Benzin istasyonları, bir sinema, iki han daha ve sırayla kooperatif evleri.

Sonunda Styles Köşkü'nün bahçe kapısından içeri girdik. Ve o zaman sanki yine modern çağlardan uzaklaştık. Büyük bahçe hatırladığım gibiydi. Ama yol çok bakımsızdı. Çakılların arasından otlar çıkmış ve bunlar etrafı bürümüşlerdi. Bir köşeyi döndük ve köşk gözüktü. Evin dış görünüşü de değişmemişti. Boyaları da berbat haldeydi.

Yıllar önce buraya ilk geldiğim günde olduğu gibi yine bir kadın tarhlardan birine doğru eğilmişti. Kalbim bir an durdu sanki. Sonra kadın doğrularak bana doğru geldi. O zaman kendi halime güldüm. Bu kadın, o güçlü kuvvetli Evelyn Howard'la taban tabana zıttı.

Bir kere yaşlıydı. Zayıf nahifti. Gür, kıvır kıvır beyaz saçları, pembe yanakları ve nazik, dostça tavırlarıyla tezat teşkil eden soğuk bakışlı, uçuk mavi gözleri vardı. Açıkçası kadının dostluğunu fazla abartılı buldum.

"Siz Bayan Hastings'siniz, değil mi?" diye sordu. "Hay Allah! Benim ellerim de çamur içinde. Elinizi sıkamayacağım. Sizi burada görmek bizi pek memnun etti. Hakkınızda o kadar çok şey duyduk ki. Kendimi tanıtayım. Ben Bayan Luttrell'im. Kocamla bu köşkü bir çılgınlık anında satın aldık. Şimdi burayı para getirecek bir hale sokmaya çalışıyoruz. Doğrusu sonunda otelcilik edeceğim hiç aklıma gelmezdi! Ama size ihtar ediyorum, Bay Hastings. Ben tam bir iş kadınıyım. Hesabı da iyice şişiriyorum."

Olağanüstü bir nükte yapmış gibi ikimiz de güldük. Ama ben, Bayan Luttrell'in bu sözleri pekâlâ da doğru olabilir, diye düşünüyordum. O 'şirin ihtiyarcık' rolü oynuyordu ama bu tavırlarının gerisinde granit kadar sert bir insanın gizli olduğunu sezmiştim.

Bayan Luttrell zaman zaman İrlandalı aksanıyla da konuşuyordu. Ama aslında damarlarında İrlandalı kanı da yoktu. Yapmacıktı onunki.

Ona arkadaşımı sordum.

"Ah, zavallı Mösyö Poirot'cuk. Gelmenizi dört gözle bekliyordu. Onun bu hali taş kalpleri bile eritir. Ona çok acıyorum. Çünkü pek ıstırap çekiyor."

Eve doğru yürümeye başlamıştık. Kadın bahçe eldivenlerini çıkarıyordu. "Güzel kızınız da burada," diye konuşmasını sürdürdü. "Ne hoş bir kız. Hepimiz de ona çok hayranız. Ama anlayacağınız, ben eski kafalıyımdır. Öyle bir kızın partilere gidip delikanlılarla dans edeceği zamanını, tavşanları kesip biçerek, bütün gün mikroskobun üzerine eğilerek geçirmesi, bana günahmış gibi geliyor. Yazık günah! Bence öyle işleri çirkinlere bırakmalı."

"Judith nerede?" diye sordum. "Burada bir yerde mi?"

Bayan Luttrell yüzünü buruşturdu. "Ah, zavallı kızcağız. O bahçenin dibindeki laboratuvarda. Dr. Franklin orayı benden kiraladı. İçini döşedi. Orada kobay kafesleri var. Zavallı hayvancıklar. Sonra fareler ve

tavşanlar. Açıkçası bu bilim denilen şeyden pek hoşlandığımı sanmıyorum. Bay Hastings. Hah, işte kocam."

Albay Luttrell evin köşesini dönmüştü. Çok uzun boylu, gayet zarif, kadavra suratlı bir adamdı. Uysal mavi gözleri pırıl pırıl parlıyordu. Daima kararsız bir tavırla ince, beyaz bıyığını çekiştirip duruyordu. Sinirli, dalgın bir adamdı.

"Ah, George... Bay Hastings geldi."

Albay Luttrell'le el sıkıştık. Adam, "Şey..." dedi. "Beş... şey... kırk treniyle geldiniz demek?"

Bayan Luttrell sert sert, "Başka hangi trenle gelecekti?" diye söylendi. "Aslında bu önemli mi? Kendisini götür, odasını göster, George. Belki Bay Hastings ondan sonra hemen Mösyö Poirot'nun yanına gider.. Yoksa daha önce çay içmeyi mi isterdiniz, Bay Hastings?"

Kadına çay istemediğimi, arkadaşımı görmek için sabırsızlandığımı söyledim.

Albay Luttrell, "İyi," dedi. "Haydi gelin. Şey... herhalde eşyalarınızı odaya çıkardılar bile. Öyle değil mi, Daisy?"

Bayan Luttrell aksi aksi, "Bu senin işin George," diye cevap verdi. "Ben bahçeyle uğraşıyordum. Her şeye de ben bakamam ya!"

"Tabii tabii. Doğru. Ben... ben bu işi hallederim, yavrum."

Adamın peşi sıra öndeki basamaklardan çıktım. Kapıda, ufak tefek, kırçıl saçlı bir adamla karşılaştık. O, elinde dürbün, telaşla dışarı bakıyordu. Heyecanlı, çocuksu bir yüzü vardı. Topallıyordu.

Hafifçe kekeleyerek, "Karabaşlı ötleğen kuşları. Firavunincirinin oraya yuva yapmışlar," dedi.

Biz hole girerken Luttrell mırıldandı. "Norton o. İyi bir adam. Kuş delisi."

Holde iriyarı bir adam masanın yanında duruyordu. Telefonla konuşmuş olduğu belliydi. Başını kaldırarak, "Bütün müteahhit ve inşaatçıları parça parça etmeyi, sonra da asmayı isterdim. Allah kahretsin, hiçbir şeyi doğru dürüst yapmıyorlar."

Öfkesi o denli şirin ve komikti ki, ikimiz de güldük. Bu adama hemen ısındığımı hissettim. Ellisini geçmiş olmasına rağmen güneşten iyice yanmış yüzüyle son derece yakışıklıydı. Günlerinin çoğunu açık

havada geçirmiş gibi bir hali vardı. Bundan başka gitgide azalan o tiplere benziyordu. Dürüst, açık havaya meraklı, emir vermesini bilen eski tarz İngilizlere.

Albay Luttrell onu, "Sir William Boyd-Carrington," diye tanıştırdığı zaman buna hiç şaşmadım. Onun Hindistan'da bir bölgenin valiliğini yaptığını ve orada olağanüstü bir başarı gösterdiğini biliyordum. Ayrıca birinci sınıf bir atıcı ve vahşi hayvan avcısı olarak da ün yapmıştı. İçimden artık bu kötü günlerde onun gibi adamlar yetiştiremiyoruz, diye düşündüm.

Sir William Boyd-Carrington, "Hah," dedi. "Sonunda şu ünlü şahsiyetle, *'mon ami Hastings'*le tanıştığım için çok memnunum." Güldü. "O sevimli Belçikalı sizden sık sık söz ediyor anlayacağınız. Tabii sonra kızınız da burada. Her yönüyle mükemmel bir kız."

Gülümsedim. "Judith'in benden pek söz ettiğini sanmıyorum."

"Orası öyle. Çok modern birisi o. Son zamanlarda genç kızlar anne ya da babaları olduğunu itiraf etmekten bile utanıyorlar."

"İnsanın anne ve babasının olması utanılacak bir şey," dedim.

Güldü. "Ah, neyse... Ben bu bakımdan şanslıyım. Neyseki çoluk çocuğum yok. Sizin Judith de pek güzel bir kız ama son derece kültürlü. Bu da beni bir hayli korkutuyor. Telefonun reseptörünü tekrar kaldırdı. "Sizin santrala küfretmeme aldırmayacağını umarım, Luttrell. Ben sabırlı bir insan değilim."

Luttrell, "Bunun onlara faydası olur," diye yanıtladı.

Merdivenden çıkmaya başladı. Ben de peşinden gittim. Beni evin sol bölümüne sokarak dipteki bir kapıya götürdü. O zaman Poirot'nun bana daha önce kalmış olduğum odayı seçtiğini anladım.

Burada değişiklikler olmuştu. Koridorda ilerlerken bazı kapılar açık duruyordu. Eski tarz büyük yatak odalarının bölünmüş olduğunu fark ettim. Böylece ortaya birkaç oda daha çıkmıştı.

Eskiden de geniş olmayan benim kendi odam değişmemişti. Yalnızca buraya sıcak ve soğuk su verilmişti. Odanın bir köşesi de ayrılarak küçük bir banyo haline sokulmuştu. İçersi beni oldukça düş kırıklığına uğratan ucuz, modern eşyalarla döşenmişti. Ben evin mimarisine oldukça uyan bir stili tercih ederdim.

Bavullarım odamdaydı. Albay, Poirot'nun odasının tam karşıda olduğunu söyledi. Adam tam beni oraya götüreceği sırada aşağıdaki holden sert bir ses yükseldi. "George!"

Albay Luttrell sinirli bir at gibi irkildi. Elini dudaklarına götürdü. "Bu... burada rahat edeceğinizden emin misiniz? Bir şey isterseniz zile basın..."

"George!"

"Geliyorum, hayatım, geliyorum." Adam koridorda telaşla ilerledi. Ben bir an durarak onun arkasından baktım. Sonra da koridoru aşıp Hercule Poirot'nun kapısına vurdum.

2

Bence hiçbir şey yılların yaptığı tahribat kadar acı değildir.

Zavallı dostum! Onu birçok defalar tarif ettim size. Şimdi de aradaki farkı anlatmaya çalışacağım. Poirot artröz yüzünden sakat olduğu için artık tekerlekli arabayla dolaşıyordu. Tombul vücudu hemen hemen çökmüştü. Poirot artık, ufak tefek, zayıf bir adamdı. Yüzü kırışık ve çizgi içindeydi. Bıyığı ve saçı kuzguni siyahtı ama açıkçası bir hataydı bu. Fakat bunu kendisine söyleyerek onu kırmayı kesinlikle istemezdim. Bir an gelir saç boyası üzülecek bir şekilde pek belirli bir hal alır. Bir zamanlar Poirot'nun saçlarının siyahlığını boyaya borçlu olduğunu öğrendiğim zaman çok şaşırmıştım. Ama şimdi... Bu o kadar belliydi ki. İnsana Poirot sanki çocukları eğlendirmek için peruk takmış ve dudağının üstüne de bir bıyık yapıştırmış gibi geliyordu!

Yalnızca gözleri hiç değişmemişti. Her zamanki gibi zeki ve muzip bakışlıydı bu gözler. Ve -evet, hiç kuşku yok,- arkadaşımın bakışları bazı hislerin etkisiyle yumuşamıştı.

"Ah *mon ami* Hastings, *mon ami* Hastings."

Başımı eğdim. Poirot da her zaman yaptığı gibi beni hararetle kucakladı.

"*Mon ami* Hastings." Arkasına yaslandı. Başını hafifçe yana eğerek beni süzdü. "Evet, hiç değişmemişsin. Geniş omuzlu, dimdik bir

adam. Kır saçların sana çok kibar bir hal veriyor. Biliyor musun, dostum, yılların sana zararı dokunmamış. Kadınlar hâlâ seninle ilgileniyorlar sanırım. Öyle değil mi?"

"Poirot," diye itiraz ettim. "Yani..."

"Emin ol, dostum, bir ölçü bu. Tek ölçü. Pek genç kızlar yanına gelip seninle şefkatle, büyük bir şefkatle konuşmaya başladıkları zaman her şeyin sona ermiş olduğunu anlarsın. Onlar, 'Zavallı ihtiyarcık,' derler. 'Ona iyi davranalım. Bu halde ölmek pek feci bir şey herhalde.' Ama sen, Hastings... sen hâlâ gençsin. Evet, evet bıyığını bur ve omuzlarını kamburlaştır. Bu söylediklerimin doğru olduğunu anlıyorum. Yoksa bu kadar utanmazdın."

Gülmeye başladım. "Alemsin, Poirot... Ee, sen nasılsın?"

Poirot yüzünü buruşturdu. "Ben mi? Ben berbat haldeyim. Bir enkaz, bir harabeyim artık. Yürüyemiyorum. Sakat oldum, vücudum çarpıldı. Neyseki hâlâ kendi kendime yemek yiyebiliyorum. Ama diğer bakımlardan bana sanki bir bebekmişim gibi bakılması gerek. Beni yatağa yatırıyorlar, yıkıyorlar ve giydiriyorlar. Ah, hiç de hoş bir şey değil bu. Neyseki dişin çürümesine rağmen, öz hâlâ sağlam."

"Evet, gerçekten öyle. Kalbin fevkaladedir."

"Kalbim mi? Belki. Ama benim kastettiğim kalbim değildi. Benim 'öz'den maksadım, 'beyin' dostum, beyin. Ve beynim hâlâ olağanüstü bir şekilde çalışıyor."

"Hiç olmazsa beyninde alçakgönüllülüğe doğru bir bozulma olmadığı açıkça anlaşılıyor."

"Buradan hoşlanıyor musun?" diye sordum.

Poirot omzunu silkti. "Benim için uygun burası. Anlayacağın, pansiyon, Ritz Oteli değil. Hiç değil. Buraya geldiğim zaman bana verdikleri oda hem küçüktü, hem de eşyalar yeterli değildi. Buraya geçtim. Hem de ücrette bir artma olmadan... Sonra, yemekler... İngilizlerin o en kötü yemekleri burada pişiriliyor. Brüksel lahanaları tam İngilizlerin sevdiği gibi koskocaman ve kaskatı. Patatesler haşlama. Bunlar ya sert kalıyor ya da parça parça oluyor. Sebzeler su tadında. Daima, daima su tadında. Hiçbir yemeğe tuz ve biber koymuyorlar..." Arkadaşım anlamlı anlamlı sustu.

"Yemeklerin korkunç olduğu anlaşılıyor," dedim.

Poirot mırıldandı. "Ben şikâyet etmiyorum..." Ardından şikâyet etmeye koyuldu. "Sonra 'modernleştirme' denilen o dert buraya da musallat olmuş. Banyolar, her yerde gördüğüm musluklar... Bunlardan ne akıyor? Çoğu zaman ılık su, dostum, ılık su. Ya havlular? İncecik, küçük şeyler."

Düşünceli düşünceli mırıldandım. "Evet, eski günlerin iyi tarafları vardı." Eskiden Styles Köşkü'ndeki o tek banyodaki sıcak su musluğundan fışkıran buharı hatırlamıştım. Kenarları maundan, pek büyük bir küvet banyo odasının tam ortasında gururla dururdu. O kocaman banyo havlularını, eski tarz lavaboların üzerine sık sık konulan içi sıcak su dolu pırıltılı pirinç ibrikleri de unutmamıştım.

Poirot tekrar, "Aslında şikâyet etmemek gerek," dedi. "Ben acı çekmeye razıyım... İyi bir amaç için tabii."

Birdenbire aklıma bir şey geldi. "Şey, Poirot... para durumun bozuk değil ya? Bazı yatırımların..."

Arkadaşım bu kaygımı hemen giderdi. "Hayır, hayır dostum. Durumum çok iyi. Hatta zenginim bile. Buraya da paramı idareli harcamak zorunda olduğum için gelmedim."

"Ah, neyse..." dedim. Sonra da, "Hislerini anladığımı sanıyorum," diye konuşmamı sürdürdüm. "İnsan yaşlandıkça eski günleri daha sık düşünmeye başlıyor. O eski hisleri yakalamaya çalışıyor. Bir bakıma buraya gelmek bana acı veriyor. Ama köşk yine de bana duyduğumu bile unuttuğum birtakım eski duyguları ve düşünceleri anımsatıyor. Herhalde sen de aynı şeyleri duyuyorsun."

"Hiç de değil... Ben öyle şeyler hissetmiyorum."

Üzüntüyle, "Güzel günlerdi onlar," dedim.

"Kendi adına konuş, Hastings. Ben Styles St. Mary'e acı, üzücü bir zamanda geldim. Hiç mutlu ve neşeli değildim. Tabii o sırada İngiltere'nin ikinci vatanım olacağını ve burada mutluluğa erişeceğimi bilmiyordum."

"Bunu unutmuştum," diye itiraf ettim.

"Tabii. Sen hissettiğin şeyleri başkalarının da duyduğunu düşünürsün daima. Hastings, mutluydu. O halde herkes de mutluydu!"

Gülerek itiraz ettim. "Hayır! Hayır!"

Poirot devam etti. "Ayrıca bu doğru da değil. Geriye bakıyor ve yaşlı gözlerle, 'Ah, ne mutlu günlerdi onlar. Ben de gençtim,' diyorsun. Ama aslında hiç de sandığım kadar mutlu değildin, dostum. Ağır şekilde yaralanmıştın. Kasvetli bir hastanede yatarak sıkıntıdan patlama derecelerine gelmiştin. Ve yanılmıyorsam aynı zamanda iki kadına birden âşık olarak her şeyi karmakarışık etmiştin."

Güldüm ama kızardığımın farkındaydım. "Sendeki de ne zekâ Poirot!"

"Ah, ah... Senin o iki güzel kadın hakkında aptalca sözler söyleyerek içini nasıl çektiğini anımsıyorum."

"Peki, o zaman bana söylediklerini de hatırlıyor musun? 'İkisi de sana göre değil,' demiştin. 'Ama cesur ol, dostum. Belki ilerde seninle yine ava çıkarız. Ve belki de o zaman...'" Durdum.

Çünkü Poirot'yla Fransa'da ava çıkmıştık yine. Ve ben orada sevdiğim o kadınla...

Arkadaşım şefkat ve sevecenlikle koluma vurdu. "Biliyorum. Hastings biliyorum. Onun yerine ileriye bak."

Öfkeli bir hareket yaptım. "İleriye? İlerde bakabileceğim ne var ki?"

"Dostum, yapılacak iş var."

"İş mi? Nerede?"

"Burada."

Ona hayretle baktım.

Poirot, "Biraz önce bana buraya neden geldiğimi sordun," dedi. "Belki bunu yanıtlamadığımı fark etmedin. Cevabı sana şimdi vereceğim. Ben buraya bir katili avlamaya geldim."

Ona daha da büyük bir şaşkınlıkla bakakaldım. Hatta bir an onun saçmalamaya başladığını bile düşündüm. "Ciddi misin?"

"Tabii ciddiyim. Bana katılman için neden o kadar ısrar ettim sanıyorsun? Kollarımı, bacaklarımı eskisi gibi hareket ettiremiyorum. Ama demin de söylediğim gibi kafam iyi çalışıyor hâlâ. Prensibimin daima aynı olduğunu hatırlayacaksın: arkana yaslanarak otur ve düşün. Ben bunu hâlâ yapabiliyorum. Aslında yapabileceğim tek şey de bu. Avın daha hareketli kısmı için paha biçilmez Hastings'imi yanıma çağırdım."

Bağırdım. “Doğru mu söylüyorsun?”

“Tabii gerçeği söylüyorum. Hastings, sen ve ben, yine ava çıkacağız.”

Poirot’nun gerçekten çok ciddi olduğunu ancak neden sonra kavrayabildim. Sözleri çok garipti, ama arkadaşımın kararından kuşkulanmam için hiçbir neden de yoktu.

Poirot hafifçe gülümsedi. “Sonunda inandın. Önce bunamış olduğumu sandın, değil mi?”

Telaşla, “Hayır, hayır,” dedim. “Yalnızca... burada böyle bir şey olacağı hiç akılma gelmezdi.”

“Ah... Demek böyle düşünüyorsun?”

“Tabii henüz buradakilerin hepsini de görmüş değilim ama...”

“Kimleri gördün?”

“Luttrell’leri yalnızca. Sonra Norton adında birini... Zararsız bir insana benziyor o. Ve Boyd-Carrington’u. Açıkçası ondan çok hoşlandım...”

Poirot başını salladı. “Sana şu kadarını söyleyeceğim, Hastings. Diğerlerini de gördükten sonra sözlerime şimdiki kadar hayret edeceksin yine.”

“Pansiyonda başka kimler var?”

“Franklin’ler. Dr. Franklin ve karısı. Sonra Bayan Franklin’e bakan hemşire. Kızın Judith. Sonra bir de Allerton adında bir adam var. Kadın avcısı o. Evet, bir de otuz yaşlarında bir kadın... Bayan Cole... Ve şunu da ekleyeyim, hepsi de iyi insanlar.”

“Ve içlerinden biri katil, öyle mi?”

“Ama neden?... Nasıl... Niçin sen?...” Sorularımı sıralamakta güçlük çekiyordum. Kelimeler birbirine karışıyordu.

“Sakin ol, Hastings. Şu işe başından başlayalım. Lütfen bana komidinin üzerindeki şu küçük kutuyu ver. Tamam... Şimdi anahtar.. işte...” Poirot evrak çantasını açarak bundan daktiloda yazılmış bir sürü kâğıtla, gazete kupürleri çıkardı. “Bunları boş zamanında incelersin. Şu ara gazete kupürlerinin üzerinde de durmalıyım. Bunlar değişik felaketlerle ilgili yazılar. Bazıları yanlış, bir kısmı anlamlı. Olayların ne olduklarını anlayabilmen için hazırladığım şu özeti okumanı istiyorum.”

Fena halde meraklanmıştım. Okumaya başladım.

A. vakası - ETHERİNGTON

Leonard Etherington. Kötü alışkanlıkları vardı. Beyaz zehir kullanıyor ve içki içiyordu. Acayip, sadist bir adamdı. Karısı genç ve güzeldi. Son derece mutsuzdu kadın. Etherington öldü. Yemekten zehirlendiği sanıldı. Doktor kuşkulanmıştı. Otopsi sonucu Etherington'un arsenikten zehirlendiği ortaya çıktı. Evde, yaban otlarını ortadan kaldırmak için kullanılan arsenikli bir ilaç vardı. Ama bu da uzun bir süre önce alınmıştı. Bayan Etherington tutuklandı. Kendisini cinayetle suçluyorlardı. Genç kadının bir memurla sıkı fıkı olduğu biliniyordu. Ama adam Hindistan'a dönmüştü. Kadının kocasına ihanet ettiğini gösterecek kesin bir delil yoktu. Gelgelelim iki gencin birbirlerinden çok hoşlandıkları belliydi. Genç adam, ondan sonra Hindistan'a yaptığı yolculuk sırasında tanıştığı bir kızla nişanlandı. Bayan Etherington'un bunu açıklayan mektubu, kocasının ölümünden önce mi, yoksa sonra mı aldığı kesinlikle öğrenilemedi. Genç kadın mektubu kocasının ölümünden önce aldığını iddia ediyordu. Genç kadının aleyhinde kesin delil bulamadılar. Sadece ortada kuşkulanılacak başka kimse yoktu. Etherington'un kazara zehirlenmiş olması da olanaksızdı. Mahkemede, adamın karakteri dolayısıyla, genç kadına çok acıdılar. Etherington'un karısına çok kötü davrandığı muhakkaktı. Yargıç, olayı toplarken genç kadının lehinde konuştu. Özellikle jürinin en ufak kuşkusu olmaması gerektiğini belirtti...

Bayan Etherington beraat etti. Ama herkes yine de onun suçlu olduğuna inanıyordu. Ondan sonra kadının hayatı çok zorlaştı. Arkadaşları vs. ondan kaçıyorlardı. Davadan iki yıl sonra fazla uyku ilacı aldığı için öldü. Resmi soruşturmada onun kazara öldüğüne karar verildi.

B. vakası - MİSS SHARPLES

Yaşlı kız. Hastalıklı bir insandı. Fazla ıstırap çekiyordu. Aksi ve huysuzdu. Ona, yeğeni Freda Clay bakıyordu. Miss Sharples fazla dozda morfin yüzünden öldü. Freda Clay bir hata yapmış olduğunu itiraf etti. Teyzesinin ıstırabının çok fazla olduğunu, sancıyı hafifletmek

için ona fazla miktarda morfin verdiğini söyledi. Polis, kızın bunu kazara değil, bilerek yaptığına inanıyordu. Ama yeterli delil olmadığı için, onu tutuklayamadılar.

C. vakası - EDWARD RIGGS

Rençber. Karısının kendisini pansiyonerleri olan Ben Craig'le aldattığından kuşkulanıyordu. Craig'le Bayan Riggs ölü bulundu. Vurulmuşlardı. Kurşunların Riggs'in tabancasından atılmış olduğu anlaşıldı. Riggs gidip polise teslim oldu. Cinayeti kendisinin işlemiş olması gerektiğini, fakat bunu hiç hatırlamadığını söyledi. Kafasının bomboş olduğunu iddia etti. Riggs ölüme mahkûm oldu. Sonra cezası müebbet hapse çevrildi.

D. vakası - DEREK BRADLEY

Bir kızla ilişkisi vardı. Karısı durumu öğrendi ve adamı ölümle tehdit etti. Bradley siyanürle zehirlenerek öldü. Bu birasına karıştırılmıştı. Bayan Bradley tutuklanarak, cinayet suçuyla yargılandı. Sorgu sırasında her şeyi itiraf etti. İdam cezasına çarptırıldı.

E. vakası - MATTHEW LITCHFIELD

Yaşlı, aksi bir adam. Evde dört kızı vardı. Onlara ne para veriyor, ne de biraz eğlenmelerine razı oluyordu. Bir akşam eve dönerken yan bahçe kapısının önünde saldırıya uğradı. Başına vurulan ağır bir darbe yüzünden öldü. Polis soruşturmasından sonra, büyük kızı Margaret karakola gitti ve babasını öldürdüğü için teslim olmak istediğini söyledi. Cinayeti, kardeşlerinin çok geç kalmadan kendilerince bir hayat kurmalarını sağlamak istediği için işlediğini açıkladı. Litchfield büyük bir servet bırakmıştı. Margaret Litchfield'in deli olduğuna karar verildi. Genç kızı Broadmoor akıl hastanesine kapadılar. Ama o, kısa bir süre sonra öldü.

Yazıları dikkatle ama gitgide artan bir hayretle okudum. Sonra kâğıdı bir tarafa bırakarak merakla Poirot'ya baktım.

"*E, mon ami?*"

Ağır ağır, "Bradley olayını hatırlıyordum," dedim. "Bunu o sırada gazetelerde okudum. Kadın çok güzeldi."

Poirot başını salladı.

"Fakat beni aydınlatmalısın. Bütün bunların anlamı nedir?"

"Bana önce şunu söyle: Sence bütün bunlar nedir?"

İyice şaşırdım. "Bana verdiğin beş ayrı cinayetle ilgili bir özet. Başka başka yerlerde olmuş, değişik sınıftan insanlarla ilgili vakalar. Ayrıca onların arasında hafif bir benzerlik bile yok. Yani; vakalardan biri kıskançlıkla ilgili. Birinde mutsuz bir kadın kocasını ortadan kaldırmış. Bir diğerinin nedeniyse para. Dördüncüsü bencil olmayan gayelerle işlenmiş denilebilir. Zira katil kanundan kaçmaya kalkışmamış. Beşincisiyse, vahşice bir cinayet. Herhalde katil o sırada sarhoştu." Durdum ve kararsızca, "Onların arasında gözümden kaçan ortak bir nokta mı var?" diye sordum.

"Hayır, hayır. Olayları ustalıkla özetledin. Yalnız şunu da söyleyebilirdin: Bu vakaların hiçbirinin de şüphe götürür bir tarafı yokmuş."

"Anlayamadım..."

"Örneğin... Bayan Etherington beraat etmiş. Ama buna rağmen yine de herkes onun katil olduğundan eminmiş. Freda Clay'ı açık açık suçlamamışlar. Fakat hiç kimse de cinayeti başka bir şekilde çözümlemeye kalkışmamış. Riggs, karısıyla âşığını öldürdüğünü hiç hatırlamadığını söylemiş. Ama başka birinin katil olduğu da hiçbir zaman düşünülmemiş. Margaret Litchfield ise, suçunu itiraf etmiş."

Kaşlarımı kaldırdım. "Evet, bu doğru. Ama bundan belirli ne sonuç çıkardığını anlayamıyorum..."

"Ah, ama şimdi senin henüz bilmediğin bir gerçeğe geliyorum. Hastings, diyelim ki bütün bu özetlediğim vakalarda, hepsinin müşterek, acayip bir tarafı var..."

"Ne demek istiyorsun?"

Poirot ağır ağır, "Hastings, sözlerimi dikkatle seçmek niyetindeyim," dedi. "Bunu şu şekilde açıklayayım: Belirli bir kimse var... X diye tanımlayacağım biri. Bütün bu olaylarda X'in kurbanı ortadan kaldırması için bir neden yokmuş. Görünürde bir sebep. Öğrenebildiğim kadarıyla vakanın birinde, cinayet işlendiği sırada X, üç yüz kilometre ötede bir yerdeymiş. Ama yine de sana şunu söyleyeceğim: X. Etherington'la samimiymiş. X. bir süre Riggs'le aynı köyde oturmuş. X, Bayan Bradley'le ahbapmış. X'le Freda Clay'in sokakta birlikte yürürken çekilmiş bir resimleri var bende. İhtiyar Matthew Litchfield öldüğü zaman X de evin yakınındaymış."

Ona hayretle bakakaldım. "Evet, bu kadarı da fazla... İki vakayı rastlantı olarak açıklayabiliriz. Hatta üçünü. Ama beş vaka... hayır bu kadarı biraz fazla. Olmayacak bir şeymiş gibi gözükmesine rağmen bu değişik cinayetler arasında bir bağ olmalı."

"Demek benimle aynı sonuca vardın?"

"X'in katil olduğu sonucuna mı? Evet."

"O halde Hastings, benimle birlikte bir adım daha atmaya hazırsın demektir. Sana şunu söylememe izin ver. *X bu evde.*"

"Burada mı? Styles'da mı yani?"

"Styles'da. Bundan çıkacak mantıklı sonuç nedir?"

Onun nasıl bir açıklama yapacağını anlamıştım. "Haydi," dedim. "Söyle."

Hercule Poirot ciddi bir tavırla başını salladı. "Kısa bir süre sonra burada bir cinayet işlenecek. *Burada*."

3

Bir iki dakika Poirot'ya üzüntüyle baktım. Sonra da, "Hayır," dedim. "İşlenmeyecek. Sen buna engel olacaksın." Böylece yaptığı açıklamaya karşı tepki göstermiş oluyordum.

Poirot bana sevecenlikle baktı. "Sadık dostum... Bana olan güvenini ne kadar takdir ediyorum bilsen. Ama bu kez bana bu kadar güvenmekte haklı olduğundan pek de emin değilim."

"Saçma. Cinayete tabii ki engel olabilirsin."

"Bir dakika düşün, Hastings." Poirot'nun sesi ciddiydi.

"Evet, insan bir katili yakalayabilir... Ama bir cinayete nasıl engel olabilir?"

"Şey, sen... sen... şey, yani... önceden biliyorsan..." Şaşkın şaşkın sustum. Çünkü birdenbire güçlükleri anlamıştım.

Poirot, "Anlıyorsun ya?" dedi. "Sorun bu kadar basit değil. Aslında bu işin üç yolu vardır: Bir... kurbana ihtarda bulunursun. Onun tetikte olmasını sağlarsın. Ama bu yöntem daima başarılı olmaz. Çünkü bazı insanları ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya olduklarına ikna etmek inanılmayacak kadar zordur. Özellikle bu tehlike kaynağının onların sevdikleri bir yakınları olduğuna inandırmak. Öfkelenirler ve sözlerine inanmaya da yanaşmazlar. İkinci yol şudur: Katile ihtarda bulunursun. Biraz gizli kapaklı bir şekilde, 'Senin niyetini biliyorum,' dersin. 'Eğer şu kimse ölürse, dostum *sen de* muhakkak darağacını boylarsın. Bu ekseri birinci yöntemden daha başarılı olur. Ama bunun da işe yaramadığı çoğu zaman görülür. Çünkü dostum, bir katil yeryüzündeki yaratıkların en kendini beğenmişidir. Bir katil, daima herkesten çok daha akıllı olduğunu... hiçbir zaman kendisinden şüphelenmeyeceklerini... polisin şaşırıp kalacağını düşünür. Bu yüzden de ihtarına rağmen yine de bildiğini okur. Sende sadece daha sonra onu astırmak zevkine erişirsin." Bir an durdu. Sonra da düşünceli düşünceli ekledi. "Hayatımda iki kez bir katile ihtarda bulundum. Bir kere Mısır'da, bir defa da başka bir yerde. Ama her iki vakada da cani kurbanını öldürmeye kararlıydı... Burada da öyle olabilir."

Ona hatırlattım. "Üçüncü bir yol olduğunu söylemiştin."

"Ah, evet. Ama bunun için de çok zekice davranmak gerek. Darbenin nasıl ve ne zaman indirileceğini tam tamına tahmin etmelisin. Ve en uygun psikolojik anda işe karışmaya hazır olmalısın. Katili, suçüstü değilse bile, maksadı şüphe götürmeyecek bir şekilde yakalamalısın." Poirot konuşmasını sürdürdü. "Ve bu çok zor ve nazik bir iştir, bundan emin olabilirsin, dostum. Ve bunun başarılı olacağını da garanti edemem! Belki de kendini beğenmiş bir adamım. Ama kendimi bu kadar da beğenmem."

"Burada hangi yolu denemek niyetindesin?"

"Belki de üçünü birden. En zor olanı birincisi."

"Neden? Bana bu en kolayı gibi gelmişti."

"Evet... Kurban adayının kim olduğunu bildiğin takdirde. Ama durumun farkında değil misin, Hastings? Ben burada, kurbanın kim olduğunu bilmiyorum."

"Ne?" Düşünmeden bağırmıştım. Sonra durumun zorluğunu anlamaya başladım. O bir seri cinayeti birbirine bağlayan gizli bir bağ vardı herhalde. Olmalıydı. Ama bu bağın ne olduğunu bilmiyorduk. Sebep, o çok önemli olan cinayet nedeni belli değildi. Bunu bilmeden de kimin tehlikede olduğunu tahmin edemezdik.

Poirot durumun güçlüğünü kavramaya başladığımı yüzümden anlamıştı. Başını salladı. "Görüyorsun ya, dostum? Bu pek de kolay değil."

"Evet," dedim. "Bunu görüyorum... O değişik cinayetler arasında henüz bir bağ kuramadın mı?"

Poirot başını salladı. "Hiç kuramadım."

Yine düşündüm. A.B.C. cinayetlerinde alfabetik olduğu iddia edilen vakalarla karşılaşmıştık. Ama sonra da işin içyüzünün tamamıyla bambaşka olduğu ortaya çıkmıştı.

"Sebep uzun vadeli bir şey olmasın?" diye sordum. "Parayla ilgili bir şey. Evelyn Carlisle olayında olduğu gibi?"

"Hayır. İlk iş olarak parayla ilgili nedenleri araştırdığımdan emin olabilirsin, Hastings."

Bu doğruydu. Poirot para konusunda daima kuşkucuydu.

Yine düşündüm. İntikam? Bu olaylara daha uyuyordu. Ama yine de bu açıdan olayları birbirine bağlayacak bir şey yoktu. Sebepsiz oldukları sanılan bir dizi cinayetle ilgili bir yazı okumuştum. Onu hatırladım. Aslında kurbanlar bir davada jüri üyeleriydiler. Ve cinayetler de onları suçlu bularak mahkûm ettirdikleri bir adam tarafından işlenmişti. Bana, böyle bir şey bu duruma uyarmış gibi geldi. Bu fikri kendime sakladığımı utanarak itiraf ediyorum. Poirot'ya esrarı çözdüğümü açıklamak gururumu çok okşayacaktı.

Onun yerine sordum. "Şimdi bana söyle: X kim?"

Poirot beni çok öfkelendiren kararlı bir tavırla başını salladı. "İşte bunu söylemeyeceğim, dostum."

"Saçma. Neden söylemeyecekmişsin?"

Poirot'nun gözlerinde neşeli bir pırıltı belirdi. "Çünkü, *mon cher,* sen yine o eski Hastings'sin. Yüzün hâlâ bütün düşüncelerini, duygularını olduğu gibi yansıtıyor. Oturup, ağzın bir karış açık X'e bakmanı, yüzünden açık açık, 'Bu... bu baktığım kimse... bir katil,' diye düşündüğünün anlaşılmasını istemiyorum."

"Gerektiği zaman duygularımı saklamasını pekâlâ bilirim. Bunu sen de kabul etmelisin."

"Duygularını saklamaya kalkıştığın zaman her şey daha da kötü olur. Hayır, hayır, dostum, sen ve ben izimizi belli etmemeliyiz. Sonra... zamanı gelince saldırıya geçeriz."

"Seni ihtiyar iblis," dedim. "Kızarsam..."

Kapıya vurulduğu için sözlerimizi tamamlayamadım.

Poirot seslendi. "Giriniz." Kızım Judith'di gelen.

Size Judith'i tarif etmeyi isterdim. Ama böyle şeyleri pek bilmem.

Judith uzun boyludur. Başını dimdik tutar. Siyah düz kaşları vardır. Yanak ve çenesi biçimlidir. Esmer yüzü adeta haşin ifadelidir. Çok ciddi, hatta karşısındakini biraz da aşağı görüyormuş gibi bir tavır takınır. Ben onda trajedilere yakışacak bir hal olduğunu da düşünürüm.

Kızım gelip beni öpmedi. Öyle bir kız değildir o. Yalnızca bana gülümseyerek, "Merhaba baba," dedi.

Çekingen, hatta utangaç bir tavırla gülümsüyordu. Duygularını belli etmemesine rağmen bu tebessümü beni gördüğüne sevindiğini düşünmeme neden oldu.

"Eh..." dedim. Gençlerin yanında daima olduğu gibi kendimi pek aptal bulmaya başlamıştım. "İşte geldim."

Judith, "Bu da çok zeki olduğunu gösterir, hayatım," diye yanıtladı.

Poirot, "Ona yemekleri anlatıyordum," dedi.

Judith sordu. "Yemekler çok mu kötü?"

"Bunu sormaman gerek, yavrum. Yani sen deney tüpleri ve mikroskoplardan başka hiçbir şey düşünmüyor musun? Orta parmağına mavi odun alkolü bulaşmış. Midesiyle ilgilenmemen kocan için hiç de hoş bir şey olmaz."

"Evleneceğimi hiç sanmıyorum."

"Pekâlâ da evleneceksin. Tanrı seni neden yarattı?"

Judith, "Birçok şey yapmam için yarattığını umarım," dedi.

"Bunların başında da evlilik gelir."

Judith, "Pekâlâ," diye mırıldandı. "Siz bana iyi bir koca bulun. Ben de onun midesiyle yakından ilgilenirim."

Poirot, "Benimle alay ediyor," dedi. "İlerde bir gün yaşlıların ne kadar akıllı olduklarını anlayacak."

Kapıya tekrar vuruldu ve Dr. Franklin içeri girdi. Otuz beş yaşlarında, uzun boylu, kemikli, kızılımsı saçlı, mavi gözlü genç bir adamdı. Çenesinin biçiminden ne kadar azimli ve inatçı olduğu anlaşılıyordu. Hayatımda onun kadar sakar bir insan hiç görmedim. Daima dalgınlıkla şuraya buraya çarpıyordu.

Poirot'nun sandalyesinin yanındaki paravanaya tosladı. Sonra başını hafifçe çevirerek, "Pardon..." dedi paravanaya.

İçimden gülmek geldi, ama Judith'in gayet ciddi bir tavırla durduğunu fark ettim. Herhalde doktorun bu haline çoktan alışmıştı o.

Judith, "Babamı hatırlıyorsun tabii," dedi.

Dr. Franklin irkildi. Telaşla geriledi. Gözlerini kısarak bana baktı. Sonra elini uzatarak, beceriksizce bir tavırla, "Tabii, tabii," dedi. "Nasılsınız? Geleceğinizi duymuştum..." Judith'e döndü. "Dinle, yemek için giyinmemiz şart mı? Buna gerek yoksa o zaman yemekten sonra da biraz çalışabiliriz. O lamlardan birkaç tane daha hazırlasak..."

Judith, "Hayır," dedi. "Ben babamla konuşmak istiyorum."

"Ah, evet. Tabii, tabii." Dr. Franklin birdenbire özür dilermiş gibi gülümsedi. Tebessümü çocuksuydu. "Afedersiniz... İşe öylesine dalıyorum ki. Affedilecek bir şey değil bu. Beni bencilleştiriyor. Affedersiniz."

Saat çalmaya başlamıştı. Franklin telaşla buna bir göz attı. "Allahım! O kadar geç olmuş mu? İşte şimdi başım derde girecek. Barbara'ya yemekten önce kendisine kitap okuyacağıma dair söz vermiştim." Gülerek bize baktı. Telaşla dışarı fırlarken kapının kenarına çarptı.

"Bayan Franklin nasıl?" diye sordum.

Judith, "Her zamanki gibi," dedi. "Hatta daha da kötü."

Mırıldandım. "Onun böyle hasta olması üzülecek bir şey."

Judith, "Bir doktoru çıldırtacak bir şey bu," dedi. "Doktorlar sağlıklı insanlardan hoşlanırlar."

Bağırdım. "Siz gençler de ne kadar acımasız oluyorsunuz!"

Judith soğuk soğuk, "Ben sadece bir gerçeği açıklıyordum," dedi.

Poirot atıldı. "Her şeye rağmen, iyi doktorumuz karısına kitap okumak için telaşla koştu."

Judith homurdandı. "Budalalık! Eğer Barbara kitap okunmasını istiyorsa, bu işi kendisine bakan hemşire çok iyi başarır. Ben şahsen birinin *bana* yüksek sesle kitap okumasından nefret ederdim."

"Zevkler değişir," dedim.

Judith, "Barbara Franklin, çok aptal," diye yanıtladı.

Poirot, "Yavrum," dedi. "İşte bu konuda seninle aynı kanıda değilim."

"Barbara Franklin, en bayağı romanlardan başka hiçbir şey okumuyor. Kocasının işiyle hiç ilgilenmiyor. Son fikir akımlarından haberi yok. Kimi bulursa hemen sağlığından söz etmeye başlıyor."

Poirot, "Ben yine de aynı şeyi söyleyeceğim," dedi. "Kadın gri hücrelerini senin hiç bilmediğin bir şekilde kullanıyor."

Judith dudak büktü. "Pek nazlı ve cilveli biri. Kım kım kırıtıyor. Siz herhalde öyle kadınlardan hoşlanıyorsunuz, Poirot Amca!"

"Ne münasebet," diye bağırdım. "Poirot iriyarı, gösterişli, Beyaz Rusları tercih eder."

"Demek sırlarımı böyle açıklıyorsun, Hastings? Judith, baban da kızıl saçlılara pek meraklıdır. Bu yüzden de başı kaç kez derde girdi."

Judith ikimize bakarak hoşgörüyle gülümsedi. "Ne acayip insanlarsınız," diyerek döndü.

Ben de ayağa kalktım. "Bavullarımı açmam gerek. Yemekten önce bir banyo yapmam da iyi olur."

Poirot hemen yakınındaki zile bastı. Bir iki dakika sonra bir uşak içeri girdi. Onu görünce şaşırdım. Adam bir yabancıydı.

"A! George nerede?"

Poirot'nun uşağı George yıllardan beri onun yanındaydı.

"George ailesinin yanına gitti. Babası hastaymış. Bir süre sonra tekrar bana döneceğini umarım. O sırada..." Yeni uşağına gülümsedi. "Curtiss bana bakıyor."

Curtiss de saygılı bir tavırla gülümsedi. İriyarı, aptalca suratlı bir adamdı.

Kapıdan çıkarken Poirot'nun içinde kâğıtlar olan evrak çantasını dikkatle kilitlediğini fark ettim.

Koridoru aşarak odama giderken kafam karmakarışıktı.

4

O akşam yemeğe inerken bana hayat sanki bir rüya halini almış gibi geliyordu.

Giyinirken bir iki defa kendi kendime, acaba bütün bunlar Poirot'nun hayalinin mahsulü mü, diye sormuştum. Neticede sevgili arkadaşım yaşlı bir adamdı artık. Sağlığı da bozuktu. Kendisi kafasının eskisi kadar fevkalade olduğunu iddia ediyordu. Ama aslında öyle miydi bakalım? Poirot bütün yaşamını katillerin izini bulmak ve onları kıstırmakla geçirmişti. Sonunda olmayacak yerde cinayetlerden kuşkulanması şaşılacak bir şey mi sayılırdı? Sanırım ki bu zoraki dinlenme onu fena halde sinirlendiriyordu. Onun için yeni bir 'insan avı' yaratmış olmaz mıydı? Bazen insan çok istediği bir şeyin gerçek olduğunu sanıyordu. Aslında mantıklı bir sinirsel bunalımdı bu. Poirot gazetelere geçen birkaç olayı seçmiş, bunlara kendince bir anlam vermişti. Bu olayların gerisinde gölge gibi birinin, birkaç kişinin canına kıyan bir caninin gizli olduğunu düşünmüştü. Herhalde aslında Bayan Etherington kocasını öldürmüştü. Rençber karısını vurmuştu. Genç kız, teyzesine gerçekten fazla dozda morfin vermişti. Kıskanç kadın, tehdidini yerine getirmiş ve kocasını ortadan kaldırmıştı. O kaçak ihtiyar kız da aslında kendisini polise teslim olmaya zorlayan cinayeti işlemişti. Yani aslında bütün bu cinayetler göründükleri gibiydiler!

Bu aslında pek makul olan görüşe karşılık sadece Poirot'nun aklına olan kesin inancımı öne sürebilirdim.

Poirot bir cinayetin planlandığını söylemişti. Styles ikinci kez bir cinayete sahne olacaktı.

Zaman bu iddiayı doğrulayacak ya da yalanlayacaktı. Gelgelelim bu doğruysa, o zaman olayı önlemek de bize düşüyordu.

Ve Poirot katilin kim olduğunu biliyordu. Bunu ben bilmiyordum.

Düşündükçe büsbütün öfkelendim! Açıkçası Poirot'nunki de küstahlıktı. Benim yardımımı istiyor ama sonra da bana açılmamaya yanaşmıyordu!

Neden? Tabii bir sebep ortaya sürmüştü. Ama muhakkak ki bu da pek yetersizdi. Yüzümden düşüncelerimin belli olduğu iddiasından, bu gülünç şakadan bıkmıştım artık! Ben de herkes gibi bir sırrı saklayabilirdim. Poirot, daima gururumu kıracak bir şekilde gayet şeffaf bir insan olduğum ve herkesin kafamdan geçenleri rahatlıkla okuyabildiği inancına ısrarla inanmıştı. Bazen bunu her tür hileden nefret eden güzel ve dürüst karakterime vererek bu hakareti yumuşatmaya da çalışırdı!

Tabii, diye düşündüm. Bütün bu olay Poirot'nun hayalinin mahsulüyse, o zaman bana açılmayı istememesi kolaylıkla açıklanabilir.

Gonga vurulduğu sırada ben hâlâ bir sonuca varamamıştım. Yemeğe inerken her türlü fikri kabule hazır değildim. Ama yine de gözlerimi dört açacak ve Poirot'nun efsanevi X'ini bulmaya çalışacaktım.

Bir süre için Poirot'nun sözlerinin tamamıyla doğru olduğunu kabul edecektim. Bu evde beş defa cinayet işleyen ve yeniden öldürmeye hazırlanan biri vardı. *Kimdi o?*

Yemeğe gitmeden önce salonda beni Bayan Cole ve Bay Allerton'la tanıştırdılar. Kadın otuz üç, otuz dört yaşlarındaydı. Uzun boylu ve hoştu. Bay Allerton'dan hiç hoşlanmazdım. Kırk iki kırk üç yaşlarında yakışıklı, geniş omuzlu, bronz ciltli bir adamdı. Rahatlıkla konuşuyordu ve sözlerinin çoğunun da çift anlamlı olduğunu fark ettim. Allerton'un gözlerinin altındaki şişlikler onun sefilce bir hayat sürdüğünü ortaya koyuyordu. Herhalde adam hileli işlere girişiyor, kumar oynuyor,

içkiyi de fazla kaçırıyordu. Her şeyden önce kadınlara fazla düşkün bir insan olduğu da belliydi.

İhtiyar Albay Luttrell'in de ondan pek hoşlanmadığını fark ettim. Boyd-Carrington da Allerton'la soğuk bir tavırla konuşuyordu. Allerton daha ziyade gruptaki kadınları etkiliyordu. Bayan Luttrell mutlu bir tavırla adeta cıvıldıyordu. Adamsa tembel tembel ve pek de gizlemediği bir küstahlıkla ona iltifatlar yağdırıyordu. Judith'in de adamla ahbaplık etmekten hoşlandığını ve onunla konuşmak için kendisini her zamankinden daha fazla zorlandığını görerek öfkelendim. En kötü bir erkeğin, kadınların en iyilerini ilgilendirip memnun etmesi hiçbir zaman çözemeyeceğim esrarlı bir problemdir benim için. İçgüdülerim bana Allerton'un ahlaksız biri olduğunu haber veriyordu. Erkeklerin yüzde doksanı da bu konuda beni desteklerdi. Buna karşılık kadınların yüzde doksanı ve hatta belki de yüzde yüzü ondan hemen hoşlanırdı.

Sofraya oturduk. Önümüze içinde beyaz yapışkan bir sıvı bulunan tabaklar konulurken ben de masadakileri süzdüm. Olasılıkları hesaplamaya çalışıyordum.

"Poirot haklıysa, zekâsına bir şey olmamışsa, o zaman bu insanlardan biri tehlikeli bir katil... Ve hatta belki de bir deli."

Poirot bana açık açık söylememişti ama ben X'in erkek olduğunu sanıyordum. Katil bu erkeklerden hangisi olabilirdi?

Kararsız, bitkin haliyle yaşlı Albay Luttrelll olamazdı herhalde. Evden dürbünle dışarı fırlarken karşılaştığım Norton? Bu da mümkün değildi. İyi bir insana benziyordu o. Beceriksiz, biraz mızmız bir insan. Kendi kendime, tabii, dedim. Katillerden çoğu ufak tefek, dikkati çekmeyen erkeklerdi. Zaten bu sebepten cinayet işlemişlerdi. Dikkati çekmek için. Başkalarının kendileriyle ilgilenmemesine, onlara aldırmamasına sinirlenmişlerdi. Gelgelelim Norton kuşlara bayılıyordu. Ben doğa sevgisinin bir insanda daima sağlıklı bir işaret olduğuna inanırdım.

Boyd-Carrington? Olmayan şeydi bu. Adı dünyaca biliniyordu. Fevkalade bir sportmen, bir idareci, herkes tarafından sevilen ve sayılan bir insandı. Franklin'in üzerinde de durmadım. Judith'in ona hem büyük bir hayranlık ve hem de derin bir saygı duyduğunu biliyordum.

Sonra... Bay Allerton. Adamı iyice tarttım. Kötü bir insandı Allerton. Bu hiç kuşku götürmezdi! Büyük annesinin bile derisini yüzecek tipte bir adamdı. Tabii o şirin tavırlarıyla bu kusurlarını örtüyordu. Adam konuşuyordu şimdi. Kendisini sıkıntıya düşüren bir olayı hikâye ediyordu. Üzüntüyle gülünç bir duruma düşmüş olduğunu kabul ediyor ve böylece herkesin gülmesini sağlıyordu.

Kararımı verdim. "Eğer Allerton X ise, o zaman bütün o cinayetleri kendisine menfaat sağlamak için işledi."

Evet, Poirot X'in erkek olduğunu kesinlikle söylememişti. Onun için Miss Cole'un üzerinde de durdum. Kadının huzursuz bir hali vardı. Telaşla hareket ediyordu. Sinirlerinin bozuk olduğu belliydi. Güzeldi ama çok ıstırap çekmiş olduğu da anlaşılıyordu. Ama bütün bunlara rağmen yine de normal bir insan hali vardı onda. Sofrada Miss Cole, Bayan Luttrell ve Judith'den başka kadın yoktu. Bayan Franklin, yukarda kendi odasında yemek yiyordu. Ona bakan hemşire de bizden sonra sofraya oturuyordu.

Yemekten sonra salonun penceresinin önünde durmuş bahçeye bakıyor ve eski günleri düşünüyordum. Kızıl saçlı genç bir kız olan Cynthia Murdoch, şu çim alanı koşarak geçmişti. Beyaz elbisesiyle ne kadar hoştu...

Geçmişle ilgili hayallere dalmıştım. Judith koluma girince irkildim. Kızım beni camlı kapılardan terasa çıkardı.

Sonra da birdenbire, "Ne var?" dedi.

Şaşırdım. "Ne mi var? Ne demek istiyorsun?"

"Bütün akşam pek acayiptin. Yemekte neden herkese öyle dik dik bakıyordun?"

"Bakıyor muydum gerçekten?... Herhalde geçmişi düşünüyordum. Belki de birtakım hayaller görüyordum."

"A, evet. Gençliğinde burada kalmışsın, değil mi? Styles'da yaşlı bir kadın öldürülmüş sanırım. Ya da öyle bir şey."

"Onu strikninle zehirlemişlerdi."

"Nasıl bir kadındı o? İyi mi, kötü mü?"

Bu soruyu düşündüm. Sonra ağır ağır, "Çok iyi bir kadındı," dedim. "Cömertti. Hayır kurumlarına çok yardım ederdi."

"Ah, şu cömertlerden..." Judith'in sesinde hafif bir istihkâr vardı. Sonra garip bir soru sordu. "Buradakiler... mutlu muydular?"

Hayır, değillerdi. Bu kadarını biliyordum. Ağır ağır, "Hayır," dedim.

"Neden?"

"Çünkü kendilerini hapisteymiş gibi hissediyorlardı. Anlayacağın bütün para Bayan İnglethrop'daydı. Ve... o parayı herkes kendisi dağıtıyordu. Üvey çocuklarının istedikleri gibi bir hayat sürmeleri olanaksızdı."

Judith'in dehşetle içini çektiğini duydum. Kolumu tutan parmakları kasıldı. "Kötü bu. Kötü... İnsanın gücünü kötüye kullanması demek... Böyle şeylere izin verilmemeli. Yaşlılar, hastalar, gençlerin ve sağlamların yaşamlarını engelleyecek güce sahip olmamalılar. Onları sıkı sıkı bağlamak, yıprandırmak, faydalı olabilecekken ihtiyaç duyulan güç ve enerjilerini ziyan ettirmek... Bu sadece bencillik."

Alayla, "Bu karakter yaşlıların tekelinde değil," diye cevap verdim.

"Ah, gençlerin bencil olduğunu düşündüğünü biliyorum, baba. Belki de öyleyiz. Ama bizimki *temiz* bir bencillik. Hiç olmazsa biz sadece istediğimizi yapmayı arzu ediyoruz. Başkalarının da bizim istediğimiz gibi hareket etmelerini söylemiyoruz. Onları birer esir haline sokmaya çalışmıyoruz."

"Hayır... Yalnızca önünüze çıktıkları takdirde onları çiğneyip geçiyorsunuz."

Judith kolumu sıktı. "Bu kadar acı konuşma. Benim kimseyi çiğneyip geçtiğim yok. Aslında sen de hiçbirimizin hayatını istediğin biçime sokmaya kalkışmadın. Onun için sana minnet duyuyoruz."

Dürüstçe, "Korkarım bunu yapmayı istedim," diye yanıtladım. "Ama annen ısrar etti. 'Bırak kendi hatalarını yine kendileri düzeltsinler,' dedi."

Judith tekrar kolumu çabucak sıktı. "Biliyorum. Sen tıpkı bir tavuk gibi gıdaklayarak etrafımızda dolaşmayı istiyordun. Ben her şeyin abartılmasından nefret ederim. Böyle şeylere gelemem. Çünkü faydalı hayatların faydasızlar uğruna kurban edildiği konusunda benim gibi düşünüyorsun, değil mi?"

"Bazen böyle oluyor," diye itiraf ettim. "Ama sert tedbirler almaya da gerek yok... Neticede isteyen başını alıp gider."

"Bu kolay mı sanıyorsun? Kolay mı sanıyorsun?"

Sesi öylesine heyecanlıydı ki, ona hayretle bakakaldım. Teras karanlık olduğu için, yüzünü iyice göremiyordum. Kızım, sözlerini sürdürdü. Sesi hafif ve kuşkuluydu. "O kadar çok şey var ki... Pek zor bu... Mali sorunlar... Sorumluluk hissi... Vaktiyle sevdiğin birini incitmekten kaçınmak... Bütün bunlar... Ve bazı insanlar son derece vicdansız oluyorlar. Karşılarındakinin bütün bu hisleriyle oynuyorlar. Bazı insanlar... bazı insanlar *sülükten* farksızlar!"

Kızımın sesindeki öfke beni şaşırtmıştı. "Judith'ciğim!"

Judith haddinden fazla heyecanlanmış olduğunu fark etmişti. Zira gülerek kolumdan çekti. "Pek mi ateşli konuştum? Açıkçası beni sinirlendiren bir konu bu. Anlayacağın öyle bir vaka biliyorum... Adam zalim, hain bir ihtiyardı... Ve bir kız bağları koparmak ve sevdiklerini serbest bırakmak cesaretini gösterdiği zaman, herkes onun deli olduğunu söyledi. Deli? Bir insanın yapabileceği en akıllıca hareket. En akıllıca ve en cesurca!"

Fena halde endişelendim. Kısa bir süre önce buna benzer sözler duymuştum. Ama nerede? Sert sert, "Judith," dedim. "Hangi vakadan söz ediyorsun?"

"Sen tanımazsın... Franklin'lerin eski ahbapları. Litchfield adında bir ihtiyar. Adam çok zengindi ama zavallı kızlarını hemen hemen aç bırakıyordu. Onların sokağa çıkmalarına ya da başkalarıyla ahbaplık etmelerine izin vermiyordu. Aslında deliydi tabii. Ama tıp açısından yeterince deli sayılmıyordu."

"Ve en büyük kızı onu öldürdü," dedim.

"Ah... Herhalde bunu gazetelerde okudun? Evet, buna cinayet adını verebilirsin. Ama bu kişisel çıkarlar için işlenmedi. Margaret Litchfield hemen polise giderek teslim oldu. Bence çok cesur bir kızdı. Açıkçası ben kendimde o cesareti bulamazdım."

"Polise teslim olmak cesaretini mi? Yoksa cinayet işlemek cesaretini mi?"

"İkisini de."

Sert sert, "Buna memnun oldum," diye cevap verdim. "Senin bazı vakalarda katilin haklı olduğundan söz etmen de hiç hoşuma gitmiyor." Bir an durdum, sonra ekledim. "Dr. Franklin ne düşünüyor?"

Judith, "Adamın öldürülmeyi hak ettiğini," dedi. "Babacığım açıkçası bazı insanlar ölümü davet ediyorlar."

"Böyle konuşmana göz yumamam, Judith. Kafana bu fikirleri sokan kim?"

"Hiç kimse değil."

"O halde dinle. Bütün bunlar zararlı düşünceler."

"Anlıyorum. Neyse, konuşmayı burada keselim." Kızım bir an durdu. "Ben aslında Bayan Franklin'den sana haber getirmiştim. Yatak odasına çıkmaya bir itirazın olmadığı takdirde seni görmek istiyor."

"Buna pek sevinirim. Onun yemeğe inemeyecek kadar hasta olmasına üzüldüm."

Judith duygusuz bir ses tonuyla, "Aslında iyiydi o," dedi. "Yalnızca mesele çıkarmaktan hoşlanıyor."

Gençler pek anlayışsız oluyorlar.

5

Bayan Franklin'i daha önce bir kez görmüştüm. Otuz yaşlarında "Madonna Tipi" diye tarif edebileceğim bir kadındı o. İri kahverengi gözleri, hassas ifadeli uzunca bir yüzü vardı. Saçlarını ortadan ayırıyordu. Vücudu çok inceydi. Cildi şeffaf gibi duruyordu.

Genç kadın şezlongdaki yastıklara dayanmış oturuyordu. Arkasında beyaz, süslü, uçuk mavi, pek zarif bir sabahlık vardı.

Franklin'le Boyd-Carrington odadaydılar. Kahve içiyorlardı. Barbara Franklin, beni gülümseyerek karşıladı. Elini de uzatmıştı.

"Geldiğiniz için ne kadar sevindiğimizi bilemezsiniz. Bay Hastings. Judith için çok iyi olacak bu. Zavallı yavrucak pek fazla çalışıyor."

Kadının küçük, narin elini tuttum. "Fazla çalışmanın ona yaradığı belli."

Barbara Franklin içini çekti. "Evet, şanslı o. Judith'e ne kadar haset ediyorum bilseniz. Onun sağlıklı olma denilen şeyin ne olduğunu bilmediği belli. Sen ne dersin, hemşire? Ah, sizi tanıştırayım. Bu hemşire Craven. Bana o kadar, o denli iyi bakıyor ki. O olmasaydı ne yapardım bilmem. Sanki ben küçücük bir bebekmişim gibi davranıyor."

Hemşire Craven uzun boylu, güzel bir kadındı. Gür kızıl saçları, kusursuz bir cildi vardı. Ellerinin ince, uzun ve bembeyaz olduğunu fark ettim. Hastanede çalışan hemşirelerin çoğunun elleri böyle olmuyordu. Hemşire Craven bir bakıma sıkı ağızlı bir kızdı. Bazen insana cevap da vermiyordu. Şimdi de soruyu cevaplandırmayarak sadece başını sallamakla yetindi.

Bayan Franklin sözlerine devam etti. "Ama açıkçası John zavallı kızınızı fazla çalıştırıyor. Tam bir esir tüccarı o. John, sen kalpsiz bir esir tüccarısın, öyle değil mi?"

Kocası durmuş, pencereden dışarıyı seyrediyordu. Hafifçe ıslık çalıyor ve cebindeki bozuk paraları şıkırdatıyordu. Karısının sorusu üzerine ansızın irkildi.

"Ne dedin, Barbara?"

"Senin zavallı Judith Hastings'i ayıp denilecek derecede fazla çalıştırdığını söylüyordum. Ama Bayan Hastings geldi artık. Onunla kafa kafaya verecek ve bu işe engel olacağız."

Şakacılığın Dr. Franklin'in en güçlü tarafı olmadığı belliydi. Yüzünde hafif bir endişe ifadesi belirdi. Bir şey sormamış gibi Judith'e dönerek mırıldandı. "Seni fazla çalıştırdığım takdirde bana haber vermelisin..."

Judith, "Takılıyorlar..." dedi. "İşten söz ettiler de aklıma geldi. Sana o ikinci lam için kullanılacak numarayı soracaktım... Hani şu..."

Doktor heyecanla ona dönerek sözünü kesti. "Evet, evet. Dinle sence bir sakıncası yoksa laboratuvara gidelim. Emin olmak istediğim..."

Konuşarak odadan çıktılar.

Barbara Franklin yastıklara dayanarak içini çekti.

Hemşire Craven birdenbire hiç de hoşa gitmeyecek bir tavırla, "Bence asıl esir tüccarı Miss Hastings," dedi.

Bayan Franklin tekrar içini çekti. "Kendimi o kadar yetersiz hissediyorum ki. John'un işiyle daha yakından ilgilenmem gerektiğini biliyorum. Ama elimde değil bu. Evet, belki benim zayıf bir tarafım var..."

Şöminenin yanında duran Boyd-Carrington, onun sözünü kesti. "Saçmalama, Babs. Zayıf bir tarafın hiç yok. Boş yere kendini üzme."

"Ama, Bill'ciğim, ben kaygılanıyorum. Kendim bakımından bayağı umutsuzluğa kapılıyorum. Ama... elimde değil. Bence... çok çirkin şeyler bunlar. Kobaylar, fareler, bilmem ne... Öö..." Titredi. "Bunun budalaca bir şey olduğunu biliyorum. Gelgelelim ben yalnızca o güzel ve mutlu şeyleri düşünmek istiyorum. Kuşlar, çiçekler, oyun oynayan çocuklar... Ne demek istediğimi sen biliyorsun, Bill."

Adam yaklaşarak, kadının yalvarırcasına uzattığı elini tuttu. Boyd-Carrington, başını eğerek Barbara Franklin'e bakarken yüzündeki ifade değişmişti. Bir kadınınki kadar şefkat doluydu çehresi. Nedense bu çok etkileyici bir şeydi. Çünkü William Boyd-Carrington aslında tam bir erkekti.

Adam, "On yedi yaşından beri fazla değişmedin, Babs," dedi. "Bahçedeki avını, kuşların banyo yaptığı küçük havuzu ve hindistancevizlerini anımsıyor musun?" Bana döndü. "Biz Barbara'yla eski oyun arkadaşıyız."

Kadın itiraz etti. "Eski oyun arkadaşı mı?"

"Ah, senin benden en aşağı on beş yaş küçük olduğunu inkâr etmiyorum. Ama ben bir delikanlıyken seninle oynardım. Sen küçücük bir bebektin. Seni sırtımda taşırdım, yavrum. Daha sonra İngiltere'ye döndüğüm zaman senin pek güzel bir genç hanım halini almış olduğunu gördüm. Sosyeteye takdim edilmek üzereydin. Ben de payıma düşeni yaptım. Seni kulübe götürerek golf öğrettim. Bunu hatırlıyor musun?"

"Ah, Bill, bütün bunları unutabilir miyim sanıyorsun?" Kadın bana, "Ailem bu taraflarda otururdu," diye açıkladı. "Bill de Knatton'a gelip yaşlı amcası Sir Everard'ın malikânesinde kalırdı."

Boyd-Carrington, "Ne kasvetli yerdi orası," dedi. "Hâlâ da öyle ya. Bazen umutsuzluğa kapılıyor ve malikâneyi yaşanılabilecek bir hale katiyen sokamayacağımı düşünüyorum."

"Ah, Bill, orası şahane bir hale konulabilir. Fevkalade, şahane bir hale."

"Evet, Babs. Ama işin kötüsü benim bu konuda hiçbir fikrim yok. Banyolar ve rahat koltuklar... Aklıma geleni bu kadar. Bu iş için bir kadın gerek."

"Sana gelip yardım edebileceğimi söyledim. Gerçekten çok ciddiyim."

"Eğer gücün kuvvetin yerindeyse seni oraya arabayla götürebilirim. Ne dersin hemşire?"

"Ah, evet, Sir William. Bence bu Bayan Franklin'e çok iyi gelir. Tabii dikkat etmesi ve kendisini fazla yormaması koşuluyla."

Boyd-Carrington, "O halde anlaştık," dedi. "Haydi, sen artık güzelce uyu bakalım. Yarına dipdiri ol."

İkimiz de Bayan Franklin'e, "İyi geceler," diyerek birlikte odadan çıktık. Merdivenlerden inerken Boyd-Carrington, haşin bir tavırla, "Bilemezsiniz," diye mırıldandı. "On yedi yaşındayken ne güzel bir kızdı. Ben Birmanya'dan İngiltere'ye dönmüştüm. Karım orada ölmüştü. Size açıkça söyleyeyim, Barbara'ya birdenbire tutuluverdim. O, üç dört yıl sonra Franklin'le evlendi. Onlarınkinin mutlu bir evlilik olduğunu da sanmıyorum. Bence Barbara'nın hastalığının asıl sebebi de bu. Adam, Barbara'yı anlayamıyor, onu takdir edemiyor. Halbuki kadın çok hassas. Onun rahatsızlığının bir kısmı sinirsel sanıyorum. Barbara'yı gezmeye götürdüğün, onu eğlendirdiğin, ilgisini çekecek şeyler yaptığın takdirde kadın tamamıyla değişiyor. Ama o Allahın cezası hekim bey sadece deney tüyleriyle, Batı Afrikalı yerlilerle ve bakterilerle ilgileniyor."

Adamın sözlerinde gerçek payı olabileceğini düşündüm. Ama Boyd-Carrington'un Bayan Franklin'den hoşlanması beni şaşırttı. Neticede kadın eski resimlerdeki gibi nazlı bir güzel olmasına karşın yine de hastalıklı bir insandı. Halbuki Boyd-Carrington, hayat dolu, canlı ve enerjik bir adamdı. İnsan onun sinirli bir hasta karşısında sadece öfke ve sabırsızlık duyacağını sanırdı. Ama Barbara Franklin genç kızlığında pek güzeldi anlaşılan. Ve Boyd-Carrington gibi idealistler ilk izlenimlerin etkisinden kolaylıkla kurtulamazlardı.

Aşağıda Bayan Luttrell bizi yakalayarak briç oynamamızı önerdi. Poirot'nun yanına gitmek istediğimi söyleyerek özür diledim.

"Allah layığını versin, Poirot," dedim. "Her şeyi kendine saklama merakın yok mu! Bütün akşamı X'i bulmaya çalışarak geçirdim."

Arkadaşım, "Herhalde bu da bir hayli dalgınlaşmana neden oldu," diye mırıldandı. "Sana kimse bu dalgınlığından söz etmedi mi? Bunun sebebini sormadı mı?"

Judith'in sorularını anımsayarak hafifçe kızardım. Yanılmıyorsam Poirot sıkıntımı fark etmişti. Dudaklarında hafif, alaycı bir tebessümün uçuştuğunu gördüm. Ama yalnızca, "Peki bu konuda ne sonuca vardın?" diye sordu.

"Doğru tahmin etmişsem bunu bana söyleyecek misin?"

"Asla!"

Dikkatle Poirot'nun yüzüne bakıyordum. "Norton'un üzerinde durdum..."

Arkadaşımın çehresindeki ifade değişmedi.

"Tabii," diye ekledim. "Elimde kesin bir delil yok. Sadece o bana diğerlerinden daha da az şüphe edilecek bir insan gibi gözüktü. Sonra Norton... şey... dikkati çekmeyen bir adam. Herhalde peşinde olduğumuz katil de öyle silik bir insan."

"Orası öyle. Fakat dikkati çekmemenin sandığından daha çok yolları vardır."

"Ne demek istiyorsun?"

"Seninle hayali bir vakayı inceleyelim... Cinayetten birkaç hafta önce köye esrarlı bir yabancı geliyor. Bu gelişinin belirli bir nedeni yok. Muhakkak ki bu yabancı hemen dikkati çeker. Fakat yabancı silik bir tip olur ve balık tutmak gibi zararsız bir sporla meşgul olursa o zaman durum değişir."

Başımı salladım. "Ya da kuşları seyrederse... Evet ama ben de bunu söylüyordum zaten."

Poirot, "Diğer taraftan," dedi. "Katilin köyde bilinen biri olması durumu daha da kolaylaştırır. Örneğin... katil kasap olabililir. Üstelik bu sayede kimse onun elbisesindeki kan lekelerinin üzerinde de durmaz."

"Saçmalıyorsun. Kasap, fırıncıyla kavga etti diyelim. Bunu bütün köy hemen haber alır."

"Bu düşüncede haklı bile olsan, katil, fırıncıyı öldürmek için kasap rolüne girmişse durum değişir. Her şeyin bir adım gerisine bakmalısın daima, dostum."

Dikkatle Poirot'yu süzdüm. Bu sözlerinde gizli bir ima olup olmadığını anlamaya çalışıyordum. Eğer bu laflarının kesin bir anlamı var idiyse o zaman arkadaşım Albay Luttrell'i kastediyor demekti. Adam, sırf müşterilerden birini öldürmek fırsatını bulabilmek için mi açmıştı pansiyonu?

Poirot usulca başını salladı. "Aradığın cevabı yüzümde bulamayacaksın."

İçimi çektim. "Sen insanı çıldırtırsın, Poirot. Zaten tek şüpheli de Norton değil. Şu Allerton adlı adama ne dersin?"

Arkadaşımın yüzü hâlâ ifadesizdi. "Ondan hoşlanmadın mı?" diye sordu.

"Hoşlanmadım tabii."

"Ah... Ahlaksızın biri o. Öyle değil mi?"

"Tabii ya. Sen o fikirde değil misin?"

"Olmaz olur muyum?" Poirot ağır ağır ekledi. "Kadınları çeken bir tip o."

İsyanla bağırdım. "Kadınlar nasıl bu kadar aptal olabiliyorlar! Allerton gibi bir adamın nesini beğeniyorlar?"

"Kim bilir? Ama daima böyledir. Ahlaksız bir erkek... Ve kadınlar daima ona bayılırlar."

"Ama neden?"

Poirot omzunu silkti. "Belki de bizim göremediğimiz bir şeyi fark ediyorlar."

"Fakat nedir bu?"

"Belki de tehlike... Dostum, herkes hayatının tehlikeli olaylarla biraz renklenmesini ister. Kimisi buna dolambaçlı bir şekilde erişir. Mesela boğa güreşlerini seyrederek. Kimisi heyecanlı kitaplar okur. Bazısı da tehlikeyi sinemada heyecanlı filmler seyrederek tadar. Ama ben şu kadarından eminim. Fazla güvenli, rahat bir hayat insanların hoşu-

na gitmez. Erkekler birçok yollardan tehlikeye erişirler. Kadınlar ise tehlikeyi ekseri seks maceralarında bulacak dereceye gelirler. Belki de bu yüzden kaplanı andıran erkeklerden hoşlanırlar. İçeri çekilmiş sivri tırnaklı pençe... Saldırmaya hazırlanan kalleş bir yaratık... Kadınlar, iyi ve müşfik bir koca olabilecek fevkalade bir erkeğin yüzüne bile bakmazlar."

Bu sözleri birkaç dakika sıkıntılı sıkıntılı, sessizce inceledim. Sonra da ondan önceki konuya döndüm. "Biliyor musun, Poirot? Aslında benim X.'in kim olduğunu öğrenmem çok kolay. Biraz soruşturma yapmam ve o listedeki insanlarla kimin ahbap olduğunu öğrenmem yeter. Yani şu özetlediğin beş cinayet vakasındaki kimselerle..."

Bu sözleri içtenlikle söylemiştim. Ama Poirot beni aşağı görüyormuş gibi baktı sadece. "Hastings, seni buraya benim çoktan aştığım bir yolda ağır ağır, beceriksizce ilerlememi seyretmek için çağırmadım. Sana şunu da söyleyeyim: bu iş sandığın kadar basit değil. O vakalardan dördü bu bölgede olmuş. Aslında burası tam anlamıyla bir pansiyon da sayılmaz. Luttrell'ler buralı. Durumları iyi değilmiş. Köşkü almış ve pansiyon işletmeye başlamışlar. Buraya gelenlerin çoğu onların ahbapları. Ya da ahbaplarının tavsiye ettikleri kimseler. Franklin'leri buraya gelmeye ikna eden Sir William. Franklin'ler de pansiyonu Norton'a ve yanılmıyorsam Miss Cole'a tavsiye etmişler. İşte böyle.. Yani... içlerinde birinin bildiği bir kimseyi diğerlerinin de tanıması ihtimal dahilinde. Ayrıca X.'de istediklerini belirli bir yere çekebilir. Örneğin... Rençber Riggs'i alalım. Olayın olduğu köy Boyd-Carrington'un amcasının malikânesine yakın. Bayan Franklin'in ailesi de o civarda bir yerde oturuyormuş. Köyle hana sık sık turistler geliyor. Bayan Franklin'in aile dostlarının çoğu da o handa kalırlarmış. Dr. Franklin de hana inmiş. Norton'la Miss Cole'un da handa oda tutmuş olmaları pekâlâ mümkün."

"Hayır, hayır, dostum. Sana açmaya yanaşmadığım sırrı öğrenmek için beceriksizce çabalara girişme."

"Çok saçma bu. Sanki bu sırrı başkalarına açıklarmışım gibi! Poirot, yüzümden düşüncelerimin belli olduğu iddiasından, bu şakalardan bıktım artık. Bunları hiç de komik bulmuyorum."

Poirot usulca, "Nedenin yalnızca bu olduğundan emin misin?" dedi. "Dostum, böyle bir bilginin tehlikeli bir şey olacağının farkında değil misin? Emniyette olmanı istediğimi görmüyor musun?"

Ağzım bir karış açık ona bakakaldım. O ana kadar meselenin bu yönünü düşünmemiştim. Ama tabii Poirot'nun sözleri doğruydu. Beş cinayet işleyip, yakasını yasadan yine de kurtarmış bir katil vardı. Adam kendisinden kimsenin kuşkulanmadığına inanıyordu. Gelgelelim o birinin peşinde olduğunu öğrendiği an, kendisiyle ilgilenen kimse için büyük bir tehlike halini alacaktı.

Sert sert, "Fakat sen..." diye bağırdım. "Sen de tehlikede değil misin, Poirot?"

Poirot o sakat haline rağmen tehlikeye hiç aldırmadığını belirtmek için elini salladı. "Ben böyle şeylere alışığım. Kendimi koruyabilirim. Sonra benim sadık tazım da beni korumaya gelmedi mi? Benim sadık ve fevkalade Hastings'im?"

6

Poirot'nun erkenden yatması gerekti. Onu uyumaya bırakarak, aşağıya indim. Ama daha önce durarak uşak Curtiss'le biraz konuştum.

Kafası ağır çalışan, fakat becerikli ve güvenilir, sakin bir adamdı. Poirot, Mısır'dan döndüğünden beri onun yanında çalışıyordu. Bana arkadaşımın sağlığının oldukça iyi sayılacağını söyledi. Çünkü zaman zaman Poirot korkutucu kalp krizleri geçiriyordu. Ve kalbi şu son aylarda iyice bozulmuştu. Gitgide bozulan bir motor gibiydi bu.

Ah, neyse, güzel bir hayat sürmüştü Poirot. Ama yokuş aşağı her adımda kahramanca savaşan eski arkadaşımın halini düşündükçe kalbim de burkuluyordu. Şimdi bile, sakat ve zayıf olmasına rağmen, o amansız cesareti onu pek usta olduğu o oyunu oynamaya zorluyordu.

Huzursuz bir halde aşağıya indim. Poirot'suz bir hayatı düşünemiyordum hiç kuşkusuz.

Salonda bir oyun yeni sona eriyordu. Beni briçe katılmaya davet ettiler. Oyalanacağımı düşünerek razı oldum. Boyd-Carrington oyundan çıkmıştı. Norton, albay ve Bayan Luttrell'in karşısına geçtim.

Bayan Luttrell, "Ne dersiniz, Bay Norton?" diye sordu. "Sizinle ortak olup, şu ikisine karşı oynayalım mı? Son defaki ortaklığımız çok başarılı olmuştu..."

Norton nazik nazik gülümsedi. Sonra da kart çekmemizin belki de iyi olacağına dair bir şeyler mırıldandı.

Bayan Luttrell razı oldu ama istemeye istemeye sanırım.

Norton'la ben, Luttrell'lere karşı oynamaya başladık. Bunun Bayan Luttrell'in hiç hoşuna gitmediğini fark ettim. Dudağını ısırdı. O şirinliği ve yapma İrlandalı aksanı kayboldu.

Bunun nedenini çok geçmeden anladım. Daha sonraları Albay Luttrell'le sık sık briç oynadım. Aslında adam fena bir oyuncu da değildi. 'Orta karar' diye tanımlayacağım bir briççiydi o. Ama unutkandı. Bu yüzden zaman zaman gerçekten ciddi hatalar da yapıyordu. Karısıyla ortak olduğu zaman hataların ardı arkası kesilmiyordu. Adamın kadından çok çekindiği belliydi. Bu yüzden de üç misli daha kötü oynuyordu. Bayan Luttrell ise gerçekten iyi bir oyuncuydu. Ama açıkçası hiç de hoşa gidecek bir oyuncu değildi o. Akla gelecek her fırsattan faydalanıyor, hasmı bilmediği zaman bazı kaidelere aldırmıyor, ama işine geldiği takdirde bunları hemen uyguluyordu. Ayrıca hiç çekinmeden ustalıkla, hasmının eline çabucak bir göz atmasını da biliyordu. Yani kısacası kadın kazanmak için oynuyordu.

Ve kısa bir süre sonra Poirot'nun 'zehirli dil'den neyi kastetmiş olduğunu da anladım. Bayan Luttrell oyun oynarken kendisine hâkim olamıyordu. Zavallı kocasının yaptığı her hata kadının o zehirli diliyle aklına gelen her şeyi söylemesine sebep oluyordu. Hem Norton ve hem de benim için çok sıkıcı bir şeydi bu. Oyun sona erince bayağı sevindim.

İkimiz de saatin geç olduğunu ileri sürerek yeni bir oyuna başlamaya yanaşmadık.

Oradan uzaklaşırken Norton biraz da ihtiyatsızlık ederek duygularını açıklayıverdi. "Hastings, ne korkunç şey bu! Kadının, o zavallı adamcağızı böyle azarlaması çok sinirime dokunuyor. Üstelik Luttrell bütün

o azarlara sessizce katlanıyor. Zavallı adamcağız. Hindistan'da etrafa sert emirler veren bir albay hali yok onda."

Norton ihtiyatsızca sesini yükseltmişti. "Hişşş..." diye ihtar ettim. Albay Luttrell onun bu sözlerini duyabilirdi.

"Çok kötü bir şey bu."

Öfkeyle, "Adam kadını baltayla doğradığı takdirde kendisine hak vereceğim," dedim.

Norton başını salladı. "O böyle bir şey yapamaz. Yuları kadının eline vermiş bir kere. Bundan sonra daima böyle olacak. 'Evet, hayatım... Hayır, hayatım...' diyecek. Bıyığını çekiştirerek, uysal uysal, meler gibi konuşacak. Kendisini tabuta yatırıncaya kadar böyle gidecek bu. Adam artık istese de bir şey yapamaz."

Kederli kederli başımı salladım. Norton'un haklı olduğunu düşünüyordum. Dışardan gelen bir sesle irkildim. "Bahçede biri mi var. Herkes yatmadı mı?"

Norton cevap vermeden önce bir an duraksadı. "Şey... ah... Herkesin evde olduğunu sanmıyorum."

Ansızın ani bir kuşkuyla sarsıldım. "Kim dışarda?"

"Kızınız sanırım... Şey... bir de... Allerton." Norton kayıtsızca bir tavırla konuşmaya çalışmıştı.

Ama Poirot'yla yaptığım konuşmadan hemen sonra aldığım bu haber birdenbire endişelenmeme neden oldu. Judith'im o tipte bir adama kanmazdı. Muhakkak ki Allerton'un içyüzünü anlayıverirdi.

Soyunurken kendi kendime bunu yineleyip durdum. Ama o vuzuhsuz endişem yine de geçmedi. Uyuyamadım... Sağa sola dönüp durdum.

Gece duyulan kuşkular daima abartılı bir hal alır. Yeniden umutsuzluğa kapıldım. Kendimi yine yapayalnız hissediyordum. Sevgili karım sağ olsaydı... Yıllar boyunca daima onun aklına güvenmiştim. Karım, çocuklar konusunda daima anlayışlı ve mantıklı bir şekilde davranmıştı.

O olmadığı için şimdi kendimi pek yetersiz ve aciz hissediyordum. Artık çocukların mutluluğu ve güveni benim sorumluluğumdu. Ben bu konuda başarılı olabilecek miydim? Aslında zeki bir insan değildim. Şaşırıyor, hatalar yapıyordum. Judith, mutlu olma fırsatını kaçırdığı, ıstırap çektiği takdirde...

Umutsuzca elektriği yaktım. Yatakta doğrulup oturdum.

Bunu böyle sürdürmenin bir faydası yoktu. Uyumam gerekti. Yataktan kalkarak lavaboya gittim. Orada duran aspirin kutusuna tereddütle baktım.

Hayır, bana aspirinden daha kuvvetli bir şey gerekti. Herhalde Poirot'da uyku ilacı vardır, diye düşündüm. Koridordan geçerek onun kapısına gittim. Bir an orada kararsızca durdum. Arkadaşımı uyandırmak günahtı.

Öyle tereddütle beklerken bir ayak sesi duyarak döndüm. Allerton koridordan bana doğru geliyordu. Işık bir hayli sönüktü. Adam iyice yaklaşıncaya kadar onun yüzünü seçemedim. Ben bir süre adamın kim olduğunu düşündüm. Sonra Allerton'u fark ettim ve bütün vücudum da kaskatı kesildi. Çünkü adam kendi kendine gülüyordu. O tebessümü hiç hoşuma gitmedi.

Sonra bana bakarak kaşlarını kaldırdı. "A, Hastings, hâlâ yatmadınız mı?"

Kısaca, "Uyuyamadım," dedim.

"Hepsi bu mu? Ben bu işi hemen hallederim. Benimle gelin."

Allerton'un peşi sıra onun odasına girdim. Bu benimkinin hemen yanındaydı. Acayip bir merak bu adamı iyice yakından incelemeye zorluyordu beni.

"Siz de geç yatıyorsunuz galiba!" dedim.

"Ben hayatımda hiçbir zaman erkenden yatmadım. Özellikle eğlence olduğu zaman. Bu güzel geceler ziyan edilmek için yaratılmamış." Bir kahkaha attı.

Gülüşünden tiksiniyordum. Allerton'un peşinden banyoya gittim. Adam, küçük bir dolabı açarak, bir şişe çıkardı. İçinde birtakım haplar vardı bunun.

"İşte... Fevkalade bir ilaçtır bu. Mışıl mışıl uyuyacak... Üstelik nefis rüyalar da göreceksiniz. Bu 'Slumberil' denilen nesne şahane bir şey. İlacın adı bu."

Sesindeki heyecan hafifçe irkilmeme sebep oldu. Bu adam aynı zamanda uyuşturucu madde mi kullanıyordu. Kararsızca, "Bu... tehlikeli değil mi?" diye sordum.

"Fazla aldığınız takdirde tabii tehlikeli. Fazlası zehir etkisi yapıyor." Gülümsedi. Dudaklarının kenarı hiç de hoşa gitmeyecek bir şekilde yukarıya doğru kıvrıldı.

"Bu ilacı reçetesiz vereceklerini hiç sanmıyorum," dedim.

"Gerçekten bunu reçetesiz alamazsınız dostum. Yani... siz alamazsınız açıkçası. Benim bu bakımlardan bazı ahbaplarım vardır."

Belki benimki budalalıktı ama bazen içimden geldiği gibi hareket ederim ben. Dayanamayarak, "Yanılmıyorsam siz Etherington'u tanıyordunuz," dedim.

Aynı anda pek de boşa atmamış olduğumu fark ettim. Allerton'un bakışları sertleşti. Beni ihtiyatlı bir tavırla süzüyordu şimdi. Sonra, "Ah, evet," diye mırıldandı. "Etherington'u bilirdim." Sesi değişmişti. Yapmacıklı bir neşeyle konuşuyordu şimdi. "Zavallı adam.." Ben bir şey söylemeyince devam etti. "Etherington uyuşturucu madde kullanıyordu tabii. Ama fazla ileri gitti. İnsan ne zaman durması gerektiğini bilmelidir. Fakat Etherington bunu bilemiyordu. Kötü bir şeydi bu. Aslında karısı şanslıydı. Eğer jüri ona acımasıydı, kendisini asarlardı." Bana birkaç tablet verdi. "Etherington'u iyi tanır mıydınız?"

Gerçeği söyledim. "Hayır..."

Bir an ne diyeceğini bilmiyormuş gibi durakladı. Sonra da neşeyle hafifçe gülerek işi idare etti. "Acayip bir insandı o. Pek de iyi olduğu söylenemezdi. Ama eğlenceli bir ahbaptı bazen."

Tabletler için Allerton'a teşekkür ederek odama döndüm.

Işığı söndürerek yatarken kendi kendime aptallık edip etmediğimi sordum.

Çünkü birdenbire X.'in Allerton olduğuna karar vermiştim. Hemen hemen emindim bundan. Ve adama bu kuşkumu da belli etmiştim.

7

Styles'da geçen günlerle ilgili hikâyem biraz karışık. Ama kaçınılmaz bir şey bu. O süreyi düşünürken aklıma birtakım konuşmalar... hafızama kazınan bazı anlamlı sözler ve cümleler geliyor.

Bir kere daha başlangıçta Hercule Poirot'nun ne kadar hasta ve aciz olduğunu anladım. Onun da söylediği gibi zekâsının eskisi kadar fevkalade bir şekilde çalıştığına inanıyordum. Ama o fiziki zar öylesine incelmişti ki, rolümün eskisinden daha da hareketli olacağını anladım. Ben Poirot'nun hem gözleri hem de kulakları görevini yapacaktım.

Evet, hava güzel olduğu zamanlar Curtiss, Poirot'yu kucağına alarak aşağıya, daha önce indirilmiş olan tekerlekli sandalyesinin durduğu yere götürüyordu. Sonra arkadaşımın sandalyesini iterek onu bahçeye çıkarıyor ve rüzgârsız bir köşe seçiyordu. Havanın güzel olmadığı günlerdeyse, onu salona taşıyordu.

Poirot nerede olursa olsun muhakkak biri yanına giderek onunla konuşuyordu. Gelgelelim bu da Poirot'nun baş başa kalacağı insanı kendisinin seçmesine benzemiyordu tabii. Arkadaşım artık konuşmak istediği insanı kendisi seçemiyordu.

Styles'a geldiğimin ertesi günü Dr. Franklin beni alarak bahçedeki eski stüdyoya götürdü. Burası ilmi araştırmalar için alelacele bir laboratuvar haline sokulmuştu.

Burada şunu açıklamalıyım: Bende bilim kafası yoktur. Herhelde Dr. Franklin'in çalışmalarını anlatırken de yanlış terimler kullanacağım ve bu konularda bilgisi olan kimseler de beni aşağı görecekler.

Anladığım kadarı Franklin 'Kalabar fasulyesi' Physostigme Venenosum'dam çıkarılan çeşitli alkaliler üzerinde deneyler yapıyordu. Franklin'le Poirot'nun yaptığı bir konuşmadan sonra bu konuyu daha iyi kavradım. Bana bilgi vermeye çalışan Judith, bütün heyecanlı gençler gibi aklın almayacağı kadar teknik terimler kullandı. Tabii sözlerinden hiçbir şey anlayamadım. Bütün bunların insanlığa ne faydası olacağını sorunca da Judith bana hayretle baktı. Gerçek bir bilimciyi bundan daha fazla kızdıran hiçbir soru yoktur. Judith, hemen beni aşağı görüyormuş gibi baktı ve sonra tekrar uzun, bilgince bir izaha başladı. Ben ancak şu kadarını anlayabildim: Batı Afrika'daki adı sanı duyulmamış bazı yerli kabileleri, yine pek duyulmamış fakat öldürücü bir hastalığa karşı şaşılacak bir bağışıklık gösteriyorlardı. Yanılmıyorsam hastalığın

adı Jordanitis'di. Zira Dr. Jordan adında heyecanlı ve hevesli bir ilim adamı keşfetmişti bunu. Jordanitis aslında gayet nadir görülen, tropiklere has bir hastalıktı. Sadece bir iki beyaz tutulmuştu bu illete. Ve onlar da ölmüşlerdi.

Judith'in öfkesini göze alarak, "Kabakulağın yan tesirlerini giderecek bir ilaç bulunması daha akıllıca bir şey olmaz mı?" dedim.

Judith bana hayret ve merhametle baktı. Erişmeye değer tek amaç insanların iyileştirilmesi değil, onların bilgisini artırmaktı.

Mikroskopla bazı lamları inceledim. Batı Afrikalı bazı yerlilerin fotoğraflarına baktım. Bunlar gerçekten ilgi çekiciydi. Nihayet bir kafesteki uykulu bir fareyle göz göze gelince kendimi telaşla temiz havaya attım.

Demin de söylediğim gibi bu konuyla ilgilenmeme Franklin'in Poirot'yla yaptığı bir konuşma sebep oldu.

Doktor, "Biliyor musunuz, Poirot," dedi. "Aslında bu madde benim mesleğimden çok sizinkiyle ilgili. Üzerinde deney yaptığım 'Kalabar fasulyesi' denilen şey. Yani güya bir insanın suçlu mu yoksa suçsuz mu olduğunu ortaya koyuyor. O, Batı Afrikalı kabileler bu fasulyeye çok inanıyorlar. Veya eskiden inanırlardı. Son zamanlarda artık onlar da böyle şeylere aldırmaz oldular... Fakat önceleri ciddi ciddi fasulyeyi çiğner, suçlu oldukları takdirde bunun onları öldüreceğine inanırlardı. Masum oldukları takdirde ise hiç zarar vermeyeceğine..."

"Ondan sonra da ölüp giderler miydi?"

"Hayır, hayır. Ölmezlerdi. Şimdiye dek işin bu tarafıyla hiç kimse ilgilenmiyordu. Bu meselenin arkasında bir şeyler gizliydi. Belki de sihirbazların hileleriyle ilgili bir şeyler. Aslında bu fasulyenin iki türü var. Çünkü bunlar birbirlerine o kadar benziyorlar ki, türleri ayırt etmek bir hayli zor. Ama tabii aralarında yine de büyük bir fark var. İkisinde de physostigmine, geneserine ve diğer maddeler bulunuyor. Ama ikinci türde bir başka alkaliyi ayırmak mümkün ya da ben bunu yapabileceğimi sanıyorum. Bu alkali, diğerlerinin etkisini nötr hale sokuyor. Bundan başka bu ikinci tür fasulyeyi üstün sayılan bir grup gizli bir ayin sı-

rasında yiyor. Ve bu fasulyeyi yiyen yerliler hiçbir zaman Jordanitis'e tutulmuyorlar. Sözünü ettiğim bu üçüncü maddenin kas sistemi üzerinde de şaşılacak bir etkisi var. Hiçbir kötü yan tesiri de yok. Çok ilgi çekici bir şey bu. Ama neyse ki saf alkali değil. Ama yine de sonuçlar alıyorum. Fakat asıl gerekli olan oraya giderek yerinde araştırmalar yapılması. Asıl yapılması gereken bu! Evet, bu şart! Allahım, ben de..." Birdenbire durakladı. Gülüyordu. "İşimden bu kadar çok söz ettiğim için kusuruma bakmayın. Bu konular beni çok heyecanlandırıyor."

Poirot sakin sakin, "Dediğiniz gibi," diye mırıldandı. "Suçluyla suçsuzu bu kadar kolaylıkla ayırt edebilseydim işim daha kolaylaşırdı. Ah, 'Kalabar fasulyesi'nin sağladığı iddia edilen şeyi yapabilecek bir madde olsaydı."

Franklin "Ama dertleriniz böylece sona ermiş olmazdı ki," dedi. "Neticede suç nedir, suçluluk nedir?"

Atıldım. "Bu konuda ufak bir kuşku bile olduğunu sanmıyorum."

Franklin bana döndü. "Kötü nedir? İyi nedir? Bu konudaki fikirler yüzyıldan yüzyıla değişiyor. Herhalde siz de suç duygusuyla suçsuzluk hissini anlamaya çalışacaksınız. Hatta... aslında bu denemenin hiçbir değeri de olmayacak."

"Bu sonuca nasıl vardığınızı anlayamadım."

"Aziz dostum, diyelim ki bir adam bir diktatörü ya da bir tefeciyi veya bir aracıyı veya ahlak bakımından kendisini öfkelendiren birini öldürmek için ilahi bir hakkı olduğuna inanıyor. O sizin suç saydığınız bir hareketi de yapıyor. Ama kendisine sorarsanız bu hareketi suç değil. Aksine, bu durumda sizin 'kalabar fasulyesi'nin ne faydası olur?"

"Bir cinayetin insanda suçluluk duygusu uyandıracağından eminim," dedim.

Dr. Franklin neşeyle, "Öldürmek istediğim bir sürü insan var," diye cevap verdi. "Onları ortadan kaldırdıktan sonra gece vicdan azabı yüzünden uykumun kaçacağını da hiç sanmıyorum. Biliyor musunuz ben insan ırkının yüzde sekseninin ortadan kaldırılması gerektiğini düşünüyorum. Onlar olmazsa daha rahat ederiz." Ayağa kalktı. Neşeyle ıslık çalarak uzaklaştı.

Şaşkın şaşkın onun arkasından baktım. Poirot'nun hafif kahkahası aklımı başıma getirdi.

"Dostum, yılanlarla dolu bir yuvayla karşılaşmış gibi bir halin var. Doktorun önerdiği şeyi yerine getirmeyeceğini umalım."

"Ah," dedim. "Ya bunu yaparsa o?"

Bir hayli tereddütten sonra Allerton konusunda Judith'in ağzını aramam gerektiğine karar verdim. Kızımın ne tepki göstereceğini öğrenmem gerekiyordu. Judith'in aklı başında bir kız olduğunu, kendisini koruyabileceğini ve aslında Allerton gibi bir adamın bayağı çekiciliğinin etkisinde kalmayacağını biliyordum. Aslında kızıma bu konuyu açmamın nedeni ondan içimi rahat ettirecek bir iki söz duyma isteğiydi.

Ama neyse ki isteğim olmadı... Herhalde yine beceriksiz davrandım. Gençleri, büyüklerin öğütleri kadar kızdıran hiçbir şey yoktu. Kayıtsız ve neşeli bir tavırla konuşmaya çalıştım. Ama galiba bunu da başaramadım.

Judith hemen dikleşti. "Ne oluyor? O korkunç kurt karşısında dikkatli davranmam için kulağımı mı büküyorsun? Babaca bir ihtar mı bu?"

"Hayır, hayır, Judith, ne münasebet!"

"Galiba Bay Allerton'dan hoşlanmıyorsun?"

"Açıkçası hoşlanmıyorum. Aslında senin de onu beğendiğini pek sanmıyorum ya."

"Nedenmiş o?"

"Şey... Adam aslında senin tipin sayılmaz. Öyle değil mi?"

"Benim tipim nedir, baba?"

Judith daima beni kolaylıkla şaşırtırdı. Fena halde bocaladım. Durmuş bana bakıyordu. Dudakları hafifçe alaycı bir gülümsemeyle yukarı doğru kıvrılmıştı. "Sen ondan tabii hoşlanmazsın," dedi. "Ben hoşlanıyorum. Çok eğlenceli bir adam Allerton."

"Eğlenceli mi?... Belki." Kayıtsız bir tavır takınmaya çalıştım.

Judith inadına, "Allerton çok yakışıklı," diye ekledi. "Her kadın böyle düşünür. Tabii erkekler bunu fark etmezler bile."

"Tabii fark etmezler." Beceriksizce bir tavırla sözlerime devam ettim. "Geçen gece Allerton'la geç vakitlere kadar dışarda dolaştın..."

Kızım sözlerimi bitirmeme izin vermedi. Ve kıyameti de kopardı. "Doğrusu bir budala gibi davranıyorsun, baba. Artık bu yaşta kendi kendimi idare edebileceğimin farkında değil misin? Beni kontrol etmeye hiç hakkın yok. İstediğimi yaparım, beğendiğim kimseyle gezerim. Anne ve babaların insanı çileden çıkaran tarafları da bu. Mantıksızca bir şekilde çocuklarının hayatlarına karışmaları. Ben seni çok severim. Ama ben artık olgun bir insanım. Hayatımı da bildiğim gibi yaşarım. Eski kafalı, zorbalıkla her şeyi yaptıran babalara benzemeye kalkma."

Bu son derece kötü söz beni öylesine yaraladı ki, cevap veremedim. Judith de çabucak yanımdan uzaklaştı.

Bense üzüntüyle faydadan çok zararımın dokunmuş olduğunu düşünüyordum.

Ben böyle dalgın dalgın dururken Bayan Franklin'in hastabakıcısının sesiyle kendime geldim. Kadın cilveli cilveli, "Arpacı kumrusu gibi ne düşünüyorsunuz bakayım?" diye bağırıyordu.

Hoşnutlukla ona döndüm. Böylece kötü şeyleri düşünmekten kurtulacaktım.

Hemşire Craven gerçekten güzel bir kadındı. Tavırları belki biraz fazlaca cilveli ve çapkıncaydı, ama hoş ve zeki bir insandı. Hastasını biraz önce laboratuvarın yakınındaki güneşli bir yere yerleştirdiğini söyledi bana.

"Bayan Franklin kocasının araştırmalarıyla ilgileniyor mu?" diye sordum.

Hemşire Craven, kadını aşağı görüyormuş gibi başını salladı. "Bayan Franklin için fazla teknik bir konu. Aslında o hiç de zeki bir kadın değil, Bay Hastings."

"Evet... Galiba öyle..."

"Tabii Dr. Franklin'in araştırmalarını ancak tıptan anlayan biri takdir edebilir. O, gerçekten fevkalade akıllı bir insan. Son derece parlak bir zekâsı var. Zavallı adamcağız. Ona çok acıyorum."

"Acıyor musunuz?"

"Evet. Böyle şeyleri çok gördüm ben. Yani... bazı erkekler kendilerine hiç uymayacak kadınlarla evleniyorlar."

"Yani Bayan Franklin'in doktor için uygun bir eş olmadığını mı düşünüyorsunuz?"

"Siz düşünmüyor musunuz? Onların ortak hiçbir yanları yok."

"Doktor karısını çok seviyor sanırım," dedim. "Onun bütün isteklerini yerine getirmeye çalışıyor."

Hemşire Craven pek de hoş sayılmayacak bir tavırla güldü. "Bayan Franklin bunu sağlamasını iyi biliyor."

Şaşkın şaşkın, "Yani," diye mırıldandım. "Kadın sağlıklı olmamasını kocasına karşı bir silah gibi mi kullanıyor?"

Hemşire Craven bir kahkaha attı. "Kadın, isteklerini elde edebilmek için her şeyden yararlanıyor. Bu konuda bilmediği şey yok. Lady hazretleri ne isterse, bu hemen yerine getiriliyor. Bazı kadınlar böyledir. Bu konuda çok kurnazdır onlar. Biri itiraz edecek oldu mu, hemen arkası üstü uzanarak gözlerini kapatırlar. Çok hastaymış gibi içe dokunacak bir tavır takınırlar. Ya da sinir krizi geçirirler. Aslında Bayan Franklin, içe dokunacak bir tavır takınmayı tercih edenlerden. Gece uyumuyor. Sabaha, bembeyaz bir suratla bitkin bitkin kalkıyor."

Şaşkın şaşkın, "Ama aslında o gerçekten hasta, değil mi?" diye sordum.

Hemşire Craven bana acayip bir tavırla baktı. Sonra da alayla, "Ah, tabii," diyerek birdenbire konuyu değiştirdi.

Bana yıllar önce gerçekten köşke gelip gelmediğimi sordu.

"Evet. Gerçekten geldim."

Kadın sesini alçalttı. "O sırada bu evde bir cinayet işlenmiş, öyle mi? Hizmetçi kızlardan biri öyle söyledi bana. Öldürülen yaşlı bir kadınmış sanırım."

"Evet."

"Ve siz o sırada buradaydınız, öyle mi?"

"Evet, buradaydım."

Hemşire Craven hafifçe titredi. "Bu da her şeyi açıklamıyor değil mi?"

"Neyi açıklıyor?"

Kadın çabucak yan yan bana baktı. "Bu... bu evdeki havayı. Bunu hissetmiyor musunuz? Ben hissediyorum. Bir *acayiplik* var burada... Bilmem ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

Bir an cevap vermedim. Düşünüyordum. Kadının söylediği doğru muydu? Belirli bir yerde, bilerek isteyerek işlenilen korkunç bir cinayetin orada güçlü bir izi mi kalıyordu? Yıllar sonra bile fark edilecek kadar kuvvetli bir izi? Psişik kimseler böyle olduğunu söylüyorlardı. Styles Köşkü'nde de yıllar önce olan o olayın kesin bir izleri kalmış mıydı? Burada, bu duvarlar arasında, bu bahçede cinayet düşüncesi belirli bir hal almış ve gitgide kuvvetlenmişti. Son hareketle de meyvesini vermişti bu. Şimdi bu cinayet fikri havayı hâlâ kirletiyor muydu?

Hemşire Craven birdenbire konuşmaya başlayarak beni daldığım düşüncelerden uyandırdı. "Bir keresinde cinayet işlenilen bir evde bulundum. O olayı hiçbir zaman unutamadım. İnsan böyle şeyleri unutamıyor zaten. Hastalarımdan biriyle ilgiliydi bu. Mahkemede tanıklık etmek zorunda da kaldım. Çok kötü oldum o sırada. Bir kız için hiç de hoş olmayan bir şey bu."

"Öyle olmalı. Ben de..." Boyd-Carrington hızla evin köşesini dönmüştü. Onun için sözümü tamamlayamadım.

Adam her zamanki gibi iriyarı vücudu, neşeli kişiliğiyle gölgeleri, elle tutulamayacak gizli dertleri uzaklaştırıverdi. O kadar boylu boslu, öyle aklı başında, sportmen bir insandı ki. Sevgi uyandıran, neşe saçan, mantıklı, karakteri güçlü kimselerdendi o.

"Günaydın, Hastings. Günaydın, Hemşire Craven. Bayan Franklin nerede?"

"Günaydın, Sir William. Bayan Franklin, bahçenin dibinde. Laboratuvarın yakınındaki kayın ağacının altında."

"Ya Dr. Franklin? Herhalde o laboratuvarda?"

"Evet. Sir William. Miss Hasting'le birlikte."

"Zavallı kızcağız. Böyle güzel bir sabah içeri tıkıl ve o pis kokulu şeylerle uğraş. İtiraz etmeniz gerek. Hastings."

Hemşire Craven hemen atıldı. "Ah, Miss Hastings çok memnun. Bu iş onun hoşuna gidiyor. Doktor da onsuz yapamıyor sanırım."

Boyd-Carrington, "Aptal ne olacak," dedi. "Judith gibi güzel bir sekreterim olsaydı, kobaylar yerine ona bakardım. Öyle değil mi?"

Judith'in çok sinirine dokunacak bir şakaydı. Fakat bu sözler Hemşire Craven'in pek hoşuna gitti. Kadın bir süre güldü.

"Ah, Sir William, böyle şeyler söylememelisiniz. Hepimiz de sizin nasıl davranacağınızı biliyoruz! Ama zavallı Doktor Franklin o kadar ciddi bir adam ki. Gözü işinden başka bir şeyi görmüyor."

Boyd-Carrington neşeyle, "Karısı kocasını göz hapsine alabileceği bir yere yerleşmiş anlaşılan," diye yanıt verdi. "Doktoru kıskanıyor sanırım."

"Siz de her şeyi biliyorsunuz, Sir William!" Bu şakaların Hemşire Craven'i pek eğlendirdiği belliydi. İstemeye istemeye ekledi. "Gidip bakayım... Bayan Franklin'in sütü kaymış mı?" Ağır ağır uzaklaştı.

Boyd-Carrington durmuş onun arkasından bakıyordu. "Güzel bir kadın o. Saçları da, dişleri de fevkalade. Kadın dediğin böyle olmalı. Hastalara bakmak sıkıcı bir şey. Onun gibi bir kadın daha güzel ve rahat bir hayata layık."

"Eh," dedim. "Herhalde günün birinde evlenir."

"Herhalde." Boyd-Carrington içini çekti. Bana ölmüş olan karısını düşünüyormuş gibi geldi, sonra adam, "Benimle Knatton'a gelip malikâneyi görmek ister misiniz?" diye sordu.

"Ah, tabii. Bu çok hoşuma gider. Yalnız önce Poirot'nun bana ihtiyacı olup olmadığını anlayayım."

Poirot'yu verandada buldum. İyice sarınıp bürünmüştü. Bana gitmemi söyledi. "Ah, tabii Hastings... Git... Muhakkak git. Duyduğuma göre güzel bir yermiş orası. Malikâneyi görmelisin."

"Bunu ben de istiyorum. Ama seni yalnız bırakmaya da gönlüm razı değil."

"Ah benim sadık dostum! Hayır, sen Sir William'la git. O hoş bir adam değil mi?"

Heyecanla, "Fevkalade bir insan," diye bağırdım.

Poirot gülümsedi. "Ah, evet... Adam senin hayran olduğun tiplerden. Bunu fark etmiştim."

Gezintinin zevkini iyice çıkardım.

Hava çok güzeldi. Gerçekten şahane bir yaz günüydü bu. Ayrıca Body-Carrington dostluk edilecek bir insandı.

Kuvvetli, çekici bir kişiliği vardı. Görmüş geçirmiş bir adamdı. Bu yüzden de onunla ahbaplık etmek insanın çok hoşuna gidiyordu. Bana Hindistan'daki idarecilik günleriyle ilgili hikâyeler anlattı. Doğu Afrika kabileleri hakkında çok ilgi çekici bilgi verdi. Konuşması o kadar ilginçti ki, bayağı oyalandım. Judith'le ilgili korkularımı ve Poirot'nun açıklamalarının neden olduğu o büyük kaygılarımı unuttum.

Boyd-Carrington'un arkadaşımdan söz etme tarzı da hoşuma gitti. Adamın Poirot'ya büyük bir hayranlığı vardı. Hem iyi, hem de karakteri bakımından. Belçikalı dostumun sağlığının bozukluğu yüzünden hali gerçekten acıydı. Ama Bo_ d-Carrington öyle ucuz, merhamet dolu sözler de etmedi. Poirot'nunki gibi geçirilen bir hayatın bile büyük bir mükafat sayılacağını düşünüyordu. Arkadaşımın olanları anımsayarak yine de mutluluk duyacağından ve böylece kendi kendisine olan saygısını kaybetmeyeceğinden emindi.

"Bundan başka," dedi. "Onun kafasının eskisi gibi fevkalade bir şekilde çalıştığına dair iddiaya da girebilirim."

Heyecanla tasdik ettim. "Gerçekten öyle."

"Bir insanın bacaklarının güçsüzleşmesinin beynini de etkilediğini düşünmek büyük hatadır. Hiç de böyle olmaz aslında. Yıllar kafa çalışmasını sanıldığından daha az etkiler. Ama açıkcası Hercule Poirot'nun burnunun dibinde cinayet işlemeyi istemezdim. Hatta bugün bile..."

Güldüm. "Böyle bir şey yapsaydınız, sizi yakalardı."

"Bundan eminim." Boyd-Carrington kederle ekledi. "Zaten böyle ustaca bir cinayet de işleyemem. Aslında iyi plan yapamam. Çünkü çok sabırsızımdır. Cinayet işlersem, ancak bunu o anda öfkelendiğim için yaparım."

"Fark edilmesi en zor cinayet de budur."

"Hiç sanmıyorum. Herhalde böyle bir cinayetten sonra arkamda bir sürü delil ve iz bırakırdım. Neyse, şansım var da cinayet işlemeye meraklı değilim. Ben ancak bir tek tipte insanı öldürebilirim. Şantajcıları. İğrenç bir şeydir bu. Ben daima şantajcıların vurulmaları gerektiğini düşündüm. Ne dersiniz?"

Aynı fikirde olduğumu itiraf ettim.

Sonra genç bir mimar gelerek bizi karşıladı. Evdeki çalışmaları incelemeye başladık.

Knatton, aslında Tudor devrinde yapılmış, sonra eve bir bölüm eklenmişti. Binaya bin sekiz yüz kırklarda iki ilkel banyo kurulmuştu. Ondan sonra da burası bir daha ne modernleştirilmiş, ne de değiştirilmişti.

Boyd-Carrington amcasının adeta bir münzevi olduğunu anlattı. İnsanlardan hiç hoşlanmaz ve koskoca evin bir köşesinde otururmuş. Boyd-Carrington'la onun kardeşine karşı biraz hoşgörüsü varmış. İki çocuk, Sir Everard iyice bir münzevi halini almadan önce tatillerini malikânede geçirirlermiş.

Yaşlı adam hiçbir zaman evlenmemiş ve büyük gelirinin de ancak onda birini harcamış. Bu yüzden, miras vergisi de ödendikten sonra bile şimdiki malikâne sahibi yani Sir William Boyd-Carrington çok zengin bir insan haline gelmiş.

Adam içini çekti. "Ama çok yalnızım..."

Sesimi çıkarmadım. Duyduğum acıma hissi sözle anlatılamayacak kadar derindi. Çünkü ben de çok yalnızdım. Sevgili Kül Kedisi öleliden bu yana bana adeta yarım bir insan halini almışım gibi geliyordu.

Sonunda duraklaya duraklaya duygularımın bir kısmını Boyd-Carrington'a açıkladım.

"Ah, evet, Hastings. Ama sizin, benim hiçbir zaman sahip olamadığım bir şeyiniz varmış yine."

Bir an durdu. Sonra da kesik kesik bana başına gelen felaketi anlattı.

Genç ve güzel karısından söz etti. Bu hoş kadın kültürlü ve sevimliydi ama damarlarındaki kanda bozukluk vardı. Ailesinin hemen hemen bütün fertleri içkiden ölmüştü. Genç kadın da çok geçmeden aynı derdin pençesine düşmüştü. Düğünden ancak bir yıl sonra bütün alkolikler gibi korkunç bir şekilde can vermişti. Boyd-Carrington, karısını güçlü bulmuyordu. Kalıtım denilen şeyin ne kadar güçlü olduğunu biliyordu.

Karısının ölümünden sonra yalnız bir hayat sürmeye başlamıştı adam. Bu olay onu sarsmıştı. Bu yüzden de bir daha evlenmeye karar vermişti.

Kısaca, "İnsan yalnızken kendisini daha güvende hissediyor," dedi.

"Evet.. Neden böyle hissettiğinizi anlıyorum... Özellikle başlangıçta."

"Öyle büyük bir felaketti ki bu. Zamanından önce yaşlandım. Kalbim acı hislerle doldu." Boyd-Carrington bir an durdu. "Evet... bir keresinde tekrar evlenmeyi düşündüm. Ama kız o kadar gençti ki... onu düş kırıklığına uğramış bir erkeğe bağlamanın haksızlık olacağına karar verdim. Onun için çok yaşlıydım ben. O çocuk gibiydi... Çok güzel... son derece saf bir kız." Susarak başını salladı.

"Bu konuda kızın karar vermesi daha doğru olmaz mıydı?"

"Bilmiyorum, Hastings. O zaman böyle düşünmüyordum. Kız... kız da benden hoşlanıyormuş gibiydi. Ama dediğim gibi, o kadar da gençti ki. Onu daima iznimin son günündeki haliyle anımsayacağım... Başını hafifçe yana eğmişti... Yüzünde şaşkın bir ifade vardı... Küçücük eli..." Durdu.

Bu sözler gözlerimin önünde bana tanıdık gelen bir portrenin canlanmasına neden olmuştu. Ama bunun sebebini de bilmiyordum.

Boyd-Carrington'un birdenbire, haşinleşen sesi daldığım düşüncelerden uyanmama sebep oldu. "Ne budalaymışım! Elindeki fırsatı kaçıran her erkek aptaldır!.. Her neyse... İşte şimdi buradayım... Bana pek büyük gelen bir malikânem var. Ama sofranın başına geçecek zarif bir karım yok."

Adamın her şeyi biraz eski tarzda anlatması hoşuma gidiyordu. İnsanın aklına o zaman eski günlerin güzelliği ve rahatlığı geliyordu.

"O hanım şimdi nerede?" diye sordum.

"Ah... evli o." Konuyu burada kesti. "Açıkçası Hastings, ben artık bekârlığa alıştım. Kendimce bir hayat sürüyorum. Gelin de bahçelere bir bakın. Çok ihmal edildiler bunlar. Ama bir bakıma yine de güzeller."

Etrafı dolaştık. Gördüklerim beni çok etkiledi. Knatton gerçekten olağanüstü bir yerdi. Boyd-Carrington'a malikâneyle gururlandığı için hak veriyordum. Adam, civarı ve yakında oturanların çoğunu da tanıyordu. Tabii o buradan ayrıldıktan sonra bölgeye yeni gelenler de olmuştu.

Boyd-Carrington Albay Luttrell'i de eskiden beri tanıyordu. Styles pansiyonunun başarılı olmasını çok istediğini de samimiyetle açıkladı.

"Zavallı George Luttrell'in mali durumu çok bozuk anlayacağınız," dedi. "Çok iyi bir insandır o. Fevkalade bir nişancı ve askerdir. Bir keresinde Afrika'da onunla birlikte bir safariye katıldık. Ah, ne günlerdi onlar! Luttrell yine evliydi tabii. Ama Allahtan karısı da birlikte gelmemişti. Daisy Luttrell o zamanlar güzeldi ama... pek sivri dilliydi daima. Ne garip... İnsan bazen bir kadının hırçınlıklarına nasıl da katlanıyor? Halbuki George Luttrell genç subayları tir tir titretirdi. O kadar sert bir komutandı ki! Ama şimdi... Karısının aksiliklerine uysalca katlanıyor. Bir hayli de kılıbık. Kadının zehirli bir dili olduğu muhakkak. Ama yine de aklı başında. O pansiyonu para getirecek bir duruma ancak Daisy Luttrell sokabilir. George Luttrell böyle şeylerden hiç anlamaz. Ama Bayan Daisy... o büyükannesini bile dolandırır."

"Kadın, çok yapmacıklı," diye şikâyet ettim.

Boyd-Carrington'un yüzünde neşeli bir ifade belirdi. "Biliyorum. Pek tatlı konuşuyor değil mi? Hiç onlarla briç oynadınız mı?"

Acı acı oynadığımı söyledim.

Boyd-Carrington, "Ben genellikle kadın briç oyuncularına yaklaşmam bile," dedi. "Beni dinlerseniz... siz de öyle yapın."

Ona, pansiyona geldiğim ilk gece Norton'la ne kadar sıkıldığımızı anlattım.

"Evet... İnsan nereye bakacağını şaşırıyor değil mi?" Boyd-Carrington ekledi. "İyi bir adam, Norton. Fakat çok sessiz. Daima kuşları filan seyrediyor. Kuş avlamaktan hiç hoşlanmadığını söyledi bana. Ne acayip! Spordan hiç anlamıyor. Ona çok şeyden mahrum kaldığını anlattım. Soğuk ormanlarda usulca dolaşıp, dürbünle kuşlara bakmanın ne zevki var bilmem ki?"

Norton'un bu merakının ilerdeki olaylarda önemli bir rol oynayacağını ikimiz de bilmiyorduk tabii.

8

Günler geçti. Sıkıcı bir zamandı bu. Günler, sanki bir şey olmasını bekliyormuşuz gibi, endişe doluydu.

Aslında bir şey olmadı. Bilmem bunu bu şekilde anlatabilir miyim? Ama tabii bazı basit vakalarla karşılaştık. Acayip konuşmalar duyduk. Birtakım olaylar Styles'dakilerin karakteri bakımından bizi aydınlattı. Eğer bütün bunları uygun bir şekilde bir araya getirebilseydim herhalde esrarı biraz çözebilirdim.

Utanılacak bir şekilde fark etmediğim bir şeyi Poirot bir iki sert sözle bana gösterdi.

Belki yüzüncü kez Poirot'nun inatla bana her şeyi açıklamaktan kaçınmasından yakınıyordum. "Haksızlık bu. Eskiden daima bilgimiz birbirine eşit olurdu. Ama belki ben aptallık ederdim. Sense her zamanki ustalığınla bunlardan doğru sonucu çıkarırdın..."

Poirot sabırsız bir tavırla elini salladı. "Evet, dostum. Haksızca bir şey bu! Sportmen ruhuna uymuyor. Bir oyun böyle oynanmaz! Bütün bunları itiraf edelim ve sonra da bir kenara bırakalım. Bu bir oyun değil... Bir spor ya da maç sayılmaz. Sen, deli gibi X'in kim olduğunu tahmine çalışıyorsun. Ben seni buraya bunun için çağırmadım. Bu konuyla uğraşman gereksiz. Çünkü ben o sorunun cevabını biliyorum. Fakat bilmediğim, öğrenmem gereken şu aslında: 'Pek yakında kim ölecek?' Asıl sorun bir insanın ölümüne mani olmak, dostum. Senin bir tahmin oyunu oynamanı sağlamak değil."

Şaşırdım. Sonra da ağır ağır, "Tabii ya," dedim. "Şey... ben... evet, bir ara böyle söyledin hemen hemen... Ama açıkcası durumu iyice kavrayamamışım."

"O halde bunu şimdi kavra. Hemen."

"Evet, evet, kavrayacağım... Yani, anlıyorum."

"İyi! O halde şimdi bana söyle Hastings. Kim ölecek?"

Boş gözlerle arkadaşıma baktım. "Hiç bilmem!"

"Bilmem gerek. Bu konuda bir fikrin olması gerekir! Buraya niçin geldin?"

Bu konuda düşündüklerimi hatırlamıştım. "Herhalde X'le kurbanı arasında bir bağ var. Onun için bana X'in kim olduğunu söylersen..."

Poirot kafasını öyle şiddetle salladı ki ona bakarken benim başım döndü. "Sana X'in tekniğinin ana noktasının bu olduğunu söylemedim mi? X'le o cinayet arasında hiçbir bağ olmayacak. Bu muhakkak."

"Yani o bağ gizli mi kalacak?"

"Hem de öylesine gizli kalacak ki, bunu ne sen, ne de ben keşfedebileceğiz."

"Fakat X'in geçmişini inceleyerek..."

"Sana 'olmaz,' dedim. Zaten bunu zamanında başaramayız. Her an o cinayet işlenebilir. Anlıyor musun?"

"Bu evden biri mi öldürülecek?"

"Evet. Bu evden biri öldürülecek?"

"Ve sen kimin öldürüleceğini gerçekten bilmiyorsun, öyle mi? Cinayetin nasıl işleneceğini de?"

"Ah! Bunu bilseydim, bütün bunları öğrenmem için seni sıkıştırır mıydım?"

"Tahminlerinin temeli X'in burada olması mı?" Sesimde biraz kuşku vardı.

Bacaklarını kullanamadığı için eski soğukkanlılığı kalmamış olan Poirot bana avaz avaz bağırdı. "Allahım! Bunu sana kaç defa anlatacağım? Avrupa'nın belirli bir yerine bir sürü savaş muhabiri doluşursa, bu ne anlama gelir? Savaş olduğu anlamına tabii! Dünyanın her tarafından birtakım doktorlar bir kente gelirlerse bu neyi gösterir? Bir Tıp kongresi olduğunu. Akbabalar bir yerin yukarsında dönmeye başlarlarsa, orada bir leş var demektir. Birtakım adamlar ellerindeki sopalarla çalılara vururlarsa, bu avın başlamış olduğunu gösterir. Bir adamın birdenbire durakladığını, ceketini telaşla çıkararak denize atladığını görürsen, onun boğulmakta olan birini kurtarmaya çalıştığını anlarsın. Orta yaşlı, saygıdeğer bazı hanımların çitin arasında bir yere baktıklarını fark edersen, onların açık saçık bir sahneyi seyrettiklerinden emin olabilirsin! Ve nihayet burnuna nefis bir koku gelirse ve birçok kişi koridordan aynı odaya doğru giderlerse, bu yemeğin hazır olduğunu gösterir!"

Bir iki dakika bu benzetmeleri düşündüm. Sonra bunlardan ilkini ele aldım. "Ama yine de bir tek savaş muhabiri, bir çarpışma olmasını sağlamaz."

"Tabii. Bir tek kırlangıç da yazın gelmesini sağlamaz. Ama bir tek katil, bir cinayete sebep olur, Hastings."

Tabii bu inkâr edilmeyecek bir gerçekti. O an da aklıma bir şey gelmişti. Poirot'nun bunu düşünmediği belliydi. Bir katilin de dinlendiği zamanlar olabilirdi. Belki de X Styles'a sadece tatilini geçirmeye gelmişti, kötü hiçbir niyeti de yoktu. Fakat Poirot o kadar öfkeliydi ki ona bu ihtimalden söz etmek cesaretini gösteremedim. Yalnızca bu işin bana çok umutsuz gözüktüğünü söyledim. "Beklememiz..."

Poirot cümlemi tamamladı. "Ve görmemiz gerek. Sizin Bayan Asquith'in son savaşta yaptığı gibi. Asıl bizim yapmamız gereken şey de bu dostum. Dikkat et, sana başarıya erişeceğimizi söylemiyorum. Çünkü sana daha önce de açıkladığım gibi bir katil öldürmeye karar verdiği zaman, ona kolay kolay engel olamazsın. Ama hiç olmazsa bunu bir deneriz. Hastings, bunun gazetedeki bir briç problemi olduğunu düşün. Bütün kartları görüyorsun. Sana sadece sonucun ne olacağını soruyorlar."

Başımı salladım. "Faydasız, Poirot. Hiçbir fikrim yok. X'in kim olduğunu..."

Poirot yine bana avaz avaz bağırdı. Sesi o kadar tizleşti ki, Curtiss dehşet içinde, yan odadan koşarak geldi. Poirot elini sallayarak uşağa çıkmasını işaret etti. Adam gittikten sonra da daha sakin bir tavırla konuşmaya başladı.

"Haydi, Hastings. Sen aslında mahsus iddia ettiğin kadar aptal değilsin. Sana okuman için verdiğim o vakaları inceledin. X'in kim olduğunu bilmeyebilirsin. Ama X'in cinayet tekniğini herhalde öğrendin."

"Ah," dedim. "Anlıyorum."

"Tabii anlıyorsun ya! Senin kusurun nedir biliyor musun? Kafaca tembel olman. Oyun oynamak ve tahminlerde bulunmaktan hoşlanıyorsun. Kafanı çalıştırmak işine gelmiyor. X'in tekniğinin ana noktası

nedir? Cinayetin, işlendiği zaman tam bir şey olması değil mi? Yani... cinayet nedeni ortada. Katilin eline fırsat geçtiği ve neden faydalandığı açık. Ve en önemlisi suçlu yargıcın önüne çıkmaya hazır durumda."

O zaman işin can alacak noktasını kavradım. Bunu daha önce fark etmemekle aptallık etmiştim. "Anlıyorum..." dedim. "Çevreme bakmak ve bütün bu şartlara uyacak birini bulmam gerek... Yani kurban adayını."

Poirot içini çekerek arkasına yaslandı. "Nihayet! Çok yoruldum. Curtiss'i bana yolla. Artık sana düşen görevi anladın. Hareketli bir insansın. Çevrede dolaşabilir, bazı kimselerin kolaylıkla peşine takılırsın. Onlarla konuşur, belli etmeden hepsini de gözetleyebilirsin..." Az kalsın öfkeyle itiraz edecektim. Ama kendimi tuttum. Daima tartıştığımız bir konuydu bu. "Konuşmaları dinleyebilirsin. Dizlerin kaskatı değil. Onun için eğilip anahtar deliklerinden içeri bakabilirsin..."

Öfkeyle onun sözünü kestim. "Anahtar deliklerinden odaları gözetleyecek değilim!"

Poirot gözlerini kapattı. "Pekâlâ... Anahtar deliklerinden odaları gözetlemezsin... Daima bir İngiliz centilmeni gibi davranırsın, o arada bir zavallı da öldürülür. Ama bu önemli değil tabii. Bir İngiliz için önemli olan onurdur. Senin şerefin de birinin hayatından çok daha değerli. Evet. Anlıyorum."

"Poirot, Allah aşkına..."

Arkadaşım soğuk soğuk, "Curtiss'i bana yolla," dedi. "Haydi, git artık. Çok inatçı ve son derece de aptalsın. Keşke güvenebileceğim başka biri olsaydı. Ama korkarım sana ve senin sportmenlikle ilgili gülünç fikirlerine katlanmak zorundayım. Gri hücrelerini kullanman olanaksız. Çünkü sende yok bunlar. Ama hiç olmazsa gözlerini, kulaklarını ve burnunu kullan. Tabii şerefinin ön gördüğü sınırlar içersinde."

Ertesi gün birkaç defa aklıma gelen bir fikri açmak cesaretini gösterebildim. Bunu biraz çekine çekine yaptım tabii. Çünkü Poirot'nun ne tepki göstereceği belli olmazdı!

"Ben düşündüm, Poirot," dedim. "Öyle parlak zekâlı bir adam olmadığımı biliyorum. Sen de benim aptal olduğumu söylüyorsun... Şey... Bir bakıma doğru bu. Ayrıca artık eskisi gibi değilim. Kül Kedisi'nin ölümünden beri yarım bir adam halini aldım..." Durakladım.

Poirot halimi anladığını belirtmek için aksi aksi homurdandı.

"Fakat burada bize yardım edebilecek bir adam var," diye devam ettim. "Tam yararlanacağımız tipte biri o. Kafalı, becerikli. Hayal gücü geniş. Çabuk karar vermeye alışık. Son derecede de tecrübeli. Boyd-Carrington'dan söz ediyorum. O çok işimize yarar, Poirot. Ona açıl. Her şeyi kendisine anlat."

Poirot gözlerini açtı ve müthiş bir kesinlikle, "Ne münasebet," dedi.

"Ama neden? Adamın zeki olduğunu inkâr edemezsin. O benden çok akıllı."

Poirot acı acı alay etti. "Senden akıllı olmak çok KOLAY! Fakat bu fikri kafandan at, Hastings. *Hiç kimseye* açılmayacağız. Anlıyor musun? Bu sorunu başkalarıyla konuşmanı yasaklıyorum. Anlaşıldı mı?"

"Pekâlâ, madem öyle istiyorsun. Halbuki Boyd-Carrington..."

"Off, aman! Boyd-Carrington! O adama da aklın takılmış! Neden? Neticede kim o? Ukala, herkes onu, 'Ekselans,' diye çağırdığı için istediği zaman incelik gösterebilen bir insan. Ama o senin Boyd-Carrington pek de öyle fevkalade bir adam değil. Daima aynı şeyleri yineliyor. Hikâyeyi birkaç kez anlatıyor. Dahası da var! Hafızası o kadar zayıf ki, senden duyduğu hikâyeyi tekrar sana anlatmaya kalkışıyor! Olağanüstü yetenekli bir adam dediğin bu mu? Nerede o bolluk. İç sıkıcı, geveze ve... ukala bir insan!"

Durumu anlamıştım. "Ah..."

Boyd-Carrington'un hafızasının zayıf olduğu doğruydu. Ve adam, şimdi Poirot'yu çok öfkelendirdiğini anladığım bir pot da kırmıştı. Poirot ona Belçika'da polislik ettiği günlerle ilgili bir hikâye anlatmıştı. Bundan birkaç gün sonra grup halinde bahçede otururken Boyd-Carrington aynı olayı sakin sakin Poirot'ya hikâye etmeye kalkışmıştı. Unutkanlığı yüzünden tabii. Hatta sözlerine şöyle başlamıştı adam: "Paris'teki Surete şefinin bana söylediklerini hâlâ hatırlıyorum..."

Şimdi bunun arkadaşımı çok sinirlendirdiğini anlıyordum.

İncelik gösterecek başka bir şey söylemedim ve oradan ayrıldım.

Aşağıya inerek bahçeye çıktım. Görünürde kimseler yoktu. Korudan ağır ağır geçerek çimenli bir tepeciğe tırmandım. Yukarda iyice harap, küçük bir yazlık pavyon vardı. Orada otur arak pipomu yaktım. Meseleyi düşünmeye başladım.

Styles'daki katil kim olabilirdi? Cinayet işlenmesi için kesin bir neden var mıydı? Kiminle ilgiliydi bu?

Akla ilk Albay Luttrell geliyordu. Onu bir tarafa bıraktım. Korkarım adamcağız haklı olmasına rağmen bir briç oyununun ortasında karısına baltayla saldıracak bir tip değildi. Ama başka kimse de düşünemiyordum.

İşin kötüsü pansiyondakiler hakkında fazla bir şey bilmiyordum. Norton hakkında mesela... Sonra Miss Cole vardı... Bir cinayet hangi sebeplerden işlenirdi? Para için?... Yanılmıyorsam pansiyondaki tek zengin Boyd-Carrington'du. O öldüğü takdirde serveti kime kalacaktı? Bu ara Styles'da olan birine mi? Hiç sanmıyordum. Ama bu noktayı incelemeye değerdi. Örneğin adam servetini bir araştırma enstitüsüne bırakabilirdi. Parayı Dr. Franklin'in idare etmesini de isteyebilirdi. Böyle bir şey insanı düşündürürdü tabii. Üstelik Franklin insanların yüzde sekseninin ortadan kalkmasının iyi olacağına dair ihtiyatsızca birtakım sözler ediyordu. Bu yüzden kızıl saçlı doktorun aleyhinde oldukça tehlikeli bir dosya hazırlanabilirdi. Ya da belki de Norton veya Miss Cole, Boyd-Carrington'un uzaktan akrabasıydılar. Adam ölünce servet otomatik olarak onlara kalacaktı. Bu da mümkündü pekâlâ. Albay Luttrell, Boyd-Carrington'un eski arkadaşıydı. Adam vasiyetnamesinde ona da para bıraktığını açıklıyor muydu acaba? Böylece para konusunun sonuna gelmiş oluyordum... Bu sefer romantikçe sebepleri incelemeye başladım. Franklin'ler, Bayan Barbara Franklin hastalıklı bir kadındı. Acaba kadını yavaş yavaş zehirliyorlar mıydı? Bunun sorumlusu kocası mıydı? Adam doktordu. Muhakkak ki onda hem zehir vardı, hem de bunu karısına vermek için eline bol bol fırsat geçiyordu. Sebep? Hiç de hoş olmayan bir ihtimali düşünerek titredim. Judith'i bu işe karıştırabi-

lirlerdi. Kızımla doktorun ilişkilerinin çok ciddi olduğunu biliyordum. Ama halk buna inanır mıydı? Ya da deneyimli insanlara fazla inanmayan bir polis? Judith son derece güzel bir kızdı. Birçok cinayet güzel bir sekreter veya yardımcı yüzünden işlenmişti. Bu ihtimal beni çok üzdü.

Sonra Allerton'u düşündüm. Allerton'u ortadan kaldırmaları için bir neden var mıydı? Cinayet işlenecekse, Allerton'un kurban olarak seçilmesini tercih edecektim. Adamı ortadan kaldırmak için bol sebep bulunabilirdi. Miss Cole çok genç olmamakla birlikte güzel bir kadındı. Allerton'la belki de samimiydiler. Ve kadın kıskançlığa kapılabilirdi. Ama onların bir ilişkileri olduğunu da sanmıyordum. Sonra Allerton, X olduğu takdirde...

Sabırsızca başımı salladım. Böyle düşünmekle bir sonuca varamazdım. Aşağıdaki çakıllı yoldan gelen ayak sesi dikkatimi çekti. Franklin hızla eve doğru gidiyordu. Ellerini cebine sokmuş, başını öne eğmişti. Umutsuz ve üzgün bir hali vardı. Onu ilk kez böyle savunmasız bir halde görüyordum. Doktorun son derece mutsuz olduğunu sezdim.

Franklin'e öylesine dalmıştım ki, yakınımdaki ayak seslerini duymadım. Miss Cole konuşmaya başlayınca da irkilerek döndüm.

Telaşla ayağa fırlarken özür diler gibi, "Geldiğinizi duymadım," dedim.

Kadın yazlık pavyonu süzüyordu. "Viktorya devrinden bir kalıntı!"

"Gerçekten öyle. Korkarım içersi örümcek ağı dolu. Lütfen oturun. Ben bankı sileyim."

Diğer pansiyonerleri daha iyi tanıma fırsatını ele geçirmiş olduğumu düşünüyordum. Örümcek ağlarını süpürürken gizlice Miss Cole'u süzdüm.

Yaşı otuz ile kırk arasıydı sanırım. Biraz yorgun gibiydi. Profili biçimli, gözleriyse gerçekten çok güzeldi. Tavırları çekingen... hatta kuşku doluydu. Birdenbire, bu kadın çok ıstırap çekmiş, diye düşündüm. Onun için de hayata karşı büyük bir güvensizlik duyuyor. Elizabeth Cole'u daha yakından tanımayı istiyordum.

Mendilimi son bir defa daha salladım. "İşte. Elimden bu kadarı geliyor."

"Teşekkür ederim." Elizabeth Cole gülümseyerek oturdu. Ben de yanına yerleştim. Bank tehlikeli bir şekilde gıcırdadı ama neyseki bir felaket olmadı.

Miss Cole, "Yanınıza geldiğim zaman," dedi. "Ne düşünüyordunuz? Dalmış gitmiştiniz..."

Ağır ağır, "Doktor Franklin'i seyrediyordum..." diye cevap verdim.

"Evet?"

Ona aklıma gelen şeyi açıklamam için bir neden yoktu. "Bana çok mutsuzmuş gibi geldi..."

Genç kadın usulca, "Tabii mutsuz o," dedi. "Bunu şimdiye kadar fark etmiş olmalıydınız."

Sanırım hayretimi belli ettim. Hafifçe kekeleyerek, "Hayır," diye mırıldandım. "Hayır... Fark etmedim... Ben doktorun tamamıyla işine dalmış olduğunu sanıyordum."

"Orası öyle..."

"Siz buna mutsuzluk mu diyorsunuz? Bence çok mutluluk veren bir şey olmalı bu."

"Ah, evet. Buna itiraz ettiğim yok. Ama yapabileceğinizi duyduğunuz bir şeyi yerine getirmenizi engellerse?... Yani... başarıya erişmenize mani olurlarsa?"

Kadına baktım. İyice şaşırmıştım.

O, "Geçen sonbaharda Dr. Franklin'e Afrika'ya gitmesini teklif ettiler," diye açıkladı. "Araştırmalarına orada devam edecekti. Bildiğiniz gibi doktor bu konuya fazlasıyla ilgi duyuyor. Tropikal hastalıkları alanında da olağanüstü çalışmaları var."

"Ve adam Afrika'ya gitmedi öyle mi?"

"Hayır. Karısı itiraz etti. Afrika'nın iklimine dayanacak kadar sağlıklı değildi. Burada bırakılmayı da istemiyordu. Özellikle o zaman çok idareli davranmak zorunda kalacaktı. Teklif edilen aylık fazla değildi."

"Ya!..." Ağır ağır devam ettim. "Dr.Franklin, karısını o hasta halinde bırakamayacağını düşündü herhalde."

"Barbara Franklin'in sağlığı konusunda fazla bir şey bilmiyorsunuz sanırım, Bay Hastings."

"Şey... Öyle... Ama o hastalıklı bir kadın değil mi?"

Miss Cole alaycı bir tavırla, "Kadının hastalığın zevkini çıkardığı muhakkak," dedi. Kuşkuyla ona baktım. Miss Cole'un daha çok doktora acıdığı belliydi.

Ağır ağır, "Herhalde," dedim. "Sağlıkları yerinde olmayan kadınlar... biraz bencilleşiyorlar..."

"Evet... Bence hastalar... daima hasta olan kimseler çok bencilleşiyorlar. Belki de onları suçlu bulmamak gerek. Çünkü bu çok kolay bir şey."

"Bayan Franklin'in aslında pek de hasta olmadığını mı düşünüyorsunuz?"

"Ah, böyle bir şeyi söylemek istemem. Benimki yalnızca bir şüphe. Kadının her istediğini yaptığını görüyorum."

Bir iki dakika sessiz sedasız düşündüm. Miss Cole'un Franklin'ler hakkında çok şey bildiği anlaşılıyordu. Hafif bir merakla, "Herhalde Dr. Franklin'i iyi tanıyorsunuz," dedim.

Başını salladı. "Yok canım. Burada karşılaşmadan önce onları sadece bir iki defa görmüştüm."

"Ama herhalde doktor size kendisinden söz etti?"

Kadın yine başını salladı. "Hayır... Size anlattıklarımı kızınız Judith'ten öğrendim."

Ani, acı bir üzüntüyle, "Judith de benden başka herkesle konuşuyor," diye düşündüm.

Miss Cole sözlerini sürdürdü. "Judith patronuna son derece sadık. Adamın namına savaşa da hazır. Bayan Franklin'i bencilliğinden dolayı çok ayıplıyor."

"Siz de kadının bencil olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Evet. Aslında ben Barbara Franklin'in görüş açısını da anlayabiliyorum. Ben hastaları bilirim. Dr. Franklin'in karısına boyun eğmesinin sebeplerini de takdir ediyorum. Tabii Judith, adamın karısını bir yere bırakıvermesini ve işine devam etmesini istiyor. Kızınız çok heyecanlı ve hevesli bir bilgin."

Üzüntüyle, "Biliyorum..." diye mırıldandım. "Bu bazen beni endişelendiriyor. Bana normal gelmiyor bu. Bilmem ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Judith'in daha... insanca olması gerek... Biraz hoşça vakit geçirmeyi istemeli... Eğlenmeli... Bir iki hoş delikanlıya âşık olmalı...

Neticede insan böyle çılgınlıkları gençliğinde yapar. Gençlik yılları, deney tüplerinin arasında geçirilmemeli. Normal değil bu. Biz gençliğimizde çok eğlenirdik... Flört ederdik... Günümüzü gün etmeye bakardık... Öyle değil mi?"

Kısa bir sessizlik oldu.

Sonra Miss Cole acayip, soğuk bir sesle, "Bilmem ki," dedi.

Birdenbire dehşetle irkildim. Farkına varmadan sanki Elizabeth Cole'la yaşıtmışız gibi konuşmuştum. Halbuki kadın benden en aşağı on yaş küçüktü. Farkına varmadan son derece terbiyesizce davranmıştım.

Elimden geldiği kadar özür dilemeye çalıştım. Ben kekeleyerek konuşmaya çalışırken Elizabeth Cole sözümü kesti.

"Hayır, hayır, ben bunu kastetmedim. Rica ederim, özür dilemeyin. Ben o sözü bilhassa söyledim. *Gerçekten bilmiyorum.* Ben hiçbir zaman kastettiğiniz anlamda 'genç' olmadım. Ve hiçbir zaman 'Eğlenmedim,' 'Günümü gün etmedim.'"

Sesindeki acı, şiddetli öfke beni sarstı. Şaşkın şaşkın, ama büyük bir içtenlikle, "Çok üzüldüm..." dedim.

Gülümsedi. "Neyse... Zararı yok. O kadar üzülmeyin canım. Haydi, gelin, başka bir şeyden söz edelim."

Bu isteğine uydum. "Bana buradaki diğer pansiyonerlerden söz edin. Tabii onları iyi tanımıyorsanız o başka..."

"Luttrell'leri çocukluğumdan beri tanırım. Böyle pansiyon işletmek zorunda kalmaları çok acı. Özellikle adam için. Çok iyi bir insandır. Karısı ise sandığınızdan daha yumuşaktır. Fakat bütün hayatı boyunca idareli yaşamak Daisy Luttrell'i bu hale soktu. Yırtıcı, hırçın bir hale. Daima sıkıntı çekerseniz sonunda bunun izleri de kalır. Kadının tek hoşuma gitmeyen tarafı o yapmacıklı neşesi."

"Bana Bay Norton'u anlatın..."

"Anlatacak fazla bir şey yok. Çok iyi bir adam o... Biraz çekingen... Oldukça da aptal sanırım. Sağlığı daima bozuktu. Annesiyle oturuyordu. Kadın hırçın ve kafasız bir insandı. Yanılmıyorsam oğlunu idaresi altına almıştı. Birkaç yıl önce öldü o. Norton, kuşlardan, çiçeklerden, buna benzer şeylerden hoşlanıyor. Aslında çok merhametli... Ayrıca gözünden pek bir şey kaçmadığına da eminim."

"Dürbünüyle mi görüyor bunları?"

Elizabeth Cole gülümsedi. "Benim kastettiğim bu değildi... Anlayacağınız Norton birçok şeyin farkına varıyor. Sessiz insanlar ekseri böyledir. Norton bencil değil. Erkek olmasına rağmen son derece düşünceli. Yalnız... biraz silik. Bilmem ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

Başımı salladım. "Ah, evet. Tabii."

Elizabeth Cole birdenbire, "Böyle yerlerin sıkıcı tarafı da bu," dedi. Sesi yine acılaşmıştı. "Parasız kalmış kibar insanların yönettiği pansiyonlar. Böyle yerlere başarısız kimseler doluşur. Başarıya erişemeyen... hiçbir zaman erişemeyecek olan kimseler. Hayatın ezip kırdığı, yaşlı, yorgun ve tükenmiş insanlar..."

Sesi hafifledi. Derin, acı bir kederle sarsıldım. Sözleri ne kadar doğruydu. İşte biz buraya toplanmıştık. Alacakaranlıkta bir grup insan. Kül rengi saçlar, kül rengi kalpler ve kül rengi hayaller. Ben yorgun ve yalnızdım. Bu yanımdaki kadın, hayal kırıklığına uğramıştı, kalbi acı hislerle doluydu. Heyecanlı, hevesli Dr. Franklin engellenmiş, istediğine erişememişti. Karısı daima hastaydı. Ufak tefek, sessiz Norton topallayarak dolaşıyor ve kuşları seyrediyordu. Poirot bile, bir zamanların pırıl pırıl Poirot'su bile şimdi sakat ve bitkin bir ihtiyardı.

Eski günlerde durum ne kadar farklıydı! Styles Köşkü'ne ilk geldiğim günlerde. Istırap ve esefle bağırırken kendimi tuttum.

Yanımda oturan kadın çabucak, "Ne var?" diye sordu.

"Hiç... Aradaki tezadı düşündüm de. Yıllar önce buraya gelmiştim yine. Genç bir adamken. Geçmişle şimdiyi kıyaslıyordum."

"Anlıyorum... O zaman burası mutlu bir yer miydi? Bu evde oturanlar mutlu muydular?"

Ne garip, bazen insanın düşünceleri sanki bunlar renkli bir resmin küçük parçalarıymış gibi karmakarışık oluyordu. Şimdi de böyleydi. Hatıralarım beni şaşırtan bir şekilde birbirlerine karıştılar. Olaylar da öyle. Sonra birleşerek bir tablo meydana getirdiler.

Ben geçmişi esefle düşünmüştüm, gerçekleri değil. Çünkü, o çok uzaklarda kalan eski günlerde de Styles mutlu bir yer değildi. Şimdi tarafsız bir şekilde olanları anımsıyorum. Arkadaşım John ve karısı. Sür-

mek zorunda kaldıkları hayat onları sıkıyordu. Laurence Cavendish melankolik olmuştu. Cynthia'nın o genç kızlara has pırıltısını diğerlerinin eline bakmak zorunluğu gölgeliyordu. İnglethorp zengin kadınla sırf onun parası için evlenmişti. Ve hiçbiri de mutlu değillerdi. Şimdi de Styles'da yine kimse mutlu sayılmazdı. Uğurlu bir ev değildi burası.

Miss Cole'a, "Benimki romantikçe bir düşünceydi," dedim. "Burası hiçbir zaman mutlu bir yer değildi. Şimdi de öyle. Buradakilerin hepsi de mutsuz."

"Hayır, hayır. Kızınız..."

"Judith mutlu değil ki." Birdenbire ani bir kesinlikle söylemiştim bunu. Hayır Judith de mutlu sayılmazdı.

Tereddütle, "Boyd-Carrington," diye mırıldandım. "O geçen gün çok yalnız olduğundan söz ediyordu. Ama buna rağmen onun hayatın zevkini iyice çıkardığını sanıyorum. Malikâneyi tamir ettiriyor, başka şeylerle ilgileniyor."

Miss Cole sert sert, "Ah, evet," dedi. "Ama Sir William başka tabii. O, bizler gibi buraya uygun bir insan değil. Sir William dış dünyadan. Başarı ve bağımsızlık dünyasından. Hayatı başarılı geçmiş onun. Bunu kendisi de biliyor. O... ezilmiş ve sakat kalmışlardan değil."

Seçtiği kelimeler acayipti. Dönerek hayretle kadına baktım. "O sözleri neden seçtiğinizi bana söyler misiniz?"

Miss Cole ani bir öfkeyle, "Çünkü bu gerçek," diye bağırdı. "Hiç olmazsa benimle ilgili gerçek. Ben de sakatım."

Usulca, "Sizin çok ıstırap çekmiş olduğunuzu anlıyorum," dedim. "Çok mutsuzmuşsunuz."

Yavaşça, "Siz benim kim olduğumu bilmiyorsunuz, değil mi?" diye sordu.

"Şey, adınızı biliyorum."

"Cole asıl adım değil... Daha doğrusu annemin aile ismi bu... Bu adı daha sonra aldım."

"Sonra?"

"Benim asıl adım Litchfield."

Bir an durumu anlayamadım. İsim sadece bana tanıdık gelmişti. Sonra birdenbire hatırladım. "Matthew Litchfield."

Kadın başını salladı. "Olayı bildiğiniz anlaşılıyor. Demin bunu kastettim ben. Babam hasta bir adamdı. Zalim ve aksi bir insandı. Bizim normal bir hayat sürmemize razı olmazdı. Arkadaşlarımızı eve davet edemezdik. Para vermezdi. Sanki hapis gibiydik." Bir an durdu. Gözleri, o güzel gözleri daha irileşmişti. Şimdi koyu renk duruyordu. "Sonra ablam... ablam." Durakladı.

"Ama bilmiyorsunuz. Bilemezsiniz. Ablam Maggie. Bu inanılacak, anlaşılacak bir şey değil. Ablamın polise gidip teslim olduğunu, babamı öldürdüğünü itiraf ettiğini biliyorum. Ama buna hâlâ da inanamıyorum. Bana bu hiç de gerçek değilmiş gibi geliyor. Olay Maggie'nin dediği gibi olamaz. Olamazdı."

"Yani," diyerek durakladım. "Yani... bir çelişki mi vardı."

Çabucak sözümü kesti. "Hayır, hayır. Kastettiğim bu değil. Hayır, Maggie'nin kendisinde bir acayiplik vardı. Sanki kendinde değildi o. Maggie gitmiş yerine başkası gelmişti."

Dilimin ucuna kadar gelen sözleri yuttum. Henüz bir açıklama yapmanın zamanı değildi. Ona belki ilerde, "Haklısınız," diyebilirdim. "Suçlu Maggie değildi aslında."

Albay Luttrell bahçe yolunda gözüktüğü zaman saat altıya geliyordu sanırım. Yanında tüfeği vardı. Elindeki ölü birkaç yabani güvercini sallıyordu.

Ben seslenince irkildi. Bizi görünce de şaşırdı. "Merhaba! İkiniz orada ne yapıyorsunuz? O harap yer hiç de emin değildir. Parça parça dökülüyor. Herhalde tavan başınıza geçecek, Elizabeth, korkarım elbisen de kirlenecek."

"Yok, yok. Bay Hastings, elbisemi temiz tutmak uğruna mendilini feda etti."

Albay dalgın dalgın mırıldandı. "Öyle mi? O halde mesele yok." Orada durmuş dudağını çekiştiriyordu.

Ayağa kalkarak adamın yanına gittik. Bu akşam aklı başka yerlerdeydi. Kendisini toplamaya çalışarak, "Bu Allahın cezası yaban güvercinlerinin bir kısmını vurmaya çalışıyorum," dedi. "Çok zarar veriyorlar bunlar."

Ona, "Duyduğuma göre çok iyi bir nişancıymışsınız," dedim.

"Ha? Bunu kim söyledi size? Ah, Boyd-Carrington tabii. Bir zamanlar öyleydim. Bir zamanlar... Son günlerde eski ustalığım kalmadı. Yaş tabii."

"Gözleriniz bozuk olmasın?" diye sordum.

Bunu hemen reddetti. "Saçma. Gözlerim eskisi kadar iyi görüyor. Tabii kitap okurken gözlük takıyorum ama o başka. Uzağı hâlâ çok iyi görüyorum. Hoş bu da önemli değil ya..." Sözleri dalgın bir mırıltı halini aldı.

Miss Cole çevresine bakındı. "Ne güzel bir akşam."

Çok haklıydı. Güneş batı ufkuna doğru iniyor. Işıkları altınımsıydı şimdi. Bu yaldızlı ışınlar ağaçların koyu yeşilliğini daha belirli bir hale sokuyordu. Sakin ve sessiz bir akşamdı. İnsanın uzaklardaki tropik ülkelerde daima hatırladığı güzel bir İngiltere akşamı. Bunu onlara da tekrarladım.

Albay Luttrell heyecanla onayladı. "Evet, evet, ben de Hindistan'dayken böyle akşamları düşünürdüm. İnsan o zaman emekliye ayrılıp güzel bir eve yerleşmeyi çok istiyor."

Başımı salladım.

Luttrell sözlerine devam etti. "Evet, güzel bir eve yerleşmek..." Sesi değişmişti. "Memleketine dönmek. Ama hayal hiçbir zaman gerçeğe uymuyor. Hayır, hiçbir zaman."

Bu sözlerin özellikle onun bakımından çok doğru olduğunu düşündüm. Herhalde adam bir pansiyon işleteceğini, bunu para getirecek bir hale sokmaya çalışacağını, karısının durmadan dır dır ederek kendisini azarlayacağını düşünmemişti.

Ağır ağır eve doğru yürümeye başladık. Norton'la Boyd-Carrington verandada oturuyorlardı. Luttrell'le ben onlara katıldık. Miss Cole ise içeri girdi.

Birkaç dakika konuştuk. Albay Luttrell'in keyfi biraz yerine gelmiş gibiydi. Bir iki şaka yaptı. Her zamankinden daha az dalgın ve neşeliydi.

Norton, "Bugün hava bayağı sıcaktı," dedi. "Çok susadım."

"Bir içki için... Bunu ben ikram edeyim size. Ne dersiniz?" Luttrell'in sesi neşeli ve heyecanlıydı.

Ona teşekkür ettik. İçkileri içecektik. Adam ayağa kalkarak içeri girdi.

Verandada, tam yemek odasının camlı kapılarının önünde oturuyorduk. Kapılar da açıktı.

Luttrell'in içerde bir dolabı açtığını duyduk. Bunu tirbişonun gıcırtısı ve çıkan mantarın patlamaya benzeyen gürültüsü izledi.

Sonra Bayan Luttrell'in sert ve tiz sesini işittik. Kadın, kocasıyla konuştuğu için o yapmacıklı, sevimli tavırlarını bir tarafa bırakmıştı. "Ne yapıyorsun, George?"

Adamcağız hafifçe mırıldandı. Biz sadece bir iki kelimeyi duyabildik. "Dışardaki çocuklar... İçki..."

O sert, insanın sinirlerine dokunan ses büsbütün cırlaklaştı. "Öyle bir şey yapmana razı olacak değilim, George. Şuna da bak sen! Herkese içki ikram edersen pansiyonu para getirecek bir hale nasıl sokarız? Burada içilen her içkinin bedeli ödenecek! Sen işten anlamıyorsun ama ben anlıyorum. Sanki çocukmuşsun gibi senin de peşinde dolaşmam gerek. Evet, tıpkı bir çocukmuşsun gibi. Öyle kafasızsın ki. Ver şu şişeyi bana. Ver diyorum!"

Luttrell yine alçak sesle, üzüntülü üzüntülü itiraza çalıştı.

Bayan Luttrell hırçın hırçın cevap verdi. "İster ayıplasınlar, ister ayıplamasınlar. O şişe tekrar dolaba konulacak! Ve ben de o dolabı kilitleyeceğim!"

Gerçekten bir anahtarın kilitte döndüğünü duyduk.

"İşte! Bu da oldu!"

Bu sefer Luttrell'in sözlerini daha iyi işittik. "Çok ileri gidiyorsun, Daisy. Artık katlanacak değilim."

"Sen mi katlanamayacaksın? Kim oluyorsun sen bakayım? Bu evi kim idare ediyor? Ben! Bunu sakın unutayım deme."

Perdeler hafifçe hışırdadı. Bayan Luttrell'in öfkeyle odadan çıktığı anlaşılıyordu.

George Luttrell ancak birkaç dakika sonra yanımıza gelebildi. O birkaç dakika içersinde sanki daha yaşlanmış ve bitkinleşmişti.

Adam acayip, ifadesiz bir sesle, "Affedersiniz, çocuklar," dedi. "Korkarım viski bitmiş."

Muhakkak ki o konuşmayı ister istemez duymuş olduğumuzun farkındaydı. Bunu sezmeseydi bile halimizden tavrımızdan çok geçmeden durumu anlardı. Hepimiz de fena halde sıkılmıştık. Norton adeta kendisini kaybetmişti. Önce telaşla canının içki içmek istemediğini söy-

ledi. "Zaten yemek zamanı yakın," dedi. "Öyle değil mi?" Sonra konuyu değiştirmeye çalışarak, ilgisiz birtakım laflar etti. Gerçekten kötü bir andı bu. Ben felce uğramış gibiydim. Belki içimizden Boyd-Carrington, durumu idare edebilirdi. Ama o da Norton'un saçmalıklarından konuşma fırsatı bulamıyordu.

Gözucuyla Bayan Luttrell'in bahçe yollarının birinden öfkeyle ilerlediğini gördüm. Kadın, bahçe makasını ve çapayı almıştı. Gerçekten becerikli bir insandı. Ama o sırada kendisine karşı hiç de dostça duygular beslemiyordum. Bir insanın bir diğerinin gururunu kırmaya hiç hakkı yoktu.

Norton hâlâ telaşla konuşup duruyordu. Yaban güvercinlerinden biri elindeydi. Önce ilkokulda vurulmuş bir tavşan gördüğü zaman midesinin bulandığını ve bu yüzden öğrencilerin kendisiyle alay ettiklerini açıkladı. Sonra kekliklere geçti. İskoçya'da av sırasında olan bir kazayla ilgili yersiz ve anlamsız bir hikâye anlattı. Kazada avcılardan biri vurulmuştu. Ondan sonra av sırasında olan kazalardan söz ettik.

Nihayet Boyd-Carrington hafifçe öksürdü. "Bir keresinde emirerimin başından pek gülünç bir olay geçtiydi. İrlandalıydı. İzinli çıktığı zaman memleketine gitti. Geri döndüğü zaman ona güzel bir tatil geçirip geçirmediğini sordum."

"Ah, evet, ekselans," dedi. "Hayatımda bundan daha güzel bir tatil geçirmedim."

Heyecanı beni şaşırtmıştı. "Buna sevindim..."

"Ah, evet, harikulade bir tatildi bu. Kardeşimi vurdum."

"Ne," diye bağırdım. "Kardeşini mi vurdun?"

"Evet, efendim. Bunu yıllardan beri istiyordum. Dublin'de dama çıkmıştım. Bir de baktım kardeşim sokaktan geçmiyor mu? Tüfek ise elimdeydi zaten. Kendimi övmek gibi olacak ama, fevkalade ateş ettim. Kuş gibi avladım onu. O anı hiçbir zaman unutmayacağım."

Boyd-Carrington, hikâye anlatmasını iyi biliyor, uygun yerlerde mübalağalı bir tavırla duruyordu. Hepimiz de güldük. Biraz rahatlamıştık.

Sonra Boyd-Carrington ayağa kalktı. Yemekten önce banyo yapmak istediğini söyleyerek uzaklaştı.

Norton heyecanla, "Ne fevkalade bir insan o!" dedi. Böylece hepimizin hislerini de açıklamış oluyordu.

Ben başımı salladım.

Luttrell de, "Evet, evet," diye yanıtladı. "Çok iyidir gerçekten."

Norton mırıldandı. "Anladığıma göre her gittiği yerde başarıya erişmiş. İlgilendiği her konuda başarılı olmuş. Aklı başında bir adam. Ne istediğini de biliyor. Aslında hareketli, enerjik bir tip. Gerçekten başarılı bir insan."

Luttrell ağır ağır, "Bazı erkekler böyledir," dedi. "El attıkları her konuda başarılı olurlar. Hiçbir zaman hata yapmazlar. Bazı insanlar... çok şanslı oluyorlar."

Norton çabucak başını salladı. "Hayır, hayır, efendim. Bunun şansla bir ilgisi yok." Anlamlı anlamlı ekledi. *"Bu yıldızlarımızda değil, sevgili Brutus, kendi içimizdedir."*

Luttrell mırıldandı. "Belki de siz haklısınız."

Ben hemen atıldım. "Herhalde... Knatton malikânesi ona kaldığı için gerçekten çok şanslı. Ne şahane bir yer orası! Ama adamın evlenmesi çok iyi olur. O koskoca evde kendisini çok yalnız hisseder."

Norton, "Evlenip malikâneye mi yerleşecek?" dedi. "Peki, ya karısı çaçaronun biriyse? Dırdıra başlarsa..."

Büyük aksilikti bu. Herkes böyle bir laf söyleyebilirdi. Ama bu şartlar altında pek acayip kaçmıştı. Norton daha bu sözler ağzından çıkarken durumu sezdi. Bunları geri almaya çalıştı. Tereddüt etti, kekeledi. Sonra da beceriksizce bir tavırla durakladı. Tabii bu durumu daha da kötü bir hale soktu.

Sonra ikimiz birden konuşmaya başladık. Ben akşamla ilgili budalaca bir laf söyledim. Norton ise yemekten sonra briç oynamamazı teklif etti.

Albay Luttrell ikimize de aldırmadı. Acayip, ifadesiz bir sesle, "Hayır," dedi. "Karısı Boyd-Carrington'u ezemez. O, karısına boyun eğecek bir adam değil. Boyd-Carrington, *tam bir erkek.* Tam bir erkek o."

Çok sıkıntılı bir andı. Norton yine briçten söz ederek saçmalamaya başladı. Tam o sırada iri bir yaban güvercini başımızın üzerinden uçtu. Ve yakınındaki bir ağacın dalına kondu.

Luttrell tüfeğini aldı. "İşte o muzır yaratıklardan biri daha."

Fakat adam daha nişan almadan kuş uçarak ağaçların arasına daldı. Artık onu vurmak olanaksızdı.

Fakat aynı anda Luttrell'in bakışları ilerdeki bayıra kaydı. Orada bir şeyler kımıldıyordu. Adam, "Allah kahretsin!" diye homurdandı. "Bir tavşan gitmiş meyve fidanlarından birinin kabuğunu kemiriyor. Halbuki oraya tel de çektim."

Tüfeğini kaldırarak ateş etti.

Bunu müthiş bir kadın çığlığı izledi. Sonra feryat korkunç, gargaraya benzeyen bir gürültüyle sona erdi.

Tüfek Luttrell'in elinden düştü. Adamın bütün vücudu gevşemişti. Elini ağzına götürdü. "Allahım!... Daisy bu!"

Ben çim alandan koşmaya başlamıştım bile. Norton da peşimdeydi.

Yamaca erişerek yere diz çöktüm. Gerçekten yaralanan Bayan Lutrell'di. Kadın diz çökmüş, küçük meyve fidanlarından birini yere çaktığı bir kazığa bağlamaya çalışırken olmuştu kaza. Oradaki otlar bir hayli yüksekti. Luttrell'in kadını görmediğini, sadece otların dalgalandığını fark ettiğini anladım. Işık da iyice azalmıştı.

Daisy Luttrell omzundan vurulmuştu. Yarasından kanlar fışkırıyordu.

Yarayı incelemek için eğildim. Sonra başımı kaldırarak Norton'a baktım. Adam bir ağaca dayanmıştı. Yüzü yeşildi adeta.

Özür diler gibi, "Kan görmeye dayanamam..." diye mırıldandı.

Sert sert, "Hemen Franklin'i bulun," dedim. "Ya da hemşireyi."

Başını sallayarak koştu.

İlk gelen Hemşire Craven oldu. İnanılmayacak kadar kısa bir süre sonra yanımızda belirdi kadın. Hemen kanı durdurmak için uğraşmaya başladı. Ardından Franklin koşarak geldi. Hemşireyle Bayan Luttrell'i eve taşıyarak, yatırdılar. Franklin yarayı temizleyerek sardı. Sonra da kadının kendi doktorunu çağırdı. Hemşire Craven, Daisy Luttrell'in başında oturuyordu.

Franklin telefonu kaparken ona yaklaştım. "Bayan Luttrell nasıl?"

"Kendisine gelecek. Neyseki kurşun tehlikeli sayılacak bir yere gelmemiş. Kaza nasıl oldu?"

Anlattım.

Doktor, "Anlıyorum..." dedi. "İhtiyar nerede? Herhalde çok sarsıldı. Belki de karısından çok onun doktora ihtiyacı var. Adamın kalbinin pek sağlıklı olduğunu da sanmıyorum."

Albay Luttrell'i sigara odasında bulduk. Dudaklarının etrafı mosmordu. Gayet şaşkın bir hali vardı. Titrek bir sesle, "Daisy?" diye mırıldandı. "O... o... nasıl?"

Franklin çabucak, "Bayan Luttrell iyileşecek," diye cevap verdi. "Hiç endişelenmeyin."

"Bir... tavşanın... ağacın kabuğunu... kemirdiğini sandım... Nasıl yaptım bu hatayı bilmem?... Işık gözlerimi aldı..."

Franklin neşeyle, "Böyle kazalar olur," dedi. "Ben de bir iki defa böyle vakalarla karşılaştım. Buraya bakın... Size ilaç vereyim. Böylece kendinize gelirsiniz. Pek iyi olduğunu sanmıyor "

"Ben iyiyim. Daisy'nin... Daisy'nin yanına girebilir miyim."

"Hemen olmaz. Hemşire Craven onun yanında. Ama endişelenmeyin. Bayan Luttrell'in durumu tehlikeli değil. Dr. Oliver biraz gelecek. Onun da size aynı şeyi söyleyeceğinden eminim."

İkisini baş başa bırakarak dışarı çıktım. Güneş batıyordu. Judith'le Allerton bahçe yolundan bana doğru gelmekteydiler. Adam, kızıma doğru eğilmişti. İkisi de gülüyorlardı.

Deminki felaketten sonra onların bu hali beni fena halde öfkelendirdi. Sert bir sesle Judith'e bağırdım. Kızım hayretle başını kaldırdı. Onlara bir iki kelimeyle olanları anlattım.

Kızım, "Ne acayip bir olay," diye fikrini açıkladı.

Ben, "Aslında üzülmesi gerekti," diye düşündüm. "Ama aldırmadı bile."

Allerton'un tavırları ise ancak 'rezalet' diye tanımlanabilirdi. Adam, bu olayı bir şaka gibi alıyordu.

"O ihtiyar cadıya iyi olmuş," diye mırıldandı. "Acaba kocası bilerek mi yaptı bunu?"

Öfkeyle, "Ne münasebet," dedim. "Bir kaza bu."

"Evet ama ben o kazaları bilirim. Bazen çok işe yararlar. Açıkçası eğer ihtiyar, karısını vurduysa, onu saygıyla selamlarım."

Hiddetle, "Öyle bir şey yok," diye homurdandım.

"O kadar emin olmayın. İki ahbabım karılarını vurdulardı. Biri tabancasını temizliyordu. Diğeriyse, kadına doğrudan doğruya ateş etti. Sonra da, 'Şaka yapıyordum,' dedi. İkisi de cezaya çarptırılmadan ya-

kalarını sıyırdılar. Böylece başlarındaki belalardan da kurtulmuş oldular bence."

Soğuk soğuk, "Albay Luttrell öyle bir adam değildir," dedim.

Allerton ısrarla sordu. "Ama adam böylece kurtulup rahatladı, değil mi? Kazadan biraz önce kavga mı etmişlerdi yoksa."

Hiddetle döndüm. Aynı zamanda endişemi gizlemeye de çalışıyordum. Allerton gerçeğe fazla yaklaşmıştı. Ben de ilk defa şüpheye kapılmaya başlıyordum.

Boyd-Carrington'la karşılaşmam da durumu düzeltmedi. Adam, dolaşa dolaşa küçük gölün kenarına inmiş olduğunu söyledi. Ona kazadan söz edince de hemen, "Hastings," dedi. "Luttrell karısını öldürmeyi düşünmüyordu, değil mi?"

"Aman, ne diyorsunuz?"

"Affedersiniz, affedersiniz. Böyle söylememeliydim. Ama, sadece bir an insan... yani... Daisy Luttrell de adamı çileden çıkarıyor."

İkimiz de bir süre sustuk. İstememize rağmen tanık olduğumuz o sahneyi düşünüyorduk.

Üzgün ve kaygılı bir halde yukarıya çıkarak, Poirot'nun kapısına vurdum.

Arkadaşım Curtiss'den olanları öğrenmişti bile. Ama heyecanla bütün ayrıntıyı duymayı istiyordu. Styles'a geleliden bu yana Poirot'ya günlük karşılaşmaları ve konuşmaları uzun uzun anlatmayı âdet edinmiştim. Böylece sevgili arkadaşımın kendisini herkesten uzak hissetmesini engellediğimi düşünüyordum. Poirot bu şekilde Styles'da olan her şeye katılmış sayıyordu kendini. Hafızam iyidir ve her şeyi ayrıntılarıyla da hatırlarım. Konuşmaları kelimesi kelimesine yinelemek de benim için kolaydır.

Poirot beni büyük bir dikkatle dinledi. Şimdi kafama yerleşen o korkunç fikri çabucak kovacağımı umuyordum. Fakat arkadaşım daha bana ne düşündüğümü söylemeden kapıya usulcu vuruldu.

Gelen Hemşire Craven'di. Kadın bizi rahatsız ettiği için özür diledi. "Affedersiniz... Fakat ben doktorun burada olduğunu sanıyordum. Bayan Luttrell kendisine geldi. Şimdi kocası için endişelenip duruyor.

Onu görmek istiyor. Albay Luttrell'in nerede olduğunu biliyor musunuz, Bay Hastings? Hastamı yalnız bırakmak istemiyorum."

Gidip albayı arayacağı söyledim. Poirot takdirle başını sallarken Hemşire Craven de bana hararetle teşekkür etti.

Albay Luttrell'i pek de kullanılmayan sabah odasında buldum. Pencerenin önünde durmuş dışarıya bakıyordu.

Ben içeri girerken çabucak döndü. Bakışlarıyla bir soru sorar gibiydi. Bana yüzünde korku dolu bir ifade varmış gibi de geldi.

"Karınız kendisine geldi. Sizi istiyor."

"Ah..." Adamın yüzüne renk geldi birdenbire. Ancak o zaman çehresinin ne kadar bembeyaz kesilmiş olduğunu anladım. Luttrell, çok yaşlı bir adam gibi ağır ağır, kekeleye kekeleye, "...O... o... beni mi istiyor?" diye sordu. "Hemen... hemen... geliyorum."

Ayaklarını sürüyerek kapıya doğru giderken sendeliyordu. Hemen onun yardımına koştum. Merdivenlerden çıkarken iyice bana yaslandı. Zorlukla soluk alıyordu. Franklin'in de tahmin ettiği gibi şok onu çok sarsmıştı.

Hastanın oda kapısına geldik. Ben usulca kapıya vurdum. Hemşire Craven'in ciddi, sakin sesi duyuldu. "Giriniz."

Luttrell hâlâ bana yaslanıyordu. Onu adeta taşıyarak odaya soktum. Yatağın önüne bir paravana konulmuştu. Bunun yanından geçtik.

Bayan Luttrell'in çok hastaymış gibi bir hali vardı. Yüzü bembeyazdı. Gözlerini kapatmıştı. Biz paravanın arkasına geçerken o da gözlerini açtı.

Soluk soluğa, "George..." dedi. Sesi zorlukla duyuluyordu. "George."

"Daisy... Yavrum..."

Kadının bir kolu sarılmış ve askıya alınmıştı. Bayan Luttrell diğer elini şaşkın şaşkın kocasına doğru uzattı. Adam bir adım attı. Karısının zayıf elini avuçlarının arasına aldı. Tekrar, "Daisy..." diye mırıldandı. Sonra da boğuk bir sesle ekledi. "Çok şükür... Durumun tehlikeli değil..."

Ben ona bakıyordum. Gözleri dolmuştu. Bakışlarında büyük bir sevgi ve kaygı vardı. O zaman marazi şüphelerimizden dolayı fena halde utandım.

Usulca odadan çıktım... Kaza süsü verilen cinayet ha? Luttrell'in karısının ölmemiş olduğuna gerçekten canı yürekten sevindiği o kadar belliydi ki. Anlatamayacağım kadar rahatlamıştım.

Koridordan ilerlerken gongun sesi irkilmeme neden oldu. Zamanın geçtiğini fark etmemiştim. Kaza her şeyi altüst etmemişti. Sadece aşçı her zamanki gibi işine devam etmiş ve saatinde akşam yemeğini hazırlamıştı.

Çoğumuz yemek için giyinmemiştik. Albay Luttrell de gözükmedi. Ama uçuk pembe elbisesiyle pek hoş olan Barbara Franklin aşağıya inmişti. Hem sağlığı, hem keyfi yerindeydi. Fakat Franklin bana sıkıntılı ve dalgınmış gibi geldi.

Yemekten sonra Allerton'la Judith birlikte bahçeye çıktılar. Buna fena halde sinirlendim tabii. Bir süre orada otururak tropikal hastalıklardan söz eden Franklin'le Norton'u dinledim. Norton, anlayışlı, meraklı bir dinleyiciydi. Belki bu konuda fazla bilgisi yoktu ama Franklin'i dikkatle dinliyordu.

Bayan Franklin'le Boyd-Carrington da odanın diğer tarafında sohbete dalmışlardı. Adam kadına perdelik kumaşlardan ya da kretonlardan örnekler gösteriyordu.

Elizabeth Cole elindeki kitaba dalmış gibiydi. Bana kadın benim yanımda sıkılıyor ve biraz da utanç duyuyormuş gibi geldi. Belki de bunun nedeni o akşamki itiraflarıydı. Bunu da normal karşılamak gerekti. Ama bu duruma üzülüyordum. Kadının bana açıldığına pişman olmadığını da ummaktaydım. Miss Cole'a sırrına saygı göstereceğimi ve bunu kimseye söylemeyeceğimi iyice anlatmak istiyordum. Ama o, bana fırsat vermedi.

Bir süre sonra yukarıya, Poirot'nun yanına çıktım.

Albay Luttrell de oradaydı. Yıkılmış olan küçük elektrik lambasının meydana getirdiği ışıktan gölcüğün içinde oturuyordu.

O konuşuyor, Poirot da dinliyordu. Bana Luttrell aslında yüksek sesle düşünüyormuş gibi geldi.

"O anı çok iyi hatırlıyorum... Evet, avcılar balosunda oldu bu. Beyazlar giymişti... Tuvaleti, tül denilen kumaştandı sanırım. Etrafında bir bulut gibi duruyordu. O kadar da güzeldi ki. Onu görür görmez yıldırım-

la vurulmuş gibi oldum. Kendi kendime, "İşte bu kızla evleneceğim," dedim. Ve bunu da başardım. Çok da şirindi. Küstahtı ayrıca. İnsana hemen cevap veriverir, lafın altında hiç kalmazdı. Luttrell hafifçe güldü.

O sahneyi görür gibi oldum. Daisy Luttrell'i genç ve güzel yüzü, küstah tavırlarıyla hayal edebiliyordum. Hazır cevaptı ol. Ve bu da kendisini şirinleştiriyordu. Ama bazen böyle hazır cevap kızlar yıllar geçtikçe sivri dilli oluyorlardı.

Ama Albay Luttrell bu gece ilk gerçek aşkı olan o güzel genç kızı düşünüyordu... Daisy'sini.

Birkaç saat önce söylemiş olduğumuz sözleri hatırlayarak yeniden utandım.

Tabii Albay Luttrell, yatmaya gidince de, hemen her şeyi Poirot'ya anlatıverdim.

Arkadaşım beni sessizce dinledi. Yüzündeki ifadeden bir şey anlayamadım. "Demek böyle düşündün, Hastings? Adamın bilerek ateş ettiğini?"

"Evet. Şimdi çok utanıyorum..."

Poirot, o andaki duygularımın önemli olmadığını belirtmek ister gibi elini salladı. "Bu durup dururken senin aklına mı geldi. Yoksa bunu başka biri mi söyledi?"

Öfkeyle, "Allerton buna benzer bir şeyler geveledi," dedim. "Ama ondan da böyle bir şey beklenir tabii."

"Başka?"

"Boyd-Carrington da aynı şeyi söyledi."

"Ah! Boyd-Carrington."

"Neticede o görmüş geçirmiş bir adam. Bu konularda da deneyimi var."

"Ah, tabii, tabii. Ama o olayı görmedi, değil mi?"

"Hayır, Boyd-Carrington dolaşmaya çıkmıştı sanırım. Yemek için giyinmeden önce biraz yürüyüş yapıyor."

"Anlıyorum..."

Kuşkuyla, "Ben aslında o varsayıma pek inanmış değilim," diye mırıldandım. "Sadece..."

Poirot sözümü kesti. "Kuşkuların yüzünden bu kadar pişmanlık duymamalısın, Hastings. Bu şartlar altında herkesin aklına böyle şeyler gelebilirdi. Evet, çok normal bu."

Poirot'nun halinde anlayamadığım bir şeyler vardı. Bir ciddilik ya da resmiyet. Gözlerinde acayip bir ifadeyle beni süzüyordu.

Ağır ağır, "Belki," dedim. "Fakat adamın karısına ne kadar bağlı olduğunu görünce..."

Poirot başını salladı. "Tabii. Durum çoğunlukla böyledir. Bunu unutma. O kavgaların, anlaşmazlıkların, günlük hayatın aşikâr düşmanlıklarının altında gerçek, derin bir sevgi gizli olabilir."

Ben de aynı kanıdaydım. Kocası yatağın üzerine eğildiği zaman ufak tefek Bayan Luttrell'in gözlerinde beliren sevgi ve şefkat dolu ifadeyi hatırlıyordum. O huysuzluğu, sabırsızlığı kalmamıştı. Dili de eskisi gibi zehir saçmıyordu.

Yatmaya giderken, evlilik hayatı, diye düşünüyordum. Pek acayip bir şey...

Poirot'nun tavırlarındaki gariplik beni hâlâ kaygılandırıyordu. Arkadaşım tuhaf bir şekilde adeta tetikte bekliyormuş gibi oturuyordu. Sanki benim bir şeyi fark etmemi istiyordu. Ama neyi?

Tam yatağa girerken durumu anladım. Sanki bir şimşek çaktı kafamda.

"Bayan Luttrell ölseydi, bu olay da diğer vakalara benzeyecekti. Görünüşte kadını Luttrell öldürmüş olacaktı. Bu bir kaza sayılacaktı. Ama yine de hiç kimse bunun gerçekten bir kaza olup olmadığını kesinlikle bilemeyecekti. Ya da adamın bilerek, isteyerek ateş edip etmediğini. Olayın cinayet olduğunu gösterecek bir delil bulunamayacaktı. Ama adamdan yine de kuşku edeceklerdi."

Gelgelelim bu... bu...

Bu ne anlama geliyordu?

Olayı mantık açısından ele aldığımız takdirde şöyle düşünmek gerekti. "Bayan Luttrell'i kocası değil, X vurdu."

Ama bu da olanaksızdı. Belli bir şeydi bu. Ben bütün olayı görmüştüm. Tetiği çeken Luttrell'di. Başka ateş eden olmamıştı.

"Ama tabii... Hayır, hayır, olamaz bu... Hayır, belki de imkânsız değil... Yalnızca... biraz zor... Diyelim ki biri tetikte bekledi... Albay Luttrell tam bir tavşana ateş ettiği sırada bu kimse de elindeki silahın tetiğini çekti. Ve Bayan Luttrell'i vurdu. O zaman bir tek silah sesi duyulurdu. Veya... hafif bir gecikme olsa bile, bu yankıya verilirdi... Evet, şimdi düşünüyorum da... Silah sesi yankı yaptı sanırım...

"Fakat, hayır, saçma bu. Neticede bir kurşunun hangi silahtan atıldığı kolaylıkla tespit ediliyor artık. Kurşunun üstündeki işaretlerin silahın namlusundakilere uyması gerek."

Sonra bir şeyi hatırladım. "Bu incelemeler de ancak polis hangi silahla ateş edildiğini kesinlikle tespit etmek istediği zaman yapılıyor. Bu olayda öyle fazla bir soruşturma yapılmayacaktı. Çünkü Albay Luttrell de, diğerleri gibi, o öldürücü kurşunu kendisinin attığına inanacaktı. Bunu itiraf edecek ve bu sözleri hemen kabul edilecekti. Silahla test filan yapılmayacaktı. Yalnızca adamın kazara mı yoksa karısını öldürmek niyetiyle mi ateş ettiğini öğrenmek isteyeceklerdi. Ve tabii bu mesele de hiçbir zaman kesinlikle halledilemeyecekti."

"Bu yüzden bu olay da diğer vakalardan farksız. Cinayet işlediğini anımsamayan, 'Ama herhalde katil benim,' diyen Riggs... Çıldıran ve işlemediği bir cinayet yüzünden polise teslim olan Maggie Litchfield..."

"Evet, bu durum da onlarınkine uyuyor."

Artık Poirot'nun tavırlarının ne anlama geldiğini biliyordum. Arkadaşım bu durumu anlamamı bekliyordu...

9

Ertesi sabah bu konuyu Poirot'ya açtım. Hemen yüzü aydınlandı. Takdirle başını salladı.

"Aferin, Hastings. Ben de aradaki benzerliği fark edip etmeyeceğini anlamak istiyordum. Seni etkilemek niyetinde değildim."

"O halde ben haklıyım. Bu da yine X'le ilgili bir vaka."

"Orası muhakkak."

"Fakat neden, Poirot? Sebep nedir?"

Arkadaşım başını salladı. Bağırdım. "Bilmiyor musun? Bu konuda hiçbir fikrin yok mu?"

Poirot ağır ağır, "Evet, bir fikrim var," diye mırıldandı.

"Bütün bu değişik vakalar arasındaki gizli bağı keşfettin mi?"

"Öyle sanıyorum."

"O halde?" Sabırsızlığı gizleyecek halde değildim.

"Hayır, Hastings."

"Ama bunu bilmem gerek."

"Bilmemen çok daha iyi olur."

"Neden?"

"Bana inan. Böylesi daha iyi."

"Sen adam olmazsın," dedim. "Artrözden kemiklerin çarpılmış. Burada aciz bir halde oturuyorsun. Ve yine de bu oyunu tek başına oynamaya kalkışıyorsun."

"Bu oyunu tek başına oynamaya kalkıştığımı düşünmemelisin. Bunu aklına bile getirmemelisin. Aksine, sen bu işe iyice karıştın, Hastings. Sen benim hem gözlerim, hem de kulaklarımsın. Ben sadece sana, tehlikeli olabilecek bir şeyi açıklamaya yanaşmıyorum."

"Benim için mi tehlikeli?"

"Katil için."

Ağır ağır, "Katilin izinde olduğunu anlamasını istemiyorsun sanırım," diye mırıldandım. "Evet, mesele bu olmalı. Veya benim kendimi koruyacağımı sanıyorsun."

"Senin hiç olmazsa bir tek şeyi bilmen gerek, Hastings. Bir defa öldüren, bir insan, tekrar... tekrar... tekrar öldürebilir."

Öfkeyle, "Hiç olmazsa bu kez bir cinayet daha işlenmedi," dedim. "Bu seferki kurşun hedefi bulamadı."

"Evet, şansımız varmış. Şansımız varmış. Sana söylediğim gibi, böyle şeyleri önceden tahmin etmek çok zor." Poirot içini çekti. Yüzünde endişeli bir ifade belirmişti.

Usulca onun yanından ayrıldım. Üzgün üzgün Poirot'nun artık sürekli çaba gösterecek halde olmadığını düşünüyordum. Kafası hâlâ iyi çalışıyordu ama arkadaşım hasta ve yorgun bir insandı artık.

Poirot bana X'in kim olduğunu öğrenmeye kalkışmamamı söylemiş ve bana ihtarda bulunmuştu. Ama ben için için katilin kimliğini keşfetmiş olduğuma inanıyordum. Styles Köşkü'nde çok kötü olduğu hemen anlaşılan bir tek insan vardı. Aslında basit bir soruyla bir tek şeyden emin olabilirdim. Ama bu negatif bir denemeydi. Yine de benim için değeri vardı.

Kahvaltıdan sonra Judith'i yakaladım. "Dün Bay Allerton'la sana rastladığım zaman nereden geliyordunuz?"

İşin kötüsü bir olayın bir yönüne daldığınız zaman diğer şeyleri unutuyordunuz. Judith, bana öfkelenince fena halde şaşırdım.

"Rica ederim baba. Bu senin üzerine vazife değil."

Şaşkın şaşkın kızıma bakakaldım. "B... ben sadece sordum."

"Evet ama neden? Niçin durmadan sorular soruyorsun? 'Ne yapıyordun? Nereye gittin? Yanında kim vardı?' Çekilir gibi değil bu!"

İşin garibi aslında bu defa Judith'in nerede olduğunu öğrenmeyi istediğim yoktu. Beni ilgilendiren Allerton'du. Kızımı yatıştırmaya çalıştım. "Judith, açıkçası artık sana alelade bir soru bile sorulamıyor."

"Bunu öğrenmek istemenin sebebini anlayamıyorum."

"Aslında öğrenmeyi istediğim de pek yok. Yani... sadece... olaydan ikinizin haberi yoktu. Bunun sebebini merak ettim."

"Kazadan mı? Bunu mu kastediyorsun? Madem öğrenmek istiyorsun söyleyeyim. Ben pul almak için köye gitmiştim."

Hemen atıldım. "Yani Allerton seninle birlikte değildi, öyle mi?"

Judith öfkeyle soludu. "Hayır, değildi." Sesinde buz gibi bir öfke vardı. "Aslında ben Allerton'a evin yakınında rastladım. Seninle karşılaştığımızdan iki dakika kadar önce. Memnun oldun mu? Yalnız şunu da söylemem gerek: İstersem bütün günümü Allerton'la dolaşarak geçiririm. Bu yine de seni ilgilendirmez. Ben yirmi bir yaşındayım. Çalışarak hayatımı kazanıyorum. Zamanımı nasıl geçirdiğim de yalnızca beni ilgilendirir."

Bu laf selini durdurmaya çalışıyordum. "Tabii, tabii."

"Benimle aynı kanıda olmana sevindim." Judith yumuşamıştı. Üzüntüyle hafifçe güldü. "Ah, hayatım, ne olur biraz kendini tut. Otoriter baba

rolü oynamaktan vazgeç. Bunun ne sinir bozucu bir şey olduğunu bilmiyorsun. Bu kadar telaşlanıp sorular sormasan ne iyi olacak."

Aynı anda Franklin gözüktü. "Merhaba, Judith. Haydi gel. Bugün her zamankinden daha geç kaldık." Tavırları sertti. Onun nezaketle davrandığı söylenilemezdi.

İstemememe rağmen yine de öfkelendim. Franklin'in Judith'in patronu olduğunu biliyordum tabii. Judith'in zamanı ona aitti. Adam, kızıma aylık ödediğine göre, ona emir vermek de hakkıydı. Buna rağmen Franklin'in de herkes kadar terbiyeli davranması gerekmez miydi? Başkalarına karşı olan hareketleri 'son derece kibar' diye tanımlanamazdı ama yine de onlara karşı biraz nezaket gösteriyordu. Fakat Judith'e karşı, özellikle son zamanlarda gayet sert ve diktatörce bir tavır takınıyordu. Konuşurken kızıma bakmıyor, adeta havlarmış gibi emir veriyordu. Judith'in buna sinirleniyormuş gibi bir hali yoktu. Ama kızım namına ben kızıyordum bu işe. Çok yersiz bu, diye düşünüyordum. Özellikle Franklin'in tavırları Allerton'un o mübalağalı ilgisiyle taban tabana zıt. Muhakkak ki John Franklin, Allerton'dan on defa daha iyi bir insan. Ama çekicilik bakımından adamın yanında pek gölgede kalıyor.

Hızla laboratuvara doğru giden Franklin'in arkasından baktım. Zayıf vücudunu, biçimsiz yürüyüşünü, çıkık yüz ve kafa kemiklerini, kızıl saçlarını ve çillerini inceledim. Çirkin ve biçimsiz bir adamdı. Franklin'de o belirli meziyetlerin hiçbiri yoktu. Evet, kafalıydı. Ama kadınların sadece kafaya âşık oldukları pek görülmemişti. Üzüntüyle, "Judith, işi dolayısıyla hemen hemen başka erkeklerle hiç karşılaşmıyor," dedim. "Başka değişik, hoş erkekleri inceleme fırsatı bulamıyor. Çirkin ve kaba Franklin'in yanında Allerton'un yalancı şirinliği büsbütün belirli ve güçlü bir hal alıyor. Zavallı kızımın onun gerçek değerini anlama fırsatını bulması olanaksız.

"Ya Judith ciddi bir şekilde Allerton'a âşık olursa? Deminki öfkesi kaygı verici bir işaret. Allerton'un gerçekten ahlaksızın biri olduğu muhakkak. Hatta o daha da kötü. Ya Allerton, X'se?"

"Bu olabilir de... Ateş edildiği sırada Judith'in yanında değilmiş..."

"Fakat bu görünüşte anlamsız cinayetlerin asıl sebepleri nedir? Allerton'un deli olmadığından eminim. Aklı başında onun... Çok başında... Ve adam çok da terbiyesiz."

"Ve Judith... Benim Judith'im onunla fazla ahbap..."

O zamana kadar kızım için biraz endişelenmekle birlikte, X sorununa dalmam ve her an bir cinayet işlenebileceğini düşünmem, kişisel dertlerimi ikinci plana atmamı sağlamıştı.

Fakat artık darbe inmişti. Bir cinayet denemesi yapılmış ama neyseki katil başarıya ulaşamamıştı. Böylece artık diğer meseleyi düşünmekte serbesttim. Ve bu konuyu düşündükçe endişelerim de arttı. Bir gün laf arasında söylenilen bir söz Allerton'un evli olduğunu anlamamı da sağladı.

Herkes hakkında bilgisi olan Boyd-Carrington beni daha da aydınlattı. Allerton'un karısı dinine çok bağlı bir Katolikti. Evlenmelerinden kısa bir süre sonra adamı terk etmişti. Fakat dini inançları yüzünden Allerton'dan kesinlikle boşanmak niyetinde değildi.

Boyd-Carrington açık açık, "Bana sorarsanız," dedi. "Bu da o ahlaksızın çok işine geliyor. Onun niyeti daima kötü. Evli olması da bu bakımdan işine yarıyor."

Bir baba için ne acı sözlerdi bunlar!

Kazadan sonraki günler görünüşte olaysız geçti. Fakat o gizli huzursuzluğum gitgide artıyordu.

Albay Luttrell zamanının önemli bir kısmını karısının yatak odasında geçiriyordu. Hastaya bakmak için bir hemşire gelmiş, Miss Craven de tekrar Bayan Franklin'le ilgilenmeye başlamıştı.

Dedikodu yapmak istemiyorum ama Bayan Franklin'in baş hasta rolünü başkasına kaptırdığı için sinirlendiğini hemen fark ettiğimi açıklamalıyım. Herkesin Bayan Luttrell'in çevresinde dönmesi, onunla ilgilenmesi kendi sağlığının asıl konu sayılmasına alışmış olan bu hanımefendiyi fena halde kızdırıyordu.

Hamağa uzanıp yatıyor, elini göğsüne bastırarak çarpıntıdan şikâyet ediyordu. Yapılan hiçbir yemeği uygun bulmuyordu. O sıkıcı isteklerini de sabırlı bir tahammül maskesiyle gizlemeye çalışmaktaydı.

Poirot'ya şikâyet eder gibi, "Ben sorun çıkarmaktan hiç hoşlanmam," diyordu. "Sağlığımın bozuk olmasından öyle utanıyorum ki... Başkalarından bana yardım etmelerini istemem ne kadar... ne denli gurur kırıcı bir şey bilseniz. Bazen bozuk sağlığın bir suç olduğunu düşünüyorum. Sağlıklı ve duygusuz olmayan bir insan bu dünyada yaşamayacak demektir. Onu usulca ortadan kaldırmaları daha iyi olur."

"Ah, hayır, madam." Poirot her zamanki gibi nazikti. "Ender bulunan nazlı bir çiçeğin serde korunması gerekir. O soğuk rüzgârlara dayanamaz. Kış ortamında sadece alelade otlar rahatça yetişir. Ama bu yüzden onlara değer vermek de gerekmez. Beni alın... Bacaklarım, kollarım çarpıldı. Büzüldü. Hareket edemiyorum. Ama ben... hayatımı sona erdirmeyi de düşünmüyorum. Mümkün olduğu kadar yaşamın zevkini çıkarmaya çalışıyorum. Yemek, içki, kafa zevkleri..."

Bayan Franklin içini çekerek mırıldandı. "Ah, ama sizin durumunuz çok başka. Sizin kendinizden başka düşünecek kimseniz yok. Halbuki ben öyle miyim? Zavallı John'um var benim. Ona ne kadar ağır bir yük olduğumu çok iyi hissediyorum. Hasta, bir işe yaramayan bir kadın. John'un boynuna asılmış bir değirmen taşı."

"Onun sizin için böyle bir şeyi hiçbir zaman söylemediğinden eminim."

"Ah, tabii *söylemedi*. Tabii söylemedi. Ama erkekler o kadar şeffaf oluyorlar ki... Zavallıcıklar. John da duygularını saklamasını katiyen bilmez. Tabii o hainlik etmek istemiyor. Ama kocam... son derece hissiz bir insandır. Bu da kendisi için iyi bir şey tabii. Hisleri derin değildir. Başkalarının duygularının derin olabileceğini de düşünemez. İnsanın hissiz doğması büyük bir şans."

"Doğrusu ben Dr. Franklin'i duygusuz biri diye tanımlamazdım."

"Öyle mi? Ama siz John'u benim kadar tanımıyorsunuz. Tabii ben olmasaydım, John da serbestçe hareket edebilecekti. Bunu biliyorum. Bazen o kadar üzülüyorum ki, her şeyi sona erdirmenin çok iyi bir şey olacağını düşünüyorum."

"Yapmayın, madam."

"Neticede benim kime yararım dokunuyor? Her şeyi terk edip o Büyük Bilinmeyene kaçmak..." Kadın başını salladı. "O zaman John da kurtulmuş olur."

Bu konuşmayı kendisine yinelediğim zaman, Hemşire Craven, "Büyük saçmalıklar," diye homurdandı. "Kadının öyle bir şey yapacağı yok. Hiç endişelenmeyin, Bay Hastings." Can çekişen bir kazınkini andıran bir sesle, "Her şeyi sona erdirmekten söz edenler, hiçbir zaman buna kalkışmazlar. Böyle bir niyetleri yoktur."

Şunu da söylemeliyim: Bayan Luttrell'in yaralanmasının uyandırdığı heyecan geçtikten ve Hemşire Craven de tekrar Barbara Franklin'le ilgilenmeye başladıktan sonra, kadının keyfi de yerine geldi.

Pek güzel bir sabah Curtiss, Poirot'yu laboratuvarın yakınındaki kayın ağaçlarının altına indirdi. Arkadaşım bu köşeden çok hoşlanıyordu. Doğu rüzgârını almıyordu bu taraf. Zaten hiç esinti yoktu orada. Rüzgârdan nefret eden ve açık havadan da şüphelenen Poirot'ya göre bir köşeydi burası. Aslında bizimki içerde oturmayı tercih ediyordu sanırım. Fakat sıkıca sarınıp büründüğü zaman temiz havaya katlanmaya da alışmıştı.

Ağır ağır yürüyerek ona katıldım. Tam arkadaşımın yanına gittiği sırada Bayan Franklin de labortauvardan çıktı.

Güzel bir elbise giymişti. Dikkati çekecek kadar neşeliydi. Boyd-Carrington'la malikâneyi görmeye gideceğini açıkladı. Adama kreton seçmek konusunda bir uzmana yakışacak şekilde fikir verecekti.

"Dün John'la konuşurken çantamı laboratuvarda unutmuşum," diye izah etti. "Zavallı John... Onlar Judith'le Tadcaster'a gittiler. Arabayla... Kimyasal bir ayıraç mı bitmiş ne?..." Poirot'nun yakınındaki bir banka çökercesine oturarak, komik bir tavırla başını salladı. "Zavallılar... Ben de bilim kafası olmadığına o kadar seviniyorum ki. Böyle güzel bir günde bütün o çalışmaları insana çok çocukça geliyor."

"Aman bilim adamları bu sözlerinizi duymasınlar, madam."

"Orası öyle..." Kadının yüzündeki ifade değişti. Ciddileşmişti şimdi. Usulca, "Kocama hayran olmadığımı sanmamalısınız, Mösyö Poirot. Ona çok hayranım. John'un sadece işi için yaşaması bence... harikulade bir şey." Sesi hafifçe titriyordu.

Ani bir kuşkuyla, Bayan Franklin değişik roller oynamaktan hoşlanıyor galiba, diye düşündüm. Şimdi de kocasına tapan, sadık bir eş rolünde...

Barbara Franklin öne doğru eğilerek, elini heyecanla Poirot'nun dizine koydu. "John aslında bir... bir aziz adeta. Bazen bu yüzden bayağı korkuyorum."

Franklin'i 'bir aziz'e benzetmek bence fazla abartılmış bir davranıştı.

Fakat Barbara Franklin sözlerine devam etti. Gözleri pırıl pırıl parlıyordu. "O, insanların bilgisini arttırmak için her şeyi yapabilir... Her tehlikeyi göze alır... Bu da fevkalade bir şey. Öyle değil mi?"

Bayan Franklin, "Fakat anlayacağınız," diye devam etti. "Bazen John için endişeleniyorum. Yani... o her şeyi göze alıyor. Örneğin şimdi üzerinde deney yaptığı o iğrenç fasulye. John'un kendi üzerinde deneyler yapmaya başlamasından korkuyorum."

"Kocanız herhalde bazı tedbirler alacaktır," dedim.

Kadın, hafif, acı bir tebessümle başını salladı. "Siz John'u tanımıyorsunuz. Onun yeni gazla ne yaptığını hiç duymadınız mı?"

Başımı salladım. "Hayır."

"Yeni bir gaz bulmuşlardı. Bunun hakkında bilgi edinmek istiyorlardı. John, gönüllü olarak ortaya çıktı. Gazın üzerinde denenmesini istiyordu. Onu otuz altı saat kadar bir tankın içine kapattılar. Gazın yan tesirlerini anlamak, bunun insanlarda hayvanlardaki gibi etki yapıp yapmadığını öğrenmek için John'un nabzını sayıyor, derecesini alıyor ve solunumunu inceliyorlardı. Profesörlerden biri sonradan bana John'un büyük bir tehlikeyi göze almış olduğunu söyledi. 'O, kolaylıkla ölebilirdi,' dedi. Ama John böyle bir insandır işte. Kendisini hiç düşünmez. Öyle bir insan olmak harikulade bir şey, değil mi? Doğrusu ben bu cesareti gösteremezdim."

Poirot, "Böyle şeyleri soğukkanlılıkla yapabilmek için büyük cesaret ister," dedi.

Barbara Franklin, "Evet, gerçekten öyle," diye cevap verdi. "Açıkçası John'la çok gururlanıyorum. Ama aynı zamanda da endişeleniyo-

rum. Anlayacağınız bir noktadan sonra kobayların da kurbağaların hiçbir faydası olmuyor. İnsan tepkisinin ne olacağının anlaşılması gerek. İşte bu yüzden dehşetle titriyorum. John kalkıp o pis 'kalabar fasulyesi'nde yiyebilir. Ondan sonra da kimbilir ne korkunç bir şey olur?" İçini çekerek başını salladı. "Ama John benim korkularımla alay ediyor sadece. Evet, o gerçekten de 'aziz' gibi bir insan."

Aynı anda Boyd-Carrington bize doğru geldi. "Babs! Hazır mısın?"

"Evet, Bill. Ben de seni bekliyordum."

"Bu yolculuğun seni fazla yormayacağını umarım."

"Yormaz canım! Bugün kendimi her zamankinden çok daha iyi hissediyorum." Kadın ayağa kalkarak Poirot'yla bana şirin şirin güldü.

Sonra da uzun boylu ahbabıyla çim alanda ilerlemeye başladı.

Poirot mırıldandı. "Modern aziz Dr. Franklin... Hımm..."

"Tavırlarını değiştirmiş," dedim. "Ama kadın böyle zaten."

"Ne demek istiyorsun?"

"Barbara Franklin melodrama meraklı. Türlü rolü var onun. Bir gün anlaşılmayan, ihmal edilen eş rolünde... Bir başka gün kendisini feda eden, sevdiği kocasına yük olmayı istemeyen, kalbi ıstırap dolu bir kadın... Bugün de kocasına hayran olan, ona tapan sadık yardımcı. Ama işin kötüsü kadın rollerinde biraz mübalağaya kaçıyor."

Poirot düşünceli bir tavırla, "Sen Bayan Franklin'in biraz aptal olduğunu sanıyorsun, değil mi?" diye sordu.

"Şey... Pek de değil... Sadece kadının fazla zeki olmadığından eminim."

"Ah, o senin tipin değil."

Homurdandım. "Benim tipim kim?"

Poirot beklemediğim bir şey söyledi. "Gözlerini kapa, ağzını aç. Bakalım periler sana ne getirecekler?..."

Ona cevap vermedim. Çünkü Hemşire Craven çim alandan seke seke bize doğru geliyordu... Kadın bize neşeyle güldü. Dişleri pırıl pırıldı. Sonra laboratuvarın kapısını anahtarla açarak içeri girdi. Tekrar dışarı çıktığı zaman elinde bir çift eldiven vardı.

Hemşire Craven, Barbara Franklin'le Boyd-Carrington'un bekledikleri yere doğru hızla giderken bize, "Önce mendilini unutmuştu," dedi. "Şimdi de eldivenlerini... Daima bir şey unutur..."

"Bayan Franklin, şurada burada eşyalarını unutan dalgın kadınlardan," diye düşündüm. "Her şeyini bırakıyor ve sonra da başkalarının koşup bunları toplamalarını bekliyor. Hatta bu huyuyla da övünüyor sanırım." Barbara Franklin'in kaç defa hoşnut bir tavırla, "Tabii, benim kafam elek gibidir," diye mırıldandığını duymuştum.

Hemşire Craven koşarak çim alandan geçerken genç kadının arkasından baktım. Rahatlıkla koşuyordu o. Vücudu canlı ve dengeliydi. Genç kadın gözden kaybolunca, düşünmeden, "Bir kadın böyle bir hayattan çabuk bıkar herhalde," dedim. "Yani... aslında önemli bir hastalığı yok. Hemşireye de kadının eşyalarını taşımak düşüyor. Bayan Franklin'in iyi ve düşünceli bir insan olduğunu da sanmıyorum."

Poirot'nun cevabı beni fena halde öfkelendirdi. Çünkü arkadaşım ortada hiç sebep yokken gözlerini kapayarak, "Kızıl saç..." diye mırıldandı.

Evet, gerçekten Hemşire Craven'in saçları kızıldı. Ama Poirot'nun bundan söz etmek için o anı seçmesinin sebebini anlayamadım.

Arkadaşıma cevap da vermedim.

10

Yanılmıyorsam ertesi sabah, öğle yemeğinden önce yapılan bir konuşma anlaşılmaz bir şekilde kaygılanmama neden oldu.

Dört kişiydik. Judith, ben, Boyd-Carrington ve Norton.

Konunun nasıl açıldığından pek emin değilim. Fakat, "euthanasia"yı yani ıstırap çeken kimselerin öldürülmesi meselesini tartışıyorduk. Bunun aleyhindeki ve lehindeki noktaları.

Tabii içimde en çok Boyd-Carrington konuşuyor. Norton da arada sırada bir iki kelime söylüyordu. Judith ise sessiz sedasız oturuyor, konuşulanları dikkatle dinliyordu.

Ben, görünüşte bu usulü desteklemek için birçok neden olduğunu fakat romantikçe bir şekilde bunun yine de beni tiksindirdiğini itiraf etmiştim. "Sonra bu insanın yakınlarının elinde fazla güçlü bir silah da olabilir."

Norton da benimle aynı fikirdeydi. "Bence bu işi hastanın kendisinin istek ve rızasıyla yapmalılar. Tabii onun uzun bir süre ıstırap çektikten sonra öleceği kesinlikle biliniyorsa."

Boyd-Carrington, "Ah, işin can alacak noktası da bu," dedi. "Bakalım bir hasta ıstırabına son verilmesini ister mi?"

Sonra bize olmuş bir vaka anlattı. Ameliyat devresi geçmiş, kanser yüzünden son derece ıstırap çeken bir hasta, doktoruna kendisine 'her şeyi sona erdirecek bir ilaç' vermesi için yalvarmıştı.

Doktor, "Korkarım bunu yapamam, dostum," demişti. Fakat sonra odadan çıkarken hastanın başucuna birkaç morfin tableti bırakmıştı. Adama da dikkatle bunlardan ne kadarını rahatlıkla alabileceğini ve ne miktarının da öldürücü olacağını anlatmıştı. Tabletler hastanın yanında duruyordu. Adam istediği takdirde kendisini öldürebilirdi. Gelgelelim hasta kendisi için tehlikeli olacak dozda morfini almamıştı.

Boyd-Carrington ekledi. "Böylece adamın bütün o sözlerine rağmen, ıstırabı, ani bir kurtuluşa tercih ettiği de anlaşılmış."

Judith ilk defa o zaman söze karıştı. Çabucak, heyecanla, "Tabii öyle yapacaktı," dedi. "Kararı ona bırakmamalıydılar."

Boyd-Carrington kızıma ne demek istediğini sordu.

"Yani zayıf bir insan... ıstırapla kıvranan bir hasta karar verecek durumda değildir. Onda bu güç yoktur. Bu işi onun adına başka birinin yapması gerekir. Karar verme görevi, hastayı seven birine düşer."

Şaşkın şaşkın sordum. "Görev mi dedin?"

Judith bana döndü. "Evet, görev, dedim ya! Aklı başında olan ve bu sorumluluğu yüklenmeye hazır biri yapabilir bunu."

Boyd-Carrington başını salladı. "Ve o sonunda kendisini yargıcın karşısında bulur. Adamı cinayet işlemekle suçlarlar."

"Bu şart değil... Çünkü birini seviyorsanız, bu tehlikeyi de göze alırsınız."

Norton, "Ama buraya bakın, Judith," dedi. "Sizin teklif ettiğiniz korkunç bir sorumluluk."

"Ben aynı kanıda değilim. İnsanlar sorumluluklardan çok korkuyorlar. Ama köpekleri umutsuz derecede hastayken onun uyutulmasına karar verebiliyorlar. Bu sorumluluğu yükleniyorlar. O halde bu işi bir insan için neden yapmasınlar?"

"Şey... ama bu iki durum çok farklı. Öyle değil mi?"

Judith, "Evet," dedi. "İnsanla ilgili olanı çok daha önemli."

Norton mırıldandı. "Sizi dinlerken soluğum kesildi."

Boyd-Carrington merakla sordu. "Demek siz bu tehlikeyi göze alacaksınız?"

"Öyle sanıyorum. Ben tehlikeden korkmam."

Boyd-Carrington başını salladı. "Ama bu olacak iş değil... O zaman önüne gelen herkes bildiği gibi hareket etmeye kalkar. Ölüm kalım meselelerinde kendi başına karar verir."

Norton, "Boyd-Carrington," dedi. "Aslında insanların çoğunda bu cesaret yoktur. Onlar bu sorumluluğu yüklenemezler." Judith'e bakarak hafifçe gülümsedi. "İş o dereceye gelince siz de bir şey yapamazsınız."

Judith sakin sakin, "İnsan emin olamaz tabii," diye cevap verdi. "Ama yapabileceğimi sanıyorum."

Norton'un gözlerinde hafif bir pırıltı belirdi. "Tabii bir çıkarınız varsa, o başka."

Judith öfkesinden kıpkırmızı kesildi. "Bundan da meseleyi hiç anlamadığınız belli oluyor." Sesi sertleşmişti. "Eğer benim... şahsi bir çıkarım olursa, o zaman hiçbir şey yapamam. Anlamıyor musunuz?" Hepimize de yalvarıyordu sanki. "Bu işin insanla hiçbir ilişkisi olmaması gerek. Bir hayatı sona erdirmek sorumluluğunu, ancak amacınızdan tamamıyla emin olduğunuz takdirde yüklenebilirsiniz. Bu işin bencillikle hiçbir ilişkisi olmaması gerek."

Norton, "Ama ne olursa olsun," dedi. "Siz bunu yapamazsınız."

Judith ısrar etti. "Pekâlâ yaparım. Bir kere ben sizin gibi yaşamaya fazla değer vermiyorum. Faydasız insanlar, hayata uyamayanlar... onlar ortadan kaldırılmalı. Yolun üstünden çekilmeli. Dünya zaten kar-

makarışık. Ancak topluma bir faydası dokunabilecek kimselerin yaşamlarına izin verilmeli. Diğerleri ıstıraplı olmayan bir usulle öldürülmeli." Birdenbire Boyd-Carrington'a döndü. "Siz de benimle aynı fikirde değil misiniz?"

Adam ağır ağır, "Teori olarak, evet," diye cevap verdi. "Ancak değerli insanlar yaşamalı."

"Lüzumu olduğu takdirde bu konuda karar veremez misiniz?"

Boyd-Carrington, "Belki..." diye mırıldandı. "Bilmiyorum..."

Norton usulca, "Teorik olarak çok kimse size hak veriyor," dedi. "Ama bunu uygulamak tamamıyla bambaşka bir mesele."

"Mantıklı bir söz değil bu."

Norton sabırsızca, "Tabii değil," diye başını salladı. "Aslında bu bir *cesaret* meselesi. Açıkçası herkes bu cesareti gösteremez."

Judith sesini çıkarmadı.

Norton sözlerine devam etti. "Bana kalırsa siz de aynı şekilde davranırdınız, Judith. Zamanı gelince kendinizde bu cesareti bulamazdınız."

"Öyle mi düşünüyorsunuz?"

"Bundan eminim."

Boyd-Carrington atıldı. "Bence yanılıyorsunuz, Norton. Bana kalırsa Judith son derece cesur bir kız. Ama neyseki çoğu zaman böyle bir meseleyle karşılaşılmıyor."

Evden gong sesi geldi.

Judith ayağa kalktı. Sözcüklere basa basa Norton'a, "Yanılıyorsunuz," dedi. "Ben... sizin sandığınızdan daha da cesurum." Çabucak eve doğru gitti.

Boyd-Carrington onun peşinden ilerledi. "Judith! Beni bekleyin!"

Nedense üzülmüş ve kaygılanmıştım. Onları izledim. Karşısındakinin duygularını çabucak sezen Norton beni teselliye çalıştı. "Aslında onun sözlerine aldırmamak gerek. İnsan gençliğinde böyle acayip şeyler düşünür. Ama neyseki bunları uygulamaya kalkışmaz. Bütün bunlar sözde kalır."

Sanırım Judith bu sözleri duymuştu. Omzunun üzerinden öfkeyle baktı.

Norton sesini alçalttı. "Teoriler kimseyi endişelendirmemeli... Ama, buraya bakın, Hastings..."

"Evet?"

Norton'un sıkılmış gibi bir hali vardı. "Herkesin işine burnumu sokmaktan hoşlanmam ama... Allerton hakkında ne biliyorsunuz?"

"Allerton hakkında mı?"

"Evet... Affedersiniz, benimki de ukalalık ama... Ben sizin yerinizde olsaydım, kızımın o adamla fazla ahbaplık etmesine izin vermezdim. Adam... adam hakkında hiç de iyi şeyler söylemiyorlar."

Acı acı, "Onun ahlaksızın biri olduğunu biliyorum," dedim. "Ama artık insan çocuklarına karışamıyor ki."

"Ah, biliyorum. Kızların kendilerini korumasını bildikleri söyleniyor. Gerçekten çoğu da bunu başarıyorlar. Fakat... şey... Allerton'un bu konuda özel bir tekniği var." Norton tereddütle durakladı. Sonra da ekledi. "Açıkçası bunu size söylemem gerek. Tabii bundan başkalarına söz etmeyin. Allerton hakkında çok iğrenç bir şey biliyorum..."

Bana meseleyi hemen oracıkta anlattı. Sonradan hikâyenin en ufak ayrıntısına kadar doğru olduğunu da öğrendim. İğrenç bir olaydı. Allerton'un ilişki kurduğu kız kendisinden emin, başına buyruk ve moderndi. Allerton onu elde edebilmek için bütün ustalığını kullanmıştı. Ama sonra... umutsuzluğa kapılan kız, fazla dozda uyku ilacı alarak intihar etmişti.

İşin en korkunç tarafı da bu zavallı kız, Judith'e benziyordu. Onun gibi başına buyruk, kültürlü bir insandı. Kalbini verdiği zaman, boş kafalı, havai bir kızın hiçbir zaman bilemeyeceği bir umutsuzluk ve çılgınlıkla yapıyordu bunu.

Öğle yemeğine giderken müthiş bir önseziyle sarsılıyordum...

11

O akşam üzeri Poirot bana, "Seni kaygılandıran bir şey mi var, dostum?" diye sordu.

Ona cevap vermeyerek, "Hayır," der gibi başımı salladım. Poirot'yu tamamıyla kişisel olan dertlerimle sıkmaya hiçbir hakkım olmadığını düşünüyordum. Zaten o da bana bu konuda yardım edemezdi.

Judith, Poirot'nun öğütlerini gençlerin, yaşlıların iç sıkıcı tavsiyeleri karşısında tanıdıkları o neşeli kayıtsızlıkla dinlerdi.

Judith, benim Judith'im...

O gün neler çektiğimi şimdi anlatmak olanaksız. Daha sonra olanları düşündüğüm zaman bunları Styles Köşkü'nün havasındaki kötülüğe bağladım. Orada insan çok kötü şeyler hayal ediyordu. Sonra yalnız geçmiş değil, tehlikeli bir gelecek de yaşanıyordu köşkte. Bir cinayetin ve bir katilin gölgesi evi karartıyordu.

Bence katil Allerton'du ve Judith de ona âşık olmak üzereydi! İnanılmayacak, korkunç bir şeydi bu. Ve ben ne yapacağımı da bilmiyordum.

Öğle yemeğinden sonra Boyd-Carrington beni bir kenara çekti. Adam konuya girmeden önce sözü ağzında geveleyip durdu. Ve sonunda kesik kesik, "İşinize karışmak istemem," dedi. "Fakat bence kızınızla biraz konuşmanız gerek. Ona ihtarda bulunun. O Allerton denilen adamı biliyorsunuz. Çok kötü bir şöhreti var onun. Judith ise... yani onun hali ciddi değil."

Çocukları olmayan bu adamlar için her şey kolaydı. Judith'e ihtarda bulunacaktım demek?

Bunun bir faydası olur muydu? Bu durumu daha da kötü bir hale sokmaz mıydı?

"Ah, Kül Kedisi sağ olsaydı... O ne yapması, ne söylemesi gerektiğini bilirdi..."

Dilimi tutmayı, hiçbir şey söylememeyi istediğimi itiraf ediyorum. Ama sonra düşününce bunun korkaklık olduğuna karar verdim. Judith'le açık açık konuşmak hiç de hoş olmayacaktı. Anlayacağınız, uzun boylu güzel kızımdan bayağı çekiniyordum ben.

Gitgide artan bir kaygıyla bahçede bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladım. Sonunda ağır ağır gül bahçesine doğru gittim. Ve orada karar verme benim elimden alındı. Çünkü banklardan birinde Judith yalnız başına oturuyordu. Hayatımda hiçbir kadının yüzünde onunki kadar acı ve mutsuz bir ifade de görmemiştim.

Maskesi düşmüştü. Kararsız ve çok mutsuz olduğu açıkça belliydi artık.

Bütün cesaretimi toplayarak Judith'e doğru ilerledim. O, beni ancak yanında durduğum zaman fark etti.

"Judith," dedim. "Allah aşkına, Judith'ciğim, bu kadar üzülme."

Kızım irkilerek bana döndü. "Baba? Geldiğini duymadım..."

Sözlerimi sürdürdüm. Judith'in bunu sıradan bir konuşma haline sokmasının çok kötü olacağını biliyordum. "Ah, sevgili yavrum... Bilmediğimi, anlamadığımı sanma. O adam buna değmez... Bana inan... Değmez o."

Kederli ve endişeli yüzünü bana doğru çevirmişti. "Sen neden söz ettiğini biliyor musun?"

"Tabii biliyorum. O adama âşıksın. Ama yavrum, yersiz bu."

Kızım acı acı güldü. Tebessümü kalbimi sızlattı. "Belki bende bunu senin kadar biliyorum."

"Hayır bilmiyorsun. Bilemezsin. Ah, Judith, bu işin sonu nereye varır? Evli o. Birlikte bir hayatınız olamaz. Yalnızca üzülür ve utanırsın... Her şey sona erince de acı acı kendinden tiksinirsin."

Tebessümü yayıldı ve daha da acılaştı. "Konuşman çok etkileyici... Öyle değil mi?"

"Vazgeç bu işten, Judith. Vazgeç."

"Hayır!"

"O adam buna değmez, yavrum."

Judith usulca ağır ağır, "O benim için bu dünyada her şeye değer," dedi.

"Hayır, hayır, Judith. Yalvarırım..."

Kızımın yüzündeki tebessüm silindi. Müthiş bir öfkeyle bana çatmaya başladı. "Bu ne cüret? Benim işlerime ne hakla karışıyorsun? Buna gelemem. Bir daha bu konuyu açmayacaksın. Senden nefret ediyorum, nefret ediyorum. Bu senin üzerine elzem değil. Bu benim hayatım! Kendi dünyam!" Ayağa kalktı. Güçlü eliyle beni bir tarafa iterek önümden geçti. Bir intikam meleğine benziyordu.

Ben üzüntüyle onun arkasından bakakaldım.

On beş dakika sonra hâlâ ordaydım. Şaşkın ve aciz bir haldeydim. Ne yapmam gerektiğini de bilemiyordum.

Elizabeth Cole'la Norton beni orada buldular.

Sonradan onların bana çok iyi davranmış olduklarını anladım. Benim çok sarsılmış olduğumu anlamışlardı herhalde. Anlamış olmaları gerek. Ama büyük bir incelik göstererek bu halimden hiç söz etmediler. Onun yerine beni yanlarına alarak yürüyüşe çıkardılar. İkisi de doğaya âşıktılar. Elizabeth Cole bana kır çiçeklerini gösterdi. Norton da dürbünüyle kuşları seyrettirdi.

Konuşmaları, sevecen ve yatıştırıcıydı. Tüylü hayvanlar ve orman çiçekleriyle ilgiliydi bunlar. Yavaş yavaş kendime geldim. Ama için için hâlâ sarsılıyordum.

İşte bu yüzden Norton dürbünü gözlerine götürerek, "Ah, işte benekli bir ağaçkakan!" diye bağırdı, sonra da, "Ben hiçbir zaman..." derken birdenbire sustuğu vakit, hemen kuşkulandım.

Dürbünü almak için elimi uzattım. "Ben de bakayım." Emir verir gibi konuşmuştum.

Norton dürbünü beceriksizce çekti. Acayip, kararsız bir tavırla, "Ya... yanılmışım..." diye mırıldandı. "Kuş uçtu... yani... aslında o alelade bir şeymiş."

Rengi uçmuş, yüzü kaygılı bir ifadeye bürünmüştü. İkimize de bakamıyordu. Hem şaşırmış, hem de üzülmüş gibi bir hali vardı.

Onun dürbünle benim görmemi istemediği bir şeyi fark etmiş olduğunu düşünüyordum. Şimdi bile bu sonuca varmakla mantıksızlık etmiş olduğumu sanmıyorum.

Norton'un gördüğü neyse onu fena halde şaşırtmıştı bu. Hem ben, hem de Elizabeth Cole bunun farkındaydık.

Adam, dürbünle ilerdeki koruya doğru bakmıştı. Gördüğü neydi Norton'un?

Sert sert, "Ben de bakayım," dedim.

Dürbünü kaparcasına aldım. Norton'un bunu bana vermek için bir hareket yaptığını anımsıyorum. Beceriksizce direndi o. Ben kaba bir tavırla dürbünü aldım.

Norton yavaşça, "Aslında... yani... kuş uçtu," dedi. "Keşke..."

Titreyen ellerimle dürbünü gözlerime göre ayarladım. Kuvvetli bir dürbündü bu. Norton'un baktığı yere doğru döndüm.

Fakat hiçbir şey göremedim... Daha doğrusu beyaz bir şeyin ağaçların arasında kaybolduğunu fark ettim. Bir kızın beyaz elbisesi miydi bu?

Dürbünü indirdim. Hiçbir şey söylemeyerek bunu Norton'a uzattım. O, benim yüzüme bakamıyordu. Şaşkın ve endişeli bir hali vardı.

Hep birlikte eve doğru yürüdük. Norton'un dönüşte iyice suskunlaşmış olduğunu hâlâ hatırlıyorum.

Biz eve döndükten kısa bir süre sonra Bayan Franklin'le Boyd-Carrington geldiler. Adam kadını arabasıyla Tadcaster'e götürmüştü. Çünkü Barbara Franklin alışveriş yapmak istemişti.

Kadının bir hayli şey almış olduğu anlaşılıyordu. Arabadan bir sürü paket çıkarıldı. Barbara Franklin de her zamankinden daha canlı ve neşeliydi. Yanaklarına renk gelmişti. Gülüp konuşuyordu.

Boyd-Carrington'u kırılmasını istemediği bir şeyin bulunduğu bir paketle yukarı yolladı. Ben de nezaketle diğer paketleri aldım.

Kadın her zamankinden daha çabuk ve sinirli sinirli konuşuyordu. "Hava çok sıcak, değil mi? Fırtına çıkacak sanırım. Bu hava böyle gitmez. Biliyor musunuz, suyun çok azaldığını söylüyorlar. Yıllardan bu yana böyle, müthiş bir kuraklık olmamış." Barbara Franklin, Elizabeth Cole'a dönerek sözlerini sürdürdü. "Siz ne yaptınız? John nerede? Başının ağrıdığını, bunu geçirmek için yürüyüşe çıkacağını söylediydi. Bana kalırsa o deneyler yüzünden kaygılanıyor. Sanırım çalışmalar iyi gitmiyor. Bana işinden daha fazla söz etmesini isterdim." Bir an durdu, sonra Norton'a baktı. "Hiç sesiniz çıkmıyor, Bay Norton. Bir şey mi oldu? Sanki... sanki çok korkmuşsunuz gibi bir haliniz var. Yoksa vaktiyle bu evde ölen o kadının hayaletini mi gördünüz?"

Norton irkildi. "Hayır, hayır. Hayalet filan görmedim. Şey... ben sadece bir şey düşünüyordum..."

Aynı anda Curtiss, tekerlekli sandalyesinde oturan Poirot'yu ön kapıdan içeri soktu. Holde bir an durdular. Uşak, arkadaşımı kucağına alarak yukarıya taşıyacaktı.

Poirot'nun birdenbire canlandığını fark ettim. Bizi teker teker süzdü. Sonra da sert bir sesle, "Ne var?" dedi. "Bir şey mi oldu?"

Bir an hiçbirimiz de cevap vermedik.

Sonra Barbara Franklin yalandan güldü. "Yo, hiçbir şey olmadı. Ne olabilir ki? Yalnızca... gök mü gürlemeye başladı?... Ben... ah... çok yorgunum. Bay Hastings, o paketleri yukarı getirir misiniz? Çok teşekkür ederim."

Kadının peşi sıra merdivenden çıkarak, doğu bölümüne giden koridora saptım. Bayan Franklin'in odası en uçtaydı.

Kadın kapıyı açtı. Ben de kucağımda paketlerle onun arkasındaydım.

Bayan Franklin birdenbire eşikte durakladı. Boyd-Carrington pencerenin önünde Hemşire Craven'a el falına baktırıyordu.

Adam başını kaldırarak biraz utangaç bir tavırla güldü. "Ah... Ben de falıma baktırıyordum.. Hemşire iyi falcı."

"Öyle mi? Bundan hiç haberim yoktu." Barbara Franklin'in sesi sertti. Onun Hemşire Craven'a kızmış olduğunu düşündüm. "Lütfen şunları al, hemşire. Benim sütümü de hazırla. İçine bir yumurta kır. Kendimi çok yorgun hissediyorum. Buyota sıcak su doldur lütfen. Hemen yatmak istiyorum."

"Peki, Bayan Franklin." Hemşire Craven yaklaştı. Duygularını belli etmiyordu. Yüzünde yalnızca ciddi bir ifade vardı.

Bayan Franklin, "Sen de lütfen git, Bill," dedi. "Çok bitkinim."

Boyd-Carrington endişelendi. "Ah, Babs, bu gezinti senin için çok mu yorucu oldu? Affedersin... Budalanın biriyim ben! Düşüncesiz bir budala! Senin kendini bu kadar yormana izin vermemeliydim."

Bayan Franklin ıstırap çeken bir melek tavrıyla ona gülümsedi. "Bir şey söylemek istemedim... Senin canını sıkmak hoşuma gitmeyecekti."

Biz ikimiz, biraz da utangaç bir tavırla odadan çıktık. İki kadını içerde bıraktık.

Boyd-Carrington büyük bir pişmanlıkla, "Ne budalayım," dedi. "Barbara o kadar canlı ve neşeliydi ki... Onu yormamam gerektiğini unuttum. Hasta olmayacağını umarım."

Dalgın dalgın, "Gece dinlenirse yarına bir şeyi kalmaz," diye cevap verdim.

Boyd-Carrington merdivenlerden indi. Ben tereddütle durakladım. Sonra diğer bölüğe giderek Poirot'nun odasına doğru gittim. Ufacık tefecik arkadaşım beni bekliyordu herhalde. Ama nedense hayatımda ilk kez Poirot'yu görmeyi pek istemiyordum. Beni düşündüren büyük bir derdim vardı. Adeta hasta gibiydim.

Koridordan ağır ağır ilerledim...

Allerton'un odasından birtakım sesler geliyordu. İçeriyi dinlemek niyetinde değildim. Gelgelelim farkına varmadan bir an kapının önünde durmuştum. Sonra kapı birdenbire açıldı ve kızım Judith dışarı çıktı.

Beni görünce durakladı. Onu kolundan yakalayarak kendi odama sürükledim. Ansızın müthiş öfkelenmiştim.

"O adamın odasına neden gidiyorsun?"

Kızım hiç gözünü kırpmadan bana baktı. Artık öfkeli değildi. Sadece tavırları çok soğuktu. Birkaç saniye bana cevap vermedi.

Onu sarstım. "Buna gelemem. Anlıyor musun? Ne yaptığını bilmiyorsun sen."

Judith alçak, acı bir sesle, "Sen çok fesatsın," dedi.

"Herhalde," diye yanıtladım. "Herhalde. Sizin kuşağın bizim yüzümüze vurmaktan pek hoşlandığı bir suçlama bu. Ama hiç olmazsa bizim bazı ölçülerimiz var. Şunu kafana iyice sok, Judith. O adamla ilgilenmeni yasaklıyorum."

Dikkatli dikkatli bana bakıyordu. Sonra usulca, "Anlıyorum..." dedi. "Demek mesele bu?"

"Ona âşık olduğunu inkâr mı edeceksin?"

"Hayır."

"Ama onun ne olduğunu bilmiyorsun... Bilemezsin..." Ona Allerton hakkında duyduklarımı, o macerayı anlattım. Sözlerimi yumuşatmaya da çalışmadım. Sonra, "Görüyorsun ya?" diye ekledim. "İşte o adam böyle iğrenç bir hayvan."

Bu sözlerim Judith'i hiç etkilememiş gibiydi. Beni aşağı görüyormuş gibi dudağını büktü. "Ben onun bir aziz olduğunu düşünmüyordum zaten. Bundan emin olabilirsin?"

"Bu anlattıklarım durumu değiştirmiyor mu, Judith? Sen bu kadar ahlaksız olamazsın."

"Bana istediğini söyleyebilirsin."

"Judith, sen... yani..." Ne demek istediğimi kelimelerle açıklamam olanaksızdı.

Judith kolunu silkerek, elimden kurtuldu. "Şimdi beni dinle, baba. Beni korkutamazsın. Bağırıp çağırmanın da faydası yok. Ben istediğim gibi hareket edeceğim. Hayatımı bildiğim gibi yaşayacağım. Sen bana engel olamazsın." Odadan çıktı.

Dizlerimin titrediğini fark ettim.

Bir koltuğa çöktüm. Durum sandığımdan da kötüydü. Çok daha kötüydü. Kızım adama iyice kapılmıştı. Yardım isteyebileceğim hiç kimse yoktu. Judith belki annesini dinlerdi ama Kül Kedisi de ölmüştü artık. Şimdi her şey bana bağlıydı.

Müthiş ıstırap çekiyordum. Ondan önce böyle acı çekmemiştim... Ondan sonra da çekmedim.

Sonunda yerimden kalktım. Yıkanıp tıraş oldum, elbisemi değiştirdim. Akşam yemeği için aşağıya indim. Yanılmıyorsam her zamanki gibi davrandım. Kimse ne halde olduğumu fark etmedi.

Judith'in bir iki defa acayip bir tavırla bana bir göz attığını gördüm. Herhalde benim her zamanki gibi hareket etmem onu şaşırtmıştı.

Ama bütün o süre boyunca ben için için daha da kesin kararımı veriyordum.

Bana gereken sadece cesaretti. Cesaret ve zekâ.

Yemekten sonra dışarı çıkarak havaya baktık. Boğucu sıcaktan söz ettik. Yağmur yağacağını... gök gürleyeceğini... fırtına çıkacağını söyledik.

Gözucuyla Judith'in evin köşesini döndüğünü görmüştüm. Kısa bir süre sonra Allerton da ağır ağır o tarafa doğru gitti.

Boyd-Carrington'a anlattıklarımı kısa keserek ben de o yöne doğru yürüdüm.

Yanılmıyorsam Norton bana engel olmaya çalıştı. Kolumu tuttu. Sanırım gül bahçesine doğru gitmemizi de teklif etti. Ona aldırmadım.

Evin köşesini döndüğüm zaman Norton hâlâ yanımdaydı.

Onlar ilerdeydiler. Judith'in başını kaldırmış olduğunu, Allerton'un ona doğru eğildiğini gördüm. Adam kızımı kollarına alarak öptü.

Sonra birdenbire birbirlerinden uzaklaştılar. Ben de geriye doğru bir adım attım. Norton beni zorla sürükleyerek götürdü. Köşeyi döndük.

Norton, "Buraya bakın," dedi. "Bazı şeyleri yapamazsınız..."

Onun sözünü keserek, şiddetle, "Yapabilirim!" diye bağırdım. "Yapacağım da!"

"Bunun bir faydası olmaz ki, aziz dostum. Evet, çok üzücü bir durum bu. Ama yine de sizin *yapabileceğiniz* hiçbir şey yok."

Sesimi çıkarmadım. O böyle sanabilirdi ama benim de bir bildiğim vardı.

Norton devam etti. "Evet, insan kendisini çok aciz hissediyor. Adeta deliye dönüyor. Ama yapılacak bir tek şey var: o da yenilgiyi kabul etmek. Bu durumu olduğu gibi kabul etmelisiniz!"

Ona itiraz etmedim. Bekledim. Konuşmasına izin verdim.

Sonra da kesin bir tavırla yine evin köşesini döndüm.

Judith'le Allerton ortadan kaybolmuşlardı. Ama onların nereye gittiklerini tahmin edebilirdim. Yakında, leylak fidanlarının arasında yazlık bir pavyon vardı.

Oraya doğru yürüdüm. Sanırım Norton da yine yanımdaydı. Ama bundan pek emin de değilim.

Pavyona yaklaşırken birtakım sesler duyarak durakladım.

Duyduğum Allerton'un sesiydi.

"O halde, kızım anlaştık. Artık itiraz edip durma. Sen yarın kente in. Ben de Ipswich'e gideceğimi, orada bir arkadaşımın yanında bir iki gece kalacağımı söylerim. Sen Londra'dan hemen geri dönemeyeceğini bildiren bir telgraf çekersin. Seninle apartmanımda baş başa yemek yediğimizi kim bilecek? Sana söz veriyorum, hiç pişman olmayacaksın."

Norton'un kolumu çekiştirdiğini fark ettim. Birdenbire, uysal uysal döndüm. Adamın kaygı ve korku dolu yüzünü görünce neredeyse gü-

lecektim. Norton'un beni gerisin geriye eve sürüklemesine de razı oldum. Yumuşamış gibi davrandım. Çünkü o anda ne yapacağımı anlamıştım...

Norton'a açık açık, "Merak etmeyin, aziz dostum," dedim. "Bütün bunların hiç faydası yok. Artık bunu anlıyorum. İnsan çocuklarının hayatlarını kontrol edemiyor. Bundan sonra Judith'e de karışacak değilim."

Norton gülünç bir şekilde rahatladı.

Kısa bir süre sonra adama erkenden yatacağımı söyledim. "Biraz başım ağrıyor," dedim.

O hiç kuşkulanmadı. Ne yapacağımı tahmin edemezdi tabii.

Koridorda bir an durdum. Etraf çok sessizdi. Görünürde hiç kimseler yoktu. Yatakların örtüleri geceye hazırlık olmak üzere açılmıştı. Bu tarafta odası olan Norton'u aşağıya bırakmıştım. Elizabeth Cole, briç oynuyordu. Curtiss'in ise yemek için aşağıya inmiş olduğundan emindim. Yani bölük bana kalmıştı artık.

Poirot'yla o kadar yıl birlikte çalışmanın boşa gitmemiş olduğunu düşünüyordum. Ne tedbirler almam gerektiğini çok iyi bilmekteydim.

Allerton yarın Londra'da Judith'le *buluşamayacaktı.*

Allerton yarın hiçbir yere gidemeyecekti....

Aslında bu iş gülünç denilecek kadar basitti.

Kendi odama giderek aspirin şişesini aldım. Sonra Allerton'un odasına girerek, banyoya geçtim. Slamberil tabletleri dolaptaydı. Sekiz tanesi işi görür, diye düşündüm. Normal doz bir ya da iki... onun için sekiz tanesi yeter de artar bile. Allerton'un kendisi de zehirlenme dozunun fazla yüksek olmadığını söylemişti. Etiketi okudum. Bildirilen dozu aşmak tehlikelidir.

Kendi kendime güldüm.

Elime ipek mendilimi alarak, şişeyi dikkatle açtım. Bunun üzerinde parmak izi bırakmamam gerekti.

Tabletleri boşalttım. Evet, bunlar hemen hemen aspirin boyundaydılar. Şişeye sekiz aspirin koydum, üzerlerine de uyku ilacından. Geride sekiz Slamberil kalmıştı. Şişe şimdi eskisi gibiydi. Allerton hiçbir şeyi fark etmeyecekti.

Kendi odama döndüm. Orada bir şişe viskim vardı. Styles'daki hemen hemen bütün pansiyonerler yanlarında viski getirmişlerdi zaten. İki bardak ve soda çıkardım. O zamana kadar Allerton'un içki teklifini reddettiğini hiç görmemiştim. O, yukarıya çıktığı zaman kendisine yatmadan önce bir viski içmemizi söyleyecektim.

Tabletleri biraz içkide ezdim. Oldukça kolay bir şekilde eridiler bunlar. Viskiyi usulca tattım. Sanırım biraz acıydı bu. Ama pek de fark edilecek gibi değildi. Planımı yapmıştım. Allerton yukarı çıktığı zaman sanki bardağa kendim için yeni viski koymuşum gibi yapacaktım. Sonra da bu kadehi adama verecek, kendim için başka bir bardağa içki dolduracaktım. Rahat ve normal bir şekilde davranacaktım.

Muhakkak ki Allerton kendisi hakkındaki düşüncelerimi bilmiyordu. Ama belki Judith ona bundan söz etmişti. Bir an işin bu yönünü düşündüm. Sonra emniyette olduğuma karar verdim. Judith kimseye açılmazdı.

Herhalde Allerton, onların planlarından hiç haberim olmadığını sanıyordu.

Artık beklemekten başka yapılacak bir şey yoktu. Allerton muhakkak uzun bir süre sonra yukarı çıkacaktı. Bir iki saat sonra. Gece kuşlarındandı adam.

Orada oturarak sessizce beklemeye başladım.

Ansızın kapıya vurulması irkilmeme neden oldu. Ama neyseki gelen Curtiss'di. Adam Poirot'nun beni istediğini haber verdi.

Sarsılarak kendime geldim. Poirot! Bütün akşam onu bir defa bile düşünmemiştim. Herhalde arkadaşım bana ne olduğunu merak etmişti. Biraz kaygılandım. Bir kere Poirot'nun yanına gitmediğim için utandım. Sonra onun acayip bir şeyler olduğundan kuşkulanmasını da istemiyordum.

Curtiss'in peşi sıra koridoru aştım.

Poirot, "İşte bu iyi!" diye bağırdı. "Beni terk ettin demek?"

Kendimi zorlayarak esnedim. Özür dilermiş gibi gülümsedim. "Affedersin, dostum. Ama açıkçası başım çatlayacak gibi ağrıyordu adeta. Hatta sana, 'İyi geceler,' deyip demediğimi bile unuttum."

Umduğum gibi Poirot hemen üzüldü. Bana ilaçlar teklif etti. Telaşlandı. Beni açık havada, cereyanda oturmakla suçladı. (Halbuki bu yazın en sıcak günüydü). Uzattığı aspirini reddettim. "Ben aspirin aldım bile..." dedim. Gelgelelim onun elinden kurtulmam mümkün değildi. İster istemez o çok tatlı, mide bulandırıcı kakaodan içmek zorunda kaldım.

Poirot izah etti. "Bu sinirleri besler."

Tartışmaya sebep olmamak için kakaoyu başıma diktim. Sonra Poirot'ya, "İyi geceler," dedim. Dışarı çıkarken hâlâ kulağımda arkadaşımın kaygı ve sevgi dolu sesi çınlıyordu.

Kendi odama dönerek, kapıyı gürültüyle kapattım. Sonra da büyük bir dikkatle hafifçe araladım. Allerton yukarı çıktığı zaman onun ayak seslerini duyacaktım. Ama onun gelmesine daha vakit vardı.

Orada oturarak beklemeye başladım. Ölmüş olan karımı düşündüm. Bir ara usulca, "Anlıyorsun değil mi, sevgilim?" diye mırıldandım. "Kızımızı kurtacağım."

O, Judith'i bana bırakmıştı. Karımı hayal kırıklığına uğratmayacaktım.

O derin sessizlikte bana birdenbire Kül Kedisi çok yakınımdaymış gibi geldi.

Sanki odadaydı karım.

Ve ben oturuyor ve öfkeyle bekliyordum...

12

Bir olayın hiç de heyecanlı olmayan sonunu sakin sakin yazmak insanın gururunu kırıyor.

Anlayacağınız gerçek şu: Orada oturmuş Allerton'u beklerken uyuyakalmıştım!

Sanırım aslında şaşılacak bir şey de değil bu. Bir gece önce doğru dürüst uyuyamamıştım. Bütün gün dışarda dolaşmıştım. Endişe ve kendimi yapacağım şeyi hazırlamak için gösterdiğim çaba yüzünden yorulmuştum. Üstelik hava da gergin ve elektrikliydi. Belki, düşüncelerimi bir noktaya toplayabilmek için uğraşmamın etkisi de görülmüştü.

Her neyse, olan olmuştu. Koltuğumda uyuyakalmıştım.

Uyandığım zaman dışarda kuşlar cıvıldıyordu. Güneş doğmuştu. Bense arkamda gece elbisem koltukta kalmıştım. Her tarafım tutulmuştu. Çok rahatsızdım. Başım fena halde ağrıyordu. Ağzımda da gayet kötü bir tad vardı.

Şaşırmış, sersemlemiş, öfkelenmiştim... Sonra derin, müthiş bir rahatlık duydum.

Bilmiyorum, "En karanlık gün, yarına kadar yaşandığı takdirde, sona ermiş olur," diye yazan kimdi? Ama bu söz o kadar doğruydu ki. Şimdi, aklım başımdaydı. Gereksiz yere ne denli telaşlanmış ve olmayacak şeyler düşünmüş olduğumu şimdi çok iyi anlıyordum. Ölçüyü kaçırmış, işi bir melodram haline sokmuştum. Ve... bir insanı öldürmeye karar vermiştim.

Aynı anda gözlerim önümde duran bardak dolusu viskiye takıldı. Titreyerek kalktım. Perdeleri açarak, içkiyi pencereden döktüm. "Dün gece çıldırmıştım herhalde!"

Tıraş oldum. Banyo yapıp giyindim. Kendimi daha iyi hissediyordum artık. Karşıya, Poirot'nun odasına gittim. Onun daima erken kalktığını biliyordum. Poirot'nun yanına oturarak her şeyi ona itiraf ettim.

Çok rahatladığımı söylemeliyim.

Poirot, bana bakarak şefkatle başını salladı. "Ah, ne delilikler düşünmüşsün! Günahlarını gelip bana açıkladığın için seviniyorum. Fakat, sevgili dostum, neden dün gece kafandan geçirdiklerini bana anlatmadın?"

Utançla, "Herhalde bana engel olmandan korkuyordum," dedim.

"Sana tabii engel olurdum. Orası kesin. Allerton adlı iğrenç bir ahlaksızın yüzünden seni asmalarını ister miydim sanıyorsun?"

"Beni, yakalayamazlardı," diye yanıtladım. "Ben her tedbiri almıştım."

"Bütün katiller de öyle düşünür. Sende de tam bir katil kafası varmış. Ama şimdi sana sandığın kadar akıllı olmadığını anlatacağım, dostum."

"Her şeyi düşündüm. Şişenin üstündeki parmak izlerimi de sildim."

"Tamam. Tabii o arada Allerton'un parmak izlerini de silmiş oldun. Onu ölü buldukları zaman ne olacaktı? Otopsi yapacaklar ve adamın

fazla dozda Slamberil yüzünden öldüğünü anlayacaklardı. Adam ilacı kazara mı aldı, diyeceklerdi. Yoksa bilerek mi? Sonra? Bakacaklardı. Şişenin üzerinde Allerton'un parmak izleri yok. Neden? Kaza ya da intihar. Allerton'un parmak izlerini silmesi için bir sebep yoktu ki, diye düşüneceklerdi. Geri kalan tabletleri inceleyecek ve bunların yarısının aspirin olduğunu göreceklerdi."

Şaşkın şaşkın, "Canım herkesde aspirin vardır," diye mırıldandım.

"Evet. Ama herkesin Allerton'un çirkin niyetlerle kovaladığı bir kızı yok. Eski moda, melodrama kaçan sözler kullandığım için kusuruma bakma. Ve daha bir gün önce bu yüzden kızınla kavga etmiştin. İki kişi, Boyd-Carrington'la Norton, senin Allerton'a karşı müthiş bir düşmanlık beslediğinin farkındalardı. Hayır, Hastings, durumun çok kötü olacaktı. Hemen kuşkular senin üzerinde toplanacaktı. Sense artık o zamana kadar korku ve hatta belki de pişmanlıkla titremeye başlayacaktın. Tabii bir polis müfettişi de senin suçlu olduğuna kesinlikle karar verecekti. Bundan başka belki de biri senin tabletleri değiştirdiğini de görmüştü..."

"Göremezlerdi.Çevrede kimse yoktu."

"Pencerenin dışında balkon var. Belki biri oradan usulca içeriye bakıyordu. Veya kimbilir, belki de biri anahtar deliğinden odayı gözetliyordu."

"Senin de aklın fikrin anahtar deliklerinde, Poirot. İnsanlar senin sandığın gibi her dakika anahtar deliklerinden odaları gözetlemezler."

Poirot gözlerini yarı kapayarak benim çok saf olduğumu açıkladı. "Sana bir şey daha söyleyeyim. Bu evde anahtarlara bir şeyler oluyor. Sadık Curtiss yan odada olsa bile, ben kapımı içerden kilitlemekten hoşlanırım. İçim ancak o zaman rahat eder. Buraya geldikten kısa bir süre sonra odamın anahtarı kayboldu. Bir başkasını yaptırmak zorunda kaldım."

Rahat bir soluk alarak, "Her neyse..." dedim. "Bu işi başaramadım." Kafam hâlâ kendi dertlerimle doluydu. "İnsanın öfkesinden kendisini böyle kaybedivermesi korkunç bir şey." Sesimi alçalttım. "Poirot, buranın havası mı zehirli? Yani uzun yıllar önce köşkte işlenen cinayet yüzünden demek istiyorum."

"Cinayet mikrobu ha? İlgi çekici bir varsayım bu."

Düşünceli düşünceli, "Her evin kendisine has bir havası vardır," diye mırıldandım. "Bu evde eskiden çok kötü şeyler oldu."

Poirot başını salladı. "Evet. Buradaki insanlardan birkaçı birinin ölmesini çok istediler. Bu doğru gerçekten."

"Sanırım bu da insanı hâlâ acayip bir şekilde etkiliyor... Ama şimdi... Poirot, söyle bana. Ben ne yapacağım? Yani Judith ve Allerton konusunda. Bu işe bir son vermek gerek. Sence ne yapmam gerek?"

Poirot kesinlikle, "Hiçbir şey yapma," dedi.

"Ah, fakat..."

"Bana inan. İşe burnunu sokmazsan daha iyi olur."

"Allerton'la konuşsam..."

"Ne söyleyebilirsin? Ne yaparsın? Judith yirmi bir yaşında. Ve başına buyruk bir kız."

"Fakat benim de..."

Poirot sözümü kesti. "Hayır, Hastings. O ikisinden birini kişiliğinle etkileyecek kadar güçlü, zeki ve kurnaz olduğunu hiç sanma. Allerton öfkeli ve aciz babalarla karşılaşmaya alışmış. Herhalde böyle şeylerle çok da eğleniyor. Judith ise zorbalıkla sindirilebilinecek bir kız değil. Eğer fikrimi soruyorsan, sana çok değişik bir şey yapmanı tavsiye ederim. Ben senin yerinde olsaydım, Judith'e güvenirdim."

Poirot'ya hayretle baktım.

Arkadaşım, "Judith, fevkalade bir kız," dedi. "Ben ona karşı büyük bir hayranlık duyuyorum."

"Ona ben de hayranım..." Sesim titriyordu. "Ama kızım için korkuyorum."

Poirot birdenbire canlanarak başını salladı. "Onun için ben de kaygılanıyorum. Ama senin gibi değil. Çok korkuyorum. Ve aciz durumdayım... Ya da hemen hemen aciz sayılırım. Ve günler de geçiyor. Tehlike var, Hastings. Ve bu çok da yaklaştı."

Ben de Poirot kadar tehlikenin iyice yaklaşmış olduğunun farkındaydım. Böyle düşünmem için daha da kuvvetli sebepler vardı. Çünkü bir gece önce bir konuşmayı duymuştum.

Ama aşağıya, kahvaltıya inerken Poirot'nun sözlerini düşünüyordum. "Ben senin yerinde olsaydım, Judith'e güvenirdim..."

Poirot bunu beklenmedik bir anda söylemişti. Ama bu sözler acayip bir şekilde içimin rahatlamasını da sağlamıştı. Kısa bir süre sonra Poirot'nun haklı olduğunu anladım. Çünkü Judith'in Londra'ya gitmekten vazgeçmiş olduğunu sezdim.

Kızım onun yerine kahvaltıdan hemen sonra Franklin'le birlikte doğruca laboratuvara gitti. Orada yoğun bir çalışmayla dolu çetin bir gün geçirecekleri anlaşılıyordu.

Müthiş bir sevinçle titreyerek, şükrettim. "Dün gece çıldırmıştım," diye düşündüm. "Umutsuzlukla kıvranıyordum. Judith'in Allerton'un kuşku uyandırıcı önerilerine kandığına inanmıştım. Hem de kesinlikle. ama şimdi düşünüyorum da... Judith'in dün gece adama, 'Evet,' dediğini de duymadım. Hayır, kızım aslında Allerton'a boyun eğmeyecek kadar temiz ve iyi bir insandır. O randevuya gitmeye yanaşmadı."

Allerton'un erken kahvaltı ederek Ipswich'e gitmiş olduğunu öğrendim. Adamın hâlâ planını uygulamak niyetinde olduğu ve Judith'in de kararlaştırdıkları gibi Londra'ya gideceğini sandığı anlaşılıyordu.

Öfkeyle, "Allerton hayal kırıklığına uğrayacak," diye homurdandım.

Boyd-Carrington yanıma gelerek adeta şikâyet eder gibi o sabah pek neşeli olduğumu söyledi.

"Evet," dedim. "Güzel bir haber aldım."

"Benden şanslısınız. Mimarla can sıkıcı bir telefon konuşması yaptım. Bir güçlük çıkmış. Kontrolör itiraz ediyormuş. Aldığım mektuplar ise kaygı verici haberlerle dolu. Ayrıca Barbara Franklin için de üzülüyorum. Dün onun kendisini fazla yormasına göz yumdum."

Gerçekten de Bayan Franklin, son günlerdeki keyif ve neşesinin acısını herkesten çıkarmaya başlamıştı. Hemşire Craven'dan öğrendiğime göre kadın çekilmeyecek bir hal almıştı.

Hemşire Craven, kendisine söz verilmiş olmasına rağmen izinli çıkarak, arkadaşlarıyla buluşmaktan vazgeçmek zorunda kalmıştı. Tabii buna da fena halde sinirlenmişti genç kadın. Bayan Franklin, sabahın erken saatlerinden beri emirler yağdırıyor, şunu bunu istiyordu. Amon-

yak ruhu, sıcak su dolu buyot, şu ilaç, bu yemek... Hemşirenin odadan çıkmasına bile razı olmuyordu. Nevraljiden şikâyet ediyordu. Kalbinin etrafında bir sancı vardı. Ayaklarıyla bacaklarına kramp giriyordu. Titriyordu. Daha bir sürü şeyden şikâyet ediyordu.

Burada şunu da açıklayayım: Kadının bu hali ne beni endişelendiriyordu, ne de başkalarını. Hepimiz de bunu Bayan Franklin'in hastalık merakına veriyorduk.

Hemşire Craven'la Dr. Franklin de aynı şekilde düşünüyorlardı.

Doktoru laboratuvardan çağırmışlardı. Adam karısının şikâyetlerini dinledi. Kadına köy doktorunu çağırtmak isteyip istemediğini sordu. Barbara Franklin, "Kesinlikle istemem!" diye bağırdı. Dr. Franklin, karısına bir yatıştırıcı hazırladı. Onu elinden geldiği kadar sakinleştirdikten sonra tekrar laboratuvara gitti.

Hemşire Craven, "Tabii," dedi. "Dr. Franklin karısının rol yaptığını biliyor."

"Bayan Franklin'in öyle bir derdi yok sanırım..."

"Ateşi yok. Nabzı normal. Bana sorarsanız onunki sadece şımarıklık." Hemşire Craven sinirlenmişti. Onun için de her zamankinden daha ihtiyatsızca konuşuyordu. "Başkalarının hayatlarından hoşnut olmalarına katiyen gelemiyordu. Kocasının telaşlanmasını, benim endişeyle çevresinde dönmemi istiyor. Sir William'ı da iyice üzmek niyetinde. Adamın dün kendisini çok yorduğunu sanmasını ve bu yüzden de üzülmesini istiyor. O öyle bir kadın işte."

Hemşire Craven'in o gün hastasının şımarıklığı yüzünden iyice sinirlenmiş olduğu anlaşılıyordu. Bayan Franklin'in ona karşı kabalık etmiş olduğunu da sezdim. Barbara Franklin, hemşirelerin daha ilk görüşte hoşlanmadıkları tipte bir hastaydı. Yalnız sorun çıkarmakla kalmıyor, bunu da insanın tepesini attıracak bir şekilde yapıyordu.

Dediğim gibi o gün hiçbirimiz de Barbara Franklin'in hastalığını ciddiye almadık.

Boyd-Carrington dışında. O büyüklerinden azar işitmiş küçük bir çocuk gibi ortada dolaştı durdu. Durumu içler acısıydı.

Sonraları o gün olanları kaç kez kafamdan geçirdim! Önemsiz bir şeyi, unutulmuş alelade bir vakayı anımsamaya çalıştım. Herkesin na-

sıl hareket ettiğini hafızamda canlandırmak için uğraştım. Normal miydiler? Yoksa heyecanlı mı?

İzin verin ben yine her şeyi hatırladığım gibi anlatayım.

Dediğim gibi Boyd-Carrington'un üzgün, hatta suçlu gibi bir hali vardı. Bir gün önce haddinden fazla taşkınlık ettiğini, arkadaşının pek de iyi olmayan sağlığına aldırmayarak bencilce davranmış olduğunu düşünüyordu. Barbara Franklin'in nasıl olduğunu sormak için bir iki defa yukarı çıkmıştı. Aksiliği üstünde olan Hemşire Craven de ona ters cevaplar vermişti.

Boyd-Carrington köye kadar da gitmiş, bir kutu çikolata almıştı.

Kadın bunu da geri yollamıştı. "Bayan Franklin çikolatadan hoşlanmıyor..."

Boyd-Carrington sigara odasında üzgün üzgün kutuyu açtı. O, ben ve Norton ciddi ciddi çikolataları yemeğe başladık.

Şimdi düşünüyorum da.. Norton'un o sabah bir derdi vardı sanırım.. Dalgınlığı üstündeydi. Bir iki defa sanki bir meseleyi yoluna koyuyormuş gibi kaşlarını da çattı.

Adam çikolataya düşkündü. Dalgın dalgın bir hayli çikolata yedi.

Dışarda hava iyice bozmuştu. Saat ondan beri bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu.

Gelgelelim diğer yağmurlu günlerin aksine, bu ıslak hava hiç de içimizi sıkmıyordu. Hepimiz de rahatlamıştık.

Curtis öğleye doğru Poirot'yu aşağıya indirerek, salonda bir köşeye oturttu. Elizabeth Cole de arkadaşımın yanına gitti. Ve ona piyano çalmaya başladı. Oldukça ustaydı kadın. Arkadaşımın çok sevdiği Bach ve Mozart'ın eserlerinden bazılarını çalıyordu.

Bire çeyrek kala Franklin'le Judith bahçeden geldiler, Judith'in yüzü bembeyazdı. Yüzünün hatları iyice gerilmişti. Hiç konuşmuyordu. Sanki uykudaymış gibi dalgın dalgın çevresine bakındıktan sonra çıkıp gitti. Franklin, bizim yanımıza oturdu. O da yorgun ve dalgındı. Ayrıca sinirleri iyice gerilmiş bir insan hali vardı doktorda.

Yağmurun insanı rahatlattığını söylediğimi hatırlıyorum.

O zaman Franklin çabucak, "Evet," dedi. "Bazı zamanlar... bir şeyler olması gereklidir..."

Bana kastettiği sadece hava değilmiş gibi geldi. Franklin sakar olduğu için bu kez de masaya çarptı ve çikolataların yarısının dökülmesine neden oldu. Yine şaşkın şaşkın eğilerek çikolata kutusundan özür diledi.

"Ah... Affedersiniz..."

Bu sahnenin komik olması gerekti aslında. Ama nedense hiçbirimiz gülmedik.

Franklin çabucak eğilerek dökülmüş olan çikolataları topladı.

Norton, "Sanırım yorucu bir gün geçirdiniz," dedi.

Doktor güldü o zaman. O canlı, tatlı, çocuksu tebessümü yüzünü aydınlattı. "Hayır, hayır... Sadece birdenbire yanlış yolda olduğumu anladım. Gerekli olan daha basit bir ameliye. Artık kestirmeden gidebilirim..." Orada durmuş ayaklarının üzerinde hafifçe öne arkaya sallanıyordu. Bakışları dalgın, fakat yine de kararlıydı. "Evet, kestirme. En iyisi de bu."

Sabahleyin hepimiz de sinirli ve huzursuz olmamıza rağmen, akşamüzeri beklenmedik bir şekilde güzel geçti. Güneş çıktı. Hava serin ve tazeydi. Bayan Luttrell'i aşağıya indirerek, verandadaki bir şezlonga yerleştirdiler. Kadın tam formundaydı. Şirin şirin gülüyor ama yapmacığa kaçmıyordu. Zehirli bir dille konuşmaktan da vazgeçmiş gibiydi. Kocasına takıldı. Ama şefkat ve sevgiyle. Adam da ona tatlı tatlı güldü. Karı kocanın aralarının bu kadar iyi olduğunu görmek gerçekten hoş bir şeydi.

Poirot da uşağın kendisini tekerlekli iskemleyle dışarı çıkarmasına izin verdi. Arkadaşımın da keyfi yerindeydi. Luttrell'lerin birbirleriyle böyle iyi anlaştıklarını görmek onu hoşnut etmişti sanırım. Albay daha genç duruyordu artık. Hareketleri eskisinden daha azimliydi. Bıyığını da öyle çekiştirip durmuyordu. Hatta adam o akşam briç oynayabileceğini bile söyledi.

"Bizim Daisy, briçi özlemiş."

Norton oyunun kadını yoracağını ima etti.

Bayan Luttrell, "Bir parti oynarım," diye mırıldandı. Sonra da gözlerinde muzipçe bir pırıltıyla ekledi. "Briçi uslu uslu oynayacağım... Zavallı George'a da çatmayacağım."

Kocası, "Yavrum," diye itiraz etti. "Ben pek kötü bir oyuncu olduğumu biliyorum."

Bayan Luttrell, "E, ne olmuş?" dedi. "Seni bu yüzden azarlayıp bağırmak bana ne büyük zevk veriyor bilsen."

Bu sözler hepimizin de gülmesine sebep oldu.

Bayan Luttrell devam etti. "Ah, ben kusurlarımı biliyorum. Ama artık bu yaştan sonra bütün bunlardan vazgeçecek değilim. George'un bana katlanması gerek."

Albay Luttrell karısına sevgiyle baktı.

Galiba onların aralarının bu kadar iyi olması daha sonra evlenme ve boşanma konusunun açılmasına sebep oldu.

Erkeklerle kadınlar, boşanma kolaylaştırıldığı için daha mı mutlulardı artık? Yoksa geçici bir öfke ve ayrılık devresi.. veya üçüncü bir şahsın sebep olduğu dargınlıktan sonra eşler eski sevgi ve dostluğa yeniden kavuşuyorlar mıydı?

İnsanların düşüncelerinin başlarından geçen olaylarla taban tabana zıt olması gerçekten şaşılacak bir şey.

Benim kendi evliliğim inanılmayacak kadar başarılı ve mutlu olmuştu. Ve ben aslında eski kafalı bir adamım. Ama ben yine de boşanmanın gerektiği düşüncesini savunuyordum. İnsan, "Zararın neresinden dönülürse kârdır," demeli ve yeniden başlamalıydı bence. Evliliği çok mutsuz olan Boyd-Carrington buna rağmen boşanmanın tamamıyla aleyhindeydi. Evlilik bağlarının koparılmaması gerektiğine inanıyordu. "Benim evlilik müessesesine büyük saygım vardır," diyordu. "Toplumun temelidir bu."

Hiçbir bağı, bu konuyla kişisel bir ilişkisi olmayan Norton benim gibi düşünüyordu.

Modern bilim adamı Franklin ise şaşılacak bir şekilde boşanma düşmanıydı. Anlaşılan bu, doktorun ideal olan kesin düşünce ve hareket prensibine aykırı düşüyordu. "İnsan belirli bazı sorumlulukları yüklenir. Artık bunları yerine getirmek zorundadır. Bu sorumluluklardan kaçamaz. Veya bunları bir tarafa atamaz. Anlaşma, anlaşmadır. İnsan bunu kendi isteğiyle kabul eder. Onun için de artık bunun şartlarını yerine getirmek zorundadır. Başka türlü hareket ettiği takdirde her şey altüst olur. Yarı kopmuş bağlar... Askıda kalmış işler..." Franklin koltuğunda arkasına yaslanarak uzun bacaklarıyla bir masayı itiştirdi. "Bir insan

karısını kendisi seçer. Ve kadın artık ölünceye kadar onun sorumluluğudur. Ya da adam ölünceye kadar."

Norton oldukça komik bir tavırla, "Ve bazen..." dedi. "Yaşasın ölüm! Öyle değil mi?"

Hepimiz de güldük.

Boyd-Carrington, "Siz hiçbir şey söylemeyin," diye atıldı. "Siz hiç evlenmemişsiniz."

Norton başını salladı. "Ve artık benim için çok geç."

"Öyle mi dersiniz?" Boyd-Carrington'un bakışları alaycıydı. "Bundan emin misiniz?"

Tam o sırada Elizabeth Cole yanımıza geldi. Genç kadın bir süre yukarda Bayan Franklin'in yanında oturmuştu.

Acaba bana mı öyle geliyordu, yoksa Boyd-Carrington anlamlı anlamlı bir Elizabeth Cole'a bir Norton'a bakmış mıydı? Ve Norton kızarmış mıydı gerçekten?

Bu aklıma yeni bir şeyin gelmesine neden oldu. Dikkatle Elizabeth Cole'u süzdüm. Hâlâ genç bir kadın sayılırdı. Bundan başka bir hayli güzeldi. Hatta her erkeği mutlu edebilecek şirin ve anlayışlı bir insandı. Son zamanlarda da sık sık Norton'la dolaşıyorlardı. Kır çiçekleri ve kuşları incelerken dost olmuşlardı. Miss Cole'un Norton'un çok iyi bir insan olduğunu söylediğini hatırlıyorum.

Eğer böyle bir şey varsa, diye düşündüm. Elizabeth Cole adına çok sevinirim. Onun her şeyden yoksun, kısır gençliği sonunda mutluluğa erişmesini engellemeyecektir. Hayatını altüst eden o felaket boşuna olmuş sayılmaz o zaman. Dikkatle kadına bakıyordum. Evet, eskisinden çok daha mutlu gibi bir hali var. Styles'a ilk geldiğim günkünden daha da neşeli.

Elizabeth Cole ve Norton... Evet bu olabilirdi.

Ve birdenbire nedense vuzuhsuz bir endişe ve huzursuzluğa kapıldım. Burada mutluluk planları yapmak doğru değildi. Tehlikeli bir şeydi bu. Styles'ın havasında kötü bir şeyler vardı. Bunu şimdi, şu anda da seziyordum. Birdenbire kendimi yaşlı ve yorgun hissettim. Ve... evet, korkuyordum.

Bir dakika sonra bu hissim kayboldu. Yanılmıyorsam Boyd-Carrington'dan başka hiç kimse bu halimi fark etmemişti. Birkaç dakika sonra adam bana alçak sesle, "Bir şey mi var, Hastings?" diye sordu.

"Hayır. Neden?"

"Şey... Acayip bir haliniz vardı... Nasıl anlatayım bilmem ki..."

"Benimki sadece bir his... Bir endişe..."

"Size kötü bir şey olacakmış gibi mi geliyor?"

"Evet. Bunu bu şekilde de söyleyebiliriz. Bir şey olacağını... hissederim gibiyim."

"Çok acayip... Ben de aynı şeyi bir iki defa hissettim. Ne olacak acaba? Bunu tahmin edebiliyor musunuz?" Dikkatle beni süzüyordu.

Başımı salladım. "Hayır..." Gerçekten belirli bir şeyden korkmuyordum. Yalnızca ani bir korku ve iç sıkıntısı duymuştum.

Sonra Judith evden çıktı. Başını dimdik tutmuş, ağır ağır yürüyordu. Dudaklarını birbirine bastırmıştı. Yüzü çok ciddi ve fevkalade de güzeldi.

Onun bana da, Kül Kedisi'ne de hiç benzemediğini düşündüm. Onda genç bir rahibe hali vardı.

Norton da bunu hissetmişti. "Adaşınız da herhalde Holofernes'in kafasını kesmeden önce sizinkine benzeyen tavırlar takınmıştı."

Judith gülümseyerek kaşlarını hafifçe kaldırdı. "Onun, Holofernes'in kafasını neden kestiğini unutmuştum."

"Ah, bunun yüksek, ahlakla ilgili nedenleri vardı. Judith, toplumun iyiliğini düşünüyordu."

Adamın şakacı bir tavırla konuşması Judith'i kızdırmıştı. Kızardı ve Norton'un önünden geçerek gidip Franklin'in yanına oturdu. "Bayan Franklin, kendisini çok daha iyi hissediyormuş. Hepimizin de bu akşam yukarı çıkıp onunla kahve içmemizi istiyor."

Akşam yemeğinden sonra hep birlikte yukarı çıkarken, Bayan Franklin'in de ruh hali sık sık değişiyor, diye düşünüyordum. Kadın bütün gün herkesin hayatını cehenneme çevirmişti. Ama şimdi çok tatlı ve şirindi.

Barbara Franklin, Nil yeşili bir sabahlık giymiş ve şezlonguna uzanmıştı. Yanında, üzerinde döner bir kitaplık bulunan bir masa vardı. Buraya kahve takımı da konulmuştu. Kadın beyaz, usta elleriyle kahve hazırladı. Hemşire Craven de arada sırada ona yardım ediyordu. Hepimiz de oradaydık. Sadece daima yemekten önce odasına çekilen Poirot, Ispwsch'den henüz dönmemiş olan Allerton aramızda değillerdi. Albay ve Bayan Luttrell de aşağıda kalmışlardı.

Kahve kokusu burnumuza kadar geliyordu. Nefis bir kokuydu bu. Styles'da verilen kahve tatsız, çamur gibi bir şeydi. Onun için hepimiz de Bayan Franklin'in taze kavrulmuş kahvesini bekliyorduk.

Franklin masanın diğer tarafına geçmişti. Karısı fincanları doldurduldukça, ona yenilerini uzatıyordu. Boyd-Carrington, şezlongun ayakucunda ayakta duruyordu. Elizabeth Cole'la Norton pencerenin önündeydiler. Hemşire Craven, geri çekilmişti. Karyolanın başucunda bekliyordu. Ben bir koltuğa yerleşmiş, *The Times*'daki bilmeceyle uğraşıyordum. Zaman zaman da ipuçlarını yüksek sesle okumaktaydım.

"Onunki tehlikeli bir ilişki olabilir..."

Franklin, "Acaba kelimelerin baş harfleri mi toplanacak."

Hepimiz bir an düşündük. Sonra ben devam ettim. "İşkenceye meraklıydılar."

Boyd-Carrington çabucak, "Engizisyoncular," dedi.

"Şimdi bir cümle: 'Yankı kendisine ne sorulursa sorulsun, aynı cevabı verir. Ve... dre.' Tennyson'danmış bu. Dört harf..."

Bayan Franklin, "Neden?" dedi. "Herhalde Yankı, Neden?' diye cevap verir."

Ben bunu kabul etmedim. "Neden, beş harf."

"Ya 'niçin' o da mı beş harf?"

Elizabeth Cole, pencerenin önünden söze karıştı. "Tennyson'un o mısrası şöyledir: Yankı, kendisine ne sorulursa sorulsun, daima, Ölüm,' der."

Birinin arkamda çabucak soluğunu tuttuğunu işittim. Başımı kaldırdım. Judith'di bu. Kızım yanımızdan geçerek balkona çıktı.

'Ölüm,' kelimesini yazdıktan sonra, "İlk okuduğum cümlenin başharflerinin yazılması gerektiğini sanmıyorum," dedim. "Kelimenin son harfi K."

"Neydi o?"

"Onunki tehlikeli bir ilişki olabilir."

Boyd-Carrington atıldı. "Âşık."

Barbara Franklin'in kahve kaşığının şıkırdadığını duydum. Ondan sonraki ipucunu okudum. "Bu kimse, 'Kıskançlık yeşil gözlü bir canavardır,' demiş."

Boyd-Carrington, "Shakespeare," diye bağırdı.

Bayan Franklin sordu. "Bunu söyleyen hangisiydi? Othello mu, Emilia mı?"

"Bu isimler uzun. Kelime dört harf."

"İago."

"Ben bunun Othello'nun sözleri olduğundan eminim."

"Bunun Othello'yla hiçbir ilgisi yok. Bu sözleri Romeo, Juliet'e söylüyordu."

Her kafadan bir ses çıkıyordu.

Sonra Judith balkondan bağırdı. "Ah, bir yıldız kaydı! A, bir tane daha!"

Boyd-Carrington, "Nerede?" dedi. "Hepimiz de bir dilekte bulunmalıyız." Balkona çıkarak Judith, Elizabeth Cole ve Norton'a katıldı. Hemşire Craven de dışarı fırlamıştı. Boyd-Carrington da grubun yanına gitti. Orada durmuş, karanlık gökyüzüne bakıyor bağırıyorlardı.

Ben hâlâ bilmecenin üzerine eğilmiş öyle oturuyordum. Kayan bir yıldıza bakıp ne yapacaktım? İsteyecek hiçbir şeyim yoktu ki...

Boyd-Carrington birdenbire odaya daldı. "Barbara, sen de gelmelisin."

Bayan Franklin aksi aksi, "Hayır, gelemem," diye cevap verdi. "Çok yorgunum."

"Saçmalama, Babs. Balkona çık ve bir şey iste." Güldü. "İtiraz etme. Ben seni taşıyacağım." Birdenbire eğilerek kadını kucağına aldı.

Barbara Franklin, gülüyor, itiraza çalışıyordu. "Bill, bırak beni. Çocukluk etme."

"Küçük kızlar da yıldızlara bakıp, bir dilekte bulunmalıdırlar." Boyd-Carrington, kadını balkona çıkararak, yere bıraktı.

Ben gazetenin üzerine daha da eğildim. Çünkü bazı şeyleri hatırlıyordum... Berrak bir tropik gecesini... Kurbağalar bağırıyordu... Ve bir yıldız kaymıştı. Orada pencerenin önünde duruyordum... Dönmüş ve Kül Kedisi'ni kucağıma almıştım... Yıldızlara bakarak bir şey istemesi için onu pencereye götürmüştüm...

Bilmecedeki yazılar gözlerimin önünde bulanıklaşıp birbirlerine karıştılar.

Balkondaki gruptan biri ayrılarak odaya girdi. Judith...

Kızım beni gözleri yaşlı yakalamamalıydı. Olmazdı bu. Telaşla döner kitaplığı çevirdim. Sanki bir kitap arıyormuşum gibi bir tavır takındım. Oradaki eserlerin arasında bir Shakespeare cildi olduğunu hatırlamıştım. Evet, tamam kitap oradaydı. Othello'yu açtım.

"Ne yapıyorsun, baba."

İpucu hakkında bir şeyler mırıldandım. Sayfaları çeviriyordum. Evet, o sözler İago'nundu.

"Ah, efendim, kıskançlıktan sakının."

Bu beslendiği etle alay eden,

Yeşil gözlü bir canavardır."

Judith bunun altındaki satırları da okudu. Güzel, kalın sesi odada yankılandı.

Diğerleri konuşup, gülüşerek içeri giriyorlardı. Bayan Franklin yine şezlonguna uzandı. Dr. Franklin, eski yerine geçerek kahvesini karıştırdı. Norton'la Elizabeth Cole, kahvelerini çabucak içtikten sonra izin istediler. Zira Luttrell'lere briç oynayacaklarına dair söz vermişlerdi.

Bayan Franklin kahvesini yudumladı. Sonra da 'damlasını' istedi. Hemşire Craven dışarı çıkmıştı. Onun için şişeyi Judith banyodan alıp getirdi.

Franklin amaçsızca odada dolaşmaya başlamıştı. Küçük bir sigara masasına çarptı.

Karısı sert sert, "Sakarlığa başlama John," dedi.

"Affedersin, Barbara. Bir şey düşünüyordum."

Bayan Franklin son derece yapmacıklı bir tavırla, "Sen koskocaman bir ayıya benziyorsun, değil mi, sevgilim?" diye mırıldandı.

Adam kadına dalgın dalgın baktı. Sonra da, "Gece pek güzel," dedi. "Biraz dolaşayım." Dışarı çıktı.

Barbara Franklin gülümsedi. "Aslında bir dahi o. Bu tavırlarından bile anlaşılıyor. Açıkçası ona karşı büyük bir hayranlık duyuyorum. İşine bayağı âşık."

Boyd-Carrington başını salladı. "Evet, evet, o çok zeki." Sesi sertleşmişti.

Judith birdenbire odadan fırladı. Kapıda az kalsın Hemşire Craven'la çarpışıyordu.

Boyd-Carrington, "Babs," dedi. "Seninle piket oynayalım mı?"

"Ah, ne hoş olur. Bize kart bulabilir misin, hemşire?"

Hemşire Craven iskambilleri getirdi. Ben de Bayan Franklin'e kahve için teşekkür ederek, iyi geceler diledim.

Dışarda Judith'le Franklin'i gördüm. Koridordaki pencerenin önünde durmuş dışarıya bakıyorlardı. Yan yana duruyorlardı ama birbirleriyle de hiç konuşmuyorlardı.

Ben yaklaşırken doktor omzunun üzerinden baktı. Bir iki adım attı. Durakladı. "Biraz dolaşalım mı, Judith?"

Kızım başını salladı. "Bu gece canım istemiyor." Sert sert ekledi. "Ben gidip yatacağım. İyi geceler."

Franklin'le birlikte aşağıya indim. Adam usulca ıslık çalıyor ve gülümsüyordu.

İçim sıkılıyordu. Onun için hafif bir hiddetle, "Bu gece hayatınızdan pek memnun gözüküyorsunuz," diye homurdandım.

"Evet," diye itiraf etti. "Uzun bir süreden beri yapmak istediğim bir şeyi sonunda yerine getirdim. Mutluluk verici bir şey bu."

Aşağıda onun yanından ayrıldım. Bir iki dakika briç oyuncularını seyrettim. Norton, Bayan Luttrell'e fark ettirmeden bana göz kırptı. Oyun umulmayacak bir ahenkle devam ediyordu.

Allerton hâlâ dönmemişti. Bana o olmadığı için ev daha az sıkıntılı gibi geliyordu. Evet, daha mutluydu şimdi burası.

Poirot'nun odasına çıktım. Judith, arkadaşımın yanındaydı. Ben içeri girince bana gülümsedi ama bir şey söylemedi.

Poirot, "Judith seni affetmiş, dostum," diye açıkladı. İnsanın tepesini attıracak bir sözdü bu.

"Ri... rica ederim..." diye kekeledim. "Bence..."

Judith ayağa kalktı. Boynuma sarılarak beni öptü. "Zavallı babacığım. Hercule Amca senin vekarına saldıramayacak. Asıl affedilmesi gereken biri varsa o da benim. Onun için... Beni affet ve, 'İyi geceler,' de."

Bilmiyorum neden, "Çok üzgünüm, Judith," diye mırıldandım. "Çok üzgünüm. Ben aslında..."

Kızım beni susturdu. "Üzülme, üzülme... O olayı unutalım artık. Şimdi her şey yolunda..." Ağır ağır, dalgın dalgın gülümsedi. Sonra, "Şimdi her şey yolunda," diye yineleyerek usulca odadan çıktı.

O gidince Poirot bana döndü. "E?" diye sordu. "Bu gece ne oldu?"

Ellerimi açtım. "Hiçbir şey olmadı..." diye açıkladım. "Olacağı da yok."

Aslında müthiş yanılmıştım.

Çünkü o gece bir şey oldu.

Bayan Franklin feci şekilde hastalandı.

İki doktor daha çağrıldı ama boşuna.

Kadın ertesi sabah öldü.

Ancak yirmi dört saat sonra Barbara Franklin'in physostigmine'den zehirlenerek ölmüş olduğunu öğrendik.

13

Resmi soruşturma iki gün sonra yapıldı. O bölgede ikinci defa böyle bir soruşturmaya katılıyordum.

Sorgu yargıcı zeki bakışlı, ciddi tavırlı, orta yaşlı bir adamdı.

Önce tıpla ilgili deliller incelendi. Bayan Franklin, physostigmine'le zehirlenerek ölmüştü. Kadının vücudunda 'kalabar fasulyesi'nden çıkarılan diğer alkalilerin bulunduğu da tespit edilmişti. Bayan Franklin, zehiri bir akşam önce yediyle gece yarısı arasında almış olmalıydı. Polis doktoru ve yardımcıları bundan daha kesin bir şey söylemeye yanaşmadılar. Ondan sonra tanık yerine Dr. Franklin çıktı. Genel olarak dinleyicilerin üzerinde iyi etki yaptı o. Açık ve anlaşılır bir şekilde konuşuyordu. Karısının ölümünden sonra laboratuvarındaki karışımları kontrolden geçirmişti. Ve içinde kalabar fasulyesinin üzerinde tecrübe yap-

tığı kuvvetli alkali karışımının bulunması gereken bir şişeye alelade su doldurulmuş olduğunu görmüştü. Tabii şişede alkalilerin izi vardı hâlâ. Bu işin ne zaman yapılmış olduğunu kesinlikle söylemesi olanaksızdı. Çünkü o belirli karışımı birkaç günden beri kullanmıyordu.

Ondan sonra laboratuvara kimlerin girebileceği konusu incelendi. Dr. Franklin, laboratuvarın kapısının ekseri kilitli tutulduğunu ve anahtarı da cebine koyduğunu açıkladı. Tabii yardımcısı Miss Judith Hastings'de de bir anahtar vardı. Laboratuvara girmek isteyen bir kimse, ya kendisinden ya da Miss Hastings'den anahtarı istemek zorundaydı. Karısı zaman zaman anahtarı ondan alıyordu. Özellikle içerde bir eşyasını bıraktığı ve bunu almak istediği zaman. Kendisi physostigmine karışımını hiçbir zaman eve veya karısının odasına götürmemişti. Bayan Franklin'in karışımı yanlışlıkla içmiş olabileceğini de hiç sanmıyordu.

Yargıcın diğer soruları üzerine Dr. Franklin karısının sinirlerinin ve sağlığının bir süreden beri bozuk olduğunu açıkladı. Fakat organik bir rahatsızlığı yoktu. Sadece müthiş sıkılıyor, ruh hali de sık sık değişiyordu.

Dr. Franklin, karısının son zamanlarda daha neşeli olduğunu ve bu yüzden onun sağlığının da, sinirlerinin de düzelmeye başladığına inandığını söyledi. Bayan Franklin'le hiç kavga etmemişlerdi. Araları iyiydi. Son akşam da karısı bir hayli keyifliydi. Öyle sıkıntılı bir hali yoktu.

Doktor, Bayan Franklin'in bazen intihardan söz ettiğini de açıkladı. Gelgelelim kendisi bu sözleri hiç ciddiye almamıştı. Franklin'e kesin bir soru sorulunca da doktor, "Hayır," dedi. "Bence karım intihar edecek bir tip değildi. Hem onun eşi ve hem de bir doktor olarak bunu kesinlikle söyleyebilirim."

Franklin'i, Hemşire Craven izledi. Kadın tiril tiril üniformasıyla zarif ve ciddiydi. Soruları, mesleğine uygun bir kesinlikle cevaplandırdı. Bayan Franklin'e iki aydan daha uzun bir zamandan beri bakıyordu. Bayan Franklin'in sinirleri çok bozuktu. En aşağı üç defa kadının 'her şeyi sona erdirmeyi istediğini,' faydasız bir insan olduğunu ve kendisini kocasının boynuna asılmış bir değirmen taşı gibi hissettiğini söylediğini duymuştu.

"Neden böyle söylüyordu? Kocasıyla kavga mı etmişti?"

"Ah, hayır, hayır. Fakat Bayan Franklin, kocasına son zamanlarda dışarda bir iş teklif edilmiş olduğunu biliyordu. Doktor, karısını yalnız bırakmamak için bu işi reddetmek zorunda kalmıştı."

"Ve Bayan Franklin zaman zaman bu yüzden marazi bir üzüntü duyuyordu, öyle mi?"

"Evet, efendim. Her şeye pek de iyi olmayan sağlığının neden olduğunu söylüyor ve iyice üzülüyordu."

"Dr. Franklin bunu biliyor muydu?"

"Bayan Franklin'in bundan ona sık sık söz ettiğini pek sanmıyorum."

"Fakat kadın sinir krizleri geçiriyordu. Öyle mi?"

"Tabii. Kesinlikle."

"O hiç intihar etmekten belirli bir şekilde söz etmiş miydi?"

"Yanılmıyorsam ekseri 'her şeyi sona erdirmek' tabirini kullanıyordu."

"Kendisini nasıl öldüreceğini hiç açıklamış mıydı?"

"Hayır. Bu konuda belli belirsiz birtakım sözler söylüyordu."

"Son zamanlarda onu özellikle sarsacak bir şey olmuş muydu?"

"Hayır. Bayan Franklin oldukça keyifliydi."

"Siz de Dr. Franklin'le aynı fikirde misiniz? Bayan Franklin öldüğü gece neşeli miydi?"

Hemşire Craven tereddüt etti. "Şey... bir hayli heyecanlıydı. Kötü bir gün geçirmiş, baş dönmesi ve sancılardan şikâyet etmişti. Akşam biraz daha iyiceydi. Fakat neşesi de biraz anormaldi. Ateşi var gibiydi. Tavırları yapmacıklıydı."

"İçinde zehir olabilecek bir şişe ya da bir kap gördünüz mü?"

"Hayır."

"Bayan Franklin ne yedi ve ne içti?"

"Çorba içti. Koklet, bezelye, patates püresi ve vişneli tatlı yedi. Yemekte bir bardak şarap içti."

"Şarap nerede duruyordu?"

"Kendi odasında. Şişenin dibinde de biraz şarap kalmıştı. Yanılmıyorsam sonradan bunu tahlil ettiler ve zehirli olmadığı sonucuna vardılar."

"Bayan Franklin size fark ettirmeden bardağına zehir koymuş olabilir mi?"

"Ah, evet. Bunu kolaylıkla yapabilirdi. Ben odada gidip geliyor, etrafı topluyordum. Bayan Franklin'e pek bakmıyordum. Onun yanında hem el çantası vardı hem de küçük bir torba. Şarabın içine herhangi bir şey karıştırabilirdi. Daha sonra kahveye de. Veya yatmadan önce son olarak içtiği sıcak süte."

"Böyle yaptığını varsayalım... Zehirin durduğu şişe veya kap ne oldu sizce? Bayan Franklin bunu ne yapmış olabilir?"

Hemşire Craven düşündü. "Belki daha sonra bunu pencereden dışarı attı. Ya da kâğıt sepetine..." Bir an durdu. "Belki de şişeyi banyoda yıkadı ve sonra da ilaç dolabına koydu. Orada birkaç tane boş şişe vardı. Ben onları saklıyordum. Zira gerekiyordu."

"Bayan Franklin'i en son ne zaman gördünüz?"

"On buçukta. Onu yatağına yatırdım. Sıcak süt içti. Ve bir aspirin istedi."

"O sırada nasıldı?"

Tanık bir an düşündü. "Şey... Her zamanki gibiydi... Hayır, hayır, biraz heyecanlıydı sanırım."

"Üzgün değil miydi?"

"Hayır... Daha ziyade sinirleri iyice gerilmiş gibiydi. Eğer intiharı düşünüyorsanız... belki de bu Bayan Franklin'e böyle bir etki yapmıştı. Herhalde bu hareketin üstün ve asilce bir şey olduğunu düşünüyordu."

"Sizce Bayan Franklin, kendisini öldürebilecek bir insan mıydı?"

Bir sessizlik oldu.

Hemşire Craven'ın karar vermeye çalıştığı anlaşılıyordu. Sonunda, "Şey... Hem evet, hem hayır..." dedi. "Evet, evet, bir bakıma ondan böyle bir şey beklenirdi. Çünkü çok dengesiz bir tipti."

Ondan sonra sıra Sir William Boyd-Carrington'a geldi. Adamın çok sarsılmış olduğu belliydi. Fakat düzgün ve anlaşılır bir şekilde konuştu.

Bayan Franklin'le onun öldüğü gece piket oynamıştı. O sırada kadının öyle üzgün ve sinirli gibi bir hali yoktu. Ama Barbara Franklin, birkaç gün önce intihar etmekten söz açmıştı. Hiç bencil olmayan bir insandı o. Kocasının ilerlemesine engel olduğunu düşünerek çok üzülü-

yordu. Kocasına çok bağlıydı ve onun ilerlemesini bütün kalbiyle istiyordu. Bazen kendi saflığı yüzünden çok kederleniyordu.

Judith de çağrıldı. Ama onun anlatabileceği fazla bir şey yoktu.

Physostigmine'in laboratuvardan alınmış olduğundan haberleri yoktu. Felaket olduğu gece Bayan Franklin her zamanki gibi davranmıştı. Fakat belki biraz daha heyecanlıydı. Judith, Bayan Franklin'in intihar etmekten söz ettiğini hiç duymamıştı.

Son tanık Hercule Poirot'ydu. Arkadaşım kelimelerin üzerinde dura dura konuştu ve sözleri herkesi de etkiledi. Bayan Franklin'le kadının ölümünden bir gün önce yaptığı bir konuşmayı anlattı Poirot. Kadın çok üzgündü ve birkaç defa bir şeyi sona erdirmek istediğinden söz etmişti. Sağlığı için endişeleniyordu. Poirot'ya melankoliye kapıldığını ve o zaman hayatı yaşamaya değer bulmadığını açıklamıştı. Bazen uykuya dalıvermenin ve bir daha da uyanmamanın çok güzel bir şey olacağını düşündüğünden söz etmişti.

Arkadaşımın ondan sonraki cevabı daha da büyük bir heyecan uyandırdı.

"10 Haziran günü laboratuvarın kapısının dışında oturuyordunuz değil mi?"

"Evet."

"Bayan Franklin'in laboratuvardan çıktığını gördünüz mü?"

"Evet, gördüm."

"Elinde bir şey var mıydı?"

"Sağ elinde bir şişeyi sıkıca tutuyordu."

"Bundan emin misiniz?"

"Evet."

"Sizi görünce bocaladı mı?"

"Sadece biraz şaşırdı. İşte o kadar."

Ondan sonra sorgu yargıcı özetlemesini yaptı. Jürinin, Bayan Franklin'in nasıl öldüğüne karar vermesi gerektiğini söyledi. Ölüm nedenini anlamak kolaydı. Doktorlar tanıklık ederlerken açıklamışlardı bunu. Bayan Franklin physostigmine sülfatla zehirlenmişti. Jürinin karar vermesi gerektiği nokta şuydu: Bayan Franklin zehiri bilerek ve isteyerek mi almıştı, yoksa kazara mı? Bunu kendisi mi içmişti? Yoksa

zehiri ona başka biri mi vermişti? Bayan Franklin'in krizler geçirdiğini, organik bir hastalığı olmamasına rağmen, sinirlerinin son derece bozuk olduğunu öğrenmişlerdi. Adı herkesçe bilinen bir tanık, Hercule Poirot, kadının şişeyle laboratuvardan çıktığını ve kendisini görünce şaşırdığını kesinlikle söylemişti. Jüri, kadının zehiri intihar etmek niyetiyle laboratuvardan almış olduğuna karar verebilirdi. Bayan Franklin'de bir sabit fikir olduğu, daima kocasının ilerlemesini engellediğini düşündüğü anlaşılıyordu. Haksızlık etmemek için şunu da söylemek gerekti: Dr. Franklin, karısını seven müşfik bir eşti. Hiçbir zaman Bayan Franklin'in hastalık krizleri yüzünden sinirlenmemişti. Bunu sadece Bayan Franklin'in düşündüğü belliydi. Sinirleri bozuk kadınlarda bazen böyle sabit fikirler görülürdü. Zehirin ne zaman veya neyin içinde alındığını gösterecek hiçbir delil yoktu. Zehirin konduğu şişenin bulunmaması belki biraz garipti. Fakat Hemşire Craven'ın da söylediği gibi Bayan Franklin şişeyi yıkayıp banyodaki dolaba koymuş olabilirdi. Belki de şişeyi zaten oradan almıştı. Artık karar vermek jüriye düşüyordu.

Kısa bir süre sonra karar açıklandı.

Jüri, Bayan Franklin'in ani bir cinnet sonucu intihar ettiğine karar vermişti.

Yarım saat sonra Poirot'nun odasındaydım. Arkadaşım bitkin haldeydi. Curtiss onu yatırmıştı. Şimdi ilaç vererek Poirot'yu canlandırmaya çalışıyordu.

Arkadaşımla konuşmak için sabırsızlanıyordum. Fakat uşağın işini bitirerek odadan çıkmasını beklemek zorunda kaldım.

Sonra da patladım. "Poirot, söylediklerin doğru muydu? Yani Bayan Franklin laboratuvardan çıktığı zaman onun elinde şişe var mıydı? Bunu kendi gözlerinle gördün mü?"

Poirot'nun morumsu dudaklarında hafif bir gülümseme uçuştu. "*Sen* şişeyi görmedin mi, dostum?" diye mırıldandı.

"Hayır, görmedim."

"Ama belki de bunu fark etmedin..."

"Evet, belki. Kadının elinde şişe olmadığına yemin edemem tabii." Kuşkuyla Poirot'ya baktım. "Asıl sorun şu: Sen doğruyu mu söyledin?"

"Benim yalan söyleyeceğimi mi sanıyorsun, dostum?"

"Senden her şey beklenir."

"Hastings, beni şaşırtıyor ve üzüyorsun. Nerede o eski saf inancın?"

"Şey," diye itiraf ettim. "Senin mahkemede yalan söylediğini pek sanmıyorum. Yalancı şahitlik olurdu bu."

Poirot hafifçe güldü. "Yalancı şahitlik olmazdı. Çünkü yemin etmemiştim."

"O halde sözlerin yalandı."

Poirot usulca elini salladı. "Söylenen söylendi artık, dostum. Bunu tartışmak yersiz."

"Doğrusu seni anlayamıyorum!" diye bağırdım.

"Anlayamadığın nedir?"

"Tanıklık ederken söylediklerin... Bayan Franklin'in intihardan söz etmesi... sinirlerinin bozuk olması..."

"Ama kadının böyle şeyler söylediğini sen kendin de duydun."

"Evet... Fakat Bayan Franklin sık sık rol değiştiriyordu. Bazen de öyle saçma sapan sözler söylediği de oluyordu. Sen soruşturmada bunu belirtmedin."

"Belki bunu istemedim."

Ona hayretle bakakaldım. "Yani jürinin kadının intihar ettiğine karar vermesini mi istiyorsun?"

Poirot bir süre cevap vermedi. Sonra, "Hastings, sanırım sen durumun ne kadar ciddi olduğunun farkında değilsin," dedi. "Evet, jürinin kadının intihar ettiğine karar vermesini istiyordum. Oldu mu?"

"Fakat..." diye mırıldandım. "Sen... kendin... kadının intihar ettiğine inanmıyorsun... Öyle değil mi?"

Poirot ağır ağır başını salladı.

"Yani," dedim. "Sen Bayan Franklin'in bir cinayete kurban gittiğini mi düşünüyorsun?"

"Evet, Hastings. O bir cinayete kurban gitti."

"O halde neden olayı örtbas etmeye kalkıştın? Niçin bunun bir intihar vakası olduğunu düşünmelerini sağladın? Böylece soruşturma durduruldu..."

"Tabii."

"Bunu mu istiyordun?"

"Evet."

"Ama neden?"

"Durumu anlamaman gerçekten mümkün mü? Neyse... bunu bırakalım... Bana inanmalısın. Bu bir cinayetti. Önceden tasarlanılarak işlenmiş bir cinayet... Hastings, biz gizlice çalışmaya devam edeceğiz. Ve ergeç X'i yakalayacağız."

"Peki ama, o arada biri daha öldürülürse?" diye sordum.

Poirot başını salladı. "Sanmıyorum... Tabii biri bir şey görmüşse veya biliyorsa, durum değişir... Ama böyle bir şey olsaydı bu gizli tanık da ortaya çıkarak gerçeği açıklamaz mıydı?"

14

Bayan Franklin'in ölümüyle ilgili resmi soruşturmadan sonraki günleri iyice hatırlayamıyorum. Tabii cenaze töreni yapıldı. Styles St. Mary'nin bütün meraklılarının törene katıldıklarını söyleyebilirim. O arada gözleri akan, tecessüsü tiksinti verecek derecede fazla, ihtiyar bir kadın da bana yanaştı.

Biz tam mezarlıktan çıkarken karşıma dikildi kadın. "Benim sizi bir yerden hatırlamam gerek, efendim. Öyle değil mi?"

"Şey... Belki..."

Benim sözlerimi dinlemedi bile. Konuşmasını sürdürdü. "Yirmi yıldan daha uzun bir zaman önce... Yaşlı kadın köşkte öldüğü zaman Styles'da işlenen ilk cinayet buydu. O zaman, 'Bu sonuncusu da olmayacak,' dediydim. İhtiyar Bayan Inglethorp'u kocasının öldürmüş olduğundan emindik hepimiz de. Gayet emindik." Sinsi sinsi güldü. "Belki bu sefer katil kadının kocasıdır."

Sert sert, "Ne demek istiyorsunuz?" diye bağırdım. "Jürinin verdiği kararı duymadın mı? Bir intihar olayı bu."

"Sorgu yargıcı da öyle söyledi. Ama o yanılmış olabilir. Öyle değil mi?" Beni dürttü. "Doktorlar, karılarını nasıl ortadan kaldıracaklarını bilirler. Anlaşılan kadın da adamın pek işine yaramıyormuş."

Hiddetle ona doğru döndüm. Telaşla uzaklaşırken, "Benim kötü bir maksadım yoktu," diye söylendi. "Sadece köşkte ikinci defa cinayet işlenmesi bana acayip gözüktü... Her sefer sizin köşkte olmanız da bir garip... Öyle değil mi, efendim?"

Korkunç bir an kadının gerçekten iki cinayeti de benim işlemiş olduğumdan kuşkulanıp kuşkulanmadığını düşündüm. Çok sarsıcı bir şeydi bu. Artık köylülerin şüphesinin ne acayip, ısrarlı ve sıkıcı bir şey olduğunu anlıyordum.

Neticede onların şüpheleri de yersiz değildi. Çünkü biri Bayan Franklin'i öldürmüştü.

Dediğim gibi o günleri pek de iyi anımsamıyorum. Bir kere Poirot'nun sağlık durumu beni ciddi şekilde endişelendirmeye başlamıştı.

Curtiss bir gün telaşla bana geldi. İfadesiz yüzünde hafif bir endişe vardı. Poirot'nun biraz da korkutucu bir kalp krizi geçirdiğini haber verdi. "Bence bir doktor çağrılması gerek."

Hemen Poirot'un yanına koştum. Arkadaşım inatla bu teklifi reddetti. Bu hali eskisinden biraz farklı, diye düşündüm. Vaktiyle Poirot sağlığı için boş yere endişelenir dururdu. Hava akımı olduğunu düşünür boynuna ipek ve yün atkılar sarardı. Ayaklarının ıslanmasından ödü patlardı. Hafif bir soğuk algınlığından şüphelendi mi, hemen derece koyar ve yatardı. Aksi takdirde zatürree olabilirim, derdi. En ufacık bir rahatsızlık yüzünden hemen doktora koşardı."

Şimdi arkadaşım gerçekten hastaydı ve tavırlarını da tamamıyla değiştirmişti.

Hoş belki de asıl neden buydu. Bütün o eski rahatsızlıklar önemsiz şeylerdi. Poirot şimdi gerçekten hastaydı ve belki de bunu kendi kendisine bile itiraf etmekten kaçınıyordu. Korktuğu için hastalığına aldırmazmış gibi bir tavır takınıyordu.

Benim itirazlarıma heyecanla, acı acı cevap verdi. "Fakat ben doktorlara göründüm! A'ya ve B'ye gittim..." Sözünü ettiği tanınmış iki mütehassıstı. "Onlar ne yaptılar? Beni Mısır'a yolladılar. Oraya erişir erişmez daha da fenalaştım. Sonra R'ye de gittim..."

R'nin kalp mütehassısı olduğunu biliyordum. Çabucak sordum. "O ne dedi?"

Poirot yan yan bana baktı. Kalbim acıyla burkularak birdenbire durdu adeta.

Arkadaşım usulca, "O, benim için mümkün olan her şeyi yaptı," diye mırıldandı. "İlaçlarım var... Hepsi de burada, yakınımda... onlardan başka... yapılacak hiçbir şey yok. Onun için Hastings'ciğim, başka doktorları da çağırmanın hiçbir faydası olmayacak. Dostum, makine eskimiş. İnsan neyseki yeni bir motor takarak, bir araba gibi çalışmaya devam edemiyor."

"Buraya bak, Poirot. Muhakkak bir şey olmalı. Curtiss..."

Poirot sert sert, "Curtiss mi?" dedi.

"Evet, o bana geldi. Endişelenmişti... Kriz geçirmişsin..."

Poirot yavaşça başını salladı. "Evet, evet. Bazen bu krizler seyreden için korkunç bir olay halini alıyorlar. Zavallı Curtiss, kalp krizlerine alışık değil."

"Gerçekten bir doktora görünmeyecek misin?"

"Bunun hiçbir faydası olmaz ki, dostum." Poirot sevecenlikle ama yine de kesin bir tavırla konuşmuştu.

Kalbimin yine ıstırapla burkulduğunu hissettim.

Poirot bana gülümsedi. "Hastings, bu benim ilgilendiğim son vaka olacak. Ayrıca en fazla ilgimi çeken olay... Ve en ilginç katil... Çünkü X'in fevkalade, şahane bir tekniği var. İstemememe rağmen yine de ona karşı hayranlık duyuyorum. Anlayacağın, dostum, X bu ana kadar öyle büyük bir ustalık gösterdi ki, beni bile yendi. Beni, Hercule Poirot'yu! Engelleyemeyeceğim bir saldırı yöntemi bulmuş o."

Onu yatıştırmak için, "Sağlığın yerinde olsaydı..." diye başladım.

Fakat hata etmiştim anlaşılan. Çünkü Hercule Poirot hemen öfkelendi. "Ah! Fiziki bir güç sarf etmenin gereksiz olduğunu sana yüz defa mı söyleyeceğim? Yüz defa! Bin defa! Gereken sadece... düşünmek."

"Şey... Tabii. Sen bunu güzel bir şekilde yapabilirsin!"

"Güzel bir şekilde mi? Ben bunu fevkalade bir şekilde yapabilirim! Kollarım, bacaklarım felçli gibi. Kalbim bana oyunlar oynuyor. Fakat beynim, Hastings, beynimin hiçbir kusuru yok. Mükemmel çalışıyor o. Beynim hâlâ herkesinkinden üstün."

Onu yatıştırmak için, "İşte bu fevkalade," dedim.

Fakat ağır ağır aşağıya inerken, Poirot'nun beyninin esrarı gerektiği kadar çabucak çözemediğini düşünüyordum. Önce Bayan Luttrell ölümle karşı karşıya gelmiş ama neyseki kurtulmuştu. Sonra... Bayan Franklin zehirlenmişti. Peki, biz bu konuda ne yapıyorduk? Hemen hemen hiçbir şey...

Poirot ertesi gün bana, "Benim bir doktora görünmemi istiyordun, Hastings," dedi.

Heyecanla, "Evet," diye cevap verdim. "Bunu yaparsan beni çok sevindirirsin."

"Pekâlâ... Razı oluyorum. Franklin'i göreceğim."

Şaşırdım. "Franklin'i mi?"

"Evet. O doktor değil mi?"

"Doktor ama daha çok araştırmayla meşgul oluyor."

"Orası öyle. Onun aile doktoru olarak başarıya erişebileceğini sanmıyorum. Çünkü Franklin, hastalara karşı nasıl davranılacağını pek bilmiyor. Ama Tıp Fakültesi'nden mezun adam. Ve bu konuda çok bilgili olduğu da muhakkak."

Pek de hoşnut olmamıştım. Franklin'in yetenekli bir insan olduğundan emindim. Fakat bence o, insanların hastalıklarına karşı fazla bir ilgi duymuyor, hatta böyle şeyleri sabırsızlıkla karşılıyordu. Belki araştırma alanı için mükemmel meziyetlerdi bunlar. Ama herhalde doktorun bakacağı bir hastayı memnun edecek şeyler de değillerdi.

Fakat Poirot'nun onu bile görmeye razı olması yine de sevinilecek bir şeydi. Poirot'nun köyde doktoru olmadığı için Franklin hemen ona bakmaya razı oldu. "Fakat," dedi. "Poirot'nun daimi doktor kontrolünde bulundurulması gerekebilir. O zaman köyden bir doktor çağırırsınız. Zira ben her zaman onunla meşgul olamam."

Franklin, Poirot'nun yanında uzun bir süre kaldı.

Doktor sonunda odadan çıktığı zaman ben onu dışarda bekliyordum. Franklin'i kendi odama çekerek, kapıyı sıkıca kapattım.

Endişeyle, "E?" diye sordum.

Franklin düşünceli düşünceli, "O, ilgi çekici bir adam," dedi.

"Evet evet..." Bu herkesçe bilinen gerçeğin üzerinde duracak değildim. "Sağlığı nasıl?"

"Ah! Sağlığı mı?" Franklin sanki pek önemsiz bir şeyden söz etmişim gibi bayağı şaşırmıştı. "Ah... Sağlığı berbat tabii."

Hiç de doktorca bir söz değildi bu. Halbuki Judith'ten Franklin'in Tıp Fakültesi'ndeki en parlak öğrencilerden biri sayıldığını duymuştum.

Endişeyle bağırdım. "Durum çok mu kötü?"

Doktor bana şöyle bir baktı. "Öğrenmek mi istiyorsunuz?"

"Tabii!" Bu budala ne sanıyordu?

Franklin fikrini hemen açıkladı. "İnsanların çoğu gerçeği bilmeyi istemezler. Onlar sadece yatıştırıcı sözler beklerler. Umutlarının ayakta tutulmasını isterler... Her gün aynı şekilde yaşayacaklarına dair güvence vermenizi isterler... Tabii bazen bir hasta şaşılacak bir şekilde iyileşir. Ama Poirot için böyle bir şey söz konusu olamaz."

"Yani?..." Kalbimi yine o buzdan el sıkmaya başlamıştı.

Franklin başını salladı. "Evet, o ölüme mahkûm. Ve pek az zamanı olduğunu sanıyorum. Eğer Poirot izin vermeseydi size bu açıklamayı da yapmazdım."

"O halde... Poirot durumu biliyor."

Franklin, "Tabii biliyor," dedi. "Kalbi... her an durabilir... ama bunun ne zaman olacağını kimse kesinlikle söyleyemez." Bir an durdu. Sonra da ağır ağır ekledi. "Sözlerinden onun bir şey için endişelendiğini anladım. Üzerine aldığı bir işi zamanında bitirmek istediğini açıkladı. Bunu biliyor muydunuz?"

"Evet," dedim. "Biliyordum."

Franklin bana ilgiyle baktı. "O işi tamamlamayı istiyor."

"Anlıyorum..." Bir taraftan da, "Acaba John Franklin bu işin ne olduğunu biliyor mu?" diye düşünüyordum.

Doktor ağır ağır, "Bu işi başaracağını umarım," dedi. "Sözlerinden bunun Poirot için çok önemli olduğunu anladım." Bir an durdu, sonra da ekledi. "Çok intizamlı bir kafası var onun."

Endişeyle sordum. "Yapılacak bir şey yok mu? Yeni bir tedavi..."

Başını salladı. "Hiçbir şey yok. Poirot'nun yanında amylnitrat ampulleri var. Kriz geleceğini anlayınca bunları kullanacak." Birdenbire pek garip bir şey söyledi Franklin. "Poirot'nun insan hayatına büyük saygısı var, değil mi?"

"Evet... Herhalde..."

Poirot'nun kaç defa, "Ben cinayet işlenmesini hiç tasvip etmem," dediğini duymuştum. Ciddi ciddi söylediği ve konuya göre pek hafif kaçan bu söz daima hoşuma giderdi.

Franklin sözlerine devam ediyordu. "İşte aramızdaki fark! Benim yoktur..."

Ona merakla baktım.

Franklin hafifçe gülerek başını eğdi. "Doğru söylüyorum. İnsan nasıl olsa ölecek değil mi? Erken veya geç ölmüş bu o kadar önemli mi? Arada o kadar az fark var ki!"

Biraz da öfkeyle, "O halde neden doktor oldunuz?" diye sordum.

"Ah, aziz dostum, doktorluk o kaçınılmaz sonucu atlatmak demek değildir ki. Hekimlik bundan daha derin ve önemlidir. Yaşayanları daha iyi hale sokmak demektir bu. Sağlıklı bir adam ölür... Bu o kadar önemli değildir. Geri zekâlı biri ölürse bunun iyi bir şey olduğunu düşünürsün. Fakat uygun hormonlar vererek geri zekâlı bir zavallıyı normal, sağlıklı bir insan haline sokmayı, ondaki tiroid yetersizliğini gidermeyi başarırsan, işte bu çok önemli bir buluş olur."

Ona daha da büyük bir ilgiyle baktım. Gribe tutulsaydım herhalde Dr. Franklin'i çağırmazdım. Gelgelelim adamın gerçek gücü ve o müthiş samimiyeti karşısında derin bir saygı duyuyordum. Karısının ölümünden beri Franklin'in değişmiş olduğunu da fark etmiştim. Adamın pek de öyle yas tutarmış gibi bir hali yoktu. Aksine daha canlı, enerjik ve ateşliydi. O eski dalgınlığı da kalmamıştı.

Onun çabucak söylediği sözler üzerine daldığım düşüncelerden uyandım. "Judith size pek benzemiyor... Değil mi?"

"Hayır... Benzemiyor sanırım."

"O, annesine mi çekmiş?"

Düşündüm. Sonra da ağır ağır başımı salladım. "Hayır... Aslında karım neşeli, güler yüzlü bir insandı. Hiçbir şeyi ciddiye almazdı. Bana da aynı şeyi aşılamaya çalıştı ama korkarım bu bakımdan pek de başarılı olamadı."

Franklin hafifçe güldü. "Hayır. Siz daha ziyade sert bir babasınız, değil mi? Judith öyle söylüyordu... Judith fazla gülmüyor. Pek ciddi bir

kız. Herhalde bunun sebebi haddinden fazla çalışması. Suç bende tabii." Derin derin düşünmeye başladı.

Laf olsun diye, "İşiniz çok ilgi çekici olmalı," dedim.

"Efendim?"

"İşiniz çok ilgi çekici olmalı, dedim."

"Ancak altı yedi kişi için öyle. Başkaları içinse fevkalade iç sıkıcı bir şey. Belki de onlar haklılar. Ama..." Başını arkaya atarak omuzlarını dikleştirdi. O anda güçlü, canlı bir erkek olduğu her halinden belliydi. "Artık elime beklediğim fırsat geçti! Allahım, avaz avaz bağırabilirim! Enstitüdekiler bana bugün haber yolladılar. O yer hâlâ açıkmış. İşi bana veriyorlar. On gün sonra yola çıkacağım."

"Afrika'ya mı gideceksiniz?"

"Evet. Ne harikulade, değil mi?"

"Bu kadar çabuk mu?" Biraz sarsılmıştım.

Bana hayretle baktı. "Çabuk? Ne demek istiyorsunuz? Ah..." Yüzü aydınlandı. "Yani Barbara'nın ölümünden hemen sonra mı demek istiyorsunuz? Neden olmasın? Karımın ölümünün beni ne kadar rahatlattığının farkında değil misiniz? Sevincimi gözlememin ne faydası olur?"

Yüzümdeki ifadeyi pek gülünç bulmuş gibiydi.

"Korkarım benim alışılagelmiş tavırları takınacak vaktim yok. Sabrım da. Barbara'ya âşık oldum. Pek güzel bir kızdı o. Barbara'yla evlendim ve bir yıl sonra da ona olan aşkım söndü. Barbara'nın bana olan sevgisinin bu kadar da devam etmediğinden eminim. Tabii karımı hayal kırıklığına uğrattım. O, beni etkileyebileceğini sanıyordu. Ama bunu başaramadı. Ben bencil, inatçı ve bildiğini okuyan bir adamım."

Franklin'e hatırlattım. "Fakat karınız uğruna Afrika'ya gitmeyi reddettiniz..."

"Evet... ama bu sadece mali bir meseleydi. Ben Barbara'nın alışık olduğu şekilde bir hayat sürmesini sağlama görevini üzerime almıştım. Afrika'ya gitseydim, Barbara çok parasız kalacaktı. Fakat şimdi..." Yüzünde o çok içten, çocuksu gülücük belirdi. "Şansım varmış... Her şey istediğim gibi oldu."

Sözleri midemi bulandırıyordu. Evet karısı ölen her adam ıstırapla kıvranmıyordu belki. Başkaları da bunu fark ediyorlardı herhalde. Ama artık bu kadarı da fazlaydı.

Franklin yüzümdeki ifadeyi fark etmişti ama bu onu hiç de sarsmadı. "Gerçeği pek az insan takdir eder. Halbuki bu sayede zaman kazanılır. Ve insan olmayacak şeyler söylemekten de kurtulur."

Sert sert, "Karınızın intihar etmiş olması sizi hiç üzmüyor mu?" dedim.

Düşünceli düşünceli mırıldandı. "Barbara'nın intihar ettiğine inanmıyorum aslında. İmkânsız bu..."

"O halde ne olduğunu düşünüyorsunuz?"

Beni süzdü. "Bilmiyorum. Hatta... bilmeyi istediğimi de pek sanmıyorum. Anlıyor musunuz?"

Ona hayretle bakakalmıştım. Franklin'in bakışları sert ve soğuktu.

Tekrar, "Bilmeyi istediğimi de pek sanmıyorum," dedi. "Bu beni hiç ilgilendirmiyor. Anlıyor musunuz?"

Anlıyorum... Ama durum hiç de hoşuma gitmiyordu.

Stephen Norton'un bir derdi olduğunu ne zaman fark ettiğimi pek bilmiyorum. Resmi soruşturmadan sonra çok sessizleşmişti adam. Cenaze töreninden sonra da dalgın dalgın dolaşmaya başladı. Kaşlarını çatıyor, gözlerini yere dikiyordu. Ayrıca ellerini kısa, kır saçlarının arasına sokmak gibi bir âdeti de vardı. Bu yüzden saçları çalı gibi dimdik duruyordu. Norton pek gülünç bir hal alıyordu o zaman. Ama bunun farkında değildi. Bu hali aklına bir şeyin takılmış olduğunu gösteriyordu. Kendisine bir şey söylediğiniz zaman da dalgın dalgın cevaplar veriyordu. Sonunda Norton'un bir şey yüzünden endişelendiğini anladım. Ona usulca kötü bir haber alıp almadığını sordum. Hemen, "Hayır," dedi. Böylece bir süre için bu konu kapanmış oldu.

Fakat daha sonra Norton gizli kapaklı bir şekilde, beceriksizce fikrimi almaya çalıştı.

Ciddi bir şeyden söz edeceği zaman daima kekelerdi o. Şimdi de kekeleyerek ahlak konusuyla ilgili uzun ve karışık bir hikâyeye başlamıştı.

"Biliyor musunuz, Hastings? Bir şeyin doğru mu, yoksa yanlış mı olduğunu hemen söyleyebilmek çok kolay bir şey olmalı. Ama aslında bu mesele hiç de basit değil. Yani... İnsan bir şeyle karşılaşabilir... Yani onunla ilgisi olmayan bir şeyle... Bunu kazara görür... Aslında bu onun

faydalanamayacağı bir şeydir... Ama bir bakıma çok da önemli olabilir. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Korkarım pek de anlayamıyorum," diye itiraf ettim.

Norton'un kaşları yine çatıldı. Elini saçlarının arasına soktu. Ve tabii saçları gülünç bir şekilde kabardı. "Bunu açıklamak o kadar zor ki. Şöyle demek istiyorum... Örneğin... özel bir mektupta bir şey gördünüz... Aslında bu başkasına yazılmıştı ama mektubun size yollandığını sanarak okumaya başladınız. Daha durumu fark etmeden bilmemeniz gereken bir şeyi öğrendiniz... Böyle bir şey olabilir..."

"Ah, evet. Tabii olabilir..."

"Eh, insan o zaman ne yapar?"

"Şey..." Kafamı bu meseleye verdim. "Herhalde mektubun asıl sahibine gider ve 'Çok üzgünüm,' dersiniz. 'Mektubu yanlışlıkla açtım.'"

Norton içini çekti. "Ben meselenin bu kadar basit olduğunu sanmıyorum." Bir an durdu. "Çünkü insan bir hayli utanılacak bir şey okumuş olabilir, Hastings."

"Yani karşısındakini utandıracak bir şey demek istiyorsunuz. Herhalde o zaman mektubu okumamış, hatayı tam zamanında fark etmişsiniz gibi davranırsınız..."

Norton kısa bir sessizlikten sonra, "Evet," dedi. Fakat bu hal çaresinin onu pek de memnun etmediği belliydi. Sonra üzüntüyle mırıldandı. "Ne yapmam gerektiğini bilseydim!"

Ona başka yapılacak bir şey olmadığını söyledim.

Norton yine düşünceli düşünceli kaşlarını çatmıştı. "Anlayacağınız, Hastings, mesele bundan çok daha derin. Diyelim ki... okuduğunuz şey çok önemliydi. Yani... başka biri için..."

Sabrım taşıverdi. "Doğrusu ne demek istediğinizi anlayamıyorum, Norton. İnsanın başkalarının özel mektuplarını okuması hiç de doğru değildir."

"Evet, evet, tabii. Ben bunu kastetmedim. Zaten söz ettiğim de aslında mektup değil. Ben sadece bu mektup örneğini bir şeyi anlatabilmek için kullandım. Tabii insan kazara duyduğu, okuduğu veya gördüğü bir şeyi kendisine saklar. Ama..."

"Ama ne?"

Norton ağır ağır, "Ama bu açıklanması gereken bir şey de olabilir."

Ona ani bir ilgiyle baktım.

Norton sözlerine devam etti. "Buraya bakın... Bu meseleyi şöyle düşünün: belki... bir... bir anahtar deliğinden bir şey gördünüz..."

Anahtar deliği sözleri Poirot'yu düşünmeme sebep oldu.

Norton kekeliyordu hâlâ. "Yani şunu demek istiyorum... O anahtar deliğinden bakmanızın gayet normal bir sebebi var. Örneğin... belki anahtar takıldı. Ne olduğunu anlamak için baktınız... Veya daha güzel, daha önemli bir neden vardı... Ve öyle bir sahneyle karşılacağınız da hiç aklınıza gelmiyordu..."

Bir an onun kekeleyerek söylediği sözleri duymaz oldum. Çünkü kafamda birdenbire bir şimşek çakmıştı. O çimenli tepeye tırmandığımız gündü ve Norton'un benekli ağaçkakan görmek için dürbünü gözlerine götürüşünü hatırlamıştım. Adamın birdenbire çok üzülüp sıkıldığını unutmamıştım. Norton benim de dürbünle bakmama engel olmaya kalkışmıştı. O sırada gördüğü şeyin benimle ilgisi olduğunu sanmıştım. Yani Judith'le Allerton'un orada olduklarını düşünmüştüm. Ama belki durum böyle değildi. Belki de adam tamamıyla bambaşka bir şey görmüştü. O sırada aklım fikrim Judith'le Allerton'da olduğu için hemen bu sonuca varmıştım. Başka bir şey düşünememiştim.

Birdenbire, "Bu, dürbünle gördüğünüz bir şeyle mi ilgili," diye sordum.

Norton hem şaşırdı, hem de rahatladı. "Hastings, nasıl bildiniz?"

"Bu, siz ve ben Elizabeth Cole'la küçük tepeye tırmandığımız gün oldu, değil mi?"

"Evet, öyle."

"Ve benim o sahneyi görmemi de istemediniz."

"Hayır. Bu... şey... bu hiçbirimize göre bir şey değildi. Yani... bizim görmememiz gereken bir şeydi o."

"O gün ne gördünüz?"

Norton yine kaşlarını çattı. "İşte mesele de bu ya! Bunu açıklamam doğru olur mu? Yani... bu bir tür gözetleme gibi bir şeydi. Aslında görmemem gereken bir şeyi fark ettim. Tabii ben o sahneye bakmıyordum. Gerçekten benekli bir ağaçkakan görmüştüm... Pek güzel bir şeydi o. Sonra... diğer sahneyi fark ettim." Durdu.

Meraklanmıştım. Fena halde meraklanmıştım. Ama Norton'un dürüstlüğüne de saygım vardı. "Gördüğünüz... önemli bir şey miydi?"

Ağır ağır, "Önemli olabilir," dedi. "İşte işin can alacak noktası da bu. Emin değilim."

"Bu olayın Bayan Franklin'in ölümüyle bir ilgisi olabilir mi?" diye sordum.

İrkildi. "Bunu sormanız çok garip."

"O halde bu olayla gerçekten..."

"Hayır, hayır. Doğrudan doğruya değil. Ama olabilir..." Ağır ağır konuşuyordu. "Bu bazı şeylerin daha değişik anlamları olduğunu gösterir. Yani... Allah kahretsin! Ne yapacağımı bilmiyorum!"

Fena halde bocaladım. Meraktan ölüyordum. Ama Norton'un gördüğünü anlatmayı pek istemediğini de seziyordum. Durumunu anlıyordum onun. Norton'un yerinde olsam ben de aynı şekilde düşünürdüm. Başkalarının uygunsuz bir şekilde elde ettiğimizi düşünecekleri bir bilgi kırıntıcığına sahip olmak hiç de hoş bir şey değildi.

Sonra aklıma bir şey geldi. "Neden Poirot'nun fikrini almıyorsunuz?"

"Poirot'nun mu?" Norton bu öneriyi pek beğenmemişti.

"Evet. Ona danışın."

Norton ağır ağır, "Evet," dedi. "Bu da bir fikir. Tabii o bir yabancı..." Utanarak sustu.

Onun ne demek istediğini biliyordum. Poirot'nun, 'oyunu sportmence oynamak' konusundaki acı sözlerini unutmamıştım. Acaba Poirot etrafı neden dürbünle seyretmeyi akıl edemedi, diye düşündüm. Bu aklına gelmedi herhalde. Gelseydi hemen bir dürbün alırdı.

Israr ettim. "Poirot, sırrınıza saygı gösterir. Beğenmezseniz onun tavsiyesini yerine getirmezsiniz, olur biter."

Norton'un yüzü aydınlandı. "Doğru ya. Biliyor musunuz, Hastings. Gerçekten öyle yapacağım."

Poirot'nun bu haberime hemen tepki göstermesi beni çok şaşırttı.

"Ne dedin, Hastings?" Arkadaşım ağzına götürmekte olduğu kızarmış ekmek parçasını düşürmüştü. Başını ileriye doğru uzattı. "Anlat. Çabuk anlat."

Hikâyeyi tekrarladım.

Poirot düşünceli düşünceli, "O gün dürbünle bir şey görmüş..." diye mırıldandı. "Sana anlatmaya yanaşmadığı bir şey." Elini uzatarak kolumu sıkıca tuttu. "Bundan başka birine söz etmiş mi?"

"Sanmıyorum... Evet, söz etmediğinden eminim."

"Çok dikkatli olmalısın, Hastings. Norton başkalarına açılmamalı. Bu çok önemli. Hatta o bir imada bile bulunmamalı. Bu tehlikeli olabilir."

"Tehlikeli mi?"

"Çok tehlikeli hem de." Poirot'nun yüzünde son derece ciddi bir ifade vardı. "Onunla konuş, dostum. Bu akşam buraya gelip beni görsün. Sanki alelade, dostça bir ziyarette bulunacakmış gibi davransın. Anlıyor musun? Norton'un bana gelmesinin özel bir sebebi olduğundan hiç kimse şüphelenmemeli. Ve dikkatli ol, Hastings. Çok dikkatli ol. O sırada yanınızda başka kim vardı dedin?"

"Elizabeth Cole."

"O, Norton'un halinde bir acayiplik olduğunu fark etti mi?"

Hatırlamaya çalıştım. "Bilmiyorum... Fark etmiş olabilir. Ona sorayım mı?"

"Hiç kimseye bir şey söyleme, Hastings. Katiyen söyleme."

Norton'a Poirot'nun yolladığı haberi tekrarladım.

"Yukarı çıkıp onu göreceğim tabii. Bunu ben de istiyorum. Fakat biliyor musunuz, Hastings. Bir bakıma bu konuyu size bile açtığıma pişmanım."

"Ha, aklıma gelmişken," dedim. "Bundan başka hiç kimseye söz etmediniz, değil mi?"

"Hayır... yani... hayır, ne münasebet."

"Emin misiniz?"

"Hayır, hayır. Kimseye bir şey söylemedim."

"Yine de söylemeyin. Önce Poirot'u bir görün bakalım."

İlk cevap verdiği zaman tereddütle durakladığını fark etmiştim. Ama ikinci sefer tavrı kesindi. Fakat o hafif tereddütü sonradan hatırlayacaktım.

O gün gittiğimiz çimenli tepeye tekrar tırmandım. Biri benden önce davranmıştı. Elizabeth Cole. Ben bayırı tırmanırken o da döndü.

"Çok heyecanlı bir haliniz var, Bay Hastings. Bir şey mi oldu."

Sakinleşmeye çalıştım. "Hayır, hayır, hiçbir şey yok. Hızlı yürüdüğüm için soluğum kesildi." Sonra kayıtsız bir tavırla ekledim. "Yağmur geliyor."

Elizabeth Cole gökyüzüne baktı. "Evet. Öyle sanırım."

Bir iki dakika orada sessiz sedasız durduk. Bu kadının hoşuma giden bir tarafı vardı. Elizabeth Cole kim olduğunu açıkladığını ve hayatını mahveden felaketten söz ettiği günden beri onunla ilgilenmeye başlamıştım. Istırap çeken iki insanın arasında gizli bir bağ vardır. Ama Elizabeth Cole'u ikinci bir bahar bekliyordu. Ya da ben öyle düşünüyordum.

İçimden gelen sese uyarak, "Heyecanlanmak bir tarafa," dedim. "Bugün canım çok sıkılıyor. Sevgili arkadaşım hakkında kötü şeyler duydum."

"Mösyö Poirot hakkında mı?"

Anlayış ve ilgisi derdimi dökmemi sağladı.

Sözlerim sona erince Elizabeth Cole usulca, "Anlıyorum..." diye mırıldandı. "Demek... her an aramızdan ayrılabilir?"

Başımı salladım. Konuşacak halde değildim.

Uzun bir sessizlikten sonra, "O da gittikten sonra dünyada gerçekten yapayalnız kalacağım," dedim.

"Böyle söylemeyin. Judith var. Sonra diğer çocuklarınız..."

"Onların her biri bir tarafta. Judith ise... Onun işi var. Bana ihtiyacı yok."

"Galiba çocuklar anneleriyle babalarına, başları derde girmedikçe fazla bir ihtiyaç duymuyorlar. Bunu kesin bir kanun olarak kabul etmenizi isterdim. Ben sizden çok daha yalnızım. İki ablam da çok uzaklardalar. Biri Amerika'da, biri de İtalya'da."

"Yavrum," dedim. "Sizin hayatınız daha yeni başlıyor."

"Otuz beş yaşında mı?"

"Otuz beş yaş nedir ki? Keşke ben de otuz beşinde olsaydım..." Öfkeyle ekledim. "Ben kör değilim."

Merakla bana baktı. Sonra da kızardı. "Yani siz... ah!... Stephen Norton'la sadece ahbabız. Onunla müşterek taraflarımız çok..."

"Daha iyi ya..."

"Çok nazik bir insan o..."

"Yavrum," diye mırıldandım. "Her şeyi nezakete vermeyin... Biz erkekler öyle yaratıklar değilizdir."

Fakat Elizabeth Cole birdenbire bembeyaz kesildi. Alçak, boğuk bir sesle, "Siz çok hainsiniz," dedi. "Körsünüz! Ben... evlenmeyi nasıl düşünebilirim? Hayat hikâyemi unutuyor musunuz? Ablam katildi... Katil değil idiyse, o zaman da deliydi! Bilmiyorum hangisi daha kötü."

Olanca gücümle, "Artık bunun üzerinde durmayın," diye bağırdım. "Unutmayın... Belki de olanlar doğru değil."

"Ne demek istiyorsunuz? Hepsi de doğru onların."

"Bana bir keresinde, 'Sanki Maggie gitmiş, yerine başkası gelmişti,' dediniz. Bunu unuttunuz mu?"

Soluğunu tuttu. "İnsana öyle geliyor."

"Bazen insana öyle gelen şey doğrudur."

Hayretle bana baktı. "Ne demek istiyorsunuz?"

"Babanızı öldüren," dedim. "Ablanız değildi."

Elini ağır ağır ağzına götürdü. Gözleri iyice irileşmişti. Korkuyla bana bakıyordu. "Siz delisiniz! Çıldırmış olmanız gerek. Bunu size kim söyledi?"

"Bunu bırakın şimdi," diye cevap verdim. "Ama bu sözlerim doğru. İlerde bir gün bunu size ispat edeceğim."

Evin yakınında Boyd-Carrington'la karşılaştım. Bana, "Buradaki son gecem," dedi. "Yarın gidiyorum."

"Knatton'a mı?"

"Evet."

"Herhalde çok seviniyorsunuz."

"Sevinmem mi gerek?... Belki..." İçini çekti. "Size açık söyleyeyim, Hastings. Buradan ayrılacağım için memnunum."

"Evet, yemekler gerçekten kötü. Servisin de iyi olduğu söylenilemez."

"Ben bunu kastetmedim. Neticede burası ucuz bir yer. Böyle pansiyonlardan fazla bir şey bekleyemezsiniz. Hayır, Hastings, ben rahatsızlıktan daha önemli bir şeyi kastediyordum. Bu evden hoşlanmıyorum... buranın havasında kötü bir şey var. Köşkte türlü şeyler oluyor."

"Gerçekten öyle."

"Styles insanı neden böyle etkiliyor bilmiyorum. Belki de içinde cinayet işlenen bir ev artık bir daha eskisi gibi olamıyor... Ama burayı sevmiyorum. Önce Bayan Luttrell'in başına o kaza geldi. Büyük şanssızlıktı o. Sonra da zavallı küçük Barbara öldü..." Boyd-Carrington bir an durdu. "Bana sorsalardı. Barbara katiyen intihar edecek bir insan değildir,' derdim."

Durakladım. "Bilmem o kadarı da söylenebilir mi?"

Sözümü kesti. "Ben söyledim. Allah kahretsin! Bir gün önce Barbara'yla beraberdim. Saatlerce. Gayet neşeliydi. Gezintimiz çok hoşuna gitmişti. Onu endişelendiren tek şey John'du. Kocasının deneylere fazla dalmış olmasından çok ileriye gitmeden korkuyordu. Ben ne düşünüyorum, biliyor musun, Hastings?"

"Hayır."

"Barbara'nın ölümüne kocası sebep oldu aslında. Herhalde dırdır etti durdu. Barbara benimleyken bayağı mutluydu. Ama John Franklin, karısına o pek değerli mesleğinde ilerlemesini engellediğini ima etti. Meslek ha? Ben ona gösteririm! Tabii onun bu imaları Barbara'yı çok sarstı. O adam çok duygusuz, kılı bile kıpırdamadı. Bana sakin sakin yakında Afrika'ya gideceğini söyledi. Biliyor musun, Hastings, bana Barbara'yı kocasının öldürmüş olduğunu söylerlerse buna hiç şaşmam."

Sert sert, "Aslında böyle düşünmediğinizden eminim," dedim.

"Evet... Evet... Orası öyle... Ama bunun nedeni adama inanmam değil... Hayır, ben sadece böyle düşünmüyorum. 'Barbara'yı öldürmek isteseydi, bu şekilde davranmazdı,' diyorum. Yani herkes John Franklin'in physostigmine üzerinde çalıştığını biliyordu. Onun için de Barbara'yı öldürmeye kalkışsaydı, muhakkak kadını o maddeyle zehirlemezdi. Fakat Hastings... Franklin'in şüphenilecek bir insan olduğunu düşünen yalnız ben değilim. İşin içyüzünü bilmesi gereken biri de bana bazı şeyler söyledi."

Telaşla, "Kim o?" dedim.

Boyd-Carrington sesini alçalttı. "Hemşire Craven."

"Ne?" Çok şaşırmıştım.

"Hişş. Bağırmayın. Evet. Bana bu fikri Hemşire Craven verdi. O çok zeki bir kız. Aklı başında. Franklin'den hiç hoşlanmıyor. Hiçbir zaman da hoşlanmamış zaten."

Düşündüm. Aslında Hemşire Craven hastasından hoşlanmıyormuş gibi gelmişti bana. Birdenbire, kendi kendime, herhalde Hemşire Craven'in Franklin'ler hakkında bir hayli bilgisi var, dedim.

Boyd-Carrington ekledi. "O bu gece burada kalacak."

"Ne?" Şaşırmıştım. Zira Hemşire Craven cenaze töreninden hemen sonra buradan ayrılmıştı.

Boyd-Carrington izah etti. "Sadece bu gece... Ondan sonra başka bir hastaya gidecek..."

Nedense Hemşire Craven'ın köşe dönmesi beni biraz endişelendirmişti. Bunun sebebini de bilmiyordum. Kadının geri gelmesi için bir sebep var mı, diye düşündüm. Boyd-Carrington'un söylediğine göre genç kadın Franklin'den hiç hoşlanmıyormuş...

Huzursuzluğumu yenerek ani bir öfkeyle, "Hemşire Craven'ın Franklin hakkında birtakım imalarda bulunmaya hiç hakkı yok!" diye bağırdım. "Neticede vakanın intihar olduğu onun tanıklığı sayesinde kesinlikle tespit edildi. O ve Poirot'nun Bayan Franklin'in laboratuvardan elinde şişeyle çıktığını görmüş olması."

Boyd-Carrington homurdandı. "Şişe o kadar önemli mi ki? Kadınların ellerinde daima bir şişe olur. Esans şişesi... Saç losyonu... Tırnak cilası... Sizin kızınız da o akşam elinde bir şişeyle etrafta dolaşıp duruyordu... Ama bu Judith'in intihar etmeyi düşündüğü anlamına mı geliyordu? Ne münasebet!" Birdenbire sustu.

Zira Allerton yanımıza gelmişti. O bize sokulurken, tam melodrama yakışacak şekilde uzaklarda gök gürledi. Eskiden olduğu gibi yine, Allerton tam kötü adam rolü oynayacak bir tip, diye düşündüm.

Fakat Barbara Franklin'in öldüğü gece Allerton köşkte değildi. Sonra... kadını öldürmesi için ne sebep olabilirdi?

Ama X'in cinayet işlemesi için hiçbir zaman sebep yokmuş ki, diye düşündüm. İşte katilin güçlü durumda olması da bu yüzden. Bizi de bu engelliyor. Fakat... her an bir şimşek çakabilir. Ve biz de gerçeği görürüz."

Şimdi buraya şunu kesinlikle yazmam gerektiğine inanıyorum. Maceranın başından beri bir an için bile Poirot'nun başarısızlığa uğrayabileceğini katiyen düşünmedim. Poirot'yla X arasındaki savaşta, katilin galip çıkabileceği aklıma bile gelmedi. Poirot'nun hastalığına ve bitkinliğine rağmen, arkadaşıma inanıyordum. Bence X'den daha güçlüydü o. Anlayacağınız Poirot'nun daima zafere erişmesine alışmıştım.

Kafama ilk şüpheyi sokan Poirot'nun kendisi oldu.

Akşam yemeğine inmeden önce onun odasına uğradım. Bu konunun nasıl açıldığını şimdi hatırlıyorum. Fakat Poirot birdenbire, "Bana bir şey olduğu takdirde..." sözlerini kullandı.

Hemen, yüksek sesle itiraz ettim. Hiçbir şey olmayacaktı. Olamazdı.

"Ah.. Dr. Franklin'in sana anlattıklarını dikkatle dinlemediğin belli."

"Franklin bir şey bilmiyor. Sen daha uzun yıllar yaşayacaksın, Poirot."

"Olabilir, dostum... Ama hiç sanmıyorum... Ama şimdi genel olarak değil, belirli bir maksatla konuşuyorum. Yakında ölebilirim... Fakat dostumuz X yine de ölmekte çok geç kalmış olduğumu düşünebilir."

"Ne?" Yüzümden ne kadar sarsılmış ve şaşırmış olduğum belliydi.

Poirot başını salladı. "Ah, evet, Hastings. Neticede X zeki bir insan. Hatta pek zeki o. Ve muhakkak ki X benim ortadan kaldırılmamın çok işine geleceğini de düşünmüştür. Tabii bir ölümle son nefesimi vereceğim andan bir iki gün önce bile ortadan kalkmam onu memnun eder."

"Fakat o zaman... o zaman... ne olur?" İyice sersemlemiştim.

"Komutan şehit olunca, dostum, yabancısı yönetimi ele alır. Yani sen işe devem edersin."

"Ben bunu nasıl yaparım? Hiçbir şeyden haberim yok."

"Ben onun icabına baktım. Bana bir şey olduğu takdirde, dostum, burada..." Yanında duran kilitli evrak çantasına vurdu. "...gerekli bütün ipuçlarını bulacaksın. Anlayacağın ben her ihtimali göz önüne aldım."

"Bu kadar zekice oyunlara lüzum yok ki. Bana bilmem gereken her şeyi şimdi anlatıver."

"Hayır, dostum. Senin benim öğrendiklerimi bilememen aslında lehimize bir nokta."

"Bana her şeyi açık açık yazdın mı?"

"Ne münasebet! Yazdıklarım X'in eline geçebilir."

"O halde bana ne bakıyorsun?"

"Birtakım ipuçları. Bunların X için hiçbir önemi olmayacak. Bundan emin olabilirsin. Ama sen o ipuçlarının yardımıyla gerçeği öğreneceksin."

"Ben bundan pek de emin değilim. Neden böyle karmakarışık şeylerden hoşlanıyorsun, Poirot? Her şeyi güçleştirdin zaten. Daima böyle yaparsın."

"Ve artık bu bende bir alışkanlık halini aldı öyle mi? Bunu mu söyleyecektin? Belki. Ama üzülme, bırakacağım ipuçları gerçeğe erişmeni sağlayacak." Poirot bir an durdu. Sonra, "Belki de o zaman," dedi. "Gerçeği anladığın için pişman olacaksın. Hatta belki de, 'Ve Perde İner!' diyeceksin."

Poirot'nun sesindeki gizli bir şey, bir iki defa titrememe neden olan o vuzuhsuz, şekilsiz korkuyu tekrar hissetmeme sebep oldu. Sanki bir yerde, göremediğim bir yerde, bilmeyi istemeyeceğim, kabule dayanamayacağım bir gerçek gizliydi.

Belki de kafamın derinliklerinde bu sırrı çözmüştüm... Her şeyi biliyordum...

Korkumu yenerek aşağıya, yemeğe indim.

15

Akşam yemeği oldukça neşeli geçti. Bayan Luttrell yine aşağıya inmişti. Ve o yapmacıklı İrlandalı neşesiyle konuşup duruyordu. Franklin, her zamankinden daha canlı ve şendi. Hemşire Craven'ı ilk defa önlüksüz, düz bir elbiseyle görüyordum. O mesleğine has ciddiliğini bir tarafa bırakmış olduğu için gerçekten çok çekici bir genç kadın olduğu iyice anlaşılıyordu artık.

Yemekten sonra Bayan Luttrell briç oynamamızı teklif etti. Ama onun yerine salon oyunlarına başlandı. Dokuz buçuğa doğru Norton, yukarı çıkıp Poirot'yu yoklayacağını söyledi.

Boyd-Carrington, "İyi bir fikir bu," dedi. "Son zamanlarda rahatsızlığının artmış olmasına üzülüyorum. Ben de geleyim."

Çabucak davranmam gerekiyordu. "Buraya bakın..." diye atıldım. "Kusura bakmayın... Fakat bir kişiden fazlasıyla konuşmak Poirot'yu yoruyor."

Norton hemen durumu anlayarak rolüne girdi. "Ben kendisine kuşlarla ilgili bir kitap vereceğimi vaat etmiştim."

Boyd-Carrington, "İyi ya," dedi. "Siz geri dönecek misiniz, Hastings?"

"Evet."

Norton'la yukarı çıktım. Poirot bekliyordu. Onunla bir iki kelime konuştuktan sonra tekrar aşağıya indim. Remi oynamaya başladık.

Boyd-Carrington'un bu gece Styles'deki neşeli havaya sinirlendiğini sanıyordum. Herkesin felaketi unutması için aradan fazla bir zaman geçmemiş olduğunu düşünüyordu herhalde. Adamın dalgınlığı üstündeydi. Sık sık ne yaptığını unutuyordu. Sonunda özür dileyerek oyundan çıktı.

Camlı kapılara giderek bunları açtı. Uzaklarda gök gürlüyordu. Fırtına başlamıştı ama bu daha bizim taraflara gelmemişti. Boyd-Carrington kapıları kapayarak tekrar yanımıza geldi. Bir iki dakika bizim oyunumuzu seyretti. Sonra da odadan çıktı.

Ben on bire çeyrek kala yatmaya gittim. Poirot'nun yanına girmedim. Arkadaşım uyuyor olabilirdi. Bundan başka Styles'ı ve köşkle ilgili sorunları düşünmeyi istemiyordum artık. Uyumayı arzu ediyordum. Uyumayı ve unutmayı.

Tam dalarken bir gürültü uyanmama sebep oldu. Kapıya vurulmuş olabileceğini düşünerek, "Giriniz," diye seslendim. Ama cevap veren olmadı. Işığı yakarak kalktım. Koridora baktım.

Norton'un banyodan çıkarak kendi odasına gittiğini gördüm. Gayet çirkin renkli, kareli bir robdöşambr giymişti. Saçları dimdikti yine. Odasına girerek, kapıyı kapattı. Hemen arkasından anahtarı kilitte çevirdiğini duydum.

Anahtarın kilitte dönmesinin sebep olduğu hafif bir huzursuzluk içinde tekrar yattım.

Bu hareket bazı tehlikeli olasılıkları anımsatıyordu. Acaba Norton kapısını her gece kilitliyor muydu? Yoksa ona bunu yapmasını Poirot mu tembih etmişti. Ani bir endişeyle Poirot'nun anahtarının nasıl esrarlı bir şekilde kaybolmuş olduğunu hatırladım.

Yatakta öyle yatarken endişem artmaya başladı. Fırtınanın uğultusu huzursuzluğumu daha belirli bir hale sokuyordu. Sonunda kalkarak, ben de kendi kapımı kilitledim. Sonra da tekrar yatağa girerek, uykuya daldım.

Sabahleyin kahvaltıya inmeden önce Poirot'nun odasına gittim.

Arkadaşım yataktaydı. Onun ne berbat halde olduğunu fark ettim yine. Yüzünde yorgunluk ve bitkinliğin sebep olduğu derin çizgiler belirmişti.

"Nasılsın, dostum?"

Bana sabırla gülümsedi. "Yaşıyorum, dostum. Hâlâ yaşıyorum."

"Istırabın var mı?"

"Hayır... Yalnızca yorgunum..." İçini çekti. "Çok yorgunum..."

Başımı salladım. "Dün gece ne oldu? Norton sana o gün ne gördüğünü söyledi mi?"

"Evet, söyledi."

"Neymiş o."

Poirot cevap vermeden önce beni düşünceli bir tavırla uzun uzun süzdü. "Bilmiyorum bunu sana söylemem doğru olur mu, Hastings? Durumu yanlış anlayabilirsin?"

"Neden söz ediyorsun sen?"

Poirot, "Norton," dedi. "Bana iki kişiyi gördüğünü söyledi..."

"Judith ve Allerton," diye bağırdım. "O sırada bunu anlamıştım zaten."

"Hayır, hiç de değil işte. Judith'le Allerton'u görmemiş. Sana durumu yanlış anlayacağını söylemedim mi? Kafan bir tek fikre takıldı mı tamam!"

Biraz utanmıştım. "Affedersin. Anlat."

"Yarın anlatırım. Şimdi düşünmem gereken bir sürü şey var."

"Norton'un açıklamasının... esrarın çözülmesine bir faydası olacak mı?"

Poirot başını salladı. Gözlerini kapayarak yastıklara dayandı. "Esrar çözüldü. Vaka sona erdi. Evet, sona erdi. Artık sadece halledilmesi gereken bir iki önemsiz nokta var. Haydi, kahvaltıya in, dostum. Giderken Curtiss'i de bana yolla."

Öyle yaptım. Sonra da aşağıya indim. Norton'u görmek istiyordum. Onun Poirot'ya ne anlattığını çok merak etmekteydim.

İçin için yine de mutlu değildim. Poirot'nun hiç de sevinçli olmaması beni sarsmıştı. Niçin hâlâ bir açıklama yapmamakta ısrar ediyordu? Neden tarif edilemeyecek bir şekilde o kadar kederliydi? İçin içyüzü neydi?

Norton kahvaltıda yoktu.

Daha sonra ağır ağır bahçeye çıktım. Fırtınadan sonra hava taze ve serindi. Gece çok yağmur yağmış olduğunu fark ettim. Boyd-Carrington çim alandaydı. Onu görmek hoşuma gitti. Adama açılmayı çok istiyordum. Başından beri istemiştim zaten. Şimdi de içimden Boyd-Carrington'a her şeyi anlatmak geliyordu. Poirot, ise tek başına devam edecek halde değildi.

Bu sabah Boyd-Carrington'un gayet canlı, kendisinden emin bir hali vardı. Ona karşı sıcak bir dostluk duydum. İçim rahatladı.

Boyd-Carrington, "Bu sabah geciktiniz," dedi.

Başımı salladı. "Geç kalktım."

"Gece bir hayli gök gürledi. Duydunuz mu?"

Uykumun arasında gök gürültüsünü duymuş olduğumu hatırladım.

Boyd-Carrington, "Dün çok keyifsizdim," diye mırıldandı. "Ama bugün daha iyiyim." Gerinerek esnedi.

"Norton nerede?" diye sordum.

"Herhalde kalkmadı... Tembel, ne olacak?"

İkimiz de aynı zamanda başımızı kaldırdık. Tam Norton'un penceresinin altında duruyorduk. Ben irkildim. O taraftaki pencerelerden sadece Norton'unkinin panjurları hâlâ kapalıydı.

"Çok garip..." dedim. "Onu uyandırmayı mı unuttular acaba?"

"Acayip... Hasta olmadığını umarım. Gelin gidip bakalım."

Birlikte yukarı çıktık.

Aptal suratlı bir kız olan oda hizmetçisi koridordaydı. Sorumuza cevap olarak, "Kapıya vurdum ama, Bay Norton cevap vermedi," dedi. "Bir iki defa vurdum kapıya. Ama galiba Bay Norton bunu duymadı. Kapısı da içerden kilitli."

Korkunç bir önseziyle titredim. Hızla kapıyı yumruklayarak, "Norton!" diye bağırdım. "Norton! Uyanın!" Endişem daha da artarken haykırdım. "Uyanın artık!"

İçerden cevap çıkmayacağını anlayınca gidip Albay Luttrell'i bulduk. Adam, uçuk mavi gözlerinde hafif bir kaygıyla bizi dinledi. Bir taraftan da kararsız bir tavırla bıyığını çekiştiriyordu.

Daima çabuk karar vermeye alışık olan Bayan Luttrell tereddüt etmedi bile. "Bir yolunu bulup o kapıyı açmak gerek. Başka çare yok."

Hayatımda ikinci defa Styles Köşkü'nde bir kapının kırıldığına tanık oldum. Bu kapının arkasında da ilk seferinde olduğu gibi korkunç bir şey yatıyordu. Ölüm...

Norton arkasında robdöşambrıyla yatakta yatıyordu. Kapının anahtarı cebindeydi. Elinde bir tabanca tutuyordu. Küçücük, oyuncak gibi bir şey. Ama bu yine de öldürücü bir silahtı. Norton'un alnının tam ortasında bir delik vardı.

Bir an bu sahnenin bana neyi hatırlattığını bulamadım... Muhakkak eski bir şeydi bu...

Ama bunu anımsayamayacak kadar yorgundum.

Poirot'nun odasına girerken arkadaşım yüzümdeki ifadeyi fark etti. Çabucak, "Ne oldu?" dedi. "Norton..."

"Ölmüş!"

"Nasıl? Ne zaman?"

Ona kısaca anlattım. Sözlerimi, yorgun yorgun, "Bunun intihar olduğunu söylüyorlar," diye bitirdim. "Başka ne diyebilirler? Kapı kilitliydi. Panjurlar da kapalıydı. Odanın anahtarı da Norton'un cebindeydi. Ah! Ben onun odasına girdiğini gördüm ve kapısını kilitlediğini de duydum."

"Evet, dün gece." Olanları anlattım.

"Gördüğünün Norton olduğundan emin misin?"

"Tabii. O korkunç robdöşambrı nerede olsa tanırım."

Poirot bir an eski halini takındı. "Ah, senin teşhis edeceğin adam, robdöşambr değil. Hay Allah! Robdöşambrı herkes giyebilir."

Ağır ağır, "Doğru," dedim. "Norton'un yüzünü görmedim. Ama dimdik duran onun saçlarıydı... Sonra adam hafifçe de topallıyordu..."

"Allahım! Herkes topallayabilir!"

Şaşkın şaşkın ona baktım. "Poirot, yani gördüğümün Norton olmadığını mı söylemek istiyorsun?"

"Benim bir şey söylemek istediğim yok. Ben yalnızca senin adamın Norton olduğunu kanıtlamak için söylediğin mantıksız sözlere kızıyorum. Hayır, hayır. Bir an bile gördüğünün Norton olmadığını iddia etmek niyetinde değilim. Zaten başkası da olamazdı. Zira köşkteki erkeklerin hepsi de uzun boylu. Hepsi de Norton'dan uzundular. Ve insan ne yaparsa yapsın boyunu gizleyemez. Bu imkânsızdır. Yanılmıyorsam Norton, sadece bir altmış iki boyundaydı. Ama yine de... bu hokkabazlığa benziyor değil mi? Adam odasına giriyor, kapıyı kilitliyor. Anahtarı cebine koyuyor. Kendisini sabahleyin elinde tabancayla buluyorlar. Anahtar da hâlâ cebinde."

"O halde," dedim. "Norton'un kendisini öldürdüğüne inanmıyorsun."

Poirot ağır ağır başını salladı. "Hayır, Norton intihar etmedi. Biri onu öldürdü."

Sersem sersem aşağıya indim. Bu olay öyle anlaşılmaz bir şeydi ki... Ondan sonraki kaçınılmaz olayı tahmin edemediğim için kusuruma bakılmayacağını umuyorum. İyice şaşırmıştım. Kafam doğru dürüst çalışmıyordu.

Gelgelelim bu o kadar da mantıklı bir şeydi ki. Norton öldürülmüştü. Neden? Gördüğünü açıklamasına engel olmak için. Ben böyle düşünüyordum.

Fakat Norton bildiklerini bir başkasına açıklamıştı.

O halde o kimse de tehlikedeydi.

Yalnız tehlikede değil, aynı zamanda acizdi de o...

Bunu bilmeliydim...

Ben odadan çıkarken Poirot bana, "Sevgili dostum," demişti.

Ondan duyacağım son sözlerdi bunlar...

Çünkü Curtiss, Poirot'ya bakmaya gittiği zaman onu ölü bulmuştu...

16

Bunu yazmayı istemiyorum.

Anlayacağınız bu olayı düşünmemeye çalışıyorum.

Hercule Poirot ölmüştü. Ve onunla birlikte Arthur Hastings'in de kalbinin bir kısmı ölüp gitmişti.

Size olayları süslemeden kısaca anlatacağım. Daha fazlasına dayanmam mümkün değil.

Poirot'nun tabii sebeplerden öldüğünü söylediler. Yani arkadaşım bir kalp krizi sonucu son nefesini vermişti. Franklin, "Ben de onun bu şekilde öleceğini tahmin ediyordum," dedi. "Herhalde Norton'un intiharı üzerine bir şok tesiri yaptı..."

Bir unutkanlık yüzünden amylnitrate ampulleri de Poirot'nun karyolasının yanına konulmamıştı.

Bu gerçekten bir unutkanlık mıydı? Yoksa biri ilaçları mahsus oradan almış mıydı? Hayır, işin içinde başka bir şeyler daha olamazdı. Zira X, Poirot'nun kalp krizi geçireceğini kesinlikle bilemezdi.

Anlayacağınız Poirot'nun tabi sebeplerden öldüğüne inanmak niyetinde değildim. Onu öldürdüler. Norton'u öldürdükleri gibi... Barbara Franklin'i öldürdükleri gibi. Ve ben onların neden öldürüldüklerini bilmiyorum. Katilin kim olduğunu da bilmediğim gibi!

Norton'un ölümüyle ilgili olarak resmi soruşturma yapıldı. Jüri adamın intihar ettiğine karar verdi. Sadece doktor bir adamın kendisini alnının tam ortasından vurmasının pek de görülen şeylerden olmadığını söyleyerek hafif şüphesini açıkladı. Ama bundan başka kuşkulu bir taraf da yoktu. Durum o kadar açıktı ki. Kapı içerden kilitlenmişti. Anahtar ölünün cebindeydi. Panjurlar kapalıydı. Tabanca da Norton'un elin-

deydi. Norton'un sık sık baş ağrılarından yakındığı duyulmuştu. Son zamanlarda da yaptığı bazı başarısız yatırımlar yüzünden paraca epey zarara uğramıştı. Tabii aslında intihar için yeterli sebepler değillerdi bunlar. Ama onların da bir şey söylemeleri gerekti.

Tabancanın Norton'un olduğu anlaşılıyordu. Orta hizmetçisi, adamın Styles'da kaldığı süre içersinde tabancanın tuvalet masasında durduğunu iki defa görmüştü. İşte böyle...

Katil yine fevkalade bir mizansen hazırlamıştı. Kimse olayın bir cinayet olduğundan şüphe etmiyordu. Çünkü Norton'un ölümünü başka şekilde açıklamak olanaksızdı.

Poirot'yla X arasındaki savaşı katil kazanmıştı. X!

Artık her şey bana düşüyordu.

Poirot'nun odasına giderek, evrak çantasını aldım.

Onun, vasiyetnamesinin koşullarını yerine getirmeye beni memur etmiş olduğunu biliyordum. Bu nedenle çantayı açmaya da hakkım vardı. Anahtar arkadaşımın boynunda asılıydı.

Çantayı kendi odamda açtım.

Ve müthiş bir şok geçirdim. X'le ilgili vakaların dosyaları kaybolmuştu. Halbuki ben bunları bir iki gün önce Poirot çantayı açtığı zaman kendi gözlerimle görmüştüm. Dosyaların kaybolması da X'in hâlâ faaliyette olduğunu gösteren bir delildi. Hoş benim böyle bir delile ihtiyacım yoktu ya, o da başka. Kâğıtları ya Poirot ortadan kaldırmıştı ya da X. Arkadaşımın böyle bir şey yapması için hiçbir sebep yoktu.

X. X. Yine X. O Allahın belası iblis!

Ama çanta boş değildi. Poirot'nun bana verdiği sözü hatırladım. Arkadaşım bana X.'in bir anlam çıkaramayacağı birtakım ipuçları bırakacağını da söylemişti.

Çantada Shakespeare'in eserlerinden biri vardı. 'Othello' piyesi. Bir de başka bir kitap. St. John Evrine'in 'John Fergueson' adlı oyunu. Bunun üçüncü perdesine işaret konulmuştu.

Boş gözlerle bu iki kitaba baktım.

Poirot'nun bana bıraktığı ipuçları bunlardı. Ve ben bu iki kitaptan hiçbir şey anlamamıştım!

Bunların anlamı neydi?

Aklıma sadece bir tür şifre geliyordu. Piyeslerle ilgili bir şifre.

Aslında bu tahminim doğruysa bile, şifreyi nasıl çözecektim?

Kitapların hiçbirinde kelimelerin ya da harflerin altları çizilmemişti. Sayfaları hafif sıcağa tutmayı denedim. Ama yine bir sonuç alamadım.

'John Fergueson' adlı oyunun üçüncü perdesini dikkatle okudum. Çok heyecanlı, fevkalade bir sahneydi bu. 'Kaçık' Clutie. John, oturmuş konuşuyordu. Sahnenin sonunda da genç Fergueson kız kardeşine kötülük eden adamı bulup öldürmek için dışarı fırlıyordu. Karakterler pek ustalıkla işlenmiş. Fakat Poirot'nun bu eseri edebiyat zevkimi yükseltmek için bırakmış olduğunu da sanmıyordum.

Sonra... kitabın sayfalarını ağır ağır çevirirken, bir kâğıt parçası düştü. Bunun üzerinde bir tek cümle yazılıydı:

"*Uşağım George'la konuş.*"

Poirot'nun yazısını tanımıştım.

Neyse, bu da bir şeydi. Belki de şifrenin anahtarı George'a bırakılmıştı. Tabii bir şifre var idiyse... Uşağın adresini bulup, hemen ona gitmem gerekti.

Ama ondan önce o acı görev vardı. Poirot'nun gömülmesi...

Poirot, İngiltere'ye ilk geldiği zaman burada oturmuştu. Son dinlenme yeri de yine burası olacaktı.

Son zamanlarda Judith bana karşı büyük şefkat gösteriyordu.

Zamanının önemli bir kısmını benimle geçiriyordu. Hazırlıkların yapılmasında da bana yardım etti. Müşfik ve anlayışlıydı kızım... Elizabeth Cole'la Boyd-Carrington da bana çok iyi davranıyorlardı.

Norton'un ölümü Elizabeth Cole'u sandığımdan daha az etkilenmişti. Belki kadın derin bir ıstırap duyuyordu, ama bunu bize belli de etmiyordu.

İşte böylece her şey sona erdi...

Evet, bunu yazmam gerek.

Açıklanmalı bu.

Cenaze töreni sona ermişti. Ben Judith'le oturmuş, gelecekle ilgili, kaba taslak bir iki plan yapmaya çalışıyordum.

Kızım o zaman, "Fakat, hayatım," dedi. "*Ben burada olmayacağım ki.*"

"Olmayacak mısın?"

"*İngiltere'de olmayacağım.*"

Ona hayretle bakakaldım.

"Bunu sana daha önce açmayı istemedim, baba. Büsbütün üzülmeni istemiyordum. Ama artık durumu öğrenmen gerek. Bunun seni fazla sarsmayacağını umarım. Anlayacağın ben Dr. Franklin'le Afrika'ya gidiyorum."

İşte o zaman patladım. Bu imkânsızdı. Judith böyle bir şey yapamazdı. Muhakkak herkes dedikoduya başlardı. İngiltere'de ve karısı sağken Dr. Franklin'in yardımcısı olması başka, onunla birlikte Afrika'ya gitmesi daha başkaydı. İmkânsızdı bu. Onu men edecektim. Judith böyle bir şey yapamazdı.

Kızım sözümü kesmedi. Bağırmamın sona ermesini bekledi. Hafifçe gülüyordu. "Fakat, babacığım, ben onun yardımcısı olarak gitmeyeceğim ki. John Franklin'le evleneceğim."

Fena halde şaşırdım. Sonra, "Al... Allerton?" dedim. Daha doğrusu kekeledim.

Kızımın yüzünde hafif, alaycı bir ifade belirdi. "Onunla aramızda hiçbir şey yoktu. Beni o kadar öfkelendirmeseydin sana bunu söylerdim. Ayrıca... Senin... o şekilde düşünmeni istiyordum. Asıl ilgilendiğimin... John olduğunu bilmen hoşuma gitmeyecekti."

"Fakat adamın bir gece seni öptüğünü gördüm... Terasta."

Judith sabırsız sabırsız, "Ah, evet, biliyorum," dedi. "O gece çok üzgündüm. Öyle şeyler oluyor bazen. Herhalde bunu sen de biliyorsun?"

"Franklin'le hemen evlenemezsin," dedim. "Daha çok erken."

"Pekâlâ da evlenebilirim. Onunla gitmeyi istiyorum. Böylesi daha iyi. Artık... beklememiz gereken hiçbir şey yok."

Judith ve Franklin... Franklin ve Judith.

O zaman kafamda nasıl fikirler uçuştuğunu tahmin edebiliyor musunuz. Bunlar uzun bir süre beynimin derinliklerinde pusuda beklemişlerdi.

Elinde şişeyle Judith. Genç, ateşli sesiyle faydasız insanların yararlı olacak kimselerin yolundan çekilmeleri gerektiğini söyleyen Judith. Benim ve... Poirot'nun çok sevdiği Judith... Norton'un gördüğü o iki kişi... Judith'le *Franklin* miydi onlar? Eğer öyleyse, eğer öyleyse... hayır, bu doğru olamazdı. Judith. Böyle bir şey yapamazdı. Franklin,

belki... Acayip, amansız bir adamdı o. Cinayet işlemeye karar verdiği takdirde tekrar tekrar öldürebilecek biri...

Poirot, Franklin'e muayene olmayı istemişti.

Neden? O sabah adam ne söylemişti?

Hayır, Judith'in bu işle bir ilişkisi olamazdı. Benim güzel, ciddi, genç Judith'im...

Fakat... Poirot'nun hali de ne acayipti. O sözleri odada nasıl yankılanmıştı. "Belki de, 'Perde insin,' demeyi tercih edeceksin..."

Birdenbire aklıma başka bir şey geldi. Korkunç! İmkânsız bir şey. Bütün o X hikâyesi bir masal mıydı? Poirot, Franklin'lerle ilgili bir felaket olacağından korktuğu için mi Styles'a gelmişti? Judith'i korumak için mi köşke yerleşmişti? Bana inatla hiçbir şey söylememesinin nedeni bu muydu? X hikâyesi bir masal, beni uyutmak için hazırlanan bir oyun muydu?

Bütün felaketin kaynağı kızım mıydı? Judith miydi?

Othello! Bu, Bayan Franklin'in öldüğü gece kitaplıktan aldığım Othello'ydu. Bir ipucu muydu bu?

O gece biri Judith'in adaşının Holofernes'in kafasını kesmeden önceki haline benzediğini söylemişti. O sırada kalbinde ölüm mü vardı Judith'in?

17

Bu satırları Easbourne'dan yazıyorum.

Easbourne'a George'u, Poirot'nun eski uşağını görmeye geldim.

George yıllarca Poirot'nun yanında çalışmıştı. Becerikli, sakin ve hayal gücü olmayan bir adamdı. Her şeyi olduğu gibi söyler, olayların derinliğine de inmezdi.

Neyse... Onu görmeye gittim. Poirot'nun ölümünü anlattım.

George tam kendisinden beklenecek şekilde tepki gösterdi. Çok üzüldü, kederlendi. Ve bunu saklamayı da hemen hemen başardı.

Sonra, "Poirot sana benim için bir haber bıraktı değil mi?" dedim.

George hemen, "Sizin için mi, efendim?" diye cevap verdi. "Hayır, benim böyle bir şeyden hiç haberim yok."

Şaşırdım. Israr ettim. Fakat adam kesin bir şekilde konuşuyordu. Sonunda, "Herhalde ben yanıldım," diye mırıldandım. "Neyse... Keşke sonlara doğru Poirot'nun yanında olsaydın."

"Bunu ben de isterdim, efendim."

"Ama tabii baban hastalanmış. Onun yanına gelmek zorundaydın."

George bana pek acayip bir tavırla baktı. "Özür dilerim, efendim. Ne demek istediğinizi pek anlayamadım."

"Babana bakabilmek için Poirot'nun yanından ayrılmak zorunda kalmışsın. Öyle değil mi?"

"Ben ayrılmak istemedim, efendim. Beni Mösyö Poirot yolladı."

"Yolladı mı?" Ona hayretle bakıyordum.

"İşime son verdiğini kastetmiyorum, efendim. Kendisiyle anlaşmıştık. Daha sonra tekrar onun yanına dönecektim. Aslında ben Mösyö Poirot'nun yanından bunu kendisi istediği için ayrıldım. Ben burada yaşlı babamın yanında otururken bana uygun bir maaş da verdi."

"Fakat neden, George? Neden?"

"Doğrusu bilmiyorum, efendim."

"Bunun sebebini sormadın mı?"

"Hayır, efendim. Bunun bana düşmeyeceğini düşündüm. Mösyö Poirot'nun kendince bazı fikirleri vardı daima. Onun çok zeki birisi olduğunu biliyorum, efendim. Herkes kendisine büyük saygı da gösterdi."

Dalgın dalgın, "Evet, evet," diye mırıldandım.

"Kılığına kıyafetine çok düşkündü. Ama tabii elbiseleri daha ziyade yabancılara yakışacak, süslü şeylerdi, efendim. Bilmem ne demek istediğimi anlatabiliyor muyum? Ama tabii bu da normaldi. Zira kendisi de yabancıydı. Sonra saçlarına ve bıyığına da çok önem verirdi."

"Ah, Poirot'nun o ünlü bıyığı." Arkadaşımın bıyığıyla ne kadar övündüğünü hatırlamıştım. Kalbim burkuldu.

George sözlerine devam etti. "Bıyığı konusunda çok titizdi. Tabii bıyığının biçimi pek de modaya uygun değildi. Ama bu kendisine çok yakışırdı, efendim. Bilmem ne demek istediğimi anlatabiliyor muyum?"

Anladığımı söyledim. Sonra da usulca nezaketle ekledim. "Herhalde Poirot yalnız saçlarını değil, bıyığını da boyuyordu..."

"Şey... Bıyığını biraz boyuyordu... Ama saçlarını değil... Son yıllarda bundan vazgeçmişti."

"Saçma," dedim. "Poirot'nun saçları kuzguni siyahtı. Bu o kadar da anormaldi ki, saçları sanki perukmuş gibi duruyordu bu yüzden."

George özür dilermiş gibi öksürdü. "Affedersiniz efendim, fakat o gerçekten peruktu. Mösyö Poirot'nun saçları son zamanlarda dökülmeye başlamıştı. Bu yüzden bir peruk aldıydı."

Bir insanı yakın arkadaşından çok uşağının daha iyi tanımasının pek garip bir şey olduğunu düşündüm. Sonra beni şaşırtan o konuya döndüm tekrar. "Poirot'nun seni neden yanından uzaklaştırdığını gerçekten bilmiyor musun? Biraz düşün, düşün."

George bu isteğimi yerine getirmeye çalıştı. Ama onun doğru dürüst düşünmeyi pek de başaramadığı belliydi. Nihayet, "Sadece şunu söyleyebilirim efendim," dedi. "Mösyö Poirot, sırf Curtiss'i tutabilmek için beni buraya yolladı."

"Curtiss'i mi? Ama Poirot neden Curtiss'i tutmayı istesin?"

George tekrar öksürdü. "Doğrusu bunun sebebini bilmiyorum, efendim. Curtiss'i gördüm. O bana... affedersiniz efendim... pek de akıllı bir adammış gibi gelmedi. Tabii güçlü kuvvetliydi ama aslında Curtiss, Mösyö Poirot'nun hoşlanacağı sınıftan bir insan da değildi. Yanılmıyorsam, Curtiss bir zamanlar bir akıl hastanesinde hademelik etmişti."

George'a bakakaldım.

Curtiss!

Poirot bu yüzden mi bana fazla açılmamakta ısrar etmişti? Curtiss... Üzerinde hiç durmadığım o adam... Evet, Poirot benim esrarlı X.'i bulabilmek için Styles'daki müşterileri incelememe razı olmuştu. Ama X aslında müşteri değildi.

Curtiss!

Bir zamanlar tımarhanede hademelik yapan Curtiss. Ve ben bir yerde akıl hastaneleri ve tımarhanede yatan hastaların bazen orada yardımcı olarak çalışmaya başladıklarını okumamış mıydım?

Acayip, ağır zekâlı, aptal suratlı bir adam. Kendince, garip, değişik bir sebep yüzünden cinayet işleyebilecek bir tip...

Eğer öyleyse... Eğer öyleyse...

Birdenbire sırtımdan ağır bir yük kalkmıştı sanki! Curtiss?...

Sonuç

Arthur Hastings'in notu: Aşağıdaki mektup elime arkadaşım Hercule Poirot'nun ölümünden dört ay sonra geçti. Bir hukuk firmasından mektup aldım... Bundan büroya uğramam isteniliyordu. Orada bana, 'müvekkileri Mösyö Hercule Poirot'nun talimatına uyarak' mühürlü kalın bir zarf verdiler. Bunun içindeki mektubu olduğu gibi aşağıya alıyorum.

Hercule Poirot'nun mektubu:

"Aziz dostum,

Sen bu satırları okuduğun sırada ben öleli dört ay geçmiş olacak. Bütün bunları yazıp yazmamak konusunda çok düşündüm. Ve sonunda birinci, ikinci 'Steyles Olayı'nın içyüzünü öğrenmenin gerektiğine karar verdim. Ayrıca senin, bu mektubu okuyuncaya kadar türlü olmayacak varsayımlar yürüttüğünü ve belki de bu yüzden ıstırap çektiğini de tahmin ediyorum.

Ama şunu söylememe izin ver: Aslında gerçeği kolaylıkla keşfetmen gerekti, dostum. Sana her türlü ipucunu verdim. Gerçeği anlayamadıysan, bunun nedeni karakterinin çok iyi ve kalbinin de güven dolu olması. Daima böyleydin zaten.

Ama hiç olmazsa Norton'u kimin öldürdüğünü bilmen gerek. Belki Barbara Franklin konusunda hâlâ bir fikrin yok ama diğerini anlamalıydın. Herhalde Barbara Franklin meselesi de seni sarsacak.

Başından başlayalım. Bildiğin gibi seni çağırttım. Sana ihtiyacım olduğunu söyledim. Bu doğruydu. Senin benim kulaklarım ve gözlerim görevini yapmanı istediğimi açıkladım. Bu da doğruydu yine. Çok doğruydu ama senin anladığın anlamda değil! Sen benim istediklerimi duyacak ve yine benim istediklerimi görecektin.

Sana olayı anlatırken haksızca davrandığımdan yakındın, aziz dostum. Bildiğim şeyleri sana açıklamaya yanaşmıyordum. Yani, sana X.'in kim olduğunu söylemeyi reddediyordum. Bu doğruydu. Ama böyle yapmak zorundaydım. Fakat sana açıkladığım nedenlerden dolayı da değil. Asıl sebebi şimdi öğreneceksin.

Şimdi seninle X meselesini inceleyelim. Sana çeşitli vakaların bir özetini gösterdim. Ve ayrıca olayda suçlanılan ya da kuşku duyulan kimsenin, gerçekten söz konusu olan cinayeti işlemiş olduğunu söyledim. Olayların başka çözüm yolu da yoktu. Ondan sonra sana ikinci önemli noktayı açıkladım: Her vakada X. ya cinayet yerinin civarında gözükmüştü ya da bu meseleyle yakından ilgisi vardı. O zaman bütün bunlardan çabucak bir sonuç çıkardın: İşin garibi bu hem doğruydu, hem de yanlış. Sen bütün cinayetleri X.'in işlemiş olduğunu söyledin.

Gelgelelim dostum, her vakada veya hemen hepsinde koşullar öylesine sıralanmıştı ki, cinayeti ancak suçlanılan kimse işlemiş olabilirdi. Öte taraftan, böyle olduğu takdirde X.'in varlığı nasıl izah edilecekti? Polisten veya bir hukuk firmasından biri dışında bir erkeğin ya da bir kadının beş cinayete birden karışması hiç de normal sayılacak bir şey değildir. Anlayacağın böyle bir şey olmaz! Hiç kimse, kendinden emin bir tavırla, 'Ben beş katil tanımıştım,' diyemez. Hayır, hayır, dostum, bu mümkün değildir... İşte bütün bu vakalarda acayip bir durumla karşı karşıyaydık. X. adeta bir katalizatördü. Bildiğin gibi iki madde arasında bir tepki, ancak bir üçüncü madde... yani bir katalizatör olduğu zaman oluşur. Ama katalizatör tepkiye katılmaz ve hiç değişmez. Durum böyleydi. Yani, X.'in bulunduğu yerde cinayet oluyordu. Fakat X. bu cinayetlere doğrudan doğruya katılmıyordu.

Acayip, anormal bir durum! O zaman meslek hayatımın sonunda nihayet mükemmel bir katille karşılaşmış olduğumu anladım. Bu katil öyle bir teknik kullanıyordu ki, kendisini hiçbir zaman bir cinayetle suçlayamazlar, mahkûm edemezlerdi.

Şaşılacak bir şeydi. Ama yeni bir mesele de değildi. Ardı ardına paralel olaylar görülmüştü. Ve şimdi sana bıraktığım ipuçlarından ilkine geliyoruz. Othello piyesine. İşte o eserde, X.'in şahane bir şekilde çizilmiş orjinaliyle karşılaşıyoruz. Iago gerçekten mükemmel bir katil. Desdemona'nın, Cassio'nun... ve hatta Othello'nun kendisinin... ölü-

münün asıl sorumlusu Iago aslında. Bunlar Iago'nun cinayetleri. Onun planladığı ve uyguladığı ölümler. Ve o bu dairenin dışında kalıyor. Kimse kendisinden kuşkulanmıyor... ya da istese öyle yapabilir. Çünkü sizin büyük Shakespeare'iniz hayatının neden olduğu bir sorunu çözmek zorunda. Iago'nun maskesini düşürmek için pek beceriksizce bir yönteme başvuruyor. Mendile... Bu hiç de Iago'nun genel tekniğine uyan bir şey değil. İnsan bu potu Iago'nun kırdığını bile düşünüyor.

Evet, işte Iago'nunki gerçekten mükemmel bir cinayet işleme sanatı. Adam açık açık bir tek teklif ya da öneride bile bulunmuyor. Hatta daima diğerlerinin şiddetli hareketlere girişmelerini önlemeye çalışıyor, dehşetle, açıklanan şüpheleri reddediyor. Ama bu kuşkular da o söyleyinceye kadar hiç kimsenin aklına gelmiyor, o da başka!

Ve aynı teknik 'John Fergueson' piyesinin o parlak üçüncü perdesinde görülüyor. 'Sapık' Clutie John, başkalarını kendisinin nefret ettiği adamı öldürmeleri için ikna ediyor. Psikolojik etkinin mükemmel bir örneği bu.

Şimdi, şunu anlamalısın, Hastings. Herkes bir katil adayıdır aslında. Herkes zaman zaman öldürme isteğine kapılır. Ama bu konuda bir şey de yapamaz. Başkalarının, 'Beni öyle kızdırdı ki, onu rahatlıkla öldürebilirdim!,' 'Öyle dediği için B.'nin gırtlağını sıkabilirdim,' 'Öyle kızmıştım ki, başına bir şey vurup onu gebertebilirdim!' dediğini kim bilir kaç defa duydun? Aslında bu sözler doğrudur. Öyle anlarda insanın belleği çok berraktır. O adamı veya kadını öldürmeyi ister. *Ama bunu yapmaz.* Çünkü bunu yapabilmek için iradenin isteğin emrine girmesi gerekir. Küçük çocuklarda bu fren henüz mükemmel bir şekilde çalışır halde değildir. Kendisine öfkelendiği için, "Doğru otur, yoksa başına bir şey vurup seni öldürürüm,' diyen küçük bir çocuğu hatırlıyorum. Gerçekten de böyle yapmıştı. Bir dakika sonra da kendisinin tekrar canlanıp ayağa kalkmaması karşısında dehşete düşmüştü. Çünkü aslında kendisini gerçekten çok seviyordu... Dediğim gibi hepimiz de aslında katil adaylarıyız. X.'in sanatı ise şuradaydı: O, cinayet isteğini uyandırmıyor, yalnızca buna olan normal ve uygun karşı koymayı ortadan kaldırıyordu. Uzun uzun çalışmalar sonunda mükemmel bir hale soktuğu bir sanattı bu onun. X. zayıf bir noktaya gitgide artan bir baskı yapabilmek için uygun kelimeyi, uygun sözü biliyordu. Bunu nasıl bir ifadeyle söyleyeceğini de. Bu yapılabilinecek bir şey. X. de bunu kurbanı kuşku-

landırmadan başarıyordu. İpnotizma değildi bu. İpnotizma hiçbir zaman başarılı olamazdı. Bu teknik daha sinsice, daha öldürücü bir şeydi. Bu, bir insanın içinde beliren kapatılabilecek bir çatlağı, zorla, güç kullanarak daha geniş bir duruma sokmaktı. Bir insanın en iyi tarafını uyandırıyor ve bunu en kötü yönüyle birleştiriyordu.

Bunun ne olduğunu bilmen gerek. Hastings. Çünkü aynı şey senin de başına geldi...

Belki artık seni öfkelendiren ve aklını karıştıran bazı sözlerimin ne anlama geldiğini anlamaya başlıyorsun. Ben işlenilecek bir suçtan söz ettiğim zaman her seferinde de aynı cinayeti kastetmiyordum. Sana Styles Köşkü'ne bir maksatla geldiğimi söyledim. 'Buraya geldim,' dedim. 'Çünkü bir cinayet işlenecek. Benim bu konuda bu kadar kesin konuşmam seni şaşırttı. Gelgelelim emin olmamın çok önemli bir sebebi vardı. Çünkü... o cinayeti *ben kendim* işleyecektim...

Evet, dostum. Bu çok acayip, gülünç ve... korkunç bir şey! Ben cinayetleri tasvip etmezdim. Ben insan hayatına çok değer verirdim. Ve ben meslek hayatımı bir cinayet işleyerek sona erdirdim. Belki de bunun nedeni kendimi çok dürüst bulmam, bu bakımdan çok takdir etmemdi. İşte bu yüzden sonunda bu korkunç sorunla karşılaştım belki de. Çünkü, Hastings, bunun iki yönü var. Benim hayatta bütün amacım masumları korumak... cinayetleri önlemekti. Ve şimdi bunu ancak cinayet işleyerek yerine getirebilecektim. Kanun X.'e dokunamazdı bile. Bu bakımdan hiç şüphen olmasın. Emniyetteydi o. X.'i yenmek için başka hiçbir yol da yoktu.

Ama dostum, yine de bunu istemiyordum. Ne yapılması gerektiğini anlıyordum ama elim buna varmıyordu. Tıpkı Hamlet gibiydim... Daima o kötü günü ileriye atıyordum... Ondan sonra cinayet denemesi yapıldı... Bayan Luttrell az kalsın ölüyordu.

Hastings, çok meraktaydım. Sen daima en belirli şeyleri görürdün? Acaba bu sefer de yine öyle olacak mıydı? Oldu tabii. İlk tepkini anımsıyorum. Norton'dan biraz şüphelendin. Ve çok haklıydın. Çünkü aslında X. Norton'du. Aslında Norton'dan kuşkulanman için hiçbir neden yoktu. Yalnızca yarım ağızla onun dikkati çekmeyen bir adam olduğunu söylemiştin. Ve o anda gerçeğe yaklaşmıştın, Hastings.

Norton'un yaşam öyküsünü dikkatle inceledim. Ukala ve aksi bir kadının tek oğluydu. Hiçbir zaman başına buyruk olamamıştı. Başka-

larına tesir edebilecek bir tip de değildi. Güçlü bir kişiliği yoktu. Hafifçe topalladığından okulda oyunlara katılamıyordu.

Bana anlattığın en önemli şeylerden biri Norton'la ilgiliydi. Çocukken okulda ölü bir tavşan gördüğü zaman çok fena olmuş ve arkadaşları da kendisiyle alay etmişlerdi. Bu olayın Norton'u çok etkilemiş olduğunu sanıyorum. Şiddet hareketlerinden ve kandan tiksiniyordu. Bu yüzden arkadaşlarının gözünden düşmüştü. Bence Norton farkına varmadan onların tekrar gözüne girmeyi istedi. Bunu cesur ve amansızca davranarak yapacaktı.

Yanılmıyorsam Norton daha pek gençken başkalarını etkileme gücü olduğunu keşfetti. Sempatik bir adam, sabırlı bir dinleyiciydi. Herkes ondan hoşlanıyordu ama kendisine pek de dikkat etmiyorlardı. İşte bu da Norton'u kızdırıyordu. Sonra bu durumdan faydalanmaya başladı. Norton, uygun sözleri kullanmak ve uygun telkini sağlamak suretiyle insanları etkilemenin gülünç denilecek kadar kolay olduğunu anladı. Gerekli olan onları anlayabilmekti. Düşüncelerini okumak, gizli tepki ve isteklerini sezmek.

Böyle bir buluşun, Norton'un kendisini fevkalade güçlü hissetmesine sebep olduğunu tahmin edebilirsin. Hastings. Kendisi, herkesin hoşlandığı ve aşağı gördüğü Stephen Norton, başkalarını istemedikleri şeyleri yapmaya sürükleyebiliyordu. Veya onların istemediklerini sandıkları şeyleri... Bu sözüme dikkat et, Hastings.

Norton'u gözlerimin önünde canlandırabiliyorum. Bu gücünü geliştiriyordu. Yavaş yavaş dolaylı bir şekilde şiddet hareketlerinden zevk almaya başlıyordu. Kendisinin böyle hareketler yapması olanaksızdı. Çünkü onda o güç yoktu. Zaten kendisiyle de bu yüzden alay etmemişler miydi?

Evet, Norton'un bu merakı gelişti, gelişti ve sonunda bir tutku vazgeçilmez bir şey halini aldı! Bu uyuşturucu bir madde gibiydi, Hastings. Afyon ve kokain gibi alışkanlık yapan bir şey.

Uysal ve müşfik Norton aslında sadistin biriydi. Istırap, manevi işkence tutkunuydu o. Son yıllarda dünyada bu salgın halini de aldı zaten.

Bu şiddet hareketleri Norton'un iki ihtirasını besliyordu: Sadistlik tarafını ve güç isteğini. O, Norton, elinde hayat ve ölüm anahtarlarını tutuyordu artık.

Bütün uyuşturucu madde kullananlar gibi, o da tutkusu olduğu şeyi istiyordu. Kurban üstüne kurban buluyordu. Norton'un benim izini buldu-

ğum o beş cinayetten daha fazlasına karışmış olduğundan eminim. Adam, o beş vakada da aynı rolü oynadı. Etherington'u tanıyordu. Bir yazı Riggs'in oturduğu köyde geçirdi ve adamla oradaki meyhanede içki içti. Freda Clay adlı kızla bir deniz yolculuğu sırasında tanıştı. Kızın kafasında pek de açık olmayan birtakım fikirler belirmişti. Freda Clay, yaşlı teyzesinin ölümünün iyi bir şey olacağını düşünüyordu. Bu olduğu takdirde zavallı teyzeciği ıstırap çekmekten kurtulacak, kendisi de mali bakımdan rahata kavuşarak hayatın tadını çıkaracaktı. Norton, kızın bu tarafını işledi. Adam Litchfield'lerin de ahbabıydı. Margaret Litchfield, Norton'la konuşurken kendisini, kız kardeşlerini müebbed hapisten kurtaran bir kahraman gibi görüyordu. Fakat Hastings, bence bu insanlar Norton'un etkisinde kalsalardı, *hiçbir zaman o cinayetleri işlemezlerdi.*

Şimdi Styles'da olanlara gelelim. Bir süreden beri Norton'un izindeydim. O, Franklin'lerle tanışmıştı. Burnuma hemen tehlike kokusu gelmeye başladı. Şunu anlamalısın: Norton'un etki yapabilmesi için yine ortada bir şey, bir nüve olması gerekti. Neticede insan ancak tohumu olan bir şeyi geliştirebilir. Örneğin ben Othello'nun kafasında Desdemona'nın kendisine olan sevgisinin sadece genç bir kızın çok tanınmış bir cengâvere karşı duyduğu heyecanlı, ateşli, dengesiz bir hayranlık olduğuna dair bir kuşkunun yerleşmiş olduğuna inanıyorum. Bu bir kadının, bir erkek olarak Othello'ya karşı duyduğu o dengeli sevgi değildi. Hatta belki de Othello, Desdemona'nın asıl eşinin Cassio olduğunu ve genç kadının zamanla bunu anlayacağını da sezmişti.

Franklin'ler bizim Norton için pek hoş birer adaydılar. Türlü şey olabilirdi! Hastings, herhalde artık Franklin'in Judith'e âşık olduğunu, kızının da onu sevdiğini anladın. (Aklı başında bir insan bunu hemen fark ederdi.) John Franklin'in sertliği, Judith'e hiç bakmaması, nezaket kurallarını bir tarafa bırakması adamın Judith'e çılgınca âşık olduğunu açıklamalıydı sana. Gelgelelim Franklin, karakter sahibi, azimli bir adam. Konuşmasının romantiklikle hiç ilgisi yok. Acımasızca gerçekçi o. Fakat Dr. Franklin aynı zamanda kesin prensip sahibi de. Ve bir erkeğin seçtiği karısını hiçbir zaman boşamaması gerektiğine inanıyor.

Judith, Franklin'e çok âşıktı ve onun için de ıstırap çekiyordu. Artık bunu sen bile fark etmeliydin. Kızın, kendisini gül bahçesinde bulduğun gün senin gerçeği anladığını sanmıştı. İşte bu yüzden sana öyle öfkeyle

bağırdı. Karakteri Judith gibi olanlar kendilerine acımasından, merhamet dolu sözler söylemesinden hiç hoşlanmazlar. Bu onlar için açık bir yaraya dokunmak gibi bir şeydir.

Judith sonra senin Allerton'dan şüphe ettiğini anladı. Senin buna daha da inanmanı sağladı. Böylece sen kızının yarasını daha da deşmeyecek, beceriksizce sözler etmeyecektin. Judith, bir an umutsuzluğu yüzünden teselli bulabilmek için Allerton'la flört etmeye de kalkıştı. Onun ne tipte bir erkek olduğunu çok iyi biliyordu. Allerton onu eğlendiriyor, kendisine dertlerini unutturuyordu. Ama Judith'in ona karşı hiçbir duygusu yoktu.

Tabii Norton, işin içyüzünü çok iyi biliyordu. Franklin üçlüsünden çok umudu vardı. Herhalde önce Franklin'i etkilemeye çalıştı ama başarısızlığa uğradı. Dr. Franklin, Norton'unki gibi sinsi, zehirli telkinlere karşı bağışıklığı olan tek insan tipi. Franklin'in berrak, iyi çalışan bir kafası var. Her şey onun için gayet kesin. Adam kendi duygularını da çok iyi biliyor. Dış baskılara karşı da son derece güçlü. Ayrıca Franklin'in hayatının en büyük ihtirası, işi. Çalışmalarına daldığı için zayıf tarafı da fazla yok.

Norton, Judith konusunda daha başarılı oldu. Adam, faydasız hayatlar konusunu ustalıkla işledi. Judith bu prensibe gerçekten inanıyordu. Bunun, kendi gizli isteklerine çok uyduğunu da görmemezlikten gelmeye çalışıyordu. Norton ise onun bu gizli isteklerinin çok işine yarayacağının farkındaydı. Adam bu konuda çok zekice davrandı. Kendisi diğer görüşü savundu. Judith'in böyle bir şey yapamayacağını söyleyerek, onunla usulca alay etti. Judith'in kesin bir şekilde hareket etmek için yeterli cesareti olmadığını söyledi. "Bütün gençler böyle iddialarda bulunurlar! Ama bu konuda hiçbir şey de yapmazlar!" Ne kadar ucuz ve bayağı bir alay, değil mi? Ama bunun ne kadar sık etkisi olur. Hastings! Bu çocuklar aslında ne kadar savunmasız insanlar! Farkında değiller ama kendilerine meydan okundu mu, hemen harekete geçmeye kalkışıyorlar!

Faydasız Barbara ortadan kalktı mı, Judith'le Franklin'e yol açılmış olacaktı. Tabii bu hiçbir zaman açıkça söylenmiyordu. İma bile edilmiyordu. Aksine, kişisel çıkarların meseleyle hiçbir ilişkisi olmadığı iyice belirtiliyordu. Hiçbir ilişkisi olmadığı. Çünkü Judith, böyle bir ilişkiyi fark ettiği an müthiş bir tepki gösterecekti. Fakat Norton gibi korkunç bir cinayet tutku-

nu için bir aday yeterli değildi. O, her tarafta zevk alabileceği zavallılar bulunuyordu. Böylece Luttrell'lerin üzerinde de durdu.

Geriye dön ve düşün, Hastings. Briç oynadığımız ilk akşamı anımsa. Norton ondan sonra sana düşündüklerini öyle yüksek sesle söyledi ki, Albay Luttrell'in bunları duymasından korktun. Tabii! Aslında Norton adamın bu sözleri duymasını istiyordu zaten! Adam, bu konunun üzerinde durmak, onu daha belirli ve tabii daha ağır bir hale sokmak için her fırsattan faydalandı. Ve sonunda bütün bu çabaları başarılı sonuç verdi. Olay senin burnunun dibinde oldu, Hastings. Ve sen bunu fark etmedin bile. Temeller çoktan atılmıştı. Luttrell gitgide durumunun ağırlığını daha fazla duymaya başlamıştı. Herkese, özellikle diğer erkeklere pek gülünç gözüktüğünün farkındaydı. Karısına karşı iyice derinleşmeye başlamış olan bir öfke duyuyordu.

Olanları iyice anımsamaya çalış. Norton susadığını söyledi. (Acaba Bayan Luttrell'in evde olduğunu ve kocasını göreceğini biliyor muydu?) Aslında Albay Luttrell cömert bir ev sahibiydi. Norton'un sözlerini duyunca, adamın beklediği tepkiyi gösterdi. Size içki teklif etti. Hepiniz de camlı kapının önünde oturuyordunuz. Karısı odaya girdi ve o kaçınılmaz tartışma oldu. Luttrell dışarı çıktı. Uygun şekilde rol yapılsaydı, olay da orada kapanırdı. Bu işi Boyd-Carrington iyi başardı. (O, oldukça tecrübeli diplomasiden anlayan bir adam. Ama rastladığım insanların en ukala ve iç sıkıcılarından da biri. Yani tam senin hayran olacağın bir tip!) Hastings, sen de durumu idare edebilirdin o akşam. Ama Norton telaşla konuşmaya başladı. Aptal aptal bir şeyler söylüyor, pot üstüne pot kırıyordu. Böylece durumu daha da kötü bir hale soktu. Norton briçten söz etti. Ve böylece Luttrell'e diğer gurur kırıcı sahneleri hatırlattı. Sonra adam durup dururken av kazalarından söz açtı. Ve o zaman umduğu şey de oldu. Boyd-Carrington denilen o bunak, o kafasız ahmak kardeşini vuran İrlandalı öyküsünü anlatmaya başladı. Hem de tam zamanında. Ve, Hastings, aslında bu hikâyeyi Boyd-Carrington'a *Norton anlatmıştı daha önce*. Çünkü yaşlı bunağın uygun bir şekilde teşvik edildiği zaman hemen bunu anlatmaya koyulacağını biliyordu. Anlayacağın sonuncu, en etkili telkini yapan Norton'un kendisi olmayacaktı. Ne münasebet!

Artık her şey hazırdı. Etkenler birikmişti. Bardak taşmak üzereydi. Luttrell ev sahipliği yapmaya çalışırken azar işitmişti. Diğer erkeklerin önünde utanılacak bir duruma düşmüştü. Onların kendisi hakkında, 'O,

hiçbir şey yapamaz. Daima karısının şirretliklerine usulca boyun eğecek,' diye düşündüklerini biliyordu. Bu gururunu fena halde yaralıyordu onun. Sonra önünde kaçış yolu açıldı. Tüfek... Av kazaları... Kardeşini vuran bir adam... Ve sonra birdenbire karısının otların arasında beliren kafası... "Çok emin... sadece bir kaza... Onları göstereceğim!... Allah onu kahretsin!... onun ölmesini istiyorum... Ölecek de!"

Fakat adam karısını öldürmedi, Hastings. Ben, Luttrell'in daha ateş ederken içgüdülerine uyarak yanlış nişan aldığına inanıyorum. Çünkü aslında o kurşunun hedefi bulmasını istemiyordu. Sonra... sonra o korkunç etkiden kurtuldu. Daisy onun karısıydı. Her şeye rağmen çok sevdiği kadın.

Böylece Norton'un cinayetlerinden biri başarıya erişemedi.

Ama ondan sonraki denemesi? Ondan sonra listede sen vardın, Hastings. Bunun farkında mısın bilmem? Geriye dön, her şeyi hatırlamaya çalış. *Sen,* benim dürüst, müşfik Hastings'im. O kafandaki bütün zayıf noktaları keşfetmişti. Bütün dürüst ve vicdanlı olanlarını da.

Allerton senin ilk görüşte hoşlanmadığın ve korktuğun tipte bir erkekti. Senin ortadan kaldırılması gerektiğini düşündüğün bir tip. Allerton hakkında duyduğun ve düşündüğün her şey de doğruydu. Norton sana onun hakkında bir hikâye anlattı. Görünüşte bu doğruydu. (Ama aslında ilişki kurduğu kızın sinirleri zayıftı. Ailesinde anormal kimseler vardı.)

Bu hikâye senin gibi ılımlı ve eski kafalı bir insanı etkileyecek gibiydi. Allerton iğrenç bir adamdı. Kızları baştan çıkarıyordu. Onları mahvediyor ve kendilerini öldürmelerine neden oluyordu. Norton, Boyd-Carrington'a da açıldı. Ona, senin kulağını bükmesini söyledi. Sen de sonunda Judith'le konuşmak zorunda kaldın. Ve tabii Judtih önceden de tahmin edebileceğin gibi, hemen hayatını bildiği gibi yaşayacağını haykırdı. O zaman durumun pek kötü olduğuna inandın.

Norton'un senin hangi taraflarınla oynadığının farkında mısın? Kızına olan sevgin. Senin gibi bir adamın çocukları konusunda duyduğu o eski tarz, müthiş sorumluluk hissi. Kendi kendini biraz önemli sayman. 'Bir şey yapmalıyım. Çünkü her şey *bana* bağlı.' Sana yol gösteren karın ölmüş olduğu için kendini aciz hissetmen. Sadakatın. 'Karımı hayal kırıklığına uğratmamalıyım.' Bundan başka diğer zayıf tarafların. Yani... Kendini beğenmişliğin. Ve sonunda erkeklerin çoğunun kızları hakkında besledikleri o his: Yavruma kimse layık değildir! Mantıksızca

bir kıskançlık ve kızını alıp götüren adama karşı duyulan nefret. Norton bir virtüöz gibi bütün bunlarla oynadı. Ve sen ona karşılık verdin.

Sen her şeyi olduğu gibi kabul edersin. Hem de kolaylıkla. Daima böyleydin. Allerton'un yazlık pavyonda konuştuğu kimsenin Judith olduğunu hemen kabul ettin. Halbuki kızını orada *görmedin*. Hatta *onun konuştuğunu duymadın* bile. İşin en şaşılacak tarafı ertesi sabah hâlâ Allerton'un randevu verdiği kimsenin Judith olduğunu sanıyordun. Kızın fikrini değiştirmiş olduğu için seviniyordun.

Eğer zahmet edip olayları inceleseydin, Judith'in o gün Londra'ya gitmesinin söz konusu olmadığını öğrenirdin. Ve sen en bariz bir şeyi de fark etmedin. O gün köşkten ayrılacak olan biri vardı. Ve o izinli çıkamadığı için çok öfkelenmişti. Hemşire Craven! Allerton, bir tek kadını kovalamakla yetinecek bir tip değildi. Adamın Hemşire Craven'la olan macerası Judith'le giriştiği hafif flörtten daha çok ilerlemişti.

Evet... Norton'un mizanseniydi yine bu.

Sen Allerton'la Judith'in öpüştüklerini gördün. Sonra Norton seni sürükleyerek, evin köşesini döndürdü. Muhakkak ki adam, Allerton'un biraz sonra yazlık pavyonda Hemşire Craven'la buluşacağını biliyordu. Kısa bir tartışmadan sonra seni tutmaktan vazgeçti. Ama yine de seninle birlikte geldi. Yazlık pavyona yaklaştığın zaman Allerton'un konuştuğunu duydun. O sözler tam Norton'un amacına uyacak gibiydi. Ondan sonra seni çabucak oradan uzaklaştırdı. Çünkü orada kaldığın takdirde Allerton'un yanındaki kadının Judith olmadığını fark edebilirdin.

Evet, bir virtüözdü Norton. Ve sen onun etkisiyle hemen tepki gösterdin. Allerton'u öldürmeye karar verdin.

Ama neyse ki Hastings, kafası hâlâ çalışan bir arkadaşın vardı. Çalışan yalnız kafası da değildi onun.

Bu mektubun başlangıcından sana gerçeğe erişmeni kalbinin fazla güven dolu olmasının engellediğini söyledim. Sana söylenilene hemen inanıyorsun. *Benim* söylediklerime de inandın...

Halbuki gerçeği o kadar kolaylıkla öğrenebilirdin ki. George'u yollamıştım. Neden? Onun yerine daha az tecrübeli ve aptal olduğu hemen anlaşılan birini almıştım. Neden? Doktor çağırmıyordum... Sağlığına daima itina gösteren ben, doktor lafını bile ettirmiyordum. Neden?

Bana Styles'da neden gerektiğini artık anladın mı? *Benim sözlerimi soru sormadan kabul edecek* birine ihtiyacım vardı. Mısır'dan daha

kötü halde döndüğüme hemen inandın. Bu doğru değildi. Mısır'dan sağlık durumum çok daha iyi halde döndüm. Eğer biraz zahmet etseydin, bunu öğrenebilirdin. Ama, hayır. Bana inandın. George'u yanımdan uzaklaştırdım. Zira onu bacaklarımın birdenbire tutmaz olduğuna katiyen inandıramazdım. George gördüğü şeyler konusunda son derece zekidir. Benim rol yaptığımı hemen anlardı.

Anlıyor musun, Hastings? Çok acizmiş gibi rol yapıyor ve Curtiss'i de kandırıyordum. Halbuki aslında hiç de aciz değildim. Yürüyebiliyordum... Ama topallayarak.

Senin o akşam yukarı çıktığını duydum. Durakladığını ve sonra da Allerton'un odasına girdiğini fark ettim. Ve hemen tetikte beklemeye başladım. Zira kafa durumunu iyi biliyordum.

Zaman kaybetmedim. Yalnızdım. Curtiss akşam yemeği yemek için aşağıya inmişti. Usulca odamdan çıktım. Koridorda ilerledim. Hafif gürültüler bana senin Allerton'un banyosunda olduğunu haber veriyordu. Ve dostum, senin hiç hoşlanmadığın bir şekilde, hemen diz çöktüm ve banyonun kapısının anahtar deliğinden baktım. Neyseki orada anahtar yoktu. Sürgü kullanıyordu.

Uyku haplarıyla yaptığın işleri gördüm. Ve planının ne olduğunu anladım.

Ve ondan sonra harekete geçtim, dostum. Odama gittim. Hazırlık yaptım. Curtiss yukarı çıkınca ona seni çağırmasını söyledim. Sen esneyerek içeri girdin. Başının ağırlığından söz ettin. Hemen telaşlanmışım gibi yaptım. Sana ilaçlar teklif ettim. Elimden kurtulabilmek için kakaoyu hemen başına diktin. *Ama, dostum, bende de uyku ilacı vardı.*

İşte bu yüzden odanda uykuya daldın... Sabaha kadar uyudun. Uyandığın zaman aklın başındaydı ve cinayet işlemene ramak kalmış olduğunu hatırlayarak dehşetle titredin.

Artık emniyetteydin. İnsan böyle bir şeye ilk defa kalkışmazdı. Özellikle aklı başına geldikten sonra.

Ama bu olay benim kesin kararımı vermeme neden olmuştu, Hastings. Başkalarını bilmiyordum ama seni iyi tanıyordum. Sen katil değilsin, Hastings. Katil ruhlu bir insan değilsin. Ama yine de asılacaktın. Hemen de katil damgasını yiyerek. Kanunun suçsuz saydığı bir adamın işlediği suç yüzünden.

Sen, benim iyi, dürüst şerefli Hastings'im! Benim müşfik, vicdanlı ve çok masum arkadaşım!

Evet artık harekete geçmem gerektiğini anlıyordum. Zamanımın pek az olduğunu biliyordum. Bunun için de seviniyordum. Zira cinayetin en kötü tarafı, Hastings, bunun katilin üzerinde yaptığı etkidir. Ben, Hercule Poirot da, şunu bunu öldürmem için bana ilahi bir hak verilmiş olduğuna inanmaya başlayabilirdim... Ama neyseki bunun için zaman yoktu. Sonum yakındı. Ayrıca Norton'un ikimizin de fevkalade çok sevdiği biri konusunda başarıya erişmesinden de korkuyordum. Kızını kastediyorum...

Şimdi Barbara Franklin'in ölümüne geliyoruz. Bu konudaki fikirlerini bilmiyorum, Hastings. Ama bir kere bile olsun gerçekten kuşkulandığını sanmıyorum.

Zira, Hastings'ciğim, aslında Barbara Franklin'i *sen* öldürdün.

Evet, sen öldürdün ya!

Anlayacağın o üçlünün bir açısı daha vardı. Benim pek de üzerinde durmadığım bir nokta. Norton'un o konuda kullandığı taktiği ikimiz de bilmiyoruz. Ama adamın bir hayli uğraştığından emin olabilirsin...

Hastings, sen hiç kendi kendine, 'Bayan Franklin Styles Köşkü'ne gelmeye neden razı oldu acaba?' diye sordun mu hiç? Düşünecek olursan orası hiç de kadına göre bir yer değildi. Bayan Franklin, rahat yerlerden, güzel yemeklerden ve en önemlisi sosyeteden kimselerden hoşlanıyordu. Tenha bir yerdeydi. Ama bütün bunlara rağmen yazı orada geçirmeleri için ısrar eden de Bayan Franklin'di.

Evet, bir üçüncü açı daha vardı: Boyd-Carrington. Barbara Franklin, hayal kırıklığına uğramış bir kadındı. Sinir hastalığının sebebi de buydu. Hem sosyete hayatı, hem de mali bakımdan çok hırslıydı kadın. Franklin'le adamın fevkalade meşhur ve zengin bir doktor olacağına inandığı için evlenmişti.

Evet, adam gerçekten olağanüstü bir doktordu ama kadının istediği şekilde değil. Adamın başarısı gazetelerin ondan söz etmesini sağlayacak. Harley sokağının ünlü uzmanları arasına girmesine sebep olacak bir şey değildi. Onu ancak kendi mesleğinde altı kişi bilecekti. Franklin, ciddi dergilere yazılar yazacaktı. Dış dünya onun adını bile duymayacaktı. Ve muhakkak ki adam zengin de olmayacaktı.

Ve şimdi Boyd-Carrington ortaya çıkmıştı. Adam doğudan dönmüştü. Kısa bir süre önce asalet unvanına ve büyük bir servete konmuştu. Ve

Boyd-Carrington bir an evlenme teklif etmeyi düşündüğü on yedi yaşındaki kıza karşı romantikçe duygular beslemişti. Adam, Styles'e gidecekti. Franklin'lere de gelmelerini söyledi. Barbara bu daveti hemen kabul etti.

Ama sonradan sinirlenmeye başladı. Neredeyse çıldıracaktı. Bu yakışıklı, zengin adamın kendisinden hâlâ hoşlandığı belliydi. Ama Boyd-Carrington eski kafalıydı. Ona boşanmasını teklif edecek bir tip değildi. Ve John Franklin de boşanma düşmanıydı... Fakat... John Franklin öldüğü takdirde o zaman her şey düzelecekti. Barbara, Lady Boyd-Carrington olacaktı. Ve ondan sonra da ne mükemmel bir hayat sürecekti!

Bence Norton kadının bu işe dünden razı olduğunu gördü.

Düşünecek olursan, her şey çok belliydi, Hastings. Kadının kocasını pek sevdiğini anlatması... Ama tabii Barbara Franklin bunu yaparken de mübalağaya kaçtı. Kocasına engel olduğu için 'her şeyi sona erdirmek' istediğinden söz etti.

Sonra... yepyeni bir iddia attı ortaya. Güya Franklin'in kendi üzerinde deneme yapmasından korkuyordu.

Biz bu durumu hemen sezmeliydik. Hastings. Kadın aslında bizi John Franklin'in physostigmine'den zehirlenerek ölmesi olayına hazırlıyordu. Adamı kimse öldürmüş olmayacaktı... Hayır, John Franklin, bilimsel bir araştırma uğruna ölmüş sanılacaktı. Adam güya zararsız bir alkaliyi içecekti ve sonradan bunun çok öldürücü olduğu anlaşılacaktı.

Kadının bütün hatası fazla acelecilik etmesi oldu. Bana Barbara Franklin'in, Boyd-Carrington'un Hemşire Craven'a el falına baktırmasından hiç memnun olmadığını söyledin. Hemşire Craven güzel bir kadındı ve yakışıklı erkekler de gözünden hiç kaçmıyordu onun. Hemşire Craven, Dr. Franklin'le de flörte kalkışmış fakat başarılı olamamıştı. İşte bu yüzden de Judith'e düşmandı. Hemşire Craven, Allerton'la bir maceraya girişmişti. Ama adamın bu konuda hiç ciddi olmadığını da biliyordu. Onun için eninde sonunda hâlâ yakışıklı bir erkek olan zengin Sir William'a göz dikeceği muhakkaktı. Ve Sir William da belki Hemşire Craven'ın çekiciliğine kapılmaya dünden hazırdı. Adam, Hemşire Craven'ın sağlıklı ve güzel bir kadın olduğunu çoktan fark etmişti.

Barbara Franklin, Boyd-Carrington'la Hemşire Craven'ı öyle baş başa görünce fena halde sarsıldı. Endişelendi. Hemen harekete geç-

meye karar verdi. Ne kadar kısa zamanda içe dokunan, zarif ve teselli edilebilecek bir dul halini alırsa, kendisi için o kadar iyi olacaktı.

Ve, gündüz sinir krizleriyle etrafı kasıp kavurduktan sonra sahneyi hazırladı.

Biliyor musun, dostum benim 'kalabar fasulyesi'ne bayağı saygım var. Çünkü bu kez 'kalabar fasulyesi'nin etkisi gerçekten görüldü. Suçsuza dokunmadı. Suçluyu öldürdü.

Bayan Franklin hepimizi de odasına davet etti. Telaşlı hareketlerle kahve yaptı. Senin bana anlattığına göre kendi kahve fincanı kadının hemen yanındaydı. Kocasının fincanıysa kitaplıkta masanın öbür tarafındaydı.

Ve sonra yıldızlar kaymaya başladı. Herkes balkona çıktı. Yalnızca sen içerde kaldın, dostum. Sen ve bilmecen ve anıların... Duygularını belli etmemek için kitaplığı çevirdin. Shakespeare'in kitabını arıyordun...

Sonra diğerleri döndüler. Ve Bayan Franklin, çok sevgili bilim adamı olan kocası John için hazırladığı, 'kalabar fasulyesi' dolu kahveyi içti. John Franklin de zeki Bayan Franklin'in kendisi için ayırdığı o zararsız kahveyi başına dikti. Çünkü sen kitaplığı çevirdiğin zaman fincanlar da dönmüş ve böylece yer değiştirmişlerdi.

Ben olanları hemen anladım. Ama bu durumda yapılacak bir tek şey vardı. Biraz düşünecek olursan, bana hak verirsin, Hastings. Neticede ben olanları kanıtlayamazdım. Bayan Franklin'in intihar etmediğini açıkladığı takdirde, hemen Franklin'den veya Judith'den kuşkulanacaklardı. Halbuki ikisi de suçsuzdular. Onun için hakkım olan bir şeyi yaptım. Barbara Franklin'in o kimseyi kandırmayan sözlerinin üzerinde durdum. 'Her şeyi sona erdirmek...' sözlerini herkesi inandıracak bir şekilde tekrarladım.

Bunu *ben* yaptım. Zaten bunu başarabilecek tek insan da bendim galiba. Çünkü herkes benim sözüme inanırdı. Ben cinayet konusunda tecrübesi olan bir insandım. Olayın intihar olduğuna inanıyordum. Demek ki bu gerçekten bir intihardı...

Bu meselenin seni şaşırttığının farkındaydım. Memnun da değildin. Ama Allahtan asıl tehlike kaynağını fark etmedin.

Ama bunu ben gittikten sonra düşünecek misin? Bu düşünce kafanda kara bir yılan gibi yatıp, zaman zaman başını kaldıracak mı? 'Ya Judith?...' diye fısıldayacak mı?

Bu olabilir. İşte onun için bu satırları yazıyorum. Senin gerçeği bilmen gerek.

Jürinin Barbara Franklin'in intihar ettiğine karar vermesi bir tek kişiyi memnun etmemişti. Norton'u. Adam istediğine erişememişti. Sana dediğim gibi bir sadistti Norton. Oyunun başından sonuna kadar oynamasını da istiyordu. Şüphe, korku, kanunun pençesi. Bütün bunlardan yoksun kalmıştı. Planladığı cinayet altüst olmuştu.

Gelgelelim sonra her şeyin acısını çıkarabileceğini fark etti. İmalarda bulunmaya başladı. Daha önce dürbünle sanki bir şey görmüş gibi bir tavır takınmıştı. Aslında o anda sende o şüpheyi uyandırmak istemişti. Yani onun, Judith'le Allerton'u çirkin bir durumda gördüğünü zannetmeni sağlamaya çalışmıştı. Ama bu konuda kesin bir şey söylememişti. Onun için bu olayı artık başka bir şekilde kullanabilirdi.

'... Gördüğümün Franklin'le Judith olduğunu söylesem...' diye düşünüyordu. Tabii böylece intihar olayının daha ilgi çekici bir hal almasına neden olacaktı. Hatta belki de Bayan Franklin'in intihar etmediğini de düşünmeye başlayacaklardı...

İşte, dostum, bu yüzden, yapılması şart olan şeyi hemen uygulamam gerektiğini anladım. O gece senin Norton'u benim odama getirmeni sağladım...

Şimdi sana o gece olanları anlatacağım. Muhakkak ki Norton bana hazırladığı hikâyeyi anlatmaktan büyük zevk alacaktı. Ama ona zaman bırakmadım. Norton'a açık çek ve kesin bir tavırla kendisi hakkında bütün bildiklerimi söyledim.

Bunları inkâra kalkışmadı. Hayır, dostum. Koltukta arkasına yaslanarak sırıttı. Evet, Hastings, gülüşü başka türlü tarif edilemez. Sırıttı adam. 'Bu gülünç fikriniz konusunda ne yapmayı düşünüyorsunuz?' diye sordu. Ona, 'Sizi idam etmek niyetindeyim,' dedim.

'Ah,' diye mırıldandı. 'Anlıyorum. Hançer mi kullanacaksınız? Yoksa zehir mi?'

O sırada birlikte kakao içmeye hazırlanıyorduk. Bizim Mösyö Norton tatlı şeylere çok düşkündü.

'En basiti zehir olurdu,' dedim. Ve ona fincana yeni doldurduğum kakaoyu uzattım.

Norton, 'O halde,' diye güldü. 'Kendiminkinin yerine sizin fincanınızdan içebilir miyim? Buna bir itirazınız var mı?'

'Hiç yok,' dedim. Aslında önemsizdi bu. Sana da dediğim gibi, ben de uyku ilacı alıyordum. Sadece uzun zamandan beri uyku ilacı kullandığım için vücudum bir dereceye kadar buna alışmıştı. Ve Norton'u hemen sızdıracak bir doz bana fazla bir etki yapmazdı. Uyku ilacını kakaoya karıştırmıştım. İkimizin de fincanında aynı şey vardı. Çok geçmeden Norton'un içtiği uyku ilacının etkisi görüldü. Bana bir şey olmadı. Zira ayrıca strikninli toniğimden de biraz almıştım. Uyku ilacının etkisini azaltmak için.

İşte böylece son perdeye geldik. Norton uykuya dalınca, onu tekerlekli sandalyeme oturttum. Bu kolay oldu. Zira iskemlemde birçok mekanizma vardı. Sandalyeyi her zamanki yerine götürdüm. Şahnişindeki perdelerin arkasına.

Sonra Curtiss beni 'yatırdı.' Etraf sessizliğe gömülünce, Norton'u tekerlekli iskemleyle odasına götürdüm. Artık sıra sevgili dostum Hastings'in gözleri ve kulaklarından faydalanmama gelmişti.

Sen belki farkında değilsin Hastings, ama ben peruk takıyorum artık. Herhalde bıyığımın takma olduğundan da hiçbir zaman kuşkulanmadın. (Bunu George bile bilmiyor.) Curtiss yanımda çalışmaya başladıktan kısa bir süre sonra bıyığımı güya kazara yaktık. Berberim de bana onun üzerine takma bir bıyık hazırladı.

Norton'un odasında onun robdöşambrını giydim. Kır saçlarımı karıştırarak onların dimdik durmalarını sağladım. Sonra koridorda ilerleyerek senin kapına vurdum. Kısa bir süre sonra sen kapıyı açarak uykulu uykulu dışarı baktın. Ve Norton'un banyodan çıkarak topallaya topallaya kendi odasına gittiğini gördün. Adamın, anahtarı kilitte çevirdiğini de duydun.

Ondan sonra robdöşambrı Norton'a giydirdim. Onu yatağına yatırdım ve dışardayken aldığım küçük bir tabancayla alnından vurdum. O tabancayı Norton köşkte değilken iki defa tuvalet masasının üzerine bırakmıştım. Hizmetçi görsün diye.

Anahtarı Norton'un cebine koyarak, odadan çıktım. Kapıyı dışardan ikinci bir anahtarla kilitledim. Bir süreden beri bende duruyordu bu anahtar. Tekerlekli iskemleyi de odama götürdüm.

İşte ondan sonra da oturdum sana bu mektubu yazıyorum.

Çok yorgunum... Bütün bu yaptıklarım beni bitkin düşürdü. Artık fazla zamanımın kaldığını sanmıyorum...

Açıklamak istediğim bir iki şey daha var.

Norton'unkiler gerçekten mükemmel cinayetlerdi.

Benimki değil... Asılında öyle bir niyetim de yoktu.

Norton'u en iyi ve en kolay şekilde, açık açık öldürebilirdim. Örneğin o küçük tabancayla oynarken bir kaza olabilirdi. Üzülür, telaşlanırdım. Bunun feci bir kaza olduğunu söylerdim. Herkes de, 'İhtiyar bunak,' derdi. 'Tabancanın dolu olduğunun farkında değilmiş. Zavallı ihtiyar...'

Ama bunu yapmayı istemedim.

Sana bunun sebebini açıklayacağım.

Çünkü, Hastings, ben de 'sportmence' davranmaya karar verdim. Evet, evet, sportmence. Yapmadığım için bana çattığın o şeyleri yerine getirmeye çalışıyorum. Sana da bir şans tanıyorum. Bu oyunu sportmence oynuyorum. Yani gerçeği öğrenmen için sana fırsat veriyorum.

Bana inanmıyorsan, sana bütün ipuçlarını sayayım.

Anahtarlar.

Norton'un buraya benden sonra geldiğini biliyordun. Çünkü bunu sana ben söyledim. Köşke geldikten sonra odamı değiştirdiğimi biliyordun. Çünkü bunu da sana söyledim. Styles'da kaldığım sırada odamın anahtarının kaybolduğunu ve bir yenisini yaptırmak zorunda kaldığımı biliyordun. Çünkü bunu da sana söyledim.

Onun için, 'Norton'u kim öldürmüş olabilir? Anahtar Norton'un cebinde olduğuna göre, adamı vurduktan sonra kilitli kapıdan dışarıya çıkmayı kim başardı?' diye sorarsan...

Bunun cevabı şöyle: Hercule Poirot. Çünkü o buraya geldikten bir süre sonra anahtar yaptırdı. Onda bir odanın çift anahtarı vardı.

Koridorda gördüğün adama gelince...

"Sana, 'Koridorda gördüğün adamın Norton olduğundan emin misin?' diye sordum. Şaşırdın. Koridordaki adamın Norton olmadığını imaya çalışıp çalışmadığımı öğrenmek istedin. Sana böyle bir niyetim olmadığını söyledim. Bu doğruydu. (Zira Norton kılığına girmek için o kadar uğraştıktan sonra her şeyi bu şekilde altüst edecek değildim.) Sonra boy konusunu açtım. Köşkteki erkeklerin hepsinin de Norton'dan çok uzun boylu olduklarını söyledim. Ama Styles'da Norton'dan kısa olan

biri vardı: Hercule Poirot. Ve insanın topuklu veya altı kalın ayakkabılarla boyunu biraz uzatması kolaydır.

Sen benim aciz ve hasta bir adam olduğumu sanıyordun. Neden? Çünkü sana *ben öyle söylemiştim.* Ve George'u da göndermişti. İşte son ipucu da buydu. 'Git George'la konuş...'

Othello'la 'Clutie John' X.'in Norton olduğunu sana açıklıyordu.

E, o halde Norton'u kim öldürmüş olabilirdi?

Sadece Hercule Poirot.

Bundan bir an şüphelenseydin, o zaman her şeyi de kavrayacaktın. Söylediğim ve yaptığım şeyleri. Susmakta inat edişimi, Mısır'daki doktorlardan, Londra'daki mütehassıstan aslında rahatça yürüyebildiğimi öğrenecektin. George sana benim peruk taktığımı açıklayacaktı... Sonra bir şeyi daha fark etmen gerekirdi. Norton'dan daha fazla topalladığımı.

Son olarak da.. tabancayla ateş edişim. İşte tek zayıf tarafım da bu. Norton'u şakağından vurmam gerektiğini biliyorum. Ama öyle çarpık çurpuk bir şey hoşuma gitmeyecekti. Onun için Norton'u simetrik olarak, tam alnının ortasından vurdum...

Ah, Hastings, hiç olmazsa bu gerçeği sana açıklamalıydım.

Ama belki de sen yine de durumu sezdin... Bu satırları okurken gerçeği biliyorsun belki de...

Ama sanmıyorum...

Çünkü kalbin fazla güven dolu...

Karakterin çok iyi senin...

Sana başka ne söyleyeyim? Yanılmıyorsam Franklin'le Judith'de gerçeği biliyorlardı. Ama bunu sana açıklamadılar. O ikisi çok mutlu olacaklar. Para sıkıntısı çekecekler. Bir sürü tropik böceği onları ısıracak. Acayip ateşli hastalıklara tutulacaklar. Ama herkesin kendisine göre bir ideal ve mutlu hayat fikri vardır. Öyle değil mi?

Ya sen, benim zavallı, yalnız Hastings'im? Ah, seni düşündükçe kalbim kan ağlıyor, sevgili dostum. Son kez ihtiyar Poirot'nun önerisini dinler misin?

Bu mektubu okuduktan sonra bir trene ya da otomobile veya arka arkaya otobüslere bin. Git Elizabeth Cole'u bul... Yani Elizabeth Litchfield'i. Bu mektubu o da okusun. Veya ona benim yazdıklarımı anlat. Kendisine, 'Az kalsın ben de ablan Margaret gibi hareket edecektim,' de. 'Ama Margaret Litchfield'in kendisini korumaya çalışan bir arkada-

şı... Poirot gibi bir dostu yoktu.' Genç kadını yaşadığı o kâbustan kurtar artık. Ona babasını ablasının değil, anlayışlı aile dostu, 'dürüst lago,' Stephen Norton'un öldürmüş olduğunu açıkla.

Çünkü onun gibi hâlâ genç ve güzel olan bir kadının damarlarında lanetli bir kan dolaştığını sanarak yaşamaktan kaçınması doğru değil. Hiç doğru değil. Bunu ona söyle, dostum. Sen hâlâ kadınların beğendiği bir erkeksin.

Eh artık söylenecek başka bir şey kalmadı. Bilmiyorum. Norton'u öldürmeye hakkım var mıydı? Hayır, bilmiyorum... Ben bir insanın kanunu kendi başına uygulamaya kalkışmasını hoş karşılamam.

Ama öte taraftan *ben* kanunum! Belçika'da genç bir polis memuruyken korkunç bir katili vurup öldürmüştüm. Adam daima pusu kurmuştu, aşağıdakilere ateş ediyordu. Acil durumlarda sıkıyönetim ilan edilir.

Norton'u öldürerek başka hayatları kurtardım... Masumların hayatlarını. Ama yine de bilmiyorum... Belki de bunu bilmemem daha doğru... Çünkü daima kendimden emindim. Çok emindim.

Ama şimdi çok alçakgönüllüyüm ve küçük bir çocuk gibi, 'bilmiyorum,' diyorum...

Allahaısmarladık, sevgili dostum. Amylnitrate ampullerini yatağımın yanından uzaklaştırdım. Kendimi Tanrı'nın ellerine bırakmayı tercih ediyorum. Belki beni cezalandıracak... Veya belki ödüllendirecek... Ama bunun çabucak olmasını diliyorum...

Seninle tekrar ava çıkmayacağız, Hastings. Seninle ilk defa burada avlanmıştık. Son avımız da burada oldu...

Ne güzel günlerdi onlar.

Evet, çok güzel günlerdi...

(Hercule Poirot'nun mektubunun sonu.)

Bay Arthur Hastings'in son notu:

Mektubu okudum... Buna hâlâ inanamıyorum... Ama o haklı. Durumu anlamalıydım. Norton'un alnının tam ortasındaki deliği gördüğüm zaman gerçeği sezmeliydim.

Ne garip... Şimdi hatırladım... Bu sabah bir ara aklıma gelir gibi olmuştu...

Norton'un alnının ortasındaki delik... Bu tıpkı Kabil'in işaretine benziyordu.

